

SÅ RINGER DU GRATIS – MED DIN MOBILTELEFON!

HELA
116
SIDOR!

PC

FÖR ALLA

NR 10 OKTOBER 2008 FÖRE, UNDER OCH EFTER DITT IT-KÖP 64:90 KRONOR • 8 EUR • 75 NOK • PCFORALLA.SE

.se

6 Blixtsnabba Höjdare

(Nu ger de din stationära en match!)

✓ Asus ✓ Acer ✓ Macbook ✓ LG ✓ HP ✓ Sony

"SKRÄCKFABRIKERNÄ

som tillverkar din mobil"

Föräldratips!

SÅ SKYDDAR DU
BARNEN
FRAMFÖR DATORN

90 HEMLIGA TIPS

✓ Windows Vista ✓ Google
✓ Skype ✓ Outlook med flera

NY TEKNIK!

TEST: BRUSDÄMPANDE HÖRLURAR

STORT TEST:

7

FOTOSKRIVARE

– alla kostar under 1 000 kronor!

TIDSAM 0668-10

7 388066 806495

1 0

FULLMATAD MED PRESTANDA!

6.990:-

HP PAVILION DV5-1145 15.4"

Fullmatad bärbar med
prestanda för alla behov.

- AMD Ahtlon X2 QL-62
- 3GB RAM-minne
- 320GB hårddisk
- 11n WLAN
- Vista Home Premium

Artikelnr: 381264

SAMSUNG 40" LCD-TV LE40A656

Designupplevelse utöver det vanliga i läcker kombination av rött och svart. Bildkvalitet i toppklass med 50000:1 i kontrast. Full HD, 100Hz, digital TV-mottagare m.m.

11.190:-

Artikelnr: 348230

WD Western Digital

WD MYBOOK ESSENTIAL 750GB

Snygg och omåttligt populär extern hårddisk. Enkel att använda, i snyggt utförande och är perfekt för enkel backup och lagring av bilder, musik och filmer.

925:-

Artikelnr: 355823

CREATIVE

CREATIVE FATAL1TY HEADSET

Populäraste och prisvärdaste headsetet på marknaden! Dess ergonomiska lättviktsdesign och sammetsklädda hörlurar ger bekväm passform under förlängda spelsessioner.

299:-

Artikelnr: 335463

KOMPLETT GAMER PREMIUM a35

Monsterdator med rejäl prestanda från AMD.

- AMD Phenom 9850 Black Ed.
- Dubbla ATI HD 4850
- 4GB RAM-minne
- Vista Ultimate
- Skärm ingår ej

14.995:-

www.komplett.se/pc

PC I DELAR - ENTHUSIASTS CHOICE

Maximal spelprestanda för prismedvetna gamers. Bygg själv - Spara pengar!

- Intel Core 2 Quad Q9400
- 4GB RAM-minne
- 9800GTX+
- 500GB hårddisk
- Chassi, nätaggregat m.m.

8.995:-

Artikelnr: 346269

KOMPLETT GAMER i30

En av våra populäraste speldatorer!

- Intel Core™ 2 Quad Q9400
- 4GB RAM-minne
- GeForce 9800GTX+
- Vista Home Premium
- Skärm ingår ej

11.995:-

www.komplett.se/pc

BESTÄLL TILL VÅRA HÄMTBUTIKER

- SLIPP FRAKTKOSTNADEN!

GÖTEBORG STOCKHOLM MALMÖ

OCZ

OCZ SOLID STATE DISK CORE, 128GB

Efterlängtat nyhet från OCZ! Stöttlig och ultrakompakt solid state hårddisk med hela 128GB lagringskapacitet. 2.5", SATA2.

3.995:-

Artikelnr: 363379

CORSAIR

CORSAIR FLASH VOYAGER 32GB

USB-minne med hög hastighet, tåligt yttre och stöd för Vista ReadyBoost! 17/30MB i skriv/läshastighet och hela 32GB stort lagringsutrymme.

849:-

Artikelnr: 342840

Panasonic

PANASONIC ÖVERVAKNINGSKAMERA

Perfekt för sommarstugan eller hemmet! Se live-bilder & inspelat material via internet eller mobiltelefonen. "Plug and play" gör den mycket lätt att installera. Trådlöst PLC-kit medföljer!

2.995:-

Artikelnr: 383525

BENQ

BENQ 22" LCD G2110W

Prisvärd 22" widescreenskärm med hög upplösning på 1680x1050, kontrast på 2500:1, VGA/DVI-anslutningar och 3 års garanti!

1.655:-

Artikelnr: 355554

FUJITSU
SIEMENS

FSC AMILO S12636 13.3"

Läckert bärbart kraftpaket i mycket smidigt format.

- Intel Core 2 Duo T5750
- 320GB hårddisk
- 4GB RAM-minne
- Ca. 4 timmars batteritid

6.990:-

Artikelnr: 359926

Microsoft

MICROSOFT SIDEWINDER X6

Gamingtangentbord med LED-teknik som har upp till 30 programmerbara tangenter, makro-tangentbord, bakgrundsbelysning, och många fler häftiga spelfunktioner.

599:-

Artikelnr: 374976

XFX

XFX GEFORCE 9800GTX+

Fantastisk spelprestanda för de senaste titlarna! Överklockad version och med 512MB grafikminne, PCI-Express 2.0. Spelet Assassin's Creed ingår!

1.795:-

Artikelnr: 365393

GAINWARD

GAINWARD GEFORCE 9800GT

Gratikkort som ger mycket spelprestanda för pengarna! 1GB GDDR3, PCI-Express 2.0, 2xDVI/HDCP "GS".

1.449:-

Artikelnr: 364909

HAIBOXING

HBX BUGGY 4WD

Underbar radiostyrd bil att spinna loss med i sand eller hemma på vardagsrumsgolvet. 4-hjulsdriven, kraftfull 540 motor och mönstrade däck som bidrar till bra stabilitet.

698:-

Artikelnr: 309377

INNEHÅLL

NUMMER 10 – NOVEMBER 2008

PC FÖR ALLA FÖRE, UNDER OCH EFTER DITT IT-KÖP

90
ÖVERRASKNINGAR
i programmen
du använder varje dag
SID 68

6 STARKA OCH SNABBA

För 15 000 kan du få en blixtsnabb toppendator!
✓ Acer ✓ Apple ✓ Asus ✓ HP ✓ LG ✓ Sony **SID 58**

Månadens artiklar – sida för sida

NYHETER OCH TRENDER

SENASTE NYTT. Därför sprids ditt barns mobilnummer på nätet. Se upp när företaget går i konkurs – då försvinner din garanti. Och så har vi varit på stora fotomässan och spanat in de senaste kameratrenderna. **SID 16**

I MOBILFABRIKEN. Arbetarna i asiatiska produktionsländer arbetar oskyddat, långa timmar och lågavlönat för att din mobil ska bli billig. **SID 24**

MOBIL. Gps-positionering är nya trenden – du kan spåra allt och alla. **SID 26**

NY TEKNIK. Här är supertröjan som laddar din mobiltelefon. **SID 28**

TESTER OCH GUIDER

MÅNADENS NYA PRODUKTER.

Den pyttelilla hd-kameran får plats i din ficka, Nano-musen tar plats på bärbara datorns lock och senaste seniormobilen får beröm. Missa inte heller Asus-datorn som är ute på nätet på åtta sekunder! **SID 30**

SPELTEST.

Vår spelrecensent blev pigg och glad av kreativa och roliga Spore (bilden), men höll på att somna framför Sinking Island. **SID 40**

SKRIVARE. Vi testar tre regelrätta fotoskrivare och fyra vanliga skrivare för att se hur bra de klarar utskrifter av fotografier. **SID 48**

MILJÖVÄNLIGT. Uppvidbar fjärrkontroll (bilden) och nio andra prylar som tillverkats med hänsyn till miljön. **SID 56**

DATORER. Svisch, vad snabba de är, de bärbara datorerna vi testat på sidan 58. Och vinnaren är ett riktigt prisvärt kraftpaket. **SID 58**

90 PÅSKÄGG. De kallas påskägg, överraskningarna som finns dolda i programmen. Här avslöjar vi 90 insmugna hemligheter. **SID 64**

IP-TJÄNSTER FÖR MOBILEN. Psst! Har du en wlan-telefon? Se hit, så

berättar vi hur du ringer billigt från utlandet. **SID 68**

HÖRLURAR. Du måste testa hörlurarna med den nya brusreduceringen! Det är något helt annat än den gamla sortens lurar. Här är sex modeller som trollar bort barnskrik och trafikbuller. **SID 73**

PERSONLIGA STARTSIDOR. Vi granskar sex startsidor i webbläsaren. Dem kan du anpassa så de blir så som just du vill ha dem. **SID 76**

SKOLOR OCH TIPS

FIXA DET SJÄLV. Köpt ny dator? Spana då in skolan om hur du flyttar med dig allt viktigt från den gamla pc:n. **SID 80**

FÖRÄLDRAKONTROLL. Så här skyddar du barnen vid datorn. **SID 85**

SNABBGUIDE. Hur du anpassar Google Kalender helt efter dina egna intressen. **SID 88**

SNABBGUIDE. Två steg för steg-guider för dig som vill ha en smartare blandning när du spelar upp låtarna i

Itunes och för dig som vill göra Excel-siffrorna tydliga i staplar. **SID 90**

KOM IGÅNG-GUIDE. På Månadens cd finns smarta programmet Mufin Music Finder. Martin Appel förklarar hur det funkar och hur du kommer igång! **SID 92**

SURFTIPS NYTTA. Sajterna som avslöjar hetaste maktavaren just nu, var närmaste sushistället finns och hur mycket du vet om banksäkerhet. **SID 94**

SURFTIPS NÖJE. 25 sköna sajter att garva åt i höstmörkret. **SID 96**

FRÅGOR & SVAR. Tänk på det här om du vill gå över till Mac (bilden). Lösningen på utslitna tangentbord. Och så får frågor om vilka routrar som är bäst och hur tv i datorn funkar svar. **SID 98**

I VARJE NUMMER

PCFÖRALLA.SE. Vilken är den bästa digitalt kameran just nu, och vilken skärm är bästa köpet? David Bogerius svarar på PC för Allas sajt. **SID 6**

BRA VAL
Vi ger utmärkelser
Bra val till testade
tjänster och produk-
ter som fått betyget
8, 9 eller 10.

BÄST I TEST
I jämförande test
får vinnaren (om
den fått betyget 8,
9 eller 10), den här
utmärkelsen.

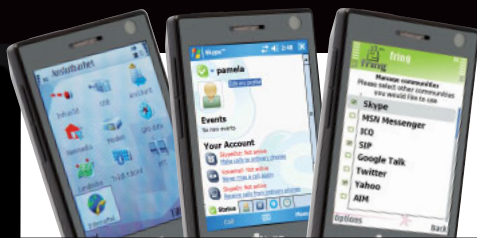

FAVORIT
Så här märker vi ut
ett program, en tjänst
eller en produkt som
vi gärna tipsar våra
läsare om.

VARNING
En del produkter
måste vi tyvärr varna
för. Det är dem vi
ger betyget 1 eller 2
i våra tester.

DATORER TESTAS MED programmet
PC Mark Vantage som använder en rad
testrutiner där vanliga arbetsformer simuleras.
Bärbara datorers batteritid testas vi med
batteritestprogrammet Battery Eater. Läs mer
om hur vi testar på pcforalla.se/tester.

Så ringer du billigare mobilsamtal från utlandet

HAR DU EN MOBIL med trådlöst nätverk (wlan)
kan du använda en av våra fyra testade ip-telefoni-
tjänster nästa gång du reser utomlands. **SID 68**

Här är bästa fotoskrivaren

TRE FOTOSKRIVARE jämförs med fyra vanliga
bläckstråleskrivare i vårt test för att se hur bra de
är på fotoutskrifter. Vinnaren har inte bara bäst
utskrifter – den är också billigast i drift. **SID 48**

SMART CHECKLISTA!

Så flyttar du till ny dator

11 STEG till hur du får med allt viktigt när
du byter dator. **SID 80**

6 hörlurar som tar bort bruset

VI TESTAR HÖRLURAR med den nya coola
brusreduceringstekniken. **SID 73**

42 PROGRAM PÅ MÅNADENS CD

SID 104

44 TESTADE PRYLAR OCH TJÄNSTER

DATORER (BÄRBARA) BETYG SIDAN

Acer Aspire 8930G	9	60
Apple Macbook Pro 17 tum	7	61
Asus G70S	8	60
Asus M51va	7	34
HP Pavilion dv7-1095eo	4	61
LG R710	5	60
Sony Vaio AR71S	6	61

HÖRLURAR BETYG SIDAN

Bose Quiet Comfort 3	9	74
Creative Aurvana X-Fi	8	74
Extreme Isolation EX-25	5	74
Koss MV1	4	75
Skullcandy SK Pro DJ	5	75
Sony MDR-NC 500D	6	75

IP-TELEFONITJÄNST BETYG SIDAN

Eqo	7	68
Fring	8	69
Phonzo	6	70
Skype	7	70

SKRIVARE BETYG SIDAN

Canon Pixma IP4600	8	50
Canon Pixma IP2600	6	51
Epson Stylus Photo R285	7	50
Epson Stylus D120	6	51
HP Photosmart D5460	7	50
HP Deskjet D2560	6	52
Lexmark Z2420	6	53

SPEL BETYG SIDAN

Spore	8	40
Josefin skolhjälp: Matteredlyt	9	40
Stalker: Clear Sky	5	41
Sinking Island	5	42
Imagine: Pet Vet at the Zoo	5	42

STARTSIDOR BETYG SIDAN

Dinstartsida.se	1	76
Igoogle	3	76
Netvibes	7	76
Pageflakes	5	77
Start.se	4	77
Superstart	8	77

ÖVRIGA PRODUKTER BETYG SIDAN

HDR-TG3E Handycam (fickvideokamera)	8	30
Emporia Life Plus (mobiltelefon)	8	32
Imega Media Xporter Drive (hårddisk)	5	33
Ego Camo (hårddisk)	9	35
Sansa Fuze (mediespelare)	4	35
Studio Ultimate 12 (videoredigering)	7	36
Sitecom Wireless 300N XR Gigabit		
Gaming Router (router)	6	36
V550 Nano (mus)	9	38
Zen X-Fi	6	38

Hitta rätt artikel - från omslaget

LEDAREN: FREDRIK AGRÉN. Chef-redaktören funderar kring hur mobiltelefo-
nen har blivit en del av vår person. **SID 9**
ÅSIKTER & DEBATT. Works är värde-
löst! Mobilkamerorna plåtar skräpbilder!
Och därför är PC för Alla en farlig tidning.
Här tycker tidningens läsare till. **SID 10**
KRÖNIKA. Tryckfrihet är inte det-
samma som tryckplikt, menar Martin
Appel. **SID 14**
MÅNADENS CD. 25 program för
musikälskare, och tre fullversioner – helt
gratis! **SID 104**
TÄVLING. Var med och tävla om en
digital jukebox! **SID 108**
KORSORD. Lös korsordet och vinn ett
säkerhetsprogram till datorn. **SID 110**
FREDDAS FAVORITER. Claesson
bjuder på filmklipp där datorer får
stryk. **SID 111**
I NÄSTA NUMMER. Vi testar de
nya heta minidatorerna och avslöjar läsar-
nas mobilfrustrationer. Och så får du en
schyst prylbilaga lagom till julkapps-
inköpen! **SID 113**

SIDAN 68
Ip-telefoni i
mobilen

SIDAN 85
Föräldra-
kontroll

SIDAN 58
Datortest

SIDAN 24
Mobilfabriker

SIDAN 64
90 påskägg

SIDAN 73
Test: hörlurar

SIDAN 48
Test: skrivare

Här hittar du de bästa prylarna!

David Bogerius är testredaktör på PC för Alla. I sitt jobb kommer han i kontakt med alla de senaste prylarna, allt från datorer till kameror och routrar. Nu kan du ta del av Davids kunskaper, vilket kommer att göra ditt nästa it-köp betydligt enklare.

På pcforalla.se/toppen ger han dig nämligen sina bästa tips om vilken som är den absolut bästa prylen just nu, inom varje kategori. Inget krångel – du får bara det bästa.

... ROUTERN D-LINK T100

"Nu krossar D-Link allt motstånd."

... STATIONÄRA IMAC FRÅN APPLE

"Därmed är IMac det bästa köpet för vardaglig datoranvändning av hög kvalitet."

... GPS:EN GARMIN NÜVI 760

"Klart bäst med sitt genomtänkta gränssnitt och sin snabbhet."

... MINSTINGEN ASUS EEE 901

"En perfekt mejl- och chattedator."

... SONY'S KOMPAKT- KAMERA DSC-T100

"Den är inte billig – men den är riktigt, riktigt bra."

... SONY'S LCD-TV MODELL 42PFL9703D

"Skärpan är riktigt bra och svärtan i klass med en plasma-tv."

Läs mer på www.pcforalla.se/toppen

Köpa it-prylar? Kolla in PC för Allas köpguider först

PC för Alla har sammanställt allt du behöver veta inför köpet. Du får koll på märkena, modellerna, facktermerna och fallgroparna. Här hittar du också köpråd för bredband, bärbara datorer, digitalkameror, gps:er, platt-tv, routrar och stationära datorer. www.pcforalla.se/kopguider

Digital-tv med extra allt!

Se, pausa och spela in
hela utbudet från Boxer
på din laptop eller
stationära PC

Mer information får du
hos din lokala
datorbutik eller på
www.hauppauge.se

MISCO.se

MediaMarkt®

Hauppauge!®

Skydda dig mot objudna gäster med säkert bredband från Telia

Det finns mycket på internet som man inte vill ha innanför dörren. Därför får du brandvägg, virussydd och spamfilter på köpet när du skaffar bredband från oss. Läs mer om hur du får det tryggare hemma på telia.se/sakert

TELIA

pcforalla.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Fredrik Agrén, 08-453 65 91, fredrik.agren@idg.se

Redaktionschef

Helena Reistad, 08-453 65 89, helena.reistad@idg.se

Redaktionssekreterare

Fredrik Claesson, 08-453 65 81, fredrik.claesson@idg.se
Lina Otterdahl, 08-453 65 96, lina.otterdahl@idg.se

Redaktörer

Martin Appel, 08-453 65 93, martin.appel@idg.se
David Bogerius, 08-453 63 10, david.bogerius@idg.se
Bengt Hjörd, 08-453 65 94, bengt.hjörd@idg.se
Andreas Thors, 08-453 62 93, andreas.thors@idg.se

Cd-redaktör

Jan Sandbladh, 08-453 65 92, jan.sandbladh@idg.se

Formgivare

Jessica Wennberg, 08-453 60 42, jessica.wennberg@idg.se

Layout

Erik Mathers, 08-453 60 13, erik.mathers@idg.se
Christian Sabe, 08-453 60 41, christian.sabe@idg.se

Foto

Arthur Payne, Christian Sabe, Istockphoto, Morguefile

Illustration

Johan Isaksson, Istockphoto

Repro/bildbehandling

Arthur Payne

Cd-produktion

Electric, info@electric.se

Affärschef

Daniel Binett, 08-453 60 67, daniel.binett@idg.se

Marknadsansvarig

Stefan Garvander, 08-453 60 28, stefan.garvander@idg.se

Annonsbokning

Robert Ahlqvist, 08-453 64 41, robert.ahlqvist@idg.se

Traffic/annonmaterial

08-453 60 66, annons@idg.se

Särtryck

Lennart Ekner, 08-453 61 33, lennart.ekner@idg.se

Tryck: Acta Print Oy, Finland, www.actaprint.fi

PC för Alla trycks på **miljövänligt papper**

Cd-tryck: GZ Digital Media, www.gzcd.com

Vd och förlagschef: Lars Dahmén, lars.dahmen@idg.se

BEHÖVER DU HJÄLP?

Besök vårt forum på nätet!

pcforalla.se/smart

KUNDSERVICE & PRENUMERATION

Ring, faxa eller e-posta dygnet runt:

Tel: 08-453 61 00

Fax: 08-453 60 65

E-post: kundservice@idg.se

På nätet: prenumeration.idg.se

PS! Du glömmar väl inte att lägga PC för Alla i pappersåtervinningen.

Helår (12 nr)

695 kronor

inklusive moms.

Halvår (6 nr)

359 kronor

inklusive moms.

PC för Alla utges av IDG AB

Besöksadress:

Karlbergsvägen 77

106 78 Stockholm

Telefon: 08-453 60 00

E-post: pfa@idg.se

Internet: pcforalla.se

ISSN 1402-6139

Observera att allt material som sänds till PC för Alla kan komma att publiceras.

PCFÖRALLA

Upplaga:

57 500

(TS helår 2007)

Läsare:

228 000

(Orvesto konsument 2007)

PCFÖRALLA.SE

Unika besökare /vecka:

99 752

(TS helår 2007)

PC FÖR ALLAS NYHETSREVE

Prenumeranter:

66 437

PC FÖR ALLA SMART

COMMUNITY

Medlemmar:

9 253

Med tekniken under kudden

NÅGOT HÅLLER PÅ ATT HÄNDA. Grannfrun berättade nyligen att hon till sin son köpt en mobiltelefon i födelsedagspresent. Grabben är åtta år.

I USA har en undersökning bland yngre tonåringar visat att så många som sex av tio har mobilen med sig i sängen. Alltså inte på nattduksbordet – utan fysiskt håller den i handen när de sover.

Och en kollega på amerikanska PC World berättade om ett experiment, där ett antal yngre intervjupersoner fick välja vilket kafé-bord de ville sätta sig vid. De olika borden var bestyckade med allt från kaffe och fikabröd till pocketböcker och mobiltelefoner. Gissa vilken av dessa saker som alltid skulle vara med vid bordet?

Vi kan konstatera att mobiltelefonen har blivit en del av vår person.

AV ALLA MOBILER JAG ÄGT var min förra, Sony Ericsson P1i, den jag svurit mest över. Kollegor som har en liknande telefon verkar emellertid supernöjda, så allt pekar på att det är jag som gör att mina telefoner strular.

En inte helt orimlig tanke.

För jag vet att jag ställer ganska tuffa krav på tekniken runt omkring mig. Jag har exempelvis inte tålamod att vänta på den stund det tar för datorn att starta på morgo-

nen. Medan programmen laddar ett efter ett börjar fingrarna hetsigt klättra runt på tangentbordet för att knappa in lösenord och

muspekaren irrar runt i jakt att starta ännu fler program. Allt medan datorn tappar luft och segar ned under mina fingrars tempo.

PÅ SAMMA SÄTT vill jag att en mobiltelefon –

som i dag är bestyckad med musikspelare, filmspelare, mejlläsare, webbläsare, ordbehandlare och spel – ska klara att utföra alla dessa uppgifter. Samtidigt! När jag lyssnar på musik vill jag kunna ordbehandla och dra igång en webbläsare för att surfa reda på någon uppgift. Och ta en spontan bild mitt i alltihop när någon av döttrarna visar sig. Men här kraschar de flesta mobiler jag haft. Det blir helt enkelt för mycket på en gång.

Allt pekar faktiskt på att det är jag som gör att mina telefoner strular. Även om mina krav inte är helt orimliga ...

Mobiltelefoner har blivit en del av vår person. Kraschar de, kraschar ditt liv.

Men lyckas du tämja dem ... Grattis! ●

Fredrik Agrén, chefredaktör
agren@idg.se

PS. Vad stör du dig mest på med din mobil? Mejla mig och skvallra!

Jag utmålas som skojare på Tradera

! Jag bjöd på en nätauktion för en mobiltelefon med sprucken skärm. Säljaren hade fått många bra omdömen på Tradera så jag satte in pengar och dagen efter fick jag en hel, men inte fungerande, telefon. Säljaren sände mig bara bitar av annonsen varje gång jag tog kontakt med honom. Efter några dagar tog jag kontakt med Traderas support som svarade att vi borde lösa problemet själva, men erbjöd sig att ta kontakt med säljaren.

När inget hände då heller läm-

nade jag ett negativt omdöme om säljaren då jag kände mig lurad.

Då fick jag själv ett negativt omdöme där säljaren skrev **"Värsta skojaren på Tradera.se! Anmälld för flertal bedrägerier! Se upp!"**.

Det hjälpte inte att protestera hos supporten, jag fick dessutom ett mejl från säljaren som ville att jag skulle dra tillbaka mitt omdöme och låtsas som om att inget har hänt. Då försvinner det negativa omdömet, säger han, vilket är ren lögn!

Jag blev blåst på 460 kronor och

tror inte att jag får se röken av pengarna, men jag vill att andra läsare blir mer aktsamma när de handlar på Tradera.

SAID ZENHARI

SVAR. Av egen erfarenhet vet vi på PC för Alla att du bör vara försiktig innan du lämnar negativa omdömen på nätauktioner eftersom det öppnar för hämndomdömen från säljare. Det här har nätauktionen Ebay i USA (som äger Tradera) reagerat på och ändrat sitt betygssystem. Där kan inte längre säljare ge negativa betyg

till köpare. På frågan om detta kommer att införas i Sverige svarar Tradera så här:

"Vi är oerhört tacksamma för all feedback vi får från våra användare. Vi tar till oss av alla synpunkter och tar med dem när vi planerar utveckling av sajten. Vi har fått bra med feedback på betygssystemet och ser i skrivande stund över utformningen. Det nya förbättrade betygssystemet lanseras under oktober månad."

ANNA CRONA,

PR-ANSVARIG TRADERA

SVAR
DIREKT

Jag får inte det bredband jag betalar för

! Telia har till oss som bor i HSB:s bostads-rätter gått ut med reklam för bredband, digital-tv och ip-telefoni. Vi köpte digital-tv via elnätet samt trådlöst bredband. Telia levererade en bunt Zyxel-prylar för ett par tusen kronor. Nu var det bara att köra igång.

Men inte!

Digital-tv kom igång. Men trådlöst bredband, nej det vill sig inte.

Klagomål hos Telia besvarades med att det är Zyxel som har ansvaret. Zyxel svarade via e-post

att gör först så och sedan si, så brukar det fungera. Men jag är inte en sådan avancerad dator-användare att jag kan göra så och si.

Därför har jag nu ett trådlöst bredband som ibland visar "ej ansluten" och en signalstyrka som bara brukar komma upp till 56 procent.

Vid samtal med Zyxels support börjar de prata om betongväggar som hinder. Det tror jag inte på – jag tror att jag köpt dålig utrustning. Har andra läsare samma problem?

ROLF HJORTSMAN

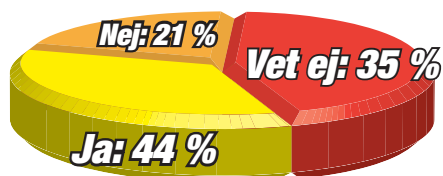
ZYXEL SVARAR:

Det är tråkigt att Rolf inte känner att han har fått den hjälp han behöver. Att trådlös kommunikation påverkas av yttre faktorer som byggnader, avstånd, placering av utrustningen med mera, är ett faktum. Hur det är i just Rolfs fall kan jag inte uttala mig om utan måste be Rolf ta kontakt med vår support för en mer djupgående felsökning.

Det är bra att vi får veta våra brister så att vi kan arbeta ännu hårdare med detta.

MAGNUS AHLBERG, VD ZYXEL

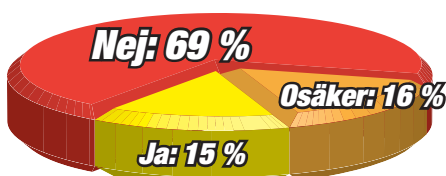
Kommer du att börja surfa med Google Chrome?

Google har släppt sin egen webbläsare Chrome som framför allt fokuserar på att vara snabb och enkel.

Omröstningen startade 3 september. Totalt har 4 874 personer svarat på frågan.

Skulle du vilja se filmen om Facebook?

Manusförfattaren Aaron Sorkin har fått i uppdrag att skriva en film om den populära nätgemenskapen Facebook.

Omröstningen startade 5 september. Totalt har 226 personer svarat på frågan.

Kan du tänka dig att köpa film på usb-minne?

Sony och PNY går ihop och släpper film på usb-minne. Prislappen hamnar på omkring 360 kronor per film.

Omröstningen startade 8 september. Totalt har 918 personer svarat på frågan.

Mobilkameror kan bara plåta statyer

! Efter att ha läst PC för Alla tester av mobilkameror med riktig optisk zoom, köpte jag en Samsung SGH-G800. Och kameran tar hyfsade bilder med bildstabilisatorn påkopplad, men när jag drar för linsskyddet stängs bildstabilisatorn av. När jag ska ta nästa bild måste jag alltså sätta på bildstabiliseringen igen. Det här upprepas varje gång jag tar en ny bild. Det går inte att ta tydliga bilder utan att bildstabilisatorn är på, bilderna blir lika suddiga som på min gamla Nokia 3200.

Trodde kamerans konstruktör att fotografen helt plötsligt blir stadig på händerna? Eller att man har bildstabilisatorn på därför att motivet skakar?

Kameran kan ta utmärkta bilder, men det tar bortåt 30 sekunder att starta kameran så att jag kan ta bilder med skärpa. Vilket motiv finns då kvar att plåta, utom statyer och landskap? Alla människor har hunnit gå därifrån.

LARS ÅHMAN

LÅNGSAM. Inte ens de bästa mobilkamerorna är snabba nog, tycker insändaren.

PC för alla – en farlig tidning

! Allt började med att jag fick PC för Alla hem i brevkastet. Jag tänkte att jag sparar lite spänning till kvällen om jag lägger den på hyllan ovanför sängen. När kvällen kom och jag låg i sängen skulle jag på mitt lite lata sätt ta ned tidningen.

Då lyckas jag putta till den så den faller handlöst och träffar mig fem millimeter från mitt högra öga, ganska klantigt faktiskt. Det blev ett litet sår.

Varför inte ge tidningen runda gummikanter? Det skulle jag uppskatta! Tack för en bra tidning!

HENRIK

SVAR: Ja, jag får förstås be om ursäkt för att vi har en så vass tidning med skarpa artiklar från journalister med spetskompetens ... Det kan förstås sticka i ögonen på vissa.

FREDRIK AGRÉN

Varför stryper Telia mig?

! Telias definition av begreppet bredband skulle jag vilja höra. Och få strykningspolitiken definierad och förklarad. Man vill ju veta varför det går så lusigt. Är det trängsel på nätet eller strypling?

Jag vill kunna läsa mejl, SVD.se, DN.se och automatiskt uppdatera Windows och Panda Antivirus och lite annat, som till exempel ladda hem måttligt stora poddradiofiler. Det är väl ett normalt minimikrav?

Att rörliga gubbar ska kosta extra kan vara okej, men finstilt information och blajsack borde man kunna slippa. Bredband borde vara snabbare än 56-modemet!

PAUL VIKGREN

Läsarnas tyckartopp

Här är de mest kommenterade nyheterna på pcforalla.se senaste månaden.

1 Så bra är Googles webbläsare Chrome
Google Chrome är en enkel och snabb webbläsare som har massor av smarta funktioner som underlättar surfandet.

"Ja, snabb är den. Vissa tillämpningar på jobbet blir lite konstiga i Chrome, men jag misstänker att det är våra hemmameck som inte följer standard alla gånger."

FINGALD GUGGENHEIM

"Intressant, snabb, har roliga funktioner och är lätthanterlig. Information om vilka filer som använder mest minne och nätverkstrafik, och min favoritlänk 'Statistik för nördar'. Detta kan bli en riktig kanonwebbläsare."

THE SWEDEE

"Riktigt snabb, det gillar jag. Det jag inte gillar är att den ibland väljer att söka på Google i stället för att gå till sajten."

MACKMACK

2 När din dator brinner – 5 hot och 5 lösningar
Utspilld läsk, frukt och skruvmejslar. Och katter. Det är några av de största hoten mot din dator. Men det finns hjälp.

"Jag har alltid dammsugit i mina datorer och jag har aldrig upplevt några problem på grund av det, snarare är det ett väldigt effektivt sätt att göra rent."

DESPLOW

"Tryckluft är det som gäller. Det är förbannat effektivt, datorn blir i princip 'som ny' efter några tiotal sekunders blåsande med tryckluft."

RDALIN

"En släkting reparerar tv-apparater och han börjar alltid med att duscha av dem och låta torka. Funkar klockrent."

STOFFELITO

3 Skippa dvd:n! Nu läser tv:n usb-minnen
Dvd i all ära, men för alla som laddar hem film till pc:n är det för krångligt. Lösningen är tv med usb.

"Nätverk är ju nästa steg som är betydligt smidigare än både usb och skiva ..."

DANIEL WIJK

"Vad är det för fel på dvd eller dvd-rw? Går inte tekniken lite för långt nu?"

URAN

"En hel del har all sin media i centrala arkiv såsom nätverksdiskar, servrar och liknande hemma. Priset för detta är väldigt överkomligt. Varför inte utveckla vidare om det går och gör livet lättare?"

YESIREE

5 MEST POPULÄRA NEDLADDNINGARNA
på PC för Alla programbank i september

1. **AVG Antivirus 8.0.1.** Antivirus. —
2. **Ccleaner 2.10.** Städar bort onödiga filer. —
3. **Advanced Windows Care Personal.** Trimmning. ★
4. **VLC Media Player.** Mediespelare. ▼
5. **Ad-Aware 2008 7.1.0.8.** Spionskydd. ▼

Hämta själv på pcforalla.se/program

★ Ny version ▲ Klättrar ▼ Rasar — Oförändrad **PC för Alla 10/2008 11**

Works är värdelöst!

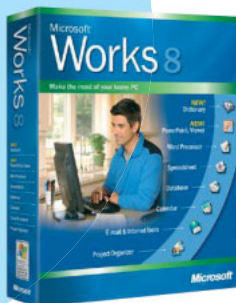

Jag känner mig lurad av Works i den nya datorn. Programmet ingick i köpet på Expert, men jag trodde att det var en enklare variant att ersätta mitt Office 2000 med, nu när jag är gammal pensionär som inte behöver alla finesser.

Det går inte på något vettigt sätt att konvertera mina gamla filer, utan jag måste gå via en konverterare som både Works och Office kan arbeta med. Någon vettig information om detta har jag inte lyckats hitta i något dokument från Works eller Microsoft över huvud taget.

Varför i hela friden lägger inte datortillverkarna och säljarna in Openoffice i stället som ett konkurrensmedel till Works och kanske även Office?

THORSTEN EKSTRAND

EFTERLYSNING

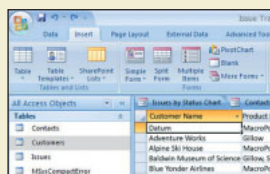
Jag vill ha en skola i Access

Jag har haft stor nytta av att läsa era tips om Excel och Windows. Det jag skulle vilja är att ni också gav lite tips om är Microsoft Access. Det spöar till och med Excel när det gäller att skapa tabeller och listor. Dock är det knepigt att lära sig alla sql-termerna.

Jag efterlyser en eller flera artiklar om Access där ni tar upp lite användbara funktioner och formler.

ANNA W

ACCESS. Ett program för att skapa databaser. Du kan prova det gratis på office.
microsoft.com/sv-se/access

Testa pålitliga nätbutiker

När ni testar produkter brukar ni länka till företag som tillverkar just den modellen ni testar. Och de länkar i sin tur vidare till stora, dyra återförsäljare. Men det kan ju hända att man blir lite för snål och köper för lägsta pris man kan hitta på nätet, utan att kolla om webbutiken är seriös.

Så om ni kunde "trovärdighetsundersöka" de hemsidor som säljer de produkter ni testar – i olika prisklasser – så tror jag att jag inte är den ende läsare som skulle bli överlycklig.

ALEXANDER K

Månadens fråga

Vilken sajt har du blivit mest besviken på?

Calle Norlén, kåsör

– Alla sajter för tågbiljetter. Nu när vi ska undvika flyg är det skandal att det inte finns några vettiga sätt att boka utrikes tågresor.

Linda Nyberg, programledare SVT

– Då jag handlat kläder på nya sajter där lagret varit slut. Information om att varan inte finns kan komma 1-2 månader efter beställning.

David Batra, komiker

– Davidbatra.blogspot.com. Den uppdateras för sällan och innehåller mest en massa reklam för någon sorts medioker tv-pajas.

Bredden är PC för Allas styrka

Då och då kommer det lovord till PC för Alla. Det är helt berättigat!

Varför är den då bra? Jo, därför att den har **bredd** och passar därmed en mycket stor grupp pc-användare. PC för Alla passar just mig (pensionär, steg in i pc-världen för 15 år sedan med Dos 6.0 och Windows 3.1) som är en vardaglig användare av pc (internet, e-post, dokument, lite bilder) och tycker att det är ett fantastiskt instrument.

Då vill man gärna vara informerad om datorvärlden och PC för Alla ger mig just detta.

Varje nummer är lika spännande att botanisera i. Egentligen vill jag inte ändra på något utan gillar faktiskt tidningen helskarp som den är.

Däremot tycker jag att ni som jobbar med tidningen ska tillåta er att ändra lite då och då eftersom det annars kan bli tjugigt med samma layout.

För oss som läsare är det innehållet som är det väsentliga och det kan presenteras på en mängd olika sätt – således ge varje redaktör fria händer, vi läsare jublar ändå över en bra tidning!

INGEMAR OLSSON

Var snälla och ange priset på bläckpatroner

Något som jag saknar i era tester av bläckstråleskrivare är priset på patronerna och vad kostnaden är för varje sida. Är priset på skrivaren lågt, men patronerna dyra, så blir det en dålig affär.

KURT LINDBLOM

SVAR. Varje gång vi testar bläckstråleskrivare mäter vi även antal utskrifter per patron och redovisar i tabellen alltid därmed en kostnad per utskrift. På så sätt blir det enklare att jämföra mellan skrivarna. Dessutom brukar det alltid finnas med ett resonemang om just priset per utskrift, eftersom bläcket till skrivarna är så vansinnigt dyrt.

FREDRIK AGRÉN

you can
Canon

Med Canon HF10 HD-videokamera spelar du inte bara in det roliga som händer – du skapar de roliga händelserna. Freecording handlar om att vara kreativ och få människor att vara med om stunder som du aldrig vill glömma. Se mer av leken på www.canon.se/freecording

HF10

FULL HD
1080

FREECORDING
ÄR att vara med
i leken

MARTIN APPEL

Martin är konsumentredaktör på PC för Alla. Du når honom på martin.appel@idg.se

Ta bort bilderna av de mördade barnen – i yttrandefrihetens namn!

DET ÄR SVÅRT ATT INTE känna en klump i magen. Pappan till de mördade barnen i Arboga har inte bara blivit av med sina barn. Han måste dessutom leva med att obduktionsbilderna från förundersökningen har lagts ut på internet. Foton spreds snabbt via fil-delningsnätverket The Pirate Bay. Efter bara några dagar hade de laddats ned 30 000 gånger, och trots pappans vädjanden vägrar sajten att ta bort dem.

"Det är inte vi som har lagt ut det", förklarade deras presstalesman, även om han erkände att det tekniskt vore möjligt att ta bort materialet.

HUR MYCKET PENGAR den annonsfinansierade sajten The Pirate Bay drar in på att sprida obduktionsbilder på mördade barn vet jag inte, och frågan är egentligen större än så.

Det principiellt viktiga är om det alltid är rätt att offentliggöra all information.

Traditionella medier har alltid svarat "nej". Press, radio och tv publicerar inte adress och telefonnummer till kvinnor som blivit misshandlade och de hänger inte ut misstänkta våldtäktsmän.

Visst gör den unika svenska offentlighetsprincipen den här typen av information offentlig – vem som helst kan gå upp på skatte-

verket eller tingsrätten och ta reda på det. Men det är inte samma sak som att det måste spridas. Traditionella medier har insett att tryckfrihet inte är detsamma som tryckplikt.

PÅ INTERNET SPRIDS däremot den här typen av information med blixstens hastighet av aktivisterna som argumenterar att informationen vill vara fri. Sajter som The Pirate Bay och Flashback sprider i princip allt.

Själv tycker jag att de har missuppfattat hela idén med den svenska offentlighetsprincipen. Brottsundersökningar är inte offentliga för att

man ska kunna tjäna pengar på dem. De är offentliga för att den som misstänker ett rättsövergrepp ska kunna se om allt har gått rätt till.

Det finns lägen då det kan vara befogat att publicera en

obduktionsbild. I andra lägen är det inte det. I traditionella medier vägs de här övervägandena med guldväg. Av och till gör framför allt kvällspressen fel, men det är långt ifrån den ansvarslösa "vi sprider allt-attityd" som vi hittar på Flashback och The Pirate Bay.

Problemet med den här vårdslösheten är inte bara att den drabbar enskilda människor som Arboga-pappan. Problemet är att den hotar offentlighetsprincipen och tryckfriheten.

Efter obduktionsbilderna talar regeringen

om minskad offentlighet när det gäller förundersökningar, och på EU-nivå diskuterar man en gemensam lagstiftning kring bloggpublicering.

SKA VI SLIPPA DEN här sortens lagstiftning tror jag att de nya medierna måste lära sig att ta ansvar. Man kan inte som The Pirate Bay säga "Om vi tar bort den från vår sida kommer det spridas ändå". På samma sätt som varje tidning har ett ansvar för vad just den publicerar måste varje sajtagare avgöra vilket material de tycker är rimligt att sprida.

Alla – ned till minsta bloggare – måste känna att de har samma moraliska ansvar som de stora tidningarnas ansvariga utgivare. Ingen kan hålla internet rent. Men var och en måste ta ansvar.

Ett första steg skulle förstås vara om The Pirate Bay plockade bort obduktionsbilderna på de mördade barnen från Arboga. ●

"Tryckfrihet är inte detsamma som tryckplikt"

Inne eller inte

EEE-UTMANARE. Det kommer massor med billiga lätta bärbara.

NINTENDO. Största miljöboven enligt Greenpeace.

KOMMENTARER TILL KRÖNIKAN – FRÅN PCFORALLA.SE

HERR APPEL borde läsa på innan han uttalar sig om en massa mediefloskler. The Pirate Bay publicerar ingenting, de tillhandahåller endast en sorts pekare som visar var material går att ladda

ner och som sedan sammanbinder folk att dela sinsemellan. **JOAKIM A**

MEDIEUPPBÅDET ledde till att nedladdningsfrekvensen steg till 20 000 per dag. Nu är du

en av dem som bidrar till den effekten. Grattis! **PALMTRÄD**

DET VAR ETT jäkla tjt, om jag nu får upprepa vad The Pirate Bay sade tidigare. Det tycks

vara svårt för många att förstå att det inte ligger någonting på The Pirate Bay utan det är endast länkar till var man kan ladda ned materialet. Att uttrycka sig annorlunda är en förvrängning av fakta. **MORTFILES**

Nu är de här!

iPod touch från 2 195 kr

iPod nano från 1 395 kr

Välkommen in.

| **Borås** | MacHuset Allégatan 16 | **Falun** | BK Data Slaggatan 17 | **Gävle** | Office Store Norra Rådmansgatan 8 | **Göteborg** | MacForum Östra hamngatan 16, MacForum Kungsgatan 28
| **Helsingborg** | Jansson Data Kullagatan 54 | **Jönköping** | MacHuset Lantmätargränd 45 | **Kalmar** | Kstore Kaggensgatan 27b | **Karlstad** | Office Store Östra Torggatan 7
| **Luleå** | Prova Storgatan 61 | **Lund** | MacSupport Mårtenstorget 6 | **Malmö** | InWarehouse Baltzarsgatan 26, Kullander Regementsgatan 94, MacSupport Baltzarsgatan 18
| **Nacka** | MacSupport Smedjegatan 7 | **Norrköping** | DS-Store Gamla Rådstugugatan 44 | **Stockholm** | dStore Götgatan 76, Humac S:t Eriksgatan 45, inLife Sveavägen 35
inLife Sergels Torg 3, InWarehouse Birger Jarlsgatan 6, M.store Drottninggatan 53, M.store Birger Jarlsgatan 37, M.store Kungsgatan 31 | **Sundbyberg** | M.store Sturegatan 35
| **Sundsvall** | Postero Esplanaden 17 | **Södertälje** | Kantro Saltsjögatan 1 | **Umeå** | Prova Storgatan 44 | **Uppsala** | M.store Svartbäcksgatan 14 | **Västerås** | MacSupport Vasagatan 26
| **Växjö** | MacSupport Kungsgatan 2 | **Örebro** | Digital Inn Drottningstan 22

Vilken Mac är du?

Kom in till Apple Premium Reseller och utforska dina behov. Vi har kostnadsfria introduktions seminarier om hur du kommer igång med din Mac och vilka nya fördelar som Apples produkter kan ge dig.

Billigare att surfa via mobilen på utlandsresan:

Så ska operatörerna tvingas sänka avgiften

Hör du till dem som inte vågar surfa trådlöst utomlands av rädsla för att få en chockräkning när du kommer hem? Håll ut: Till sommaren kan operatörerna tvingas sänka avgifterna.

ATT SKICKA SMS och surfa utomlands kan bli en dyr historia. Med priser på upp till 150 kronor per megabyte är det inte konstigt om de flesta semesterfirare lämnar dongeln hemma.

Men en prissänkning från operatörernas sida lyser med sin frånvaro. Därför kliver nu EU-kommissionen in med ett förslag som, om det klubbas igenom, tvingar operatörerna att sänka priserna.

– Det ska inte vara orimligt mycket dyrare att använda sin mobiltelefon i andra EU-länder än i hemlandet, oavsett om det rör sig om telefonsamtal, sms

eller mobilsurfning, säger telekommissionär Viviane Reding.

SÄNKTA AVGIFTER

Förslaget innebär att operatörerna måste sänka sina roaming-avgifter för sms, mobilsamtal och data-

trafik. Det är alltså den avgift du får betala när du inte surfar med din vanliga operatör. Får Reding och

EU-kommissionen som de vill, införs ett maxpris för datatrafik redan till sommaren, på en euro per megabyte.

– Någon hade laddat ned ett avsnitt av tv-serien Prison Break utomlands och det resulterade i en

”En nedladdning resulterade i en mobilräkning på 40 000 euro”

Nyhetsredaktören noterar

Det blir billigare att surfa – men fortfarande inte billigt

TACK VIVIANE REDING, det var inte en sekund för tidigt! Att tvinga operatörerna att sänka priser på sms, samtal och surf är helt rätt. Visst är det sorgligt att EU måste gripa in, men det finns ingen annan lösning när operatörerna som vanligt är för giriga.

För ekvatio-

nen ”surfa utomlands för 150 kronor per megabyte = glada och nöjda kunder” finns ju inte. Men uppenbarligen tjänar operatörerna mer på att ha få kunder som (av misstag?) surfar på utlandsresan, än många kunder som surfar billigt och använder tjänsterna – annars hade de nog sänkt sina priser självmant.

Ta bara stackaren som laddade ned Prison Break på utlandsresan och fick en räkning på 400 000 kronor. Så bra är ingen tv-serie ...

Men bra klirr i kistan för en lycklig operatör någonstans i Europa.

Så håll tummarna för att Viviane Reding och EU får igenom sin lag till 1 juli och semestern.

Men det finns ett problem – pristaket gäller bara avgiften som operatörerna tar ut av varandra. Så även om det inte kostar dem mer än tio kronor per megabyte, kan det kosta dig betydligt mer.

Det betyder att även om lagen går igenom, blir det inte billigt att surfa. Men kanske vågar du åtminstone surfa in på Eniro från stranden på Mallorca eller från alptoppen i Österrike för att kolla adresser till vykortet.

Lagen är ett steg i rätt riktning, men det fattas fortfarande mycket innan internet kan användas som det ska – överallt av alla.

Det här vill EU-kommissionen

SMS: Ett tak på 0:11 euro (cirka en krona) för roamingavgifter.

DATATRAFIK: Från och med sommaren 2010 bör konsumenter kunna ange hur höga deras roaming-räkningar får bli innan tjänsten stängs av. Dessutom bör en säkerhetsgräns införas på en euro (cirka 10 kronor) per megabyte för avgifterna operatörer emellan. Det betyder att surfpriset för dig som surfar utomlands blir ungefär 20 kronor per megabyte, om förhållandet mellan grossist-

priser och slutkundspriser ligger på samma nivå som nu.

MOBILSAMTAL: Det avgiftstak för roaming av telefonsamtal som infördes 2007 (0:46 euro för samtal från utlandet och 0:22 euro för samtal som tas emot i utlandet) ska sänkas till 0:34 euro (cirka 3:30 kronor) respektive 0:10 euro (cirka en krona), från och med den 1 juli 2012. Avgifterna bör vara sekundbaserade.

Alla priser är exklusive moms.

mobilräkning på 40 000 euro. Så kan det inte fortsätta, säger Viviane Reding.

På Post- och telestyrelsen tycker man att EU-förslaget är bra och ställer sig bakom det i sin helhet.

– Generellt sett är detta ett stort problem i hela Europa, så det finns nog stora chanser att förslaget går igenom, säger Olof Bjurö, chef för konsumentavdelningen på Post- och telestyrelsen.

"Det ska inte vara orimligt mycket dyrare att använda sin mobiltelefon i andra EU-länder än i hemlandet."

VIVIANE REDING, TELEKOMMISSIONÄR

Film på usb-minne kan bli nästa trend

SONY OCH flashminnestillverkaren PNY går ihop och släpper filmen Ghostbusters från 1984 på ett två gigabyte stort usb-minne.

Usb-filmerna kommer att vara försedda med ett slags drm-skydd som gör det tvunget att ha usb-minnet inkopplat för att du ska kunna se på filmen.

Usb-filmerna finns redan att köpa i Storbritannien hos återförsäljaren Argos för motsvarande cirka 360 kronor. Om konceptet når Sverige återstår att se.

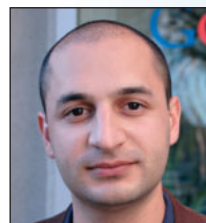
Här är Google-mobilen – världens första Android-lur

T-MOBILE G1 BLIR den första mobilen där Android används som operativsystem. Än så länge finns inte mycket att säga om det, men Android är spännande eftersom det bygger på öppen källkod, och att alla alltså kan bygga program och tillämpningar till det.

Telefonen då? Den har pekskärm och ett utfällbart tangentbord som modet föreskriver. Fler finesser är wifi, gps, mp3-spelare och en 3-megapixelkamera.

Att telefonen kallas "Google-mobilen", beror dels på att den är anpassad för Googles tillämpningar som Gmail och Google Maps, dels att Google har varit med och utvecklat operativsystemet Android.

T-mobile G1 släpps i USA 27 oktober. Priset är 179 dollar (cirka 1 250 kronor exklusive moms), lika mycket som en Iphone. Till Europa kommer T-mobile G1 i början av 2009.

"Det finns många konspirationsteorier om Google"

Hessam Lavi, sökkvalitetsstrateg hos Google, förnekar att företaget skulle manipulera olika sidors ranking i sökmotorn.

Akta dig för Brad Pitt!

ATT SÖKA EFTER information om kändisar på internet kan vara farligt, varnar säkerhetsföretaget McAfee. Enligt säkerhetsföretaget ökar risken att bli spammat, utsatt för phishing eller att få din dator infekterad med hela 18 procent om du letar efter information, bilder och skärmsläckare av superkändisar.

Många användare som söker efter kändisarna luras nämligen till hemsidor som ser tillförlitliga ut, men som i själva verket är fulla med skadeprogram som installeras i smyg.

Bästa skyddet är som vanligt att vara på din vakt när du surfar, ha ett uppdaterat antivirusprogram och låta bli att söka efter bilder på Brad Pitt och Angelina Jolie. Dessa två ska nämligen följa flest virussajter just nu, enligt McAfee.

Sverige bäst i Europa på bredband

SVERIGE OCH Nederländerna är bäst i Europa på bredband, och bara Japan slår oss globalt. Det visar en undersökning som gjorts vid Oxfords och Oviedos universitet och är baserad på data från Speedtest, en hemsida dit konsument kan gå för att testa hur snabbt deras bredband är.

1. Japan
2. Sverige
3. Nederländerna
4. Lettland
5. Korea
6. Schweiz
7. Litauen
8. Danmark
9. Tyskland
10. Slovenien

Källa: Oxfords och Oviedos universitet

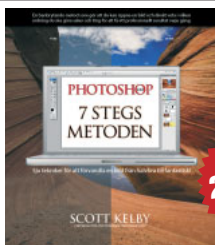
Boktips

FRÅN BENGT HJÖRD

DIGITALFOTOGRAFI, ANDRA DELEN

Scott Kelby, Pagina

335 kr
Scott Kelby ger handfasta råd och tips om hur du tar bättre bilder utan att för den skull ge sig in i en massa teknikprat. På varje sida finns ett nytt tips, som visar vilken knapp du ska trycka på eller vilken inställning du ska använda och när du ska använda den.

286 kr

PHOTOSHOP CS-3, 7-STEGSMODELLEN

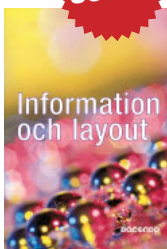
Scott Kelby, Pagina

I Photoshop finns det sju grundläggande (viktiga) verktyg som är nödvändiga att kunna, hävdar författaren till den här boken. Här lär han ut vilka delar i de här verktygen du verkligen måste behärska och vilka du nästan kan ignorera. Det viktiga är hur de samverkar. Boken är också fullspäckad med övningar.

INFORMATION OCH LAYOUT

Ansell, Eva, Docendo

309 kr
En kursbok som riktar sig till dig som vill skapa ett formellt brev eller sammanställa information muntligt eller skriftligt. Du får till exempel lära dig att utforma professionella dokument i Word 2007 och skapa bra presentationer med hjälp av Powerpoint 2007. Målet är att ge dig grundkunskaper inom information och layout.

3 av 4 operatörer sprider ditt barns nummer på nätet

Barn under 18 år kan enkelt registrera sina kontantkort på nätet. Telefonnummer och adress hamnar sedan på sajter som Eniro och Hitta.se – utan att någon vuxen godkänner det.

JOHANNA HAR HAFT stora problem med sina barns pappa, och har därför varit noggrann med att hålla familjens kontaktuppgifter hemliga. Men när hennes minderåriga barn köpte kontantkort till mobilen och registrerade sig hos telefonoperatören blev uppgifterna ändå tillgängliga för alla.

– Trots att jag aldrig godkänner att de får läggas ut på internet har jag tvingats ringa och be både Eniro och Hitta att plocka bort det flera gånger, säger Johanna till PC för Alla.

LISTAS AUTOMATISKT

Enligt Karin Nordlund, pressansvarig på Telia, behövs inte målsmans godkännande när barn registrerar sitt kontantkort. Och när kortet är registrerat skickas uppgifterna automatiskt till upplysningssajter som Eniro och Hitta.se.

– Om du vill vara säker som förälder ska du se till att ta hand om puk-koden. Det är en värdehandling och behövs vid registreringen.

Inte heller Telenor eller Tele2

gör skillnad på myndiga och minderåriga när det gäller vilka uppgifter som skickas vidare.

När numren sedan hamnar hos Hitta.se och Eniro kontrolleras inte om dessa tillhör minderåriga. Uppgifterna läggs i stället ut automatiskt.

– Vi får inte personnummer på alla och kan därför inte plocka ut de minderåriga. Men vår kundservice tar bort kontaktuppgifter om någon ber om det, säger Emma Grönlund som är pressansvarig på Eniro.

SAMTYCKE KRÄVS

Konsumentverkets regler är dock tydliga: Operatörerna måste säkerställa att den minderåriga är medveten om att informationen lämnas vidare och de ska även få målsmans tillstånd. De minderåriga kan inte samtycka själva, men om så ändå

sker kan föräldrarna återkalla godkännandet.

– Har man inte fått föräldrarnas samtycke sitter man löst till, säger Marek Andersson, jurist på Konsumentverket.

Johannas dotter har nu ett nytt nummer, men hon får inte ladda ner några inställningar eller uppdateringar till sin telefon, eftersom Johanna är orolig för att numret ska hamna på nätet igen.

MALIN ERICSSON

Fotnot: Johanna heter egentligen något annat.

Här är världens första Skype-videotelefon

ASUS AIGURU SV1 är världens första videotelefon som är godkänd av Skype, och låter dig prata och ha videosamtal utan dator. Videotelefonen har en sju tum stor färgskärm samt inbyggd webbkamera, högtalare och mikrofon.

Allt du behöver är en bredbandsuppkoppling, och Aiguru SV1 kan kopplas in antingen via nätverkskabel eller

via ett trådlöst nätverk. En kul detalj är att enheten även kan drivas på batterier.

Exakt svenskt pris för Asus Aiguru SV1 är inte känt, men enligt uppgift från webbplatsen Geekzone kommer telefonen att kosta omkring 250 euro, och lanseras i oktober.

BILDTELEFON. Asus Aiguru SV1 är en videotelefon med vilken du kan Skype-samtala utan dator.

ASUS EEE PC

Eller

ACER ASPIRE ONE

Bolån

Bredband

Böcker

Datorprodukter

-Bärbara datorer

- GPS

- Hårddiskar

- Bildskärmar

- Stationära datorer

- Minneskort

- Grafikkort

- Skrivare

- Möss

- Högtalare

- Moderkort

- Webbkameror

- Processorer

- Bredbandsroutrar

DVD-filmer

Elleverantörer

Foto & Digitalkameror

Försäkringar

Golf

Hemmabio

Hem & Trädgård

Kläder & Accessoarer

Kontaktlinser

Ljud & Bild

Musik

Prisstudier

Resor

Skönhet & Hälsa

Spelkonsoler & Spel

Telefoni & Mobiltelefoner

Vitvaror

Söker du ny Netbook? Det blir enkelt för dig att veta vad du ska köpa om du får läsa recensioner, kolla produktinformation och diskutera med andra. Hos oss kan du jämföra mer än bara priser, så att du alltid gör en bra affär.

Pryllytt

SONY ALFA 900

En avancerad systemkamera för proffs och fotoentusiaster. Fotograferar med 24,6 megapixel och klarar fem bilder i sekunden – med högsta upplösning.

Cirkapris: 29 000 kronor.

www.sony.se

MICROSOFT ARC MOUSE

En snygg portabel mus som går att fälla ihop på resan. Den är trådlös med en räckvidd på nio meter.

Cirkapris: 549 kronor.

www.microsoft.com/hardware

GARMIN OREGON 300

Handburen gps med enkel navigation. Förutom på- och av-knappen styrs allt via den tryckkänsliga skärmen på 240 gånger 400 pixlar.

Cirkapris: 4 300 kronor.

www.garmin.se

ZEPTO PANTHEON A52

Jämförelsevis billig 52-tums-tv med full hd-upplösning. Lcd-tv:n har en statisk kontrast på 3000:1 och är utrustad med tre hdmi-ingångar.

Cirkapris: 19 000 kronor.

www.zepto.se

Garantin ryker när butiken går i konkurs

När en datorbutik går i konkurs blir kunderna av med alla rättigheter – även om företaget lever vidare. Det drabbar nu Pyrotechs kunder.

DATORBYGGAREN PYROTECH har gått i graven. Ekonomiska svårigheter gjorde att en konkurs blev oundviklig.

– Vi har gjort så gott vi kan, men vi har inte kunnat driva företaget vidare, säger delägaren Kai-Yin Chan.

Pyrotech, eller Simon & Chan AB som ägaren formellt heter, är en av Sveriges mest kända "datorbyggare". De har framför allt specialiserat sig på att bygga tysta datorer, och det är en inriktning som Kai-Yin Chan fortfarande tror på.

KAI-YIN CHAN.
Pyrotechs delägare.

Nya ägare har precis tagit över, men inriktningen är i skrivande stund inte helt klar. Det troliga är att den nya ägaren driver verksamheten vidare med samma namn, webbadress och personal. För nya kunder betyder det med andra ord inga stora förändringar, men alla som handlade från företaget före konkursen blir av med sina rättigheter.

– Vid en konkurs försvinner den part som du har gjort affären med, och du kan inte kräva att den nya ägaren ger dig garanti eller reklamationsrätt, säger Mattias

Grundström som är jurist på Konsumentverket.

Hans råd är i stället att kontakta tillverkaren. Den som har köpt en Canon-skrivare kan exempelvis vända sig till Canon.

– Om en tillverkare har ställt ut en garanti kan du vända dig direkt till dem för att få hjälp.

Den som har betalt en vara med kreditkort kan även kontakta den egnabanken för att i efterhand häva köpet och få pengarna tillbaka.

– Vi hävdar att det finns en möjlighet att rikta anspråk mot banken, säger Mattias Grundström.

FRIVILLIG GARANTI BLIR KVAR

Det finns naturligtvis inget som hindrar en ny ägare från att låta gamla kunder behålla garantin, och Kai-Yin Chan hoppas att den nya ägaren ska göra det här:

– Vi har haft många trogna

"Bloggarna höll FRA-frågan vid liv"

HALLÅ DÄR... Camilla Lindberg (fp), en av FRA-lagens argaste kritiker och den enda riksdagsledamot från alliansen som röstade nej. Nu har du beslutat dig för att rösta ja. Vad har hänt?

– Vi har fått igenom alla våra krav. Det är fantastiskt hur lyhörd statsministern har varit. Förändringarna är så omfattande att det i princip är en helt ny lag.

Vilka är de stora förändringarna?

– Det viktiga är att FRA inte får

tillgång till all datatrafik. Det går inte någon kabel till FRA och det gör att man inte längre kan prata om massavlyssning. Dessutom ska en specialdomstol pröva all signalspaning och det blir klart vem som är FRA:s uppdragsgivare. Nu är det bara försvarsmakten och regeringen.

Känner du dig lugn nu?

– Jag känner mig väldigt lugn. De problem som fanns när jag röstade nej i somras är borta.

Varför tror du att regeringen har ändrat sig?

– Jag tror att det var tack vare att vi var så många kritiker. Det här beslutet visar att riksdagen står över regeringen, och det är viktigt för demokratin. Sedan tror jag att uppmärksamheten från blogg-världen har varit jätte viktig. Utan den hade frågan dött ut, men bloggarna har hållit den vid liv.

Du kommer alltså att rösta ja. Är du rädd för en svekdebatt?

– Nej, jag har varit väldigt tydlig om vad jag vill, och det är precis så det här förslaget ser ut. Det finns ingen orsak att prata om svek.

Visst tror jag att det finns människor i debatten som helt vill skrota FRA-lagen, men det tror jag vore den sämsta lösningen. Det skulle innebära att FRA får härja fritt utan några rättsliga regler.

Nya regler för FRA:s spaning

■ FRA-lagen ger Försvarets radioanstalt rätt att signalspana i kabel, alltså internet och telefon. Det får bara ske mot yttre hot, alltså inte vid "vanlig" brottslighet.

■ Lagen antogs i juni, efter en hård debatt.

■ Alliansen har nu skärpt reglerna. Det viktigaste är att FRA måste ansöka om tillstånd hos en domstol för att få spana.

■ FRA får inte tillgång till all information utan bara de "trafikstråk" som domstolen

bestämmer. Signalspaning får inte ske på kommunikation mellan personer som är i Sverige.

■ FRA får bara spana på uppdrag av regeringen och försvarsmakten.

■ FRA får inte spara material från spaningen i mer än ett år.

kunder under året, och jag ska göra mitt bästa för att de ska få hjälp.

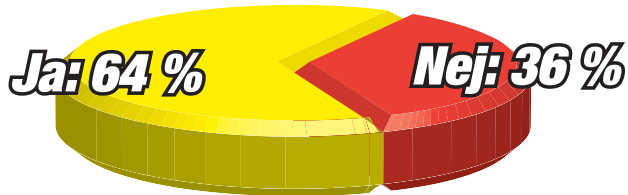
Det lagliga skyddet är dock borta, och det är ännu inte klart om alla kunder behåller garantin.

Vad betyder det för kundernas förtroende att ni har gått i konkurs och sedan återuppstått?

– Jag hoppas att folk även i fortsättningen ska ha förtroende för företaget. Det är inte våra produkter det har varit fel på, och jag tror att en ny ägare som har mer pengar kan driva verksamheten vidare, säger Kai-Yin Chan.

MARTIN APPEL

Visste du om att du förlorar garantin när ett företag går i konkurs?

Omröstningen pågick under september på pcforalla.se. Totalt har 2 850 personer svarat på frågan.

Här är minidatorn som får plats i handen

Shimafuji Space Cube mäter inte mer än fem centimeter på var sida, men trots dess minimala utrymme har tillverkaren lyckats klämma in en hel del.

Processorns hastighet är i grund-

utförandet 200 megahertz, men ska gå att koppla om till 250 och 300 megahertz. Lagringsutrymme är endast en gigabyte och minnesmängden 64 megabyte. Datorchassit är i metall och har anslutningar för usb, nätverk, ljud, compact flash-kort och vga.

Datorn levereras med en version av Red Hat Linux och finns för närvarande endast att köpa i Japan. Space Cube är dock på väg att lanseras i Europa, men priset är ännu oklart.

Tangentbord som gjort för soffpotatisar

TANGENTBORDET FRÅN SANDBERG är speciellt framtaget för den som använder datorn från... soffan! Tanken är att det ska bli enklare att använda datorn som exempelvis mediecenter.

Förutom en mängd snabbknappar för exempelvis Windows Media Center är mushanteringens det mest intressanta. I stället för mus är tangentbordet utrustat med en pekplatta som är placerat till höger om tangenterna. Men knapparna för musen är placerade på vänstra sidan, vilket gör att du kan styra musen bara genom att använda dina tummar.

Tangentbordet är trådlöst och använder radiofrekvens istället för infrarött, vilket gör att du inte behöver placera datorn direkt framför tangentbordet. Cirka 500 kronor kostar det. Läs mer på www.sandberg.it.

FREDRIK CLAESSIONS TOPP & FLOPP

+ **It-terror i praktiken.** När du ställt in mobilen på väckning (högsta volym, förstås) och den sedan trillar ned under sängen och du inte kommer åt den när den drar i gång på morronkulan.

+ **Webbspel går upp i supertungvikt.** Snart kommer du att kunna spela de riktigt häftiga spelen direkt i webbläsaren – utan att behöva installera något på din dator. Spana in gratispelet Battlefield Heroes. Och det är bara början.

- **Köpfung på usb-minne** – för 360 spänn. En trevlig idé, egentligen. Men vem betalar så mycket i nedladdningens tidevarv? När filmen dessutom är kopieringsskyddad. Visserligen gillar jag Ghostbusters, men... (läs mer på sidan 17)

- **Blocket-idioter.** "Den där barnvagnen du säljer på Blocket – du kan inte tänka dig att bara byta bort hjulen mot något skräp jag har liggande hemma?" Du milde, vad folk slösar bort ens tid ibland. Om man ändå kunde "slänga på luren" för att avsluta en mejlkonversation.

OBS. Barn ingår ej

Flaskbottnar, schack, Joltcola och NSA...

Bästa nyheten sedan Altair 8800 och Commodore 64. Det har aldrig varit lättare att få ge fritt utlopp för sin inre IT-nörd. Titta efter certifikatet "Preferred by Techies", som endast tilldelas produkter som uppfyller absoluta krav på pris, kvalitet och support.

NSA 220 (Lagring för hemmet)

Nätverkslagringsenhet (NAS)
med inbyggd mediaserver

Art. nr 91-016-00600B
Rekommenderat pris inkl. moms

1995kr

Se fler Techies-certifierade produkter på
www.zyxel.se Thumbs up!

FOR HOME

ZyXEL

6 fototrender från

Vilka är de hetaste trenderna när det gäller kameror och foto? Vilka nya spännande prylar och tjänster kan vi se fram emot nästa år? PC för Alla har sökt svaren på världens största fotomässa, Photokina i Köln.

AV MARTIN AGFORS

Nu filmar du högupplöst med din kompaktkamera

Den största, tydligaste och just nu mest spännande trenden är möjligheten att spela in högupplöst video med din kompaktkamera. Canon och Sony har lett trenden, och det är inte så konstigt. Canon är störst i världen på kompaktkameror, Sony är också stora och båda företagen har stora utbud av renodlade videokameror.

Det som gjort det tekniskt möjligt att plocka in tekniken i kompaktkamerorna är de nya kraftfulla och samtidigt strömsnåla processorer. Att läsa av en sensor på åtta, tio eller tolv megapixel, och 30 gånger per sekund omvandla det till en videobild på 1 280 x 720 eller 1 920 x 1 080 bildpunkter kräver en hel del beräkningar.

Ett exempel är Sony Cybershot T500 (ovan) som kan lagra upp till tio minuter video med 1 280 x 720 bildpunkter med 30 bilder per sekund. I övrigt har den 10,1 megapixel, fem gångers zoom och ett cirkpris på 4 000 kronor.

Ett annat exempel är Canon Powershot SX1 IS (till höger) som klarar full hd, 1 920 x 1 080 bildpunkter, med 30 bilder per sekund. Kameran har tio megapixels upplösning, 20 gångers zoom och ett cirkpris på 5 200 kronor.

Närgångna filmer med slr-kameran

En spännande nyhet är att det nu blir möjligt att filma med systemkameran. Det här har väckt mycket uppmärksamhet och många kanske undrar varför det är en så stor händelse. Videoinspelning i lägre upplösningar har ju funnits länge bland kompaktkameror. Det som gör saken speciell är systemkamerornas stora sensorer. Med dem kan du filma med tunt skärpedjup. Dessutom är det spännande att filma med alla de avancerade objektiv som finns till systemkamerorna. Filmkameror med liknande möjligheter kostar hundratusentals kronor.

Först ut med den här funktionen är Nikon, i den nya entusiastkameran D90. Den har 12 megapixels upplösning och kan spela in upp till fem minuter video i 1 280 x 720 bildpunkter i 25 bilder per sekund. Priset är ungefär 9 000 kronor utan objektiv.

Canon har också nyligen lanserat en kamera med liknande funktioner, proffskameran Eos 5D Mark II.

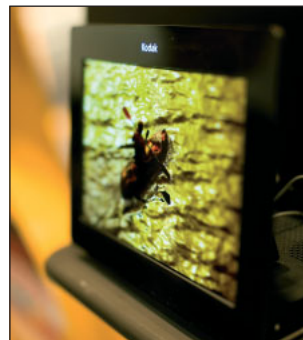

NIKON D90. Första systemkameran som klarar rörlig bild.

VINKLAD. Kodak Oled Wireless Frame kan ta emot bilder via trådlöst nät. Oled-skärmen gör att du kan se på den ur snäva vinklar utan att färgerna påverkas.

Fotoramar - generation 2.0

Digitala fotoramar har funnits i några år, men har hittills varit rätt klumpiga att använda och på tok för dyra. Men nu har utbudet fullkomligt exploderat och de finns i olika storlekar, färger och med många olika finesser. Ett trevligt exempel är Kodak Oled Wireless Frame som bygger på oled-teknik. Fördelen med det är att bilden du visar håller färgerna även när du tittar på den i kraftig vinkel, samt att skärmen drar mindre ström.

Photokina

MÅNGKUNNIG.

Samsung NV9 känner när någon i bilden ler. Den har tio megapixels upplösning, fem gångers zoom, inbyggd mediaspelare, diktafon och kan visa e-böcker. Kostar cirka 2 500 kronor.

Kamerorna analyserar bilden – innan du tar den

En påtaglig trend på Photokina 2008 är alla varianter på bildanalys som kompaktkamerorna gör. Det började med ansiktsigenkänning för några år sedan. Nu har både Samsung och Sony funktionen som gör att du kan låta kameran vänta med att ta en bild tills personen du vill fotografera ler. Kamerorna känner alltså inte bara igen ett ansikte, de kan läsa av minspel också.

En annan variant på det här, som du bland annat hittar i Samsung NV9 (ovan), är att kameran väntar ett ögonblick med att ta bilden om personen du fotograferar råkar blinka.

Det mest påtagliga på det här området var ändå att i stort sett alla kompaktkameror nu kan urskilja flera ansikten.

På det sättet kan de se till att ställa in fokus på just ansiktena och se till så att just de blir rätt exponerade.

RÄTT EXPONERAD. Sony har numera avancerade motivprogram som känner igen när en person är med i bilden. De kan då se till så personen blir precis lagom exponerad.

Lättare att skapa egna snygga fotoalbum

En trevlig, jordnära trend är det stora utbudet av fotoalbum. Vi såg oräkneliga montrar med onlinelösningar och gör det själv-böcker. Våra gamla hederliga fotoalbum är tillbaka.

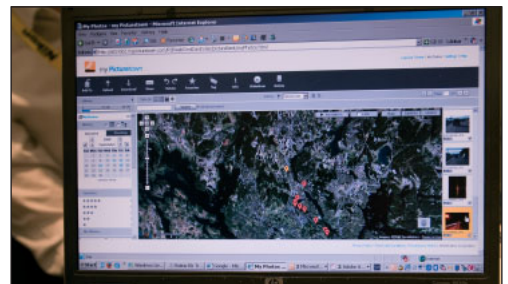
Vi såg också många olika former av fototjänster, alltså en plats på internet där du laddar upp dina bilder, både som ren förvaring och för att kunna dela dem med släkt och vänner.

Ett trevligt exempel är Nikons My Picture Town. I och med att kameror som Nikon Coolpix P1 och P2 har inbyggd trådlös sändare kan den automatiskt ladda upp bilder så snart den är i en surfzon. Detta fungerar än så länge bara på allvar i USA, men Nikon jobbar på att få igång det även i Sverige.

Det vore en riktigt trevlig utveckling om fler tillverkare och tredjepartsleverantörer drog igång sådana här tjänster. Problemet med borttappade bilder skulle minska drastiskt.

FINT ALBUM. Canon visade hur enkelt det är att själv bygga fotoböcker med utskrifter från deras nya skrivare.

SNART I EUROPA. Nikon presenterade sin tjänst My Picture Town. Här kan du lagra dina bilder och även visa upp dem för släkt och vänner.

SNYGGA KLÄDER. Fujifilm visade upp kompaktkameror med tillhörande fodral i matchande färger.

Fina färger – också på utsidan

Hos kompaktkamerorna var det en sak vi kunde se hos alla tillverkare. Allt fler modeller finns nu i tre, fyra eller fem färger.

Huvudtrenden rent utseendemässigt är metall-

chassin med ganska skarpa och hårda former. Dessutom erbjuder allt fler tillverkare passande tillbehör som fodral eller väskor som färgmatchar kamerorna.

Foto: Sacom

LÖPANDE BAND. I Kina och flera andra asiatiska produktionsländer utför arbetarna monotona arbetsuppgifter 10-12 timmar varje dag. Arbetsgivarna föredrar kvinnliga anställda då de ser dem som "lättare att hantera" än män.

Högt pris

– usla arbetsvillkor i tillverkarnas fabriker

Vidriga arbetsförhållanden och löner som inte går att leva på. Det är verkligheten för fabriksarbetarna som tillverkar komponenter och telefoner åt Nokia, Samsung, Motorola, LG, Sony Ericsson och Apple.

MOBILTELEFONERNA BLIR ALLT billigare, och vi köper nya allt oftare. Men bakom prispressen döljer sig usla arbetsvillkor för dem som sätter ihop prylarna. Det visar en färsk rapport från Fair Trade Center, Swedwatch och Svenska kyrkan.

Organisationerna har undersökt arbetsförhållanden i sex fabriker i Kina och Filippinerna, som tillverkar komponenter åt Nokia, Samsung, Motorola, LG, Sony Ericsson och Apples Iphone. På flera punkter strider förhållandena mot nationella lagar, internationella konventioner samt

mobiltillverkarnas egna etiska uppförandekoder.

– Det här är en bransch som ligger efter till exempel klädindustrin, där de dåliga arbetsvillkoren har varit mer uppmärksammade under längre tid, säger Annika Torstensson, rapportförfattare och projektansvarig på Fair Trade Center.

En miljard mobiler

Asien har blivit världens elektronikverkstad och majoriteten av dem som tillverkar mobilerna som köps i Sverige är unga kvin-

KOMMENTARER TILL ARTIKELN – FRÅN PCFORALLA.SE

! JA, DET HÄR är den bistra sanningen. Skulle dessa arbetare få anständiga löner och jobba i en anständig arbetsmiljö under anständiga arbetsvillkor skulle priserna skjuta i höjden. Varför ska dessa arbetare subventionera vår konsumtion med sin hälsa? Är det inte dags att vi betalar för vad det faktiskt kostar? **PHENOM**

! DET DU SER här är inte konsumtionssamhällets baksida. Det är globaliseringens baksida. Det här är resultatet av en outsourcing som enbart söker efter minsta möjliga kostnad och högsta möjliga vinst. För även om priset sjunker i butik så sjunker det aldrig lika

mycket som tillverkningskostnaden sjunker i och med utflyttningen. Globalisering är helt enkelt ett sätt för rika att föra över ännu mera av pengarna från vanliga arbetande människor till sig själva. **SPYFROG**

! FÖR MIG ÄR globalisering fri handel över nationsgränser. Motsatsen skulle vara att neka halva världen inträde till ökat välstånd (som ökad handel ger). I längden, även om vissa skor sig på andra, så vinner alla på en global marknad (i alla fall i välstånd mätt). **BARBAPAPPA**

! I ETT STÖRRE perspektiv ger ändå fabrikerna ett inflöde av

kapital till Kina som bland annat används till att bygga infrastruktur och förbättra levnadsförhållandena för alla kineser. Att Kina sedan är så kapitalistiskt i dag att till och med Bush framstår som kommunist i jämförelse (om vi ser till fördelnings- och välfärdspolitik) är ett problem. Men det är en annan fråga. **ANTON T**

! SERIÖST, VEM BRYR sig så länge det blir billigt? De får väl bilda fackförening precis som vi gjorde en gång i tiden. **CO14**

! FOLK SKULLE SÄKERT köpa en mobil som kostade tio kronor och var tillverkad av slavarbetare, som piskades varje natt,

också. Det säger inte så mycket, vad individer skulle göra. Konsumentansvar fungerar inte.

Är det värt att ha slavarbetare för att kunna kasta sin gamla och köpa ny mobil varje vecka? **MRI FJUKVARA**

! I FATTIGARE FAMILJER får framför allt flickorna ta ansvar för försörjning redan före 16 års ålder. När de kommer in i puberteten anses de stora nog för att arbeta, så mycket av den kvinnliga arbetskraften är bara 13-15 år gamla, även om de officiellt har fyllt 16 (den minimala tillåtna åldern för industriarbete i Kina). Pojkarna däremot går vanligtvis i skolan ända tills de börjar sin militärtjänst. **CHRISTER OLSSON**

för billiga mobiler

"När vi pratar med fabriksledningarna i Kina skyller de på den stora prispressen från tillverkare som Nokia, Sony Ericsson med flera."

**ANNIKA TORSTENSSON,
PROJEKTANSVARIG PÅ FAIR TRADE CENTER**

nor i åldern 16 till 30 år, skriver rapportförfattarna. Totalt tillverkas mer än en miljard mobiler om året, och hälften av dem görs i Kina. Filippinerna producerar tio procent av världens halvledare och en hög andel av alla hårdiskar som säljs.

De anställda arbetar ofta tio till tolv timmar per dag, sex till sju dagar i veckan. Minimilönen, som i Kina är mellan motsvarande 750 och 1 000 kronor i månaden, har blivit standard för heltidsarbete men räcker inte alls för att försörja en familj. Det gör att de anställda indirekt tvingas till att arbeta omänskliga övertidstimmar för att täcka sina baskostnader.

Fabriksarbetarna hanterar också kemikalier utan skyddsutrustning. Fackföreningar är ofta förbjudna, protestförsök slås ned, och arbetarna bestraffas om de gör fel.

– Vi i Europa har sett den här branschen som ganska oproblematis. Vi ser det som en högteknologisk bransch med specialiserade anställda i Europa, USA och Japan. Men det är samma löpande bandprincip som till exempel i klädindustrin, och farliga kemikalier som används i tillverkningen, säger Annika Torstensson.

Svårt att välja rätt

Hon tror att vår bild av branschen är ett skäl till att mobiltillverkarna har kommit undan så länge, plus

att det har gått relativt fort med utlokalisering av tillverkningen.

– När vi pratar med fabriksledningarna skyller de på den stora prispressen från tillverkare som Nokia, Sony Ericsson med flera, säger Annika Torstensson.

Så vad kan jag göra som konsument? Finns det någon rättvisemärkt telefon att köpa? Svaret är tyvärr nej.

– Det finns inget sätt för konsumenten att välja "rätt". Men vi hoppas så klart att det kommer en förändring. Vi har nu börjat med att lista de problem som finns, och försöker sedan påverka tillverkarna, säger Annika Torstensson.

Tillverkarna lovar bättring

När PC för Alla ringer runt till tillverkarna, säger samtliga naturligtvis att de tar frågorna på stort allvar. Sony Ericsson, till exempel, säger sig satsa på att öka tillverkarnas förståelse för företagets etiska och sociala krav.

– Vi ser allvarligt på den här rapporten. Vi är med och utbildar

VILL FÖRÄNDRA. Sony Ericsson tar arbetsmiljöfrågorna i de kinesiska fabriken på stort allvar, försäkrar Mats Pelbäck Scharp.

och förklarar varför vissa regler finns. Det ökar tillverkarnas förståelse för våra och allmänhetens krav på humana arbetsvillkor, säger Mats Pelbäck Scharp, som är ansvarig för hållbar utveckling på Sony Ericsson.

Enligt Valerie Berrivine på Motorola er företaget mycket allvarligt på sociala och miljömässiga villkor.

– Vi är beslutna att förbättra hela företagets ansvar och ska göra det genom att följa hela leveranskedjans utveckling, säger hon.

Nokias presschef Oskar Södergren säger att det är allvarliga

frågor som rapporten tar upp. Enligt honom har Nokia sedan 2007 samarbetat med vissa fabriker för att förbättra miljön och säkerheten, och arbetar på att åtgärda en del av de problem som framkommer i rapporten.

Annika Torstensson, som har skrivit rapporten, bekräftar bara delvis den bild som tillverkarna vill ge av sitt eget förbättringsarbete.

– De tar nog rapporten på allvar på ett sätt. Men ingen vill diskutera grundproblemet, alltså lönefrågan. ●

Foto: Sacom

OSKYDDAD VERKSTAD. En arbetare på lödningsavdelningen i en av fabriken i rapporten säger att hon arbetar utan skyddshandskar och skyddsmask vid produktionen av laddare. Många fruktar att ångorna de andas in kan påverka deras möjligheter att få friska barn.

Nytrend: gps-positionering De nya mobilerna spårar din familj

Gps-positionering i mobilen är ett fantastiskt hjälpmedel för dig som vill hålla koll på var dina husdjur, barn eller kollegor befinner sig. Dessutom är en helt ny typ av spel på frammarsch.

TEKNIKEN FÖR gps-positionering har funnits ett tag, men nu när marknaden nästan svämmar över av gps-mobiler ökar också intresset för de användbara tjänsterna.

Förutom det uppenbara användningsområdet att kunna hålla koll på kompisarna kan gps-positionering även göra stor nytta i mer allvarliga sammanhang. En försvunnen person eller ägodel, utrustad med en gps-mobil och

korrekt spårtjänst eller separat sändare, kan lokaliseras på ett ögonblick. Oroliga anhöriga eller bil- och båtägare kan snabbt andas ut när en röd prick på kartan skvallrar om var det eftersökta objektet befinner sig.

Husdjur lokaliseras

Och en bortsprungen hund hittas enklare med en spårsändare i halsbandet. Petlink och Telia

erbjuder gemensamt oroliga hundägare möjligheten att kunna följa sin juckes förehavanden i det fria. Hundens halsband förses med en gps-sändare. Matte eller husse skickar sedan ett sms, och får tillbaka djurets position i form av en kartbild. Sändaren innehåller ett simkort från Telia som kopplar upp sig mot mobilnätet. Tjänsten finns redan att beställa i en mängd djurbutiker.

– Vi ser ett ökat intresse för att spåra egendomar som husdjur och bilar, säger Henrik Thomasson på Gpsgate.

Företaget Gpsgates slogan "What do you want to track?" avslöjar vad för slags verksamhet de sysslar med. Så länge en person eller ett föremål är försedd med en gps eller gps-mobil med internetuppkoppling, kan denna spåras direkt via kartor på hemsidan, komplett med rörelsemönster och historik.

I både USA och Japan ligger man långt framme när det gäller spårning av barn, äldre och sjuka. Sedan några år kan till exempel de som använder den amerikanska operatören Sprint genom så kallade Family locator-tjänster spåra upp till fyra gps-telefoner via internet. Om en individ inte dykt upp på en viss plats vid en viss tidpunkt, skickar tjänsten dessutom sms till den anhöriga. Görs en sökning får även den

SPÅRHUND. För 79 kronor i månaden kan husse och matte hitta sin bästa vän med hjälp av Petlinks gps-spårningssystem.

eftersökta ett sms som talar om detta.

Dementia spåras

I Sverige har utvecklingen inte kommit lika långt. Priserna har varit höga och det finns en integritetsaspekt: Ska man verkligen spåra människor?

I Malmö stad används sedan ett år tillbaka gps-utrustning för att kunna spåra demenssjuka.

–Jaså, där är du, Pricken!

New York

GPS-POSITIONERING kan också bli en del av mer lättsamma genrer som till exempel nätgemenskaper, nöje och sport.

Medan Gpsgate använder en egen nätgemenskap för att lägga upp bekantskapsgrupper att spåra, så utnyttjar företaget Wayfinder en redan befintlig; det inte helt obekanta sociala nätverket Facebook. Installerar du tillägsprogrammet Locatemate, som är gratis, kan du uppdatera vännernas position på delade kartor online och i mobilen. Vill du, kan du även låta dig själv bli spårad av andra.

Oskar Juhlin är studioföreståndare på Interactive Institutes "mobility"-avdelning. Här forskar man i framtidens mobila tjänster och tekniker. Han tror att gps- och positioneringstjänster är på framarsh.

– Vi har använt oss av det i ungefär ett år, och det har fungerat bra. Vi har kunnat spåra en person på ungefär en halvtimme, jämfört med tidigare då det kunde ta dagar, säger Frank Rasmusson, drift- och säkerhetstekniker på Malmö stads larmcentral.

– Vi är väldigt nogga med integritetsaspekten och vet först och främst inte namnet på den som eftersöks. Sedan är det bara speciellt utvalda personer som kan beställa en sökning, och de måste dessutom ha ett lösenord, säger Frank Rasmusson.

Det brittiska företaget Bladerunner lanserade i slutet av förra året en barnjacka med inbyggd gps-sändare. Föräldrarna väljer inom vilket område barnet får röra sig. Går de utanför det larmar jackan via mobiltelefonen. Men det är inte billigt: 3 500 kronor för jackan plus 130 kronor i månadskostnad.

Gps-maraton

Något mobilbranschen redan kommit en bit med är möjligheten att koppla samman gps-positionering med sportaktiviteter. Under årets Stockholm Marathon fanns det möjlighet att

INBYGGD GPS-SÄNDARE.

Bladerrunners barnjacka larmar via mobiltelefonen om barnet rör sig utanför tillåtna gränser.

följa ett utvalt antal löpare på en karta via webben och se tillhörande statistik och tider.

Ville du som privatperson bli synlig för vänner och bekanta fick du betala mellan 500 och 1 000 kronor för en gps-sändare.

Det finns dock andra alternativ i form av rena mobiltelefon-tjänster. Wayfinder, Gpsgate och Nokia erbjuder alla möjligheten att följa sin egen eller andras turer i motionsspåret. Wayfindertjänst Active låter dig se topphastighet, kaloriförbränning och aktuell hastighet. Tjänsten är dessutom gratis bortsett från trafik-kostnader. Nokias Sports Tracker

Så funkar gps-positionering

Gps-spårsändare

- Endast sändning av spårsignal.
- Endast gps-funktioner.
- Billig i inköp.
- Användning: Spårning av egen- dom, husdjur, gamla och sjuka.

Gps eller gps-mobil

- Sänder och tar emot gps-signaler.
- Multifunktioner.
- Dyrare i inköp.
- Användning: Sport-, nytto- och nöjesrelaterad gps-positionering samt spårning av barn.

fungerar endast med tillverkarens egna så kallade smartphones men ger en uppsjö av statistik och diagram som sparas i användarens egen träningsdagbok.

– Där kan du följa exempelvis

löpare live på nätet eller använda tjänsten under semestern för att visa släkten på en karta var du varit och exakt var du tagit dina bilder om du använt dig av "geotagging", säger Klas Ström på Nokia.

spelplan i gps-nöje

– Utmaningen är ju att ta fram fler användningsområden än bara navigering. Man måste komma med nya tjänster inom både nytta och nöje för att svara upp mot suget som skapas.

Ett område som Interactive Institute fördjupat sig i är mobilspel som utnyttjar telefonens inbyggda gps-funktioner.

Juhlin och hans kollegor har i projektet Backseat Playground testat olika lösningar för att inkludera gps-positionering i spelandet. Här är det bilresande som är det centrala.

– Vi har testat en prototyp med digitala kartor på Lidingö utanför Stockholm. Där blir man under resans gång kontaktad av "fältagenter" och måste interagera med objekt i omgivningen. Om du exempelvis pekar på en kyrka får du höra ett visst ljud och måste lösa en gåta eller en uppgift. Det konstanta flödet av interaktion gör att du verkligen sjunker in i spelandet, förklarar han.

– Nästa steg blir att vi koncentrerar oss på fotgängare, och då ser vi nog snart fler spel där din kropp är densamma som din avatar, som rör sig på spelplanen när du själv rör dig.

Ett utländskt, annorlunda och kul exempel är Pac-Manhattan, där

MOBILSPEL. Pac-Manhattan utnyttjar mobilens gps-funktioner, och verklig och virtuell miljö korsas i spelet.

verklighet och virtuell miljö har korsats så att Manhattan i New York blir spelplanen och individer med gps-mobiler blir spelare i ett parti realtids-Pac-Man där gatuskyltarna dubbleras som spelplanens "prickar".

Hittills har de här formerna av gps-baserade spel ofta varit resultatet av enskilda entusiaster, eldsjälar eller forskare, men nu börjar de större aktörerna intressera sig för teknikens möjligheter inom spelsegmentet.

– Vi jobbar just nu med alla stora spelutvecklare för att utveckla vår

speltjänst N-gage och egentligen är det bara fantasin och användarnyttan som sätter gränser. Man skulle till exempel kunna använda omgivningen där du befinner dig i själva spelet som karta, bana eller uppdrag i spelen, säger Klas Ström, Product Manager på Nokia.

Erik Hörnfeldt, presschef för mobiloperatören 3, håller med:

– Vi är i kontakt med leverantörer av mobilspel som bygger på gps-positionering även om vi inte har lanserat något ännu.

"Snart ser vi fler spel där din kropp är densamma som din avatar, som rör sig på spelplanen när du rör dig"

OSKAR JUHLIN, STUDIOFÖRESTÅNDE
PÅ INTERACTIVE INSTITUTE

Här är supertröjan som laddar din mobiltelefon

Börjar batteriet i telefonen sina? Ingen fara. Koppla mobilen till din tröja och rör på dig. Små, små nanogeneratorer ska göra detta möjligt.

GLÖMSOLCELLER Eller lövtunna batterier av papper. Enligt professor Zhong Lin Wang är det människokroppen som är framtidens energikälla. Genom att utnyttja kroppens överskottsenergi jobbar Zhong Lin Wang och hans kollegor vid Georgia Institute of Technology på att utveckla kläder som kan ladda din mobiltele-

fon eller mp3-spelare med hjälp av den energi som blir över när du rör på dig.

Idén att använda människokroppen för att driva maskiner har funnits länge, men modern teknik håller på att ge denna gamla idé möjligheter vi tidigare bara kunnat drömma om. Det är genom att kombinera nanotek-

nik med piezoelektricitet, ett fenomen som upptäcktes för över hundra år sedan, som Zhong Lin Wang lyckats skapa klädfibrer som kan generera ström, en så kallad nanogenerator.

Små strömkällor saknas

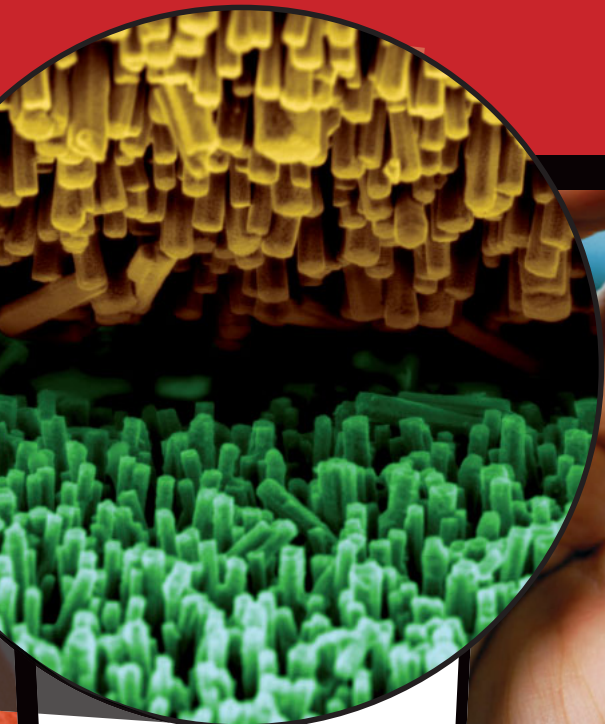
Nanoteknik är ständigt på tapeten och den ena pyttelilla uppfinningen lanseras efter den andra. Alla dessa produkter lider dock av samma dilemma, nämligen hur produkten ska förses med ström. En pytteliten, självgående

robot tappar lite av sin fines om den måste bestyrkas med ett batteri med begränsad livslängd.

– Jag blev irriterad över att hur små uppfinningarna än var, krävdes det alltid ett batteri för att driva dem, säger Zhong Lin Wang till tidskriften Nature.

Det är just här som idén om nanokläder föds.

En nanogenerator utnyttjar så kallad piezoelektricitet för att omvandla små rörelser till elektricitet. Det kan röra sig om allt från att utnyttja rörelseenergin i

NÄRBILD PÅ EN NANOGENERATOR.

Här har det övre lagret beklänts med en yta av guld, som gör borsten styva och elektriskt ledande. När de två ytorna rör sig mot varandra böjs borsten och på grund av den så kallade piezoeffekten genereras ström.

blodomloppet för att försörja blodsockersensorer till diabetiker eller en pacemaker med ström, till att utnyttja vibrationer i broar för att driva små trådlösa belastnings-sensorer.

Det går till och med att utvinna energi ur ljudvågor och vi har i dag bara sett början av vad som kan komma bli en teknisk revolution. Små självstyrda robotar som drivs av blodomloppet och åker runt och rengör våra blodkärl kan bli vardagsmat i framtiden.

Förvånansvärt billigt

Enligt Zhong Lin Wang är hans klädfibrer förvånansvärt enkla och billiga att framställa.

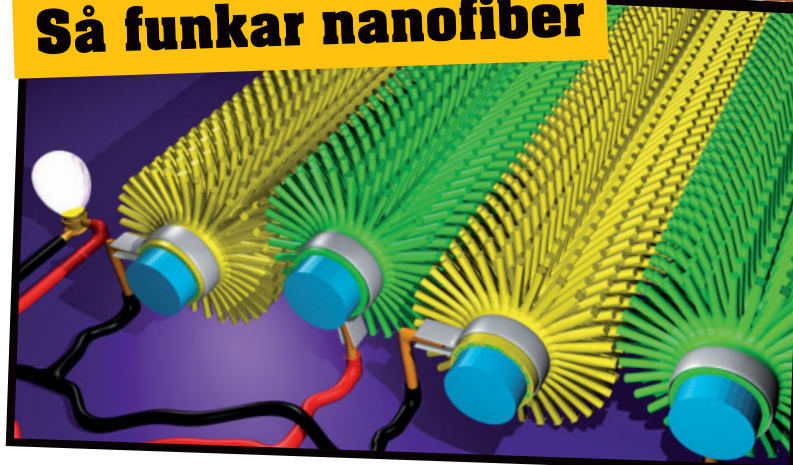
– Det är fortfarande för tidigt att säga något pris på fibrerna, men med den utveckling som sker i dag är jag övertygad om att materialet snart kommer att ha ett pris som gör det lämpligt att sy kläder av, berättar professorn.

Fibrerna kan liknas vid mikroskopiska flaskborstar som genererar ström när de gnuggas mot varandra.

Enkelt sett kan man tänka sig att man täcker en syntetisk tråd med zinkoxid. Läggs denna tråd i en speciell lösning som håller 80 grader börjar zinkoxidkristaller växa ut från tråden, kristaller som efter tolv timmar bildat små bor-

Så funkar nanofiber

NANOFIBER. Zhong Lin Wang, professorn bakom nanogeneratorerna, granskar en av de nanofibrer han hoppas kunna sy kläder av.

ELFIBER I KLÄDERNA.

Fibrerna tvinnas runt varandra. Varannan fiber är "vanlig" och varannan är beklädd med guld. Skillnaden i spänning som då uppstår kan utnyttjas till att ladda dina prylar.

star. Det är de här borstarna som är nyckeln.

Hälften av dessa trådar täcks sedan med ett tunt lager guld, för att göra borsten styvare och elektriskt ledande.

Hemligheten är nu att zinkoxiden har piezoelektriska egenskaper och genom att tvinnas en "vanlig" tråd och en guldbeklädd tråd runt varandra kan borsten generera ström när trådarna böjs.

På frågan om nanotrådarna med sina borst kan bli styva och otypliga i kläder svarar Zhong Lin Wang:

– Vi har provat att böja våra nanofibrer till små ringar på bara

en millimeter utan problem, så styvheten borde absolut inte vara något problem. Tyvärr finns det fortfarande en hel del hinder att övervinna innan vi får kläder som kan ladda våra mobiltelefoner.

"Materialet kommer att ha ett pris som gör det lämpligt att sy kläder av"

Gemensamt för alla nanogeneratorer är att de bara kan generera ytterst små strömmar, oftast bara ett par nanoampere. Det kanske räcker om uppgiften är att förse en lika liten sensor med ström, men om du vill ladda en mobil behövs betydligt större effekt.

En vanlig mobiltelefon behöver ungefär tre watt för att laddas och Zhong Lin Wang uppskattar att en kvadratmeter av hans

nanokläder ska kunna leverera mellan 20 och 80 milliwatt.

Att tvätta betyder trubbel

Bortsett från detta är tvättmaskinen det största hotet mot drömmen om nanokläder. Zinkoxidkristaller är nämligen känsliga mot fukt och skulle inte klara av en omgång i en tvättmaskin om de inte skyddas på något sätt.

Zhong Lin Wangs ser ändå positivt på framtiden. Han har patenterat sin nanogenerator, flera företag har visat intresse och han hoppas snart ha en tråd som man kan sy kläder av.

Om vi får tro professorn kommer det att finnas nanokläder på marknaden om tre år och om bara effekten som levereras är stor nog kommer det att innebära en uppsjö av nya möjligheter och tillämpningar.

MÅNADENS NYA PRODUKTER

David Bogerius, david.bogerius@idg.se

Sonys hd-kamera får lätt plats i fickan

Det fanns en tid när videokameror bars i speciella väskor och ofta tog mer plats än resten av packningen. Även om det är rätt länge sedan nu, är det svårt att inte imponeras av en filmkamera som är så liten som Sonys TG3E.

DET FINNS MASSOR av upplevelser och ögonblick som aldrig förevigats. Om alla videokameror hade varit lika lätta och smidiga att bära med sig som TG3E hade dessa ögonblick varit betydligt färre. Om det nu är något att sörja är en annan fråga, men

TG3E kan hur som helst få plats i en innerficka. Trots det lilla formatet spelar den in film med hd-upplösning och har ett mycket stryktåligt chassi av titan.

Videokameran är inte större än en lite äldre mobiltelefon, men har ändå en 2,7 tumskärm. På den hittar du anledningen till att den har så få knappar – det är en tryckskärm där du ganska lätt lär dig att hitta i de olika menyerna. 211 000 pixel ger den dessutom en fullt tillräcklig upplösning.

Lagrar på minneskort

Var fastnar filmen då? Är du bekant med Sonys produkter kan du kanske räkna ut att den lagras på deras eget minneskort, memory stick pro duo. Du behöver därmed varken hårddisk, skivor eller band utan bara det lilla kort som följer med i förpackningen. Det är på fyra gigabyte vilket räcker till en dryg timmes film i full hd. Till utlandssemesteren kan det med andra ord vara läge att införskaffa det 16-gigabyteskort som finns att köpa som tillbehör. Fördelarna med minneskort i en videokamera jämfört med andra lagringsmedia är främst två: Batteri- och inspelningstiden blir längre samtidigt som överföringen till tv eller dator blir smidigare.

Många finesser

Trots det lilla formatet briljerar TG3E med den allra senaste

Tryckkänslig 2,7-tums
lcd-skärm

Mikrofonen zoomar
automatiskt in de
närmaste ljudkällorna

Hitta din återförsäljare här: pctoralla.se/priser

DUBBELT. Du kan både filma och ta stillbilder med HDR-TG3E. Stillbilderna blir i 2,3 megapixel om du tar dem samtidigt som du filmar, annars i 4 megapixel.

hd-kameratekniken, ansiktsgen-känning med automatjustering av fokus, mikrofon med zoom och med dolby digital 5.1-surround-ljud samt möjligheten att ta stillbilder med en upplösning på fyra megapixel. Vill du ta bilder samtidigt som du filmar får du nöja dig med 2,3 megapixels upplösning, inte fy skam det heller. Sitter du och väntar på att fånga något på film i

flykten rekommenderas det fiffiga "quick on"-läget som gör kameran redo att filma inom loppet av en sekund.

Sonys teknik för att urskilja ansikten passar bra för den här typen av kameror. Per automatik anpassar den fokus, exponering och färgbalans och klarar av att känna av åtta ansikten i en enda tagning, vilket ger mer detaljerade motiv och bättre skärpa.

Smart mikrofon

Med det digitala 5.1-kanals-ljudet med surround känns inte heller ljudupplevelsen eftersatt. Den inbyggda mikrofonen har också en automatisk funktion som zoomar in de närmaste ljudkällorna, exempelvis filmade personer som pratar och gör det lättare att höra dem mot bruset i bakgrunden. Ändå går det inte att komma ifrån att det är synd

KOMPAKT. I hopfällt läge mäter kameran inte mer än 12 x 6,3 x 3,2 centimeter, ungefär lika stor som en gammal mobiltelefon.

NOSTALGITRIPP

Sonys minsting för 25 år sedan

För 25 år sedan, 1983, kom Sonys första amatörvideokamera BMC 100. Den vägde strax under tre kilo och filmen spelades in på betamaxkassetter i full storlek. Den var då den absolut minsta camcorden på marknaden med måtten 36 x 22 x 13 centimeter – och batteriet satt i handtaget.

att det fattas ett uttag för en extern mikrofon på kameran.

Tid för överföring

Dina inspelade filer hamnar tydligt uppdelade och sorterade på lcd-skärmen och kan därefter föras över till en tv, förslagsvis via en hdmi-kabel. Men en sådan följer tyvärr inte med. TG3E har stöd för Sonys egna tv-apparater av märket Bravia och kan styras under uppspelningen med en Bravia-fjärrkontroll.

Med hjälp av det medföljande pc-programmet

Picture Motion Browser och usb-kabeln kan du hyfsat enkelt föra över dina filmer och bilder till en pc. Den höga bildkvaliteten gör att det tar lite tid, men snart har du fyllt hårddisken med dina filmade mästerverk.

Ett tips för att spara lite tid är att radera de där tagningarna som kanske inte nödvändigtvis behöver bevaras för eftervärlden, och det redan via menyn på skärmen innan du kopplat kameran till en pc. Allra smidigast går överföringen med en Macbook och det tillhörande programmet Imovie.

Se upp vid bränningen

Om du sedan lägger filmerna på en dvd-skiva kan det tyvärr leda

till en del problem. En vanlig dvd-spelare klarar nämligen inte av den höga upplösningen i avchd-format. Använder du en kompatibel blu-ray-spelare fungerar det bra, men med en vanlig dvd-spelare och lite otur kan innehållet på skivan till och med raderas.

Detta till trots förtjänar TG3E ett högt betyg. Det sägs att storleken inte har någon betydelse, men det är ofrånkomligen det behändiga om än lite kantiga formatet i kombination med den höga bildkvaliteten som är grejen. TG3E ger alla amatörer chansen att fiska upp utrustningen från fickan och filma i full hd närhelst andan faller på.

DAVID BOGERIUS

HDR-TG3E Handycam

Tillverkare/läs mer:

Sony, www.sony.se

Bildupplösning:

1 920 x 1 080 (full hd),
1 440 x 1 080 bildpunkter.

Lagringsmedia:

Memory stick pro duo.

Batteritid: 1 timme 40 minuter.

Storlek: 12 x 6,3 x 3,2 centimeter.

Vikt: 295 gram.

Cirka pris: 9 000 kronor.

+ Suveränt liten. Hög bildkvalitet.

- Avchd-filmer kan inte spelas upp på många dvd-spelare. Inget mikrofonuttag.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Seniormobilen har lärt av misstagen

Mobiltelefonen Emporia Life Plus med ytterst få finesser och en stor röd larmknapp ska tilltala äldre personer. Och lyckas faktiskt bra!

SENIOFON GÖR OM. Seniofon gör rätt. För ett år sedan kom mobiltelefonen Emporia Life som med sina tydliga knappar, sin stora skärm och sin lättåtkomliga larmknapp främst vände sig till äldre personer. Den upplevdes som plastig och ömtålig och tillverkaren Seniofon kritiserades även för den korta batteritiden och de förhållandevis krångliga menyerna. Den nya robustare modellen Emporia Life Plus innebär lyckligtvis flera förbättringar.

Till att börja med är den lite lättare och mindre än sin föregångare, men fortfarande förhållandevis stor och tung, ungefär som en vanlig mobiltelefon i slutet av 1900-talet. Med ett smidigt skal av aluminium räcker det med en ledig tumme för att skjuta upp höljat och komma åt tangenterna.

Ringer du ofta till samma personer behöver du inte ens öppna telefonen. Det räcker med att trycka sig nedåt i telefonboken med hjälp av piltangenterna för att välja nummer. Ett smart sätt att göra det extra enkelt att använda telefonen. Dessutom kan du lägga till poster i telefonboken via ett sms från en annan mobil.

Tydlig larmknapp

För den tilltänkta målgruppen är kanske batteritiden extra viktig då en urladdad telefon lätt kan bli liggande bortglömd. Taltiden för ett laddat batteri ligger nu på tre timmar och för en lur som bara är

påslagen räcker batteriet i 250 timmar. Skulle batteriet vara urladdat

när mobilen borde vara med någonsans går det faktiskt att använda sig av vanliga aaa-batterier.

Telefonen kan användas som fickklampa och väckarklocka samt påminna om födelsedagar, men den viktigaste funktionen måste ändå vara nödsamtalsfunktionen. På baksidan av telefonen sitter en röd larmknapp som, om den trycks in, ringer upp en förvald person och levererar en nödsignal. Om ingen svarar ringer telefonen automatiskt upp nästa person på en lista som kan innehålla upp till fem nummer. Om inget nummer programmerats in går samtalet till 112.

Väldigt enkel

Du kan däremot glömma allt vad färgglada bakgrundsbilder, mp3-spelare och mobilkameror heter. Den monokroma lcd-skärmens orange färg är speciellt anpassad för användare med nedsatt syn. Sms-funktionen ligger visserligen under avdelningen "avancerade användare" i instruktionsboken, men är lätt att komma åt och använda.

Emporia Life Plus är egentligen så stenhårt avskalad och old school att den borde tilltala personer långt utanför den tilltänkta målgruppen bara just därför.

Det är nästan synd att det faktiskt finns några olika ljudsignaler att välja emellan och det blir inte bättre av att de

LARMKNAPP. På baksidan av telefonen sitter en stor röd knapp. Ett tryck på den ringer upp förprogrammerade nödnummer.

alla är rätt bedrövliga. Där finns ändå något för Seniofon att förbättra till nästa Emporia Life-modell. Förutom det nog så viktiga faktum att den kommande Seniofonmodellen (i Sverige i april) har en gps-funktion så att du kan se var ägaren befinner sig – bara mobilen finns med ...

DAVID BOGERIUS

Emporia Life Plus

Tillverkare/läs mer:

Seniofon, www.seniofon.se

Band: 900/1800 (gsm) eller 850/1900 (gsm).

Batteritid:

3 timmar (taltid), 250 timmar (standby).

Storlek: 11,7 x 5,8 x 1,8 centimeter.

Vikt: 138 gram.

Skärmstorlek: 4,5 x 5,2 centimeter.

Cirka pris: 2 000 kronor.

Mycket väl anpassad för målgruppen.

Lite väl trista signaler.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Tydliga siffror.

Onödig hårddisk till spelkonsoler

Iomega Media Xporter Drive ger 160 gigabyte extra lagringsutrymme till Xbox 360 och Playstation 3.

ANVÄNDER DU DIG av din Xbox 360 eller Playstation 3 för att spela upp mediefiler av olika slag – filmer, musik eller bilder – inser du ganska snart att den inbyggda hårddiskens utrymme inte räcker särskilt långt. Det har även Iomega upp-täckt och lanserar därför sin Media Xporter Drive, en extern hårddisk på 160 gigabyte som kan kopplas till din konsol för att enkelt utöka lagringsutrymmet.

Grundtanken är god. Media Xporter Drive är liten och smidig, den får sin ström genom två usb-portar på konsolen eller datorn och 160 gigabyte utrymme räcker ganska långt om din filmsamling inte är alltför stor. Dessutom medföljer programmet Prism Media Converter MX, vilket gör det enkelt att konvertera mediefiler till format som kan spelas upp på din konsol du har.

Utseendet kan man visserligen diskutera (det har blivit en ganska ful kompromiss som varken passar till en Playstation 3 eller Xbox 360), men det är knappast en avgörande faktor.

Svårt motivera ett köp

Trots den goda grundtanken är det svårt att riktigt se vilket behov Media Xporter Drive skulle fylla. Använder du din konsol för att spela upp mediefiler har du den antagligen redan kopplad till ditt

hemmanätverk och då kan du ju spela upp filerna strömmande över det.

Har du inte ett hemmanätverk kan du använda vilken annan extern hårddisk som helst, en hårddisk som både är billigare och/eller har mer lagringsutrymme. Det medföljande programmet för att konvertera mediefiler är förstås smidigt, men sådant går att ladda ned gratis från internet.

Iomega Media Xporter Drive är inte dålig på något vis, den gör vad den ska på ett smidigt och enkelt sätt. Problemet är bara att den gör något som det egentligen inte finns något behov av.

JAN SANDBLADH

Iomega Media Xporter Drive

Tillverkare/läs mer:

Iomega, www.iomega.se

Kapacitet: 160 GB.

Rotationshastighet:

5 400 varv per minut.

Anslutning: Usb 2.

Storlek:

7,4 x 12,6 x 1,2 centimeter.

Vikt: 165 gram.

Cirka pris: 700 kronor.

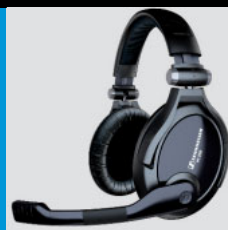
Lätt att konvertera mediefiler till Playstation 3 och Xbox 360.

Dyr. Fyller inget egentligt behov.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Serious
Gaming
Serious Gear

Oavsett om du krigar mot onda utomjordingar eller utkämpar gerillakrig i tät djungel, kan livet hänga på en hundralets sekund. Att höra och kunna bli hörd kan avgöra om du segrar eller förlorar spelet. Tack vare Sennheisers expertis som den globala ledaren inom elektroakustik är ljudåtergivning i PC 350 så exakt att du känner dig som ett med spelet.

www.sennheisernordic.com

SENNHEISER

Sennheiser Nordic (Sweden)

Frösundaviks Allé 15 • S-169 70 • Solna

Phone: +46 (0) 8-400 504 00 • Fax: +46 (0) 8-400 504 01

sweden@sennheisernordic.com • www.sennheisernordic.com

0 till 100 på 8 sekunder

Asus M51va är en strömsnål och relativt snabb bärbar. Men det som gör att datorn sticker ut är ett dolt operativsystem under huven – det gör att datorn startar och tar dig ut på nätet på bara åtta sekunder.

DATORERNA BLIR SNABBARE för varje år, men ändå är det inte ovanligt att de känns lika sega nu som för ett, två eller fem år sedan. Det är inte sällan som du närapå dunkar huvudet i tangentbordet av frustration över en fem minuters starttid, när allt du vill göra är att kolla ett mejl på väg mellan frukostfrallan och bussen.

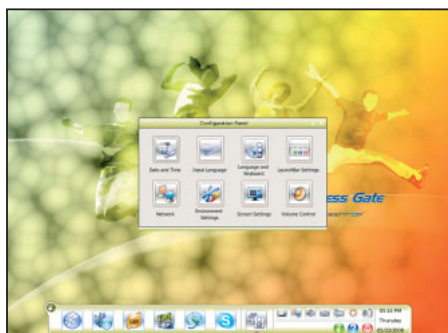
En lösning på det dilemma heter Expressgate, och har nyligen

dykt upp i en handfull Asus-produkter, i moderkort och bärbara datorer. Kort sagt handlar det om ett flash-minne på moderkortet som du kan välja att boota datorn ifrån i stället för ifrån den vanliga hårddisken.

Den testade Asus M51va har ett gäng funktionsknappar bredvid den vanliga start-knappen. Håller du nere dem så startar datorn i Expressgate-läge.

Snabbstartat operativsystem

Flash-minnet innehåller ett eget operativsystem, det Linux-baserade systemet Splashtop. Det är ett mycket förenklat operativ som bara innehåller de absoluta nödvändigheterna – nätverk, skärm, tangentbord och mus samt en fast meny med fem förinstallerade program. Här finns Firefox webbläsare, en mediaspelare, ett bildvisningspro-

SNABBSTART. Tack vare Expressgate startar du datorn snabbt. Du kan själv konfigurera funktionen.

gram, en katalog med Flash-spel och en chattklient med stöd för de flesta populära chatt-tjänsterna.

Tanken med Expressgate är att när du bara vill kolla mejlen eller uppdatera din Facebook-sida, ska du inte behöva dra igång tröskverket Vista. En start med Expressgate är utomordentligt snabb. Från knapptryck till klickbar programmeny tar det fem sekunder, och för att ta dig ut på webben tar det tre till att starta Firefox.

Batterisnål

En annan värdefull fördel är batteritiden. Datorn är ganska batterisnål även i vanligt Windows-läge, den nya Centrino 2-plattformen ska just vara byggd med låg strömförbrukning i fokus, men Expressgate utnyttjar inte minnet och processorn lika hårt, och därmed förlängs batteritiden ytterligare.

Enda nackdelen med systemet är att det nästan bara innehåller program som du måste ha internet för att använda. Webbläsare, chatt och även spelen (som ligger på nätet) är oanvändbara utan nätverksuppkoppling. Det gör att på ställen där batteritiden skulle ha varit lysande, till exempel långa trista flygresor, blir Splashtop i det närmaste oanvändbart.

Goda prestanda

För övrigt är det här en riktigt modern och trevligt pigg bärbar dator. Med 2,8

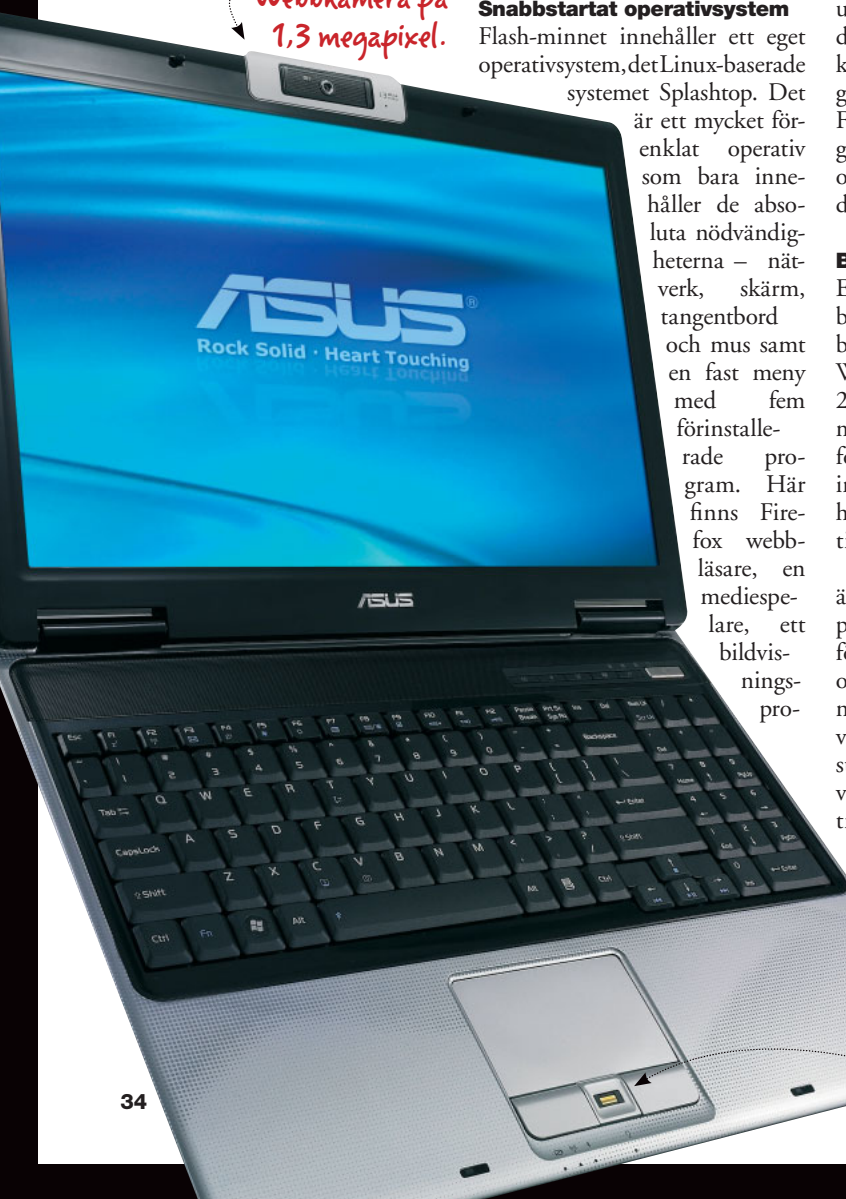
gigahertz Core 2 duo-processor, tre gigabyte minne och grafik-kortet ATI Mobile Radeon 3650 räcker den långt prestandamässigt, även om den inte är tänkt för krävande datospelare.

En bra skärm på 15 tum, en relativt låg vikt och många utgångar, bland annat firewire och nya esata,

ger också klara pluspoäng.

MATTIAS INGHE

Webbkamera på 1,3 megapixel.

Asus M51va

Kontakt: Asus, 08-587 694 07, se.asus.com

Processor: Intel Core 2 duo T9600 2,8 GHz.

Minne: 3 gigabyte.

Hårddisk: 300 gigabyte.

Grafikkort: ATI Mobile Radeon 3650.

Dvd: Ja, dvd-rw med Lightscribe

Anslutningar: 4 usb 2, firewire, esata, lan, wifi 802.11 b/g, bluetooth, modem, hdmi, vga, audio/spdif ut, mikrofon in.

Operativsystem: Windows Vista Home Premium.

Storlek: 37,2 x 28,5 x 4,6 centimeter.

Vikt: 3,1 kilo.

Cirka pris: 16 000 kronor.

3d Mark 06: 2 563 (cpu), 3 748 (totalt).

Batteritid: 3 timmar 54 sekunder (hård belastning). 5 timmar 44 sekunder (medelhård belastning).

Ljudnivå: 30 dB (låg belastning), 42 dB (hög belastning).

+ Bra prestanda. Snabb start med Expressgate. Bra batteritid.

- Bullrig. Svagt programutbud i Expressgate.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

PC Mark Vantage

totalpoäng: 3 566

Minnesprestanda: 2 431

Tv och film: 2 544

Spel: 3 188

Musik: 3 696

Kommunikation: 4 132

Produktivitet: 3 268

Hårddisk: 2 435

Fingeravtrycksläsare

Hårddisk för hårda tag

Brukar du också bli upptäckt av fienden när du smyger genom djungeln med en hårddisk under armen? Lugn, nu finns det en lösning på problemet.

IOMEGAS kamouflagemönstrade 2,5-tumshårddisk har en lagringskapacitet på hela 250 gigabyte. En sådan här bärbar hårddisk med rena Rambo-looken ska naturligtvis tåla hårda tag. Det gör den också, tack vare ett chassi i aluminium, ett rejält korslagt stötdämpande gummiband med förstärkningar i hörnen och Iomegas Dropguard-teknik.

Under vårt test släpptes den i golvet från en och en halv meters höjd utan att gå sönder, precis som Iomega utlovat. Dessutom bankades den hårt i väggen ett par gånger, vilket däremot

"Den bankades hårt i väggen ett par gånger, vilket ledde till synliga skador – på väggen"

ledde till fullt synliga skador – på väggen.

Med 250 gigabyte ger den dig utrymme åt nästan 5 000 timmar musik, 400 timmar film eller en miljon bilder från semestern. Men mycket vill gärna ha mer och den som håller koll på Iomegas sortiment vet att det finns Ego-diskar som klarar upp till 320 gigabyte, och en kommande Ego Camo-modell med ytterligare 70 gigabyte har också utlovats lagom till jul.

Ansluts via usb

Installationen är inte krångligare än av ett usb-minne och det fungerar

lika bra med Windows XP som med Vista och Mac under testet. Ego Camo-diskens kopplas in i datorn via en usb-port. Är du av någon anledning inte nöjd med usb 2 finns det inget annat sätt att koppla den till datorn. Skulle, mot förmodan, inte strömtillförseln från datorn via usb-kabeln räcka till finns ett uttag för en elsladd, men någon sådan får du inte med på köpet.

Mest glädjande är nog ändå designen, något som länge varit rejält eftersatt på den här typen av datorprylar. Några undantag i form av stilfulla grafikkort och routrar har dykt upp under året och efter Ego Camo kan vi nog även förvänta oss lite roligare hårddiskar i fortsättningen.

DAVID BOGERIUS

TUFFING. Kamouflagefärgen och gummikanterna signalerar att Ego Camo ska tåla en del.

Ego Camo

Tillverkare/läs mer:

Iomega, www.iomega.com

Minneskapacitet: 250 gigabyte.

Anslutningar: Usb 2.

Storlek: 14 x 10 x 2 centimeter.

Vikt: 0,2 kilo.

Cirka pris: 1 100 kronor.

+ Stryktålig, snygg design.

- Elsladd borde följt med när det nu finns ett uttag.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Sansa Fuze – sanslöst efter

Sansa Fuze framstår – till en början – som en värdig utmanare till Ipod Nano eller Creative Zen.

MED LÄNGRE BATTERITID och bättre ljudkvalitet är mobiltelefonerna på väg att sopa bort de mer lättvikliga mediaspelarna från marknaden. Än så länge finns de emellertid kvar och nya Sansa Fuze försöker ge Ipod Nano och Creative Zen en match.

Flash-baserade Sansa Fuze står med flera funktioner som Nano saknar – bland annat radio och diktafon. Dessutom har den plats för ett litet micro-sd-kort som ger dig möjlighet att uppgradera minnet och – kanske så småningom – köpa musik till din spelare på sd-kort.

Glöm spelordningen!

Ändå är Sansa Fuze chanslös mot Nano, hur konstigt det än kan låta. Förutom att den känns något plastig och att färgerna och ikonerna tar dig tillbaka till 1999 kan

vi nämligen inte få den att fungera som vi vill.

Med hjälp, eller rättare sagt ingen hjälp alls, av Windows Media Player har vi försökt att lägga in listor med blandad musik i Sansa Fuze, men det vill den absolut inte vara med om. Visst, låtarna förs över, men de hamnar bara på en lång rad efter varandra, utan hänsyn

till en wannabe-dj:s omsorgsfullt hopknäpade spelordning.

Undertecknad har provat att konvertera musiken i flera versioner av wmp i både XP och Vista, men resultatet är lika nedslående varje gång. Vi hoppas att det är något som snart, eller helst redan nu, går att justera genom att uppdatera programmet via Sandisks supportsajt, men det är ändå för sent.

Menyerna gör dig inte på särskilt mycket bättre humör. Rullhjulet är okej, upplägget är i princip snott rakt av från Ipod. Men hade du tänkt dig att leta runt i en lite större samling musik på spelaren blir det jobbigt.

KOPIA. Rullhjulet känns igen från Ipod-modellerna.

Det går inte att snabbbläddra förbi bokstav för bokstav utan du måste rulla förbi varenda låt, artist eller album. Bra motion för din tumme kanske, men rätt trist i längden.

Plus däremot för batteriet som ger dig 24 timmar ljud/video på en enda uppladdning.

DAVID BOGERIUS

Sansa Fuze

Tillverkare/kontakt:

Sandisk, www.sandisk.com

Minneskapacitet: 2, 4 eller 8 gigabyte.

Skärm: 1,9 tum, 220 x 176 tft färg.

Format: Mp3, wav, wma, mpeg-4, jpg.

Batteritid: 24 timmar (musik), 5 timmar (video).

Storlek: 7,8 x 4,8 x 0,8 centimeter.

Vikt: 60 gram.

Cirka pris: 900 kronor (för 4 GB-varianten).

+ Minnet går att utöka.

- Dåliga menyer, klarar inte spellistor.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Ett klipp för nybörjaren

Pinnacle Studio Ultimate 12 har det mesta amatörvideoredigeraren behöver. Men se upp om du har Windows Vista!

DU KAN VÄLJA mellan Basic, Plus och Ultimate när du köper Pinnacle Studio. Basic har inga extra funktioner, inte ens hd-kapacitet. Plus och Ultimate är kompletta program båda två, med skillnaden att det senare innehåller både en så kallad greenscreen och en bonus-skiva med tre insticksprogram.

Ett av dessa program är Red Giants Magic Bullet, som används för att få en mer klassisk filmlik känsla på inspelad video. En stor tumme upp för denna plugin, som gör det enkelt att med ett par musklick få hemvideon att se ut som 35-millimetersfilm. Se bara till att ha en rejäl burk med minst 256 megabyte på grafikkortet om du vill att det ska flyta på fint.

Ingen Vista-kompis

På förpackningen till Studio 12 står det klart och tydligt – Certified for Vista. Alltså tänkte vi att det inte skulle bli några problem att köra det på vår bärbara med Vista som har fyra gigabyte minne och

en Core 2 duo-processor på 2,4 gigahertz. Ack, vad fel vi hade.

Installationen gick bra, men tio minuter in i testandet hade två programkrascher inträffat och efter ytterliggare tio minuter kom en tredje. Helt oacceptabelt!

Problemen uppstod bland annat vid import av xvid-filer och intankning från vår webbkamera. När vi testade att importera avchd-

material från våra kameror – en Canon samt en Sony – fungerade det desto bättre. Studio 12 läste filerna felfritt och klippningen gick också galant. Även när vi testade avchd-material från Panasonic fungerade det bra. Vi gick sedan över och testade programmet på en XP-maskin i stället, och här var resultatet betydligt mer stabilt. Vista-certifieringen kan alltså diskuteras.

Många mallar

Gränssnittet är fortfarande lätt att komma in i med hjälp av olika hjälplektioner och med tydliga menyer. Det känns definitivt anpassat till nybörjare och programmet är också uppbyggt mycket kring automatik. Precis som förut finns en mängd mallar till såväl ljud och musik som till menyer och video.

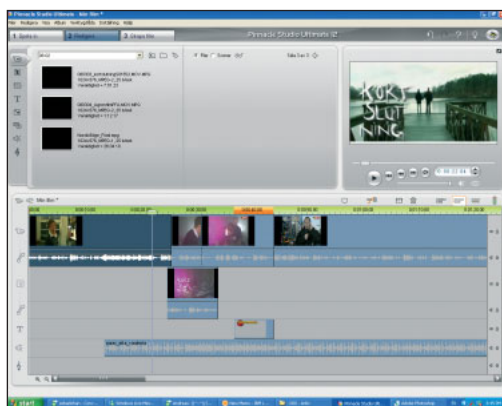
En nyhet är det som Pinnacle kallar

Montage – en automatisk funktion som låter dig skapa ganska komplexa presentationer i flera lager. Du väljer ett tema, det finns ett tiotal som vardera är indelade i inledning, mellansekvenser och avslutning, och drar sedan in ditt videomaterial på givna platser. Enkelt – och resultatet imponerar.

En annan nyhet är den förbättrade ljudkontrollen, som nu erbjuder både mastervolym och så kallad peakindikator. Numera har du även möjlighet att exportera ut endast ljudet från din video, i grundkonfigurationen i wav- eller mp3-format – bra om du vill bearbeta det i ett externt ljudprogram.

Ladda upp till Youtube

När det kommer till att färdigställa din film kan du precis som tidigare välja på band, skiva, fil eller webb. Nytt i version 12 är att man, i och med hd-dvd:ns död, nu gått över till att också erbjuda stöd för att skapa blu-ray-skivor. Även en förinställning för upptankning till Youtube finns, vid sidan av Yahoo Video. Exporten fungerar mycket bra, det är enkelt att välja rätt utan att slita i en massa krångliga menyer. Däremot måste du i sed-

FÖNSTER. Så här ser programmet ut när alla fönstren är öppna. Längst ned syns bildklipp och ljudspår.

Sitecoms router prioriterar spelande

Sitecoms router Wireless 300N XR Gigabit Gaming Router ska låta spel få förtur, men det fungerar inte riktigt i praktiken.

EN TRÅDLÖS ROUTER som låter dig välja vilken datatrafik som ska prioriteras låter ju kanon på papperet. Som det något krångliga namnet Wireless 300N XR Gigabit Gaming Router antyder är det först och främst spel som Sitecoms router ska ge förtur, men även sådant som strömmande av högupplöst video och ip-

telefoni ska flyta smidigare med den så kallade Streamengine-teknik som routern använder.

Till en början ser det också bra ut. Routern är snygg och har en läcker design, installationen går hyfsat enkelt och inställningsmöjligheterna är snudd på oänd-

liga. Det sistnämnda kan förstås vara lite avskräckande för den oerfarne, men gränssnittet är i alla fall pedagogiskt och lättöverskådligt, vilket förenklar något.

Tyvärr imponerar Wireless 300N XR inte lika mycket när vi väl börjar använda den.

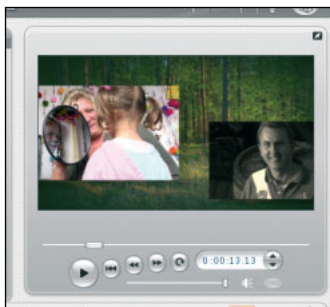
Precis som andra routrar

Vid våra tester körde vi Sitecoms Wireless 300N XR mot D-Links trotjänare DIR-655, en stabil och snabb gigabitrouter som har funnits på marknaden ett tag. På gott och ont blev resultaten för de två

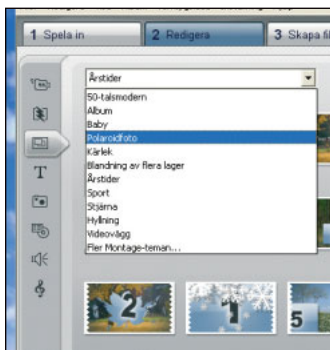

KVARTETT. Routern har fyra portar.

ULTIMAT. Programmet finns i tre varianter
– vi har testat Ultimate-versionen.

MONTAGE. Det går snabbt att få
sina videor att se proffsiga ut ...

TILL EXEMPEL POLAROID. ... tack
vare den nya Montage-funktionen.

vanlig Pinnacle-ordning registrera dig på webben om du vill få möjlighet att exportera till vanliga codec som divx, mpeg-4 och h.264. Förvisso gratis, men störande då varje sak du vill låsa upp har en egen kod på 25 tecken.

Pinnacle Studio är bra för nybörjarklipparen som behöver automatisering och mallar, och

Pinnacle Studio Ultimate 12

Tillverkare: Pinnacle/Avid,
www.pinnaclesys.com

Systemkrav: 1,5 GHz processor (dubbla kärnor), eller 2 GHz av äldre typ. 1 GB ram för XP och standard-upplöst video. 2 GB ram för högupplöst och Vista. Dock rekommenderas minst 3 GB för hd-redigering. Grafikkortsminne på minst 256 MB krävs för Magic Bullet.

Format: 3gp, avi, divx, Flash, Ipod och psp-kompatibilitet, mp2, mp3, mpeg-1/2/4, Real Media, wav, Windows Media, H.264.

Cirka pris: Ultimate: 1 200 kronor (Basic: 500 kronor. Plus: 850 kronor).

+ Bra hd-stöd, stöder avchd från både Sony, Canon och Panasonic. Enkelt och lättförståeligt med mycket automatiserade processer. Medföljande Magic Bullet-plugin.

- Kraschbenäget under Vista. Bara två videospår.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

uppfyller också de hd-krav du kan önska i en videoredigering. Dock kvarstår vissa begränsningar, som att det till exempel fortfarande bara erbjuds två videospår (samt ett för text). Vi höjer också ett varningens finger för programmet's uppenbara kompatibilitetsproblem med Windows Vista.

MIKAEL HALL

routrarna i princip identiska, vare sig det handlade om räckvidd, stabilitet eller snabbhet. Frentiskt pillande i Wireless 300N XR:s inställningar innebar ingen skillnad, den presterade som vår referensrouter ändå. Med tanke på D-Link DIR-655:s kvaliteter är detta förstås något bra. Å andra sidan går DIR-655 att få tag på för femhundringen mindre än vad Wireless 300N XR kostar.

Vill du ha en stabil och snabb router är Wireless 300N XR ett utmärkt val. Den är dock inte riktigt prisvärd och ger dig inget extra som du inte kan få i en billigare router.

JAN SANDBLADH

Sitecom Wireless 300N XR Gigabit Gaming Router

Tillverkare/läs mer:

Sitecom, www.sitecom.com

Wlan: a/b/g/n.

Kryptering: Wep, wpa, wpa2.

Ethernet: 10/100/1000.

Antal portar: 4.

Storlek: 18 x 11 x 2,8 centimeter.

Vikt: 337 gram.

Cirka pris: 1 500 kronor.

+ Stabil och snabb router.

- Varken bättre eller sämre på spel än andra routrar. Dyr.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

UTE NU!

6 månaders
GRATIS
SÄKERHETS-
PAKET
på CD-skivan

REKOMMENDERAS AV
PC FÖR ALLA
NR 5/2008

BEST I TEST
PC
WORLD
NORGE

Du sitter säkert!
Antivirus
Antispionprogram
Föräldrakontroll
Personlig brandvägg

- Ny, modern grafik
- Svensk support ingår
- Aktiv skärmläckare
- Vistakompatibel

Kontakta oss eller någon av våra återförsäljare,
du hittar dem på vår webbsida.

NORMAN®

www.norman.com/se
011-230 330

Nano sätter musen på plats!

V550 Nano har en fästordning som får musen att lydigt sitta kvar på datorns lock och följa med vart än ni ska.

TILL GLÄDJE FÖR alla med en bärbar dator har Logitech imponerande nog lyckats uppdatera den trådlösa musen. Tack vare en fästordning sätter du enkelt fast musen på datorns lock. Dessutom har den en usb-mottagare som är så liten att det är risk att du glömmer bort den.

Till en början ser det inte så lovande ut. Testdatorn heter MacBook och den gillar inte riktigt det gratisprogram från logitech.com/downloads som ska få musen att rulla horisontellt med hjulet och även växla mellan programmen med ett enda tryck.

Värre är att musen ibland tappat greppet om pekpilen lite här och var på skärmen. Det är naturligtvis fullständigt oacceptabelt och ger dig musarm på en halvtimme. Lyckligtvis försvinner denna förödande egenkap när vi startar om datorn.

Då hänger musen i stället med utan några som helst problem och med det nämnda hjulet i mitten går det blixtnabbt att rulla sig nedför webbsidorna. 10 000 rader i ett kalkylblad flimrar förbi på mindre än tio sekunder, och förbindelsen mellan usb-mottagaren och musen verkar hur säker som helst.

När du sedan är klar fäster du bara musen på dockningsstationen, och där sitter den kvar även när du bär med dig datorn. Och den sitter verkligen på plats. Logitech kallar det för Clip & Go.

Uthålligt batteri

Trådlösa möss drar ofta massor med batterikraft, men så är inte fallet med V550 Nano. Batteriet ska enligt Logitech räcka i ett och ett halvt år vid normal användning och stängs automa-

FÄST VID DIG. Musen placeras på datorns lock.

tiskt av när musen sätts fast i dockningsstationen. Skulle du behöva datorns samtliga usb-portar går det också att ta ut Nano-mottagaren och förvara den inuti musen. Det är sådana små detaljer som sätter lite guldkant på V550.

Musen i sig är ganska ordinär och naturligtvis inte särskilt väl lämpad för ett par timmars detaljerad bildbehandling. Däremot fungerar den alldeles utmärkt för vanligt kontorsarbete, presentationer och webbläsning.

DAVID BOGERIUS

V550 Nano

Tillverkare: Logitech, www.logitech.com

Anslutning: Usb.

Systemkrav:

Windows XP/Vista, Mac OS 10.3.9.

Cirka pris: 500 kronor.

+ Lättinstallerad. Batterisnål.

- Struliga nedladdningar.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Creative Zen X-Fi – poänglös trådlöshet

Blänkande och trådlös lockar den uppdaterade versionen av mp3-spelaren Zen. Men Creative har fortfarande en del att fundera över.

TILL UTSEENDET ÄR Creative Zen X-Fi riktigt inbjudande: Den väger lätt och glänsar svart. Vi lockades dock främst av möjligheterna till trådlöst nätverk, men blev rätt besvikna. Det strömmande urvalet imponerade inte alls. Det bästa du kan få ut av funktionen är tillgången till låtar och videor du har i din dator. Det går emellertid inte att spola fram och tillbaka i filerna och Zen X-Fi har påfallande ofta svårt att hitta fram till nätverket.

Chattprogrammet har stöd för Yahoo och MSN, men det är för jobbigt att få fram rätt bokstäver med de nio tangenterna. Och inte kan du få lite pepp i arbetet genom att lyssna på musik i spelaren samtidigt. Det går nämligen inte.

Med ett par bättre hörlurar än de medföljande kan du höra den helande inverkan X-Fi-

tekniken ofta har på sönderkomprimerade mp3-filer. Ljudet är kristallklart och fylligt. Låtarna får du på plats genom det inkluderade programmet Creative Center och dina egna spellistor fungerar även om du inte kan

kopiera en lista rakt av från datorn till spelaren. Plus för den rätt fyndiga dj-funktionen som blandar runt bland dina minst spelade låtar.

Videokrav

Video är tyvärr inte en lika smidig historia.

Det låter bra att Zen X-Fi

klarar av vanliga format som mpeg-4, avi och wmv, men upplösningen måste vara 320 x 240 pixel och filerna får inte vara komprimerade. Du får helt enkelt konvertera filmer i Creatives konverterare om det ska bli någon film-tajm. Då blir å andra sidan den klara bilden på 2,5-tumsskärmen riktigt njutbar att titta på.

Menyerna är snygga och logiska. Dessutom har spelaren en klart godkänd

batteritid, plats för minneskort och inbyggd radio och diktafon (saknas i 8 GB-versionen). Däremot har den en bra bit kvar när det kommer till wlan-möjligheterna och filmformaten.

DAVID BOGERIUS

Zen X-Fi

Tillverkare: Creative, se.europe.creative.com

Minne: 8, 16, 32 gigabyte.

Skärm: 2,5 tum, 320 x 240 pixel.

Plats för minneskort: Ja.

Format: Mp3 och konverterade wma, aac, wav, audible, wmv, mpeg-4sp, divx/xvid.

Batteritid: 36 timmar (musik), 5 timmar (video).

Storlek: 8,3 x 5,5 x 1,3 centimeter.

Vikt: 68 gram.

Cirka pris: Från 1 400 kronor (8 GB).

+ Snygg design. Logisk. Lätt att använda.

- Begränsade möjligheter för wlan. Chatt fungerar dåligt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

13 knappar - hälften används väldigt sällan

Hitta din återförsäljare här: pcforall.se/priser

MED AVANCERAD SÄKERHET
FÖR ETT INRE LUGN.

Årets Antivirusprogram 2007

Årets Antivirusprogram 2006

ESET

Smart Security

Det smarta sättet att skydda sig på nätet.

Det finns många alternativ. Men ett avviker från mängden. **ESET Smart Security med ESET NOD32 Antivirus ger dig marknadens i särklass bästa nolltidsskydd utan falsklarm.** ESET Smart Security fungerar självständigt och fattar blixtnabbt egna kloka beslut utan att besvära dig i onödan och vara i vägen.

Tack vare dess ThreatSense®-teknik och dess avancerade heuristiska analys har ESET Smart Security den unika förmågan att skydda dig mot helt nya hot, före det att andra program upptäcker dem.

Installera ESET Smart Security så sköter det sig i princip självt. Du slipper ett program som ideligen pockar på din uppmärksamhet. ESET Smart Security skyddar mot inkräktare, virus, spionprogram, rootkits, phishing, pharming, och annan skadlig programkod. Bäst av allt, du får full prestanda även om du använder krävande program. ESET Smart Security ger dig sinnesro.

Surfa till www.eurosecure.com och provkör programmet gratis i 30 dagar och upplev skillnaden.

Komponenter som ingår:

ESET NOD 32 ANTIVIRUS

ESET NOD 32 ANTISPYWARE

ESET PERSONAL FIREWALL

ESET ANTISPAM

EUROSECURE™
www.eurosecure.com

MÅNADENS SPELTEST

Jan Sandbladh, jan.sandbladh@idg.se

Therese Granlund (barnspel), therese@granlund.net

Kreativt och roligt att skapa egna varelser

I Spore börjar du som en encellig varelse och slutar med att erövra universum. Om ingen käkar upp dig innan dess, vill säga.

DET ÄR INTE så lätt att beskriva vad Spore är. Det är inte direkt ett spel, eftersom du egentligen inte kan vinna det eller slutföra det. Inte heller är det en simulator i samma stil som The Sims eller Sim City, eftersom det inte följer några regler eller naturlagar vi är vana vid.

Bäst beskrivs det kanske ändå som ett slags simulator, där

fantasin får flöda fritt och de val du gör egentligen inte har så stor betydelse för spelets gång.

Faktum är i alla fall att det är väldigt roligt att spela Spore. Det är charmerande och fantasirikt och du får en chans att känna dig härligt kreativ.

Spellet är indelat i fem olika stadier. I det första börjar du som en encellig varelse som simmar runt i haven. Du måste akta dig för andra varelser som vill äta upp dig och samtidigt själv skaffa föda.

Redan här gör du ett val om du vill vara en växt- eller köttätare, men som så många gånger senare i spelet har det ingen större betydelse vilket du väljer.

"Akta dig för andra varelser som vill äta upp dig"

Det första stadiet är busenkelt och fungerar mest som en introduktion till spelet.

När du har utvecklat din varelse och försett den med ben tar du dig upp på land och inleder nästa stadium.

Här knallar du omkring och letar efter möjligheter att vidareutveckla och skräddarsy din varelse. Hur den ska se ut och bete sig är helt upp till dig och du kan skapa de mest osannolika och bisarra monster

BARNSPEL

Tärningsrally lär dig matte

Med Josefins skolhjälp blir det plötsligt roligt att lära sig matematik. Vi gillar skarpt det roliga upplägget i form av ett brädspel.

SPELPLAN. Det hela är upplagt som ett vanligt brädspel för fem spelare.

MATTERALLT ÄR EN av de mer lyckade titlarna i Josefin-serien och upplägget är enkelt: fyra spelare, en tärning och en spelplan. I varje drag får du en matteuppgift, och varje löst uppgift belönas med en användbar bonuspryl.

LÄTT ELLER SVÅRT. Välj mellan fyra olika svårighetsgrader.

Eftersom det finns fyra svårighetsgrader att välja mellan går det att anpassa uppgifterna efter vilka som är med och spelar, och det finns till och med en vuxennivå för föräldrar som vill haka på.

Matterallt innehåller bara sju

olika typer av uppgifter, och det finns varken några fräcka effekter eller övervåldigande nyheter. Men det sköna påfundet med brädspellet gör det hela befriande lättsamt, och de uppgifter som finns är så roliga att det håller ändå. Lägg till en massa snygga färger och ett enkelt användargränssnitt på det så förstår du grejen.

Segt tempo mot datorn

Den enda humörförstöraren är det sega tempot som uppstår när du väljer att spela mot datorn. Det går nämligen inte att skynda på motståndarnas drag, utan du får snällt vänta på din tur medan de andra slår och går.

Det blir lite tråkigt i längden, men å andra sidan är det kanske bara bra att tvingas ta det lite lugnare emellanåt.

Josefin skolhjälp:
Matterallt

Kategori: Kunskapsspel.

Utvecklare/utgivare: Krea Media.

Kontakt: Pan Vision, 08-597 962 50, www.panvision.com

Systemkrav: Windows XP, Pentium III, 256 MB ram.

Åldersrekommendation: 6-12 år.

PC för Alla rekommenderar: 6-12 år.

Språk: Svenska.

Cirka pris: 170 kronor.

Läs mer: www.josefine.com

+ Snygga färger, befriande lättsamt upplägg.

- Småsegt och aningen tunt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hur som helst är Matterallt ett charmigt spel i all sin enkelhet – och det är alltid fascinerande att upptäcka att det faktiskt kan vara kul att räkna matte.

SKUMMA FILURER. Bara din egen påhittighet sätter gränserna för hur din varelse kan se ut.

NYBÖRJARSTAD. Hanteringen av städerna är enkel och ljusår ifrån den i exempelvis Sim City.

om du känner för det. Du väljer också vilken väg din varelse ska gå – den fredliga och vänskapliga eller den fientliga och aggressiva. Även detta stadium är enkelt att klara av.

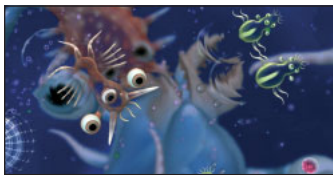
Skaffa dig en egen stam

Därefter är det dags att skapa och sköta om en liten by. Spore ändrar här karaktär och blir mer som ett klassiskt realtidsstrategispel, om än i en väldigt nedbantad version. Du kontrollerar inte längre en enskild individ utan i stället en hel stam. Spelet är dock fortfarande inte särskilt utmanande.

Det fjärde stadiet låter dig kontrollera en hel stad. I stort sett är

det som i det tredje stadiet, men allt är lite mer komplext och det är fler saker att hålla reda på.

I det femte och sista stadiet byter Spore återigen inriktning. Du beger dig nu ut i rymden för att erövra nya planeter, interagera med nya raser och åta dig diverse olika uppdrag och utmaningar.

EVOLUTION. Du startar i havet och utvecklar din varelse så den kan ta sig upp på land.

Det är först här som Spore blir lite utmanande, men det ändå långt ifrån att vara särskilt svårt.

Resan är målet

Det finns som tidigare sagt inget direkt mål i Spore, inget sätt att klara av och vinna spelet. I stället är det själva resan som är målet och det är en rolig resa.

Valmöjligheterna är i stort sett oändliga och det är frestande att spela om och om igen bara för att skapa nya härliga varelser som du blir smått förälskad i.

Den stora nackdelen med att det inte finns några egentliga utmaningar och att det inte spelar så stor roll vilka beslut du fattar,

Spore	
Utvecklare:	Maxis.
Utgivare/kontakt:	Electronic Arts, 08-546 445 00, www.electronicarts.se
Systemkrav:	Windows XP/Vista, Pentium IV 2 GHz, 512 MB ram, 3d-kort med 128 MB ram, dvd-läsare.
3d-stöd:	Ja, 3d-kort krävs.
Flerspelarläge:	Nej.
Språk:	Svenska.
Åldersrekommendation:	12 år.
Cirka pris:	450 kronor.
Läs mer:	www.spore.com
+	Annorlunda och charmigt, väcker din kreativitet.
-	Lite för enkelt, bitvis lite enförmigt.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

är att Spore bitvis känns lite för platt och enförmigt. Detta gäller särskilt de tidiga stadierna som ganska snart blir rena transportsträckor.

På det hela taget är dock Spore tillräckligt roligt, charmigt och kreativt för att motivera ett köp. ●

Seg action i katastrofzonen

Tilläggs paketet Stalker: Clear Sky känns lika daterat som det förra spelet. Blandningen av rollspel och action är det som lockar.

FÖR DRYGT ETT år sedan recenserade vi Stalker: Shadow of Chernobyl, ett actionspel med rollspelsinslag (PC för Alla 5/07).

Nu kommer tilläggs paketet Stalker: Clear Sky.

Uppföljaren är fristående.

Du behöver inte ha det första spelet för att

kunna spela det. Handlingen tilldrar sig före det förra spelet och du spelar även denna gång en så kallad Stalker som måste ge sig in i katastrofzonen runt Tjernobyl.

Du startar med ett litet klenk vapen och en gigantisk minneslucka, men ju längre in i spelet du kommer desto fetare vapen samlar du på dig och desto fler pusselbitar trillar tillbaka in i ditt sargade minne.

Rollspelsinslag

Just detta ifyllande av dina minnesluckor är spelets starka sida. Långa stunder känns det lika mycket som ett rollspel som ett

ÖDSLIGT. Miljöerna är stämningsfulla, men grafiken är inte den bästa.

actionspel och denna kategori är både spännande och ovanlig.

Tyvärr lider Stalker: Clear Sky av samma brister som det förra spelet. Förutom att grafiken känns daterad är det långa stunder segt att spela och bitvis rejält trist. Fienderna är också för ojämnta, där vissa är både snyggt utformade och läskiga medan andra bara fula och trista.

Gillade du Stalker: Shadow of

Stalker: Clear Sky	
Utvecklare:	GSC Game World.
Utgivare:	THQ.
Kontakt:	Atari Nordic, 08-564 737 00, www.atari.com
Systemkrav:	Windows 2000/XP/Vista, Pentium IV 2 GHz, 512 MB ram, 3d-kort med 128 MB ram, dvd-läsare.
3d-stöd:	Ja, 3d-kort krävs.
Flerspelarläge:	Ja.
Språk:	Engelska.
Åldersrekommendation:	16 år.
Cirka pris:	350 kronor.
Läs mer:	www.stalker-game.com
OBS! Innehåller våld!	
+	Spännande story. Ovanlig mix av action och rollspel.
-	Daterad grafik. Segt och bitvis rejält trist. Få nyheter.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	

Chernobyl får du mer av det goda här, men förvänta dig inget som du inte har sett tidigare. ●

Mordgåta med gäspvarning

Sinking Island är långtråkigt och bjuder inte på någon utmaning. Problemet är att det går så långsamt att förflytta sig.

OFFRET. Vem är skyldig till mordet på miljardären?

HANDDATOR. Din Personal police assistant håller reda på alla ledtrådar åt dig.

DET ÄR I dessa dagar ont om klassiska "peka och klicka"-äventyrs-spel, så det är alltid spännande när ett nytt sådant dyker upp på skrivbordet på redaktionen. Tyvärr visar det sig snabbt att Sinking Island, från skaparen av bland annat Syberia, inte kan bidra med särskilt mycket för att hålla liv i denna döende spelkategori.

Miljardären mördas

Upplägget i Sinking Island är den klassiska deckargåtan. En egen-sinnig miljardär har byggt ett stort hotell på en avlägsen ö och bjudit dit en massa släktingar och deras partner. Men innan någon får veta varför de är ditbjudna hittas miljardären död. Polisen Jack Norm (som spelas av dig) kallas dit för att ta reda på vem som är mördaren.

För att kunna lösa gåtan måste du undersöka miljöerna på ön i jakt på ledtrådar, samt förhöra alla de personer som befinner sig på den. Som en extra krydda håller ön på att sjunka (därav speltiteln) och du har bara tre dagar på dig.

Gåtan löser sig själv

Denna extra krydda tillför dock bara något på papperet. I praktiken är Sinking Island så lätt att du inte kommer att ha något som helst problem med att hitta mördaren. Det enda som behövs är en smula tålmod, då alla ledtrådar automatiskt samlas i något kallat Personal police assistant, vilket är ett slags handdator som Jack Norm har utrustats med.

Utmaningen ligger i stället i att faktiskt uppbringa det tålmod som behövs. För Sinking Island är segt, otroligt segt. Du har dumt nog inte tillgång till någon karta och kan inte snabbförflytta dig mellan platser, så den största delen av spelet ägnar du dig åt att i ett

Sinking Island

Utvecklare: White Birds Inc.
Utgivare/kontakt: Pan Vision, 08-597 962 50, www.panvision.se
Systemkrav: Windows XP/Vista, Pentium IV 1,5 GHz, 512 MB ram, 3d-kort med 64 MB ram, dvd-läsare.
3d-stöd: Ja, 3d-kort krävs.
Flerspelarläge: Nej.
Språk: Engelska.
Åldersrekommendation: 12 år.
Cirka pris: 280 kronor.
Läs mer: www.sinking-island.com

+ Snygga och stämningsfulla miljöer.

- Långsamt, långtråkigt och för lätt.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

långsamt tempo irra runt på ön. Sinking Island räddas visserligen något av de snygga och stämningsfulla miljöerna, men samtidigt är karaktärernas animeringar usla och röstskaådisarnas insatser skratretande dåliga.

Nej, vi får nog fortsätta att vänta på spelet som ska lyfta äventyrskategorin till nya höjder och ge den nytt liv.

BARN SPEL

För svårt att bota sjuka djur

Pet Vet at the Zoo är realistisk praktik för potentiella veterinärer. Men gravallvaret i upplägget förstör lätt all spelglädje.

NU KAN FAMILJENS barnveterinärer praktisera sina drömmar nästan som på riktigt, för i högen av simulatorer är Pet Vet at the zoo en av de mer verklighetstrogn.

Dessvärre är det också en av de mer frustrerande. För att kunna ställa diagnoser och behandla de sjuka djuren krävs kvalificerade kunskaper och en förståelse för medicinska termer, så den som är ute efter gulliga djurlekar blir grymt besviken.

Det finns visserligen en avdelning med lättasamt material också – allt från pussel och frågelekar, till

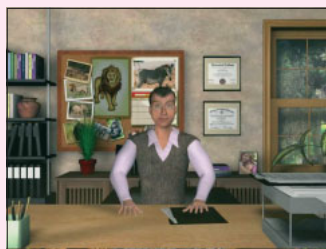
filmsnuttar och fakta – så den lek-sugna går inte helt lottlös. Men största delen av tiden spenderas vid behandlingsbordet, och i längden blir det ganska monotont oavsett hur stort djurintresset är.

Dessutom är det svårt att diagnostisera djuren trots att du följer de tips som finns, och kritiken från de skoningslösa kollegorna är en effektiv stämningsförstörare.

Trovärdigheten är det däremot inget fel på, men när gravallvaret blir för stort finns det inte mycket utrymme kvar för spelglädjen. ●

SKALPELL OCH RÖNTGEN. Valet av undersökningsinstrument kräver rätt avancerade vårdkunskaper och även en viss hänsyn till de ekonomiska aspekterna.

HÄRD BOSS. Chefen risar mer än han rosar och minsta misstag kan leda till avsked.

Imagine: Pet Vet at the Zoo

Kategori: Simulator.
Utvecklare: Legacy interactive
Utgivare/kontakt: Ubi soft, 08-564 351 30, www.ubisoft.se
Systemkrav: Windows 98/Me/2000/XP/Vista, Pentium III 600 MHz, 128 MB ram, 1,7 GB ledigt hårddiskutrymme, 3d-kort.
Åldersrekommendation: För alla åldrar.
PC för Alla rekommenderar: Från 10 år.
Språk: Svenska.
Cirka pris: 200 kronor.
Läs mer: www.imaginegame.com

+ Realistiskt och informativt – kul för ambitiösa pre-veterinärer.

- För avancerat. Vilken unge vet vad serumkemi är för något?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ASUS rekommenderar Windows® Home Premium.

ASUS M50M70

Source of Sound

En ny upplevelse av High Definition

Den enastående designkvaliteten associerad med ASUS bärbara datorer fortsätter med M70, men denna modell är även fullpackad med en rad tekniska funktioner utöver det vanliga.

Utvecklad att vara i centret av en digital livsstil, är den utrustad med en enorm hårddisk på 1 terabyte! Det är även den första bärbara datorn som har vår nya design med en lackad utsida och borstad metall på insidan. Högtalarna är Dolby certifierade vilket garanterar det ultimata ljudet för film och musiksoundtrack.

Denna kraftfulla bärbara datorn har även blu-ray som ett alternativ och HDMI utgång för direkt anslutning till en HDTV.

En innovativ touch pad med dolda tryckkänsliga knappar som tonar in och ut för enklare användning.
En fingeravtrycksläsare som läser fyra lager av hud under ytan för att öka exaktheten och säkerheten.

Snabbknappar för multimedia som kan anpassas så att användaren kan skapa direkt tillgång till sina favoritprogram.

Numeriskt tangentbord för intuitiv input

Multimedia Touchpad

Trådlös kommunikation genom inbyggd webbkamera

M70VR 7S018C

ASUS M70 visar en värld av HD-underhållning. En multimediamaskin utöver det vanliga. Njut av revolutionerande underhållning på resande fot - Intel® Core™ 2 Duo processorn ger M70VR mobil prestanda utöver det vanliga, nya high definition-möjligheter och förbättrad batteritid.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor P8400 (2.26GHz)
- Intel® Wifi link 5100

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **11.990 SEK**

17" (Glare Type, WXGA+)
ATI Mobility Radeon HD3470 256MB VRAM
RAM 4096MB DDRII 800 (2048x2)
320GB SATA HDD (5400 RPM) +TPM
HDMI / DVD Super Multi
1.3M Video camera built-in
Bluetooth
Finger Print
8 cell battery
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

M51VR AS056E

Cinematisk ljudupplevelse

Njut av en rik cinematisk ljudprestanda för ljudunderhållning med teknik från Dolby. Upplev verklighetstroget ljud för den perfekta digitala underhållningsupplevelsen.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor P7350 (2.0GHz)

Äkta Windows Vista® Business

Rekommenderat pris: **9.490 SEK**

15.4" (Glare Type, WXGA+)
ATI Mobility Radeon HD3470 256MB VRAM
RAM 2048MB DDRII 800 (2048x1)
250GB SATA HDD(5400 RPM)+TPM
HDMI / DVD Super Multi DL
1.3M Video camera built-in
WLAN 802.11agn
6 cells battery
Finger Print / Bluetooth
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

M50VC AS002C

Cinematisk ljudupplevelse

För en komfortabel visuell upplevelse, justeras skärmens ljusstyrka efter omgivningen. Detta med hjälp av "ASUS AI Light", så om du är ute eller inne, kommer du alltid att kunna titta på din LCD-skärm utan att behöva anstränga ögonen.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor P8400 (2.26GHz)

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **11.990 SEK**

15.4" (Glare Type, WXGA+)
nVidia Geforce Go 9300M GS 512MB VRAM
RAM 4096MB DDRII (2048x2)
320GB SATA HDD(5400 RPM)+TPM
HDMI / DVD Super Multi DL
1.3M Video camera built-in
WLAN 802.11agn
6 cells battery
Finger Print / Bluetooth
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

PRO50SL AP150C

15,4" Widescreen - Dörren till en hel värld av underhållning
Med gränslös mobilitet, kan du njuta av en hel värld av underhållning med bara några klick när och var du än är. Öppna ASUS PRO50SL och unna dig den ultimata bild- och ljudupplevelsen.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Pentium™ Duo processor T2390

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **6.495 SEK**

15.4"(WXGA, Glare Type)
ATI RADEON® HD3470 256MB VRAM
RAM 3072MB DDRII 667 (1024+2048)
320GB HDD (5400 RPM)
8X DVD Super Multi DL
1.3M Video camera built-in
6 cells battery
WLAN 802.11b/g
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

PRO50RL AP438C

15,4" Widescreen - Dörren till en hel värld av underhållning
Med gränslös mobilitet, kan du njuta av en hel värld av underhållning med bara några klick när och var du än är. Öppna ASUS PRO50RL och unna dig den ultimata bild- och ljudupplevelsen.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Pentium™ Duo processor T2390

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **5.995 SEK**

15.4"(WXGA, Glare Type)
ATI RADEON® X1100
RAM 2048MB DDRII 667 (2048x1)
250GB HDD (5400 RPM)
8X DVD Super Multi DL
1.3M Video camera built-in
6 cells battery
WLAN 802.11b/g
2 Years Global Warranty

X71SR 7S065C

Din personliga mediastation
Nu är det möjligt att få en egen hemmabio, dator och speldator, allt i en snygg och bärbar smart maskin. Njut av revolutionerande underhållning på resande fot - Intel® Core™2 Duo processorn ger x71SR mobil prestanda utöver det vanliga.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor T5750

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **7.995 SEK**

17.1" (WXGA+, Glare type)
ATI Mobility Radeon HD3470 256MB
RAM 3072MB DDRII 667 (1024+2048)
320GB HDD (5400 RPM)
DVD Super Multi
1.3M Video camera built-in
8 cells battery
WLAN 802.11a/b/g
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

M70VR 7S028C

ASUS M70 visar en värld av HD-underhållning. En multimediamaskin utöver det vanliga. Njut av revolutionerande underhållning på resande fot - Intel® Core™ 2 Duo processorn ger M70VR mobil prestanda utöver det vanliga, nya high definition-möjligheter och förbättrad batteritid.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor P7350 (2.0GHz)
- Intel® Wifi link 5100

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **12.990 SEK**

17" (Glare Type, WXGA+)
ATI Mobility Radeon HD3470 256MB VRAM
RAM 3072MB DDRII 800 (2048+1024)
320GB SATA HDD (5400 RPM) +TPM
HDMI / Blu-Ray Combo
1.3M Video camera built-in
Bluetooth
Finger Print
8 cell battery
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

M51VR AS035C

Cinematisk ljudupplevelse

Njut av en rik cinematisk ljudprestanda för ljudunderhållning med teknik från Dolby. Upplev verklighetstroget ljud för den perfekta digitala underhållningsupplevelsen.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor P7350 (2.0GHz)

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **10.990 SEK**

15.4" (Glare Type, WXGA+)
ATI Mobility Radeon HD3470 256MB VRAM
RAM 3072MB DDRII 800 (2048x1024)
320GB SATA HDD(5400 RPM)+TPM
HDMI / Blu-Ray Combo
1.3M Video camera built-in
WLAN 802.11agn
6 cells battery
Finger Print / Bluetooth
with bag/mouse
2 Years Global Warranty

G50V AS019K

Den nya G-Serien från ASUS innehåller många funktioner designade speciellt för spel:

Interaktivt ljussystem för den rätta stilen – komplett spelpaket – sekundär skärm – spelfokuserat tangentbord, allt för att ge dig det lilla extra för att kunna vinna matchen.

Intel® Centrino® processor technology
- Intel® Core™ 2 Duo processor P8600 (2.4GHz)
- Intel® Wifi Link 5100 (802.11agn)

Äkta Windows Vista® Home Premium

Rekommenderat pris: **14.990 SEK**

15.4" (WXGA+, Glare type)
nVidia GeForce9700M GT 512MB DDR3
RAM 4096MB(2048x2) DDRII 800
320GB SATA HDD (5400rpm)
DVD Super Multi
2.0M Video camera built-in
6 cell battery
Bluetooth
Ultra-high resolution optical mouse
Gaming Carry bag
Windows Vista® Home Premium 64 bits
2 Years Global Warranty

ASUS rekommenderar Windows® för vardaglig användning.

NYHET!

Easy, Excellent, Exciting - En ny sorts datoranvändande med nya Eee PC 1000H

Eee PC 1000H

Efter att ha nått en milstolpe med över **1 miljon sålda Eee PC™** endast 6 månader efter lanseringen, skapar nu ASUS ännu en våg av förväntan med lanseringen av den nya Eee PC™ 1000H.

Eee PC™ 1000H erbjuder ännu fler alternativ för unika användarupplevelser. Användare kan njuta av stabilt och tillförlitligt datoranvändande på resande fot; 7 timmars* batteritid, snabb anslutning (802.11n) och exklusivt 10GB Eee Storage gör den till en perfekt resekamrat för utomhusaktiviteter.

Den stora 10" skärmen och tangentbordet som är 92%* av ett normalt tangentbord för notebooks gör att du bekvämt kan skriva och titta på film, därmed får du ett mer avslappnat datoranvändande.

* Exakt batteritid kan variera beroende på användning.

Butiker

Återförsäljare

Öst
Anvådsjaur
Askersund
Bergsjö
Boden
Bohus
Enköping
Eskilstuna

Falköping
Gislaved
Gävle
Göteborg

Hallstadvik
Halmstad
Häpparanda
Helsingborg

Hudiksvall
Höganäs
Högdalen
Järfälla
Kallmar
Karlskoga
Karlstad

Kristianstad
Lidköping
Linköping
Luleå
Lund

Malmö

Mjölby
Nora
Norrköping

Norrköping
Nyköping
Oskarshamn
Piteå

Rimbo
Sala
Sandviken
Skellefteå
Skövde
Spånga
Stockholm

Sundbyberg
Sundsvall
Sunne
Söderhamn
Södertälje
Tibro

Öst
NTC Data Fritid AB
Datorbutiken i Askersund
Bergsjödata
Emilsson AB
Salesonnet
Acist
Alina Systems
Eskilstuna PC tjänst
Ohlins trading
Bogesunds Data & Elektronik AB
Datacentrum i Gislaved
Datametropol
Hardsoft
Datanova
IT-Power
Komplett
Microhard
Westium
SG Data Center
Medianetwork
GR IT & Data
JME Data AB
Pc-Doktor/Multinet
PC-Kompaniet
Nyhamndata
Arsadata
On1Call
TM-Data
ABC-Data
Datorbutiken i Karlstad
Dialect Karlstad
Wernlandsdata
Barondata
JME
Misco
Advance Computer Tech
Overclockers
GH-Data
ITEL
JME Data AB
Dos
JME Data AB
Josty
Net2World
Mediacenter
Henric Lundgren Data
Alina Systems
Dataref
Widetronic
ICN Informnet AB
Detera it
Datafixen i Oskarshamn
Datakometen
Datorboken
Data Center
Datorbutiken i Sala
Datametropol
IDC
Cody Computers
Liontech
CityStormmarknad
Gigadata
Inwarehouse
IT-service
Webhallen
Webhallen
Escape
Mr Pc
Joy Components
DinDator
HM-Data

Till
0960 179 90
0583 141 21
0652 100 01
0921 545 79
031 980 650
0171 822 00
018 12 90 93
016 13 58 51
016 146 547
0515 592 46
0371 135 02
026 273 040
026 122 750
031 330 99 00
031 711 82 84
031 710 20 00
031 403 050
031 708 95 95
0175 224 31
035 260 00 00
0922 682 80
040 680 31 40
042 311 61 00
0650 125 70
042 36 21 23
08 749 13 53
08 580 373 00
0480 253 77
0586 311 40
054 69 00 00
054 68 84 40
054 15 69 00
044 20 05 20
040 680 31 40
020 78 78 78
013 31 60 30
0920 775 80
046 189 999
046 146 146
040 680 31 40
040 15 70 32
040 680 31 40
040 126 708
040 611 11 36
0142 369 797
0587 137 43
018-12 90 93
011 12 48 00
011 345 35 34
0176 126 00
0155 28 99 80
0491 179 80
0911 146 00
0911 178 90
0175 719 01
0224 290 20
026 273 040
0910 7105 49
0500-487784
08 445 77 70
08 534 600 30
08 650 98 88
08 664 46 00
08 55 11 32 00
08 673 60 00
08 673 60 00
0611 159 56
0565 132 60
0270 768 45
08 554 00 300
0504 492 50

Trollhättan
Tyresö
Täby
Uddevalla
Uppsala
Umeå
Varberg
Vimmerby
Västerby
Västervik
Västerås

Vaxjö
Älmhult
Örebro

Ömsköldsvik
Östersund

Online

Butik
Datorbutiken
Inwarehouse
Komplett
Misco
NetonNet
Webhallen
TBH

Adress

<http://www.datorbutiken.com>
<http://www.inwarehouse.se>
<http://www.komplett.se>
<http://www.misco.se>
<http://www.netonnet.se>
<http://www.webhallen.se>
<http://www.tbh.se>

Retail

Butik
Computer City
Expert
Eliganten
Media Markt
OnOff
PC City
Siba

Adress

<http://www.computercity.se>
<http://www.expert.se>
<http://www.eliganten.se>
<http://www.mediamarkt.se>
<http://www.onoff.se>
<http://www.pccity.se>
<http://www.siba.se>

ASUS Reservdelar och tillbehör
www.asusparts.eu

0520 476 166
0520 121 20
08 712 63 20
08 44 611 44
0522 511 420
0321 359 45
018 12 90 93
090 18 27 70
0771 22 20 00
0340 809 09
0492 315 10
0498 20 28 90
0490 336 40
021 13 13 53
021 80 08 05
021 12 80 00
0470 402 85
0476 165 44
019 12 34 00
019 672 16 16
077122 20 00
018 12 90 93

Du behöver inte lägga ned en förmögenhet på en skrivare som kan skriva ut snygga foton i klass med vad fotolabben levererar.

Vi har testat tre fotoskrivare för hemmabruk i prisklassen runt 1 000 kronor från de tre största skrivartillverkarna Canon, Epson och HP, och passar samtidigt på att testa vanliga bläckstråleskrivare från samma tre tillverkare samt Lexmark och prövar deras fotokapacitet.

De enklare skrivarna ligger i prisnivån 500 till 700 kronor. Testet visar att det finns skill-

nader mellan fotoskrivare och vanliga bläckstråleskrivare – även om de inte skiljer sig särskilt mycket i pris. Visst kan foto-utskriften från enklare skrivare se bra ut vid första anblicken, men börjar du skärskåda detaljerna ser du var bristerna ligger.

Finesser offras för bättre bildkvalitet

Hos fotoskrivarna har många finesser plockats bort till förmån för bättre bildhantering, så den främsta anledningen att köpa en sådan

är att få snabba kvalitetsutskriften till ett lågt pris.

Billiga fotoskrivare runt tusenlappen finns bara i ett fåtal modeller.

I den här prisklassen hittar du mest enkla allroundskrivare som i första hand inriktar sig på textdokument, men som också kan användas att skriva ut foton.

I vissa fall kan du byta ut den svarta patronen mot en patron med fotosvart och fotofärger som kompletterar de övriga färgerna för att få bättre fotokvalitet.

En av fotoskrivarna i vårt test använder sex separata färgpatroner med färgerna cyan, magenta, gul och svart samt fotofärgerna ljus cyan och ljus magenta. Två fotoskrivare använder fem separata färgpatroner.

Fotofärgerna har fördelen att de ger ett

Bengt Hjörd

E-post: bengt.hjord@idg.se

FÄRGSTARKA SKRIVARE FÖR PERFEKTA FOTON

De där riktigt snygga färgutskrifterna av dina foton fixar du bäst själv – särskilt när det gäller stora bilder. Med en egen fotoskrivare blir det ofta billigare än att anlita ett fotolabb, visar PC för Allas test.

större färgomfång med ljusare, klarare färger. Dessutom är det mer ekonomiskt med separata patroner eftersom du bara behöver byta ut den som är tom.

Har du tre färger i samma patron betyder det att du måste byta ut hela patronen när en av färgerna är slut, oavsett hur mycket det finns kvar av de andra.

Upplösningen på skrivarerna är naturligtvis avgörande för skarpa bilder, men lika viktigt, om inte viktigare, är färgåtergivningen. Starka färger är inte synonymt med bra färger.

Bra färger är de som återger originalet så troget som möjligt. Om din digitalkamera levererar bilder med naturtrogna färger och

de ser ut som du vill ha dem på skärmen så blir utskrifterna bra om de överensstämmer. Det här med färg är inte alldeles lätt. Skrivarens färgsättning kan ju påverkas på flera sätt, bland annat genom drivrutiner och färgprofiler, men våra testutskrifter gjordes utan att

ändra några inställningar för färger eller intensitet. Men många gånger styrs kvaliteten av tycke och smak.

I ett blindtest (deltagarna fick inte veta vilka skrivare som skrivit ut vilka foton) graderade vår bedömningspanel fotoutskrifterna efter sina subjektiva preferenser.

Så gott som alla gav fotoskrivarnas utskrifter högsta poäng.

Utskrifter från Epson R285 och Canon IP6400 gillades överlag bäst, medan Lexmarks allroundskrivare Z2420 genomgående fick dåliga omdömen.

Helt klart är att billigare allroundskrivare inte kan konkurrera med fotoskrivarna när det gäller fotokvalitet och utskriftshastighet. Med färre bläckpatroner blir bytena också tätare, vilket ger dyrare utskrifter i längden.

De enklare skrivarnas utskrifter kan ändå vara ett alternativ om du har stort tålamod och inte är alltför kräsen när det gäller bildkvaliteten.

Men vill du ha god utskriftsekonomi på dina fotoutskrifter ska du definitivt inte satsa på de billigare skrivarna. ●

"Fotoskrivare ger bra kvalitet med god utskriftsekonomi"

PÅ NÄSTA SIDA: 7 skrivare testas för foton ➤

"De enklare skrivarna ligger i prismet"

3 fotoskrivare som övertygar

Snabbt och snyggt med god ekonomi

CANON PIXMA IP4600 är trots det relativt låga priset en kompetent fotoskrivare av hög kvalitet. Den har två arkmatare som du kan ladda med olika typer av papper. Det undre facket är justerbart och hanterar allt från 10 x 15 centimeter till A4. Det bakre tar bara A4. Smidigt om du vill ha både små och stora papper laddade samtidigt och slippa ställa om varje gång du vill byta. Om du har fotopapper i kassetten riskerar du dock papperstrassel, särskilt som kassetten bara klarar att mata papper upp till en viss gramvikt utan problem. Den klarar också att skriva ut direkt på cd- eller dvd-skivor.

Det finns ingen minneskortläsare inbyggd och ingen lcd-skärm. Men skrivaren hanterar pictbridge vilket innebär att du kan göra direktskrif-

ter från en digitalkamera via usb-uttaget. IP4600 använder fem separata patroner med färgerna cyan, magenta, gul, svart och pigmenterat svart. Skrivaren är också utrustad med automatisk duplex, som ger utskrifter på två sidor. Det går inte lika snabbt som att skriva ut två sidor, skrivaren gör ett uppehåll på några sekunder innan den andra sidan skrivs ut.

Programmet Easy-Photoprint EX följer med skrivaren. Det har funktioner för att förbättra foton för utskrift och är lättanvänt.

Canon-skrivaren är överlagset snabbast i testet när det gäller foton. En och en halv minut för ett A4-foto imponerar.

En textside tar tio sekunder att skriva ut och textkvaliteten är utmärkt. Fotokvaliteten är också riktigt bra med naturliga färger och tydliga detaljer i både högdagrar och skuggor.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Simpel skrivare – men resultatet blir bra

EPSON har med Stylus Photo R285 satsat på en billigare variant av sina mer avancerade skrivare. Sex separata färgpatroner används för att skapa bra färgåtergivning i bilderna och är främst avsedd att skriva ut foton. Den har en patron med svart pigmentbläck för att ge skarpa textutskrifter och en fotosvart för färgfotoutskrifter.

I likhet med de andra två fotoskrivarna kan du skriva ut direkt på cd- och dvd-skivor, men med R285 är det en rätt krånglig manöver att sätta in cd-slåden för utskrift.

Skrivaren saknar möjligheten att skriva ut direkt från digitalkameran och minneskort, och det finns ingen skärm.

Utskriftshastigheten är inte den snabbaste

med sina drygt fem minuter för ett färgfoto i A4-storlek med högsta upplösning. Att skriva ut en textside tar också lång tid – över 14 sekunder. Textutskrifterna håller dessutom inte någon riktigt hög kvalitet.

Fotoutskrifterna är däremot bra och ger klara och fina färger med mjuka, jämna övergångar i färgtonerna. Möjligen är färgerna aningen övermättade. Hudtonerna återges naturtroget, med en liten lätt skiftning åt cyan. Kontrasten är utmärkt med fin skärpa och detaljåtergivning. Svartan i foton bidrar till detta och ger ett bra djup i bilden. Men det finns en viss randning i utskrifterna om du tittar noga.

Svartvita bilder får ett rödlila färgstick. Och bläcket behöver lite tid att torka när fotot har kommit ut ur skrivaren.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Varma färger och många finesser

HP PHOTOSMART D5460 är den fotoskrivare som har flest funktioner i testet. Här finns möjlighet att göra utskrifter utan att behöva vara uppkopplad till datorn – dels direkt från kameran via pictbridge, dels från ett minneskort via den inbyggda kortläsaren som klarar alla de vanliga typerna av minneskort.

Det finns också en liten färgskärm på 1,5 tum där du kan bläddra bland bilderna och starta utskrifterna från den lättmanövrerade menyn. Du kan också skriva ut direkt på cd- och dvd-skivor.

Det medföljande utskriftsprogrammet är enkelt och smidigt att använda och du kan välja utskriftskvalitet och olika effekter.

Skrivaren använder fem bläckpatroner och skriver enligt HP ut lika bra färgfoton som tidigare skrivare med sex färger.

Dessutom ska de fem patronerna bidra till bättre kontroll över förbrukningskostnaden. Men ändå är kostnaderna inte de lägsta i testet. Här överträffas den både av Epsons och Canons fotoskrivare.

Utskriftshastigheten är fullt godkänd, både för foton och för textutskrifter, med drygt tre minuter för A4-foton och under nio sekunder för en textside. Textkvaliteten är god, har bra svärta och lättläst text.

Fotokvaliteten är också godkänd. Färgerna är varma, här finns en fin skärpa, men övergång-

arna i färgtonerna är rätt tvära i vissa färger, särskilt grönt och cyan. Svartvita utskrifter drar något åt magenta.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

4 vanliga skrivare (som inte älskar foton)

Naturtrogna färger men oskarpt

CANONS PIXMA IP2600 är en vanlig bläckstråleskrivare av budgetmodell.

IP2600 använder två bläckpatroner: en svart och en trefärgspatron. Även om det kan verka vara bekvämt med en patron för alla färger i stället för en patron per färg, så innebär det ofta sämre ekonomi i slutändan. Detta eftersom du måste byta hela patronen även om det bara är en av färgerna som tagit slut. Det gör att du får ut färre utskrifter per patron om du skriver ut många bilder där en färg dominerar.

I vårt test hade vi en rätt jämn färgfördelning, men ändå räckte inte trefärgspatronen till fler än 20 färgfoton i A4-storlek. Det gav en mycket hög förbrukningskostnad för bläcket, vilket naturligtvis påverkade slutförhållande.

Utskriftshastigheten är godkänd – tre minuter för en A4-utskrift gör den till den näst snabbaste bland alla skrivarna i testet, fotoskrivarna inräknade. Textutskrifter på under nio sekunder per sida är också fullt tillräckligt.

Textutskrifterna får lite för mycket bläck, vilket gör att svärtan blöder något och ger en liten skugga mellan bokstäverna. Men texten är fortfarande fullt läsbar.

Ett utskriftsprogram för foton ingår, Easy-Photoprint EX, det är samma program som också följer med Canons fotoskrivare IP4600.

Fotokvaliteten är relativt god, med överlag naturtrogna färger. Hudtonerna är övertygande om än något ljusa.

Den riktiga svärtan saknas dock i bilderna och

kontrasten är låg. Detaljer blir oskarpa och försvinner i en obestämdd suddighet. Svartvita bilder får en lila färgskiftning.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Snabb text – eller ett kladdigt foto i kvarten

EPSON STYLUS D120 är en kompakt skrivare med fyra separata bläckpatroner för mer kostnadseffektiva utskrifter. Men trots att den har separata patroner så att du bara behöver byta den färg som är slut, är utskriftsekonomin inte den bästa. Åtminstone inte för fotoutskrifter.

Med skrivaren följer flera program, vilka också finns hos Epsons fotoskrivare D285, med vilka du kan laborera med kvalitet och enkelt skriva ut.

D120 är i första hand en allroundskrivare för hemmakontoret. Den skriver ut text i en rasande fart. Och utskriftskvaliteten på texten är mycket hög med skarpa tydliga bokstäver.

När det gäller fotoutskrifter är förhållandet det ombytta. I bästa kvalitet skriver den ut ett A4-foto

på 14 minuter, vilket är extremt långsamt och klart sämst i testet.

Bildkvaliteten i fotoutskrifterna är inte lika överväldigande.

Liksom med R285 tar bläcket tid på sig att torka, här verkar det också som om en fet hinna ligger ovanpå bilden. Det blir lätt feta avtryck på papperet om du tar på det med fingrarna. Så räkna med lång torktid.

Vid första anblicken ser bilderna bra ut, men du ser snart att de är kornigare än hos D285, färgerna är mattare och något kallare. Kontrasten är inte lika fin och detaljer återges inte som de borde.

Det finns heller ingen riktigt bra svärta i de mörka partierna.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Du har två alternativ till originalbläck

DET LÅGA PRISET för en bläckstråleskrivare äts snabbt upp av kostnaderna för papper och bläck. I dag får du lägga ut från 15 kronor och uppåt för en fotoutskrift i A4-format.

Skrivartillverkarna hävdar att kvaliteten på bilderna blir mycket bättre med deras officiella bläck och papper tillsammans än om du använder sådana från tredjepartstillverkare. Dessutom kan de garantera den angivna livslängden om deras produkter används i deras skrivare.

■ **ORIGINALPATRONER** är tillverkarnas egna, nyttillverkade patroner med originalbläck. De är av hög kvalitet, men också det dyraste valet.

■ **MILJÖPATRONER** (remanufactured/recycled) är begagnade originalbehållare som rengjorts och fyllts med bläck av god kvalitet, värme-förslutits och testats. De är billigare, men

skrivartillverkarna garanterar vare sig kvaliteten eller beständigheten med miljöpatroner.

■ **"PIRATBLÄCK"** från tredjepartstillverkare är ofta kompatibla med skrivarna men saknar liksom miljöpatroner all garanti på kvalitet och beständighet från skrivartillverkaren.

Tänk på att ersättningsbläck kan vara 40-50 procent billigare än originalbläcket, men många gånger är skillnaden betydligt mindre. Se också upp med volymen om du väljer ersättningsbläck. Ibland är bläckvolymen mindre i ersättningspatronen än i originalpatronen.

Du kan sänka kostnaden genom att köpa större förpackningar med papper och bläck, eller använda ersättningspapper från andra tillverkare. Men då riskerar du att kvaliteten och hållbarheten blir lidande.

Så gjorde vi testet

URVAL. Tre fotoskrivare runt 1 000 kronor testades tillsammans med fyra vanliga bläckstråleskrivare för 500 till 700 kronor. Testet är inriktat på fotoutskrifter och därför har vi i avseende till kvalitet, utskriftshastighet och bläckåtgång främst tagit hänsyn till detta. Vi har skrivit ut ett tiotal olika fotografier under så lång tid som det tog att tömma en uppsättning färgpatroner.

Hastigheten anger hur lång tid det tar att skriva ut ett foto i A4-storlek både i bästa fotokvalitet och i standardkvalitet. Vi har bedömt färgåtergivning, tonomfång, kornighet, kontrast och detaljåtergivning. I skrivare som använder två bläckpatroner har vi valt en fotopatron i stället för svart för bästa fotokvalitet. Angivna utskriftskostnader gäller originalbläck och dito fotopapper i förpackningar på 15 till 100 ark.

"Större patroner ger hyfsad ekonomi"

Vi får rysningar av fotoutskrifterna

HP: S DESKJET D2560 är billigare än bläcket som du köper till skrivaren. Men det gör inte D2560 till en engångsskrivare. Med de större patronerna, XL, får du en hyfsad förbrukningsekonomi.

Utskriftshastigheten är godkänd – med under fem minuter för ett A4-foto i färg ligger den bra till bland de vanliga skrivarna, och under tio sekunder för en textsida är snabbare än fotoskrivarna, men långsammast bland de övriga.

Det följer med ett utskriftsprogram för foton, HP Photosmart Essentials, samma som till HP D5460. Det är lätt att använda när du väl lärt dig att du inte behöver skapa särskilda bibliotek.

Men bildkvaliteten på fotoutskrifterna ger oss

rysningar. Färgerna är matta, kontrasten svag och det finns ingen riktig svärta i bilderna. Skärpan blir lidande och detaljer försvinner. Skrivaren klarar inte att göra jämna övergångar i alla färgtoner.

Viss randning förekommer också vilket avslöjar att skrivarmunstyckena inte skriver ut färgerna jämnt när de sveper över papperet.

Textutskrifterna får däremot fullt godkänt – ordentlig svärta och skärpa gör texten lättläst.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Så snabba och ekonomiska är skrivarna

3 fotoskrivare

	Canon Pixma IP4600	Epson Stylus Photo R285	HP Photosmart D5460
Tillverkare/kontakt	Canon, 08-744 86 20, www.canon.se	Epson, 0771-40 01 35, www.epson.se	HP, 0771-20 47 65, www.hp.se
Utskriftskvalitet/upplösning	9 600 x 2 400 dpi	Upp till 5 760 x 1 440 optimerade dpi	Upp till 9 600 x 2 400 optimerade dpi
Gränssnitt	Usb 2	Usb 2	Usb 2
Kortläsare	Nej	Nej	Nej
Pictbridge (direktutskrift)	Ja	Nej	Ja
Färgskärm	Nej	Nej	Ja (1,5 tum)
Antal patroner	5 separata	6 separata	5 separata
Pappersmagasin standard/fotofack	150 ark	120 ark	125/20 ark
Medföljande program	Easy-Photoprint EX	Epson Creativity Suite, Easy Photo Print, Web-to-Page, RAW Plug-in.	HP Photosmart Essentials, HP Smart webbutskrift.
Mått (b x d x h)/vikt	43 x 39 x 15 cm/5,7 kg	45 x 28 x 19 cm/5,4 kg	46 x 39 x 18 cm/5,8 kg
Kantfri utskrift	Ja	Ja	Ja
Utskriftshastighet, A4 foto	1 minut 30 sekunder/1 minut	5 minuter 10 sekunder/2 minuter	3 minuter 20 sekunder/3 minuter
Bästa kvalitet/standard	10 sekunder/sida	14,6 sekunder/sida	8,8 sekunder/sida
Utskriftshastighet, A4 text standardkvalitet	25 sekunder/20 sekunder	2 minuter/30 sekunder	1 minut/50 sekunder
Utskriftshastighet foto 10 x 15 cm bästa/standard	Max 14 W	Max 12 W	Max 42-24 W
Strömförbrukning	Automatisk duplexutskrift, skriver ut på cd/dvd-skivor.	Skriver ut på cd-skivor.	Skriver ut på cd/dvd-skivor
Övrigt	52 stycken	60 stycken	85 stycken
Antal A4-utskrifter per uppsättning patroner	1 200 kronor/975 kronor	1 000 kronor/765 kronor	1 000 kronor/668 kronor
Cirkapris/lägsta pris*	161 kronor (15 ark)	213 kronor (20 ark)	210 kronor (25 ark)
Fotopapper A4, pris	105/119 kronor (svart/pigment-svart)/99 kronor styck (färg)	99 kronor styck	155/159 kronor styck
Bläckpris, svart/färg**	5:22 kronor	5:78 kronor	7:44 kronor
Bläckkostnad per färgfotoutskrift (A4)	15:97 kronor	16:43 kronor	15:84 kronor
Utskriftskostnad per färgfotoutskrift (A4)	Snabba utskrifter, bra bildkvalitet och utskriftsekonomi.	Bra utskriftsekonomi.	Många funktioner.
Betyg	Långsam duplex.	Något långsam.	Högre bläckkostnad än konkurrenterna.

4 vanliga skrivare

	Canon Pixma IP2600
Tillverkare/kontakt	Canon, 08-744 86 20, www.canon.se
Utskriftskvalitet/upplösning	4 800 x 1 200 dpi
Gränssnitt	Usb
Kortläsare	Nej
Pictbridge (direktutskrift)	Nej
Färgskärm	Nej
Antal patroner	2 (färg + svart)
Pappersmagasin standard/fotofack	100 ark
Medföljande program	Easy-Photoprint EX
Mått (b x d x h)/vikt	44 x 25 x 14 cm/3,7 kg
Kantfri utskrift	Ja
Utskriftshastighet, A4 foto	3 minuter/2 minuter
Bästa kvalitet/standard	8,7 sekunder/sida
Utskriftshastighet, A4 text standardkvalitet	1 minut 30 sekunder/55 sekunder
Utskriftshastighet foto 10 x 15 cm bästa/standard	Max 7 W
Strömförbrukning	–
Övrigt	20 stycken
Antal A4-utskrifter per uppsättning patroner	500 kronor/365 kronor
Cirkapris/lägsta pris*	161 kronor (15 ark)
Fotopapper A4, pris	179 (svart)/219 (trefärg) kronor styck
Bläckpris, svart/färg**	13:58 kronor
Bläckkostnad per färgfotoutskrift (A4)	24:30 kronor
Utskriftskostnad per färgfotoutskrift (A4)	Enkel hantering, bra bildkvalitet.
Betyg	Dyra fotoutskrifter.

*Enligt Pricerunner. **Bläckpriser (originalbläck) från Pricerunner och Inkclub, papperspriser (originalfotopapper) från Pricerunner 17 september 2008. Till HP-skrivarna och Lexmark har vi använt XL-patroner som ger omkring dubbla antalet utskrifter jämfört med standardstorlek av samma bläck.

Toppen för text men svindyr för foto

LEXMARK Z2420 gör ett riktigt bra jobb med snabba och skarpa textutskrifter. Fotokvaliteten däremot lämnar mycket övrigt att önska, även om de duger om du inte ställer alltför höga krav. Bilderna saknar den riktiga svärtan och detaljer flyter in i varandra när du tittar närmare. Även en viss randning förekommer i bilderna. Svartvita foton får en misspyrdande blå färgskiftning.

För standardutskrifter använder skrivaren en svart bläckpatron och en med de tre grundfärgerna cyan, magenta och gul.

När du vill skriva ut foton måste du byta ut den svarta bläckpatronen mot en fotopatron för att få fotokvalitet med sex färger. Men kostnaden

för bläcket vid fotoutskrifter blir högt, med fotopatronen ligger den högst i testet.

Utskriftshastigheten är inte särskilt hög. Åtta minuter för ett A4-foto är en lång väntan. Däremot är textutskrifterna snabba, även i förhållande till de övriga skrivarna.

Kvaliteten på textutskrifterna är mycket bra, med bra skärpa och ordentlig svärta, vilket gör texten klar och lättläst. Som en enkel och billig skrivare för det enkla

hemmakontoret eller studiekammaren passar Z2420 utmärkt. Men ett bra tips är att undvika de svindyra fotoutskrifterna.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Så mycket kostar fotolabben

Billigare att skriva ut stora bilder själv ...

	Pris per A4-utskrift	Porto	Summa	Per utskrift
Canon IP4600	15:97	-	63:88	15:97
Epson R285	16:43	-	65:72	16:43
HP D5460	15:84	-	63:36	15:84 Billigast
Canon IP2600	24:30	-	97:20	24:30
Epson D120	18:35	-	73:40	18:35
HP D2560	16:59	-	66:36	16:59
Lexmark Z2420	24:58	-	98:32	24:58

Crimson	17:00	27:00	95:00	23:75
Extrafilm	19:95	39:95	119:75	29:95
Fastlab	11:50	29:00	75:00	18:75
Proprint	25:00	20:00	120:00	30:00
Qpix	24:00	29:00	125:00	31:25 Dyrast

... men Fotolabo billigare för många mindre bilder

	10 x15 cm/per styck	Porto	Summa	Per utskrift
Canon IP4600	3:33	-	99:90	3:33
Epson R285	3:50	-	105:00	3:50
HP D5460	2:27	-	68:10	2:27
Canon IP2600	3:39	-	101:70	3:39
Epson D120	3:99	-	119:70	3:99
HP D2560	3:70	-	111:00	3:70
Lexmark Z2420	7:25	-	217:50	7:25 Dyrast

Crimson	1:75	27:00	79:50	2:65
Extrafilm	0:98	39:95	69:35	2:31
Fastlab	0:99	29:00	58:70	1:96 Billigast
Proprint	2:50	20:00	95:00	3:17
Qpix	1:95	29:00	87:50	2:92

FÖRKLARING. Med pris per A4-utskrift menas bläck + papperskostnad. Med många mindre bilder avses pris för utskrift av 30 färgfoton i formatet 10 x 15 centimeter. Alla priser i tabellerna är i kronor och ören samt inklusive moms. Rött och grönt anger högsta respektive lägsta pris.

Epson Stylus D120

Epson, 0771-40 01 35,
www.epson.se

Upp till 5 760 x 1 440
optimerade dpi

Usb 2

Nej

Nej

Nej

4 separata

120 ark

Epson Creativity Suite, Easy
Photo Print, Web-to-Page

44 x 24 x 16 cm/3,9 kg

Ja

14 minuter/3 minuter
20 sekunder **Långsam!**
4,5 sekunder per sida
Snabbast

6 minut 25 sekunder/
2 minuter **Långsam**

Max 15 W

Enhet för trådlösa utskrifter
medföljer.

45 stycken

1 000 kronor/745 kronor
213 kronor (20 ark)

99 kronor styck **Lågt pris**

7:70 kronor

18:35 kronor

Enkel och okomplicerad,
snabba textutskrifter.

Extremt långsam vid
fotoutskrifter.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

HP Deskjet D2560

HP, 0771-20 47 65,
www.hp.se

4 800 x 1 200
optimerade dpi

Usb

Nej

Nej

Nej

2 (färg + foto)

80 ark

HP Photosmart Essentials,
HP Smart webbutskrift

44 x 31 x 14 cm/2,8 kg

Ja

4 minuter 56 sekunder/
1 minut 40 sekunder
9,4 sekunder/sida

1 minut 30 sekunder/
1 minut 8 sekunder

Max 16 W

-

45 stycken

500 kronor/399 kronor
210 kronor (25 ark)

267 (svart)/308 (trefärg)
kronor styck

8:19 kronor

16:59 kronor

Bra utskriftsekonomi.

Bildkvaliteten för foto
är urusel.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Lexmark Z2420

Lexmark, 08-522 579 00,
www.lexmark.se

Upp till 4 800 x 1 200 dpi
färg

Trådlös / usb 2

Nej

Nej

Nej

2 (färg + foto)

100 ark

Lexmark Productivity
Studio

46 x 23 x 13 cm/2,7 kg

Ja

8 minuter/
3 minuter 50 sekunder **Långsam**
7,4 sekunder/sida

3 minuter 10 sekunder/
1 minut 30 sekunder

Max 15 W

Integrerad trådlös utskrifts-
teknik 802.11 g/b. Kompa-
tibel med 802.11n.

25 stycken

750 kronor/574 kronor
209 kronor (50 ark)

309 (trefärg)/255 (foto)
kronor

20:40 kronor

24:58 kronor **Dyra utskrifter**

Trådlös anslutning,
lättanvänd.

Dyra fotoutskrifter,
långsam för foto.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

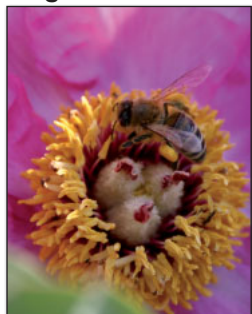
Så mycket bättre blir fotoskrivarnas

Genomgående bättre färger och skarpere detaljer visar varför fotoskrivarna i de flesta fall är överlägsna vanliga skrivare för utskrifter av dina bilder.

3 fotoskrivare

4 vanliga skrivare

Original

Canon Pixma IP4600

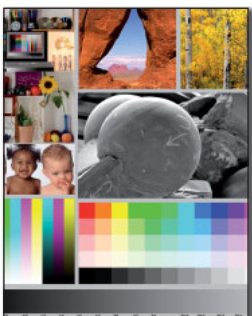
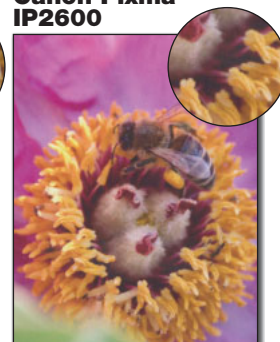
Epson Stylus Photo R285

HP Photosmart D5460

Canon Pixma IP2600

ORIGINAL. Bilderna har skrivits ut för kontroll av färger, färgövergångar och skarpa, skuggor och högdagrar, hudtoner, kontrast och detaljåtergivning.

TYDLIGT. Canons fotoskrivare uppvisar naturtroga färger utan någon överdriven mättnad. Detaljer är tydligt återgivna, även i skuggor och högdagrar. Ett mycket bra resultat.

KALLT. Epsons fotoskrivare ger mjuka och fina färger, men något kalla i hudtonerna. Detaljåtergivningen är fin med bra svärta och skrivaren hantlar övergångar mycket bra.

VARMT. Med HP:s fotoskrivare får du varma mjuka färger, men övergångarna är rätt tvära i vissa färger. Utskrifterna blir dock skarpa med överlag god detaljåtergivning.

LJUST. Relativt god färgåtergivning med levande men något ljusa färger och naturtroga hudtoner. Kontrasten är däremot svag och den riktiga svärta saknas.

**FLER BILDER PÅ
PCFORALLA.SE**

Här kan du se fler utskriftsexempel.
pcforall.se/extra

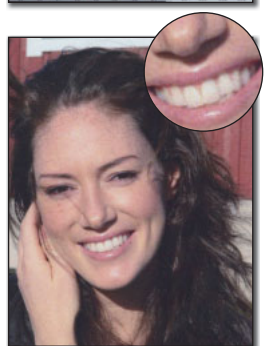
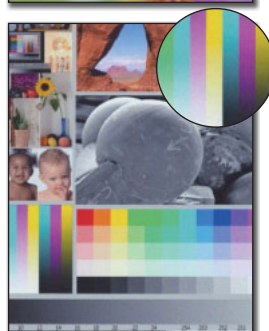
**Epson Stylus
D120**

**HP Deskjet
D2560**

**Lexmark
Z2420**

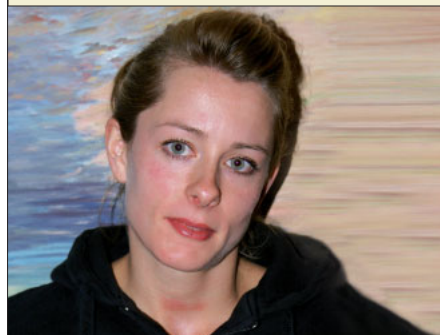
MATT. Något matta och kalla färger, vilket framför allt syns i hudtonerna. Det blir heller ingen riktig svärta i bilderna och låg kontrast bidrar till att detaljer blir suddiga.

TRIST. HP:s billiga färgskrivare når inte upp till någon nämnvärd fotokvalitet vare sig i färger, kontrast, detaljåtergivning eller svärta i fotoutskrifterna. Inte roligt alls.

SUDDIGT. Liksom hos de övriga enkla skrivarna saknar Lexmarks Z2420 den riktiga svärta i fotoutskrifterna. Bilderna blir oskarpa och detaljer märkbart suddiga.

3 tycker till

Hur viktigt är det att kunna skriva ut foton med hög kvalitet när du bestämmer vilken skrivare du ska köpa?

**HANNA HARTAI
KONDITOR, STOCKHOLM**

– Det spelar stor roll. Det ska se rätt ut och se ut som ett riktigt foto. Jag skulle använda skrivaren mest till foton.

**CARL STÅHL
STUDERANDE, LINKÖPING**

– Jätteviktigt! Jag fotograferar mycket och för att det ska vara någon vits med utskrifterna måste de ha riktigt bra kvalitet. Om ekonomin hade funnits skulle det bli en riktigt bra färgskrivare.

**EWA WESTIN
SJUKSKÖTERSKA, KUNGSÄNGEN**

– Sådant bryr jag mig inte om. Det jag använder skrivare till är att skriva ut kvitton på det jag betalar på nätet, vägbeskrivningar och liknande saker.

MILJÖSMARTA PRYLAR

Det ligger i tiden – tack och lov – att produkttillverkarna tar alltmer hänsyn till miljön när de gör nya produkter. Här är 10 smarta prylar som går i miljövänlighetens tecken.

Snabbknapp för viloläge

Ecobutton kopplas till datorns usb-port och sätter genom ett knapptryck pc:n i det mest energisparande viloläget, vilket i sin tur tillåter en snabb återuppstart. När Ecobutton aktiveras stängs fler program av än i Windows viloläge och du kan få ned förbrukningen ända till 1,8 watt. Själva knappen är av återvunnen plast. Ecobutton kostar 209 kronor hos www.jordklok.se

Uppvridbar fjärrkontroll

Med **Wind-up Remote Control** behöver du aldrig mer leta efter nya batterier till fjärren – den här vrider du helt enkelt upp för att ge den kraften den behöver för att byta program, höja ljudet med mera – så att du kan ligga kvar i soffan. 30 "vrid" och du har gett fjärren full laddning, vilket är detsamma som ork för en hel vecka. Kontrollen kan styra sex enheter och finns för 16 pund (190 kronor) här: www.gizoo.co.uk

Veva igång radion

Freeplay Eyemax Radio kan du ladda på två sätt – antingen så vevar du upp den eller så låter du solen sköta jobbet. En fullt laddad radio klarar 25 timmar. 30 sekunders vevning räcker till 35 minuters lyssning. Perfekt för stranden eller resan. För 500 kronor blir den din. www.jordklok.se

Klimatsmart från Samsung

Tv-tillverkaren Samsung har flera lcd-tv från 32 tum och uppåt som klarat miljökraven för EU-Blomman. De energieffektiva apparaterna finns i 4-, 5- och 6-serierna. Dessa har låg energiförbrukning både när tv:n är på och i viloläge. Tv:n är lätt att återvinna och förbrukningen av olja och metaller har hållits nere, för att minska bidraget till växthuseffekten. I tv-apparaterna är användningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier minimerad. Samsungs 6-serie med **Crystal Design** tillverkas utan sprejlack (som innehåller hälsofarliga lösningsmedel). Den rejäla 46-tumsvarianten **LE46A656** får du för 11 300 kronor.

www.samsung.se

Låt blåsten göra nytta!

Blåser det fyra meter per sekund eller mer kan du ladda dina prylar med Hyminis minimala vindkraftverk. Den får plats i din hand och samlar energin den får från vinden i sitt inbyggda batteri.

Tips: Sätt den på cykeln så får den bra fart! 50 dollar (340 kronor) får du betala för den.

hymini.com

Miljösnäll router

D-Link har använt sin green ethernet-teknik i flera trådlösa routrar, exempelvis DIR-855. D-Links gröna ethernet känner av om datorer är påkopplade och aktiva. Om det saknas aktivitet på någon port sätter tekniken porten i standby-läge så att strömförbrukningen minskas.

www.dlink.se/greenethernet

Ladda ryggsäcken med solkraft

Ska du ut på backpacking i vinter? Varför inte investera i globetrotterpaketet, som utöver en **Freeloader solcellsladdare** innehåller en **Supercharger**. Den är väder-tålig och kan placeras på ryggsäckens utsida så att du samtidigt som du vandrar ger laddaren energi som du sedan laddar dina prylar med. Finns i rosa och grönt och kostar 649 kronor.

www.jordklok.se

Sol driven mediespelare

En solcellsdriven video- och musikspelare som klarar mp4, mp3 och wma. Låter helt okej. För dig som gillar spel kan jag avslöja att den dessutom är en Nintendo-emulator! Hela enheten är täckt av solcellspaneler för att ladda batterierna. I den finns också en e-boksläsare och en inbyggd ficklampa! Skärmen är på 3,5 tum, med 1,6 miljoner färger. **Solar Powered MP4 Player 2GB - Mobile Power Station** kostar 106 dollar (drygt 700 kronor).

www.chinavasion.com

Min dator är grönare än din!

Fujitsu Siemens har en konsumentdator som är Svanen-märkt, **Scaleo Li 2410 Green Edition**. Det innebär att datorn ska vara enkel att demontera, att använda delar är återvinningsbara, att materialet som används inte innehåller farliga substanser samt att de syntetmaterial som används är lösliga. Priset på datorn är knappt 4 000 kronor.

www.fujitsu-siemens.se

Ladda med dans och promenader

Oranges laddare får sin energi när du dansar! **Dance Powered Charger** sätter du på överarmen och när du sedan släpper loss på dansgolvet eller på aerobicspasset, får du energi till din mobil eller din kamera på samma gång. Inuti finns ett system av vikter och magneter, som skapar en elektrisk ström till det inbyggda batteriet. Därifrån laddar du sedan dina prylar. Än så länge finns den bara som prototyp, men en fullt fungerande sådan. www.orange.co.uk

M2E har en liknande produkt. Du promenerar och energin omvandlas till kraft som laddar din mobil. Det är idén med företagets externa laddare. Den ska vara klar under 2009. www.m2epower.com

6

BLIXTSNABBA

BÄRBARA

(och vinnaren är ett fynd)

"Kom igen nu! Skicka det starkaste ni har!" sa vi till datortillverkarna. Och nog fick vi svar på tal, alltid. Här är sex av de mest kraftfulla bärbara du kan få tag på just nu. Vi är imponerade!

Det är tufft att vara bärbar dator. Du ska ha mycket krut under locket, och samtidigt vara lätt att ta med. Du ska spara batteri, men får ändå inte kosta för mycket. Kämpiga villkor.

Men nu kan du sluta kompromissa. Den nya generationens mest kraftfulla bärbara är faktiskt utmärkta ersättare för skrivbordsdatorn – och om du har tur – till ett ganska anständigt pris.

Det finns flera anledningar att välja en stor bärbar dator framför en stationär. Du kanske inte halar upp en fyra kilos bärbar med 17-tumsskärm på bussen direkt. Men kanske har du suttit ute en mulen dag och tänkt hur skönt det vore att få leka bort en eftermiddag i World of Warcraft.

Eller kanske hör du till den växande skaran compact living-svenskar, som helt enkelt inte har utrymme för en skrivbordsplats för digital underhållning.

Till det här testet bad vi tillverkarna ställa upp med det absolut maffigaste de hade, med fokus främst på spelprestanda. Det är en tillämpning som sätter datorerna på tufft

prov, både när det gäller ren datorkraft och kvaliteten i sådant som skärm och ljud.

Mycket dator för rätt pris

Det visade sig att det numera går bra att kombinera ett bra pris med bra prestanda. Eller att kombinera bra prestanda med bekvämt låg vikt. Det är först när du försöker kombinera alla tre som du går in i väggen.

Givetvis är de flesta bärbara ingen match för en toppbestyckad stationär pc, med fyrkärnig processor, dubbla grafikkort av högsta klass och alla möjligheter i världen att mata på med hög effekt och kraftfull kylning. Men det är ändå klart imponerande vad dessa kompakta maskiner klarar av.

Vi testade att köra några av de mest krävande spelen för Windows just nu på våra testdatorer, bland annat Gears Of War och Crysis. Och så länge du är lite sparsam med de grafiska inställningarna så är det ingen dator i testet som går helt på knäna.

Okej, du får ingen optimal spelupplevelse, men med tanke på att en bärbar dator i sig är en kompromiss, så skulle vi vilja påstå att det som sätter gränsen för den visuella upplevelsen inte är det mobila grafikkortets kapacitet, utan det faktum att du inte kan bära med dig mycket mer än 17 tum skärm.

Mattias Inghe

E-post: mattias.inghe@idg.se

Så gjorde vi urvalet

Samtliga större leverantörer på den svenska marknaden bjöds in att delta med sin bästa bärbara dator som klarar allt.

Sju leverantörer uppgav att de hade en dator i denna produkt-klass och av dessa kunde sex leverera sina i tid till testet.

2 billiga alternativ

Hur mycket fartmonster är en bra bärbar dator egentligen, jämfört med en stationär?

Jo, det första vi kan konstatera (när vi tittar på alternativa datorer till dem vi testar här) är att mobilitet kostar.

Extra slimmade Macbook Pro (bilden) har en nästan jämförbar skrivbordskusin i de bättre modellerna av iMac.

Med liknande prestanda och även här inbyggd skärm får du i stället betala mellan 15 och 19 tusenlappar (beroende på hur stor skärm du vill ha), mot Macbooks dryga 28 000 kronor.

Men en lite klumpigare bärbar dator behöver inte alls kosta så mycket mer än en stationär pc.

Vi testade att konfigurera en skrivbordsdator på onlinebutiken Komplet.se med specifikationer som motsvarade dem hos vår testfavorit Acer Aspire 8930G.

Då valde vi en pigg Intel Core 2 duo-processor, fyra gigabyte minne, ungefär liknande grafikprestanda (mobila och stationära kort av samma modell är inte helt jämförbara), snabb hårddisk, blu-ray-spelare, en 1 920 x 1 200 pixels skärm och Windows Vista.

Prislappen landar då på ungefär 12 500 kronor, vilket är synnerligen överkomligt.

Men då behöver du å andra sidan bara lägga på ett par, tre tusen till för att kunna bära iväg en maskin med samma prestanda under armen.

PÅ NÄSTA SIDA: 6 bärbara i test »

"Väl anpassad för filmvisning"

Bästa datorn – till rätt pris

ACER ASPIRE 8930G är testets positiva överraskning. Den är lite bättre än de andra datorerna på nästan varenda punkt.

Grafikortet är en generation nyare och snabbare, även om den givetvis inte slår Asus sli-utrustade maskin i rena grafikprestanda. Skärmen är 18,4 tum i stället för 17 och är utmärkt ljusstark med bra färgkontroll. Hård-disk är en pigg 7200 rpm-modell i stället för de 5400 rpm som snurrar i de andra. Aspire 8930G är också enda datorn i testet som stöder nya skärmgränssnitt displayport (bra för hemmabio). Ljudet har också lite mer kraft än hos konkurrenterna.

Aspire 8930G är lika mycket speldator som mobil mediecentral. Skärmen är i exakt hd-upplösning med 1 900 x 1 080 pixel, och är väl anpassad just för filmvisning. Vid sidan av

tangentbordet sitter det en lättarbetad touch-kontroll för volym, medie-kontroll med mera.

Musplattan är dock i blank plast, vilket gör att fingertopparna glider dåligt. Skaffa en extern mus, och det här kan vara en av de bästa bärbara datorerna någonsin. Inte snabbast, men den lysande skärmen, den fina batteritiden och medie-funktionen gör den till en klar vinnare.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Frustrande monster för spelkvällar

NÄR ANDRA DATORTILLVERKARE försöker hitta kompromisser gör Asus tvärtom. De kastar balansen all världens väg och skapar G70S, ett gigantiskt, fem kilo tungt och över fem centimeter tjockt frustrande prestadamonster, med dubbla sli-kopplade grafikkort, 64-bitars Windows och högklassiga högtalare med subwoofer som får bordet att skaka.

Spelprestandan hos G70S slår knockout på allt annat bärbart just nu, förutom extrembyggen från specialister, och kommer dessutom med en högklassig spelmus från Razer, fjärrkontroll för Media Center, analog och digital tv-mottagare och en rygg-säck att packa ned alltsammans i.

Förutom de dubbla grafikortet är den inte så märkvärdig. Men det är när du verkligen utmanar grafikortet, i tunga spel med hög upplösning och med DirectX 10, som den extra motorn går igång. Spelet Crysis inbyggda benchmarksript (något av en branschstandard för grafiktest på pc), ger oss mer än dubbelt så bra resultat som datorer med ett likadant grafikort och samma hårdvara.

Förutom storleken har Asus G70S två markanta nackdelar. Den ena är batteritiden. Den klarar som bäst 40 till 50 minuter av spelande innan den slocknar, och inte så mycket mer vid skonsam användning. Den andra nackdelen är det saftiga priset.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Pigg men bullrig LG

RYKANDE FÄRSKA LG R710 når svenska butiker under hösten. Det här är enda datorn i startfältet som har ATI-grafik i stället för Nvidia. Dess Mobility Radeon HD 3650 är en pigg grafikrets som gör att prestanda i R710 höjs ett snäpp över mängden, precis som Acer Aspire 8930G. Detta samtidigt som datorn är förhållandevis tunn och lätt.

Men R710 har inte enbart goda sidor. Den har den mest högljudda fläkten i startfältet, som med jämna mellanrum slås av och på så att du aldrig kan ignorera den. Tangentbordet är väl plastigt för en dator i den här klassen, och tre usb-portar känns lite snålt. Om en är upptagen av en mus och en med 3g-modemet blir den sista plötsligt mycket värdefull. Positivt

är däremot att LG har dumpat gamla vga-kontakten och ersatt med en dvi-i. Det gör det mer praktiskt att koppla in en ny extern skärm än via hdmi-uttaget.

LG R710 är en intressant ny bekantskap, men slår oss inte med häpnad. En kompetent dator bland många, fast med en del skönhetsmissar. Med tanke på att priset är högt tycker vi att du har rätt att förvänta dig lite mer än så.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Macbook håller stilen

APPLE HAR EGENTLIGEN ingen dator som de säljer exklusivt för spel- och medieändamål, men deras bärbara flaggskepp, Macbook Pro, är definitivt inte en dator att räkna ut för det. Den har en ungefär lika bra uppsättning processor, minne och grafikrets som de flesta andra datorer i testet, en riktigt bra skärm, chassi i toppkvalitet och ett format som är betydligt mer kompakt och lätt än andra datorer med samma kapacitet. Den version vi testade var dessutom inte den allra bäst utrustade, skärmen går att få i 1920 x 1200 pixels storlek och hårddisken kan bytas ut mot en snabbare på 7200 rpm.

Trots det så står den sig mycket väl i konkurrensen, framför allt som allround-dator. När den inte använder grafik och processor fullt ut, utan bara används för till exempel surfning eller kontors-

program, är batteritiden överlägset bäst i testet. En viss nackdel är dock att den som enda dator i testet saknar blu-ray-läsare. Vi hoppas att det dyker upp inom en inte alltför avlägsen framtid.

Macbook Pro är onekligen väldigt dyr för de prestanda du får. Nästan dubbla priset mot kraftfulla Acer-datorn, till exempel. Men det du får om du har råd är en oslagbart slimmad, oslagbart portabel dator med fullgoda prestanda för allt utom de mer krävande spelen samt ovanligt bra batteritid. Och så har du möjlighet att köra både Windows och Mac OS X.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Billigast är inte bäst

HP:S BIDRAG till testet, Pavilion dv7-1095eo, är startfältets billigaste. Vill du spela med stil är den ett intressant val. En blandning av elegant svart och glansig krom, med en musplatta som du kan spegla dig i och ett snyggt silvrigt tangentbord. Att alla de blanka ytorna dessutom är en magnet för fingeravtryck kan vi, och en putstrasa, förstå. Ska man vara fin så får man jobba lite för det.

Synd bara att själva datorn inte lever upp till den image som den visar upp. Datorns prestanda i spel och andra tillämpningar är inte katastrofala, den matchar ett flertal av

konkurrenterna väl. Men det här ska vara en dator för att uppleva underhållning, film i hd och spel. Och då behövs en skärm av lite bättre klass. Den är under full hd-klass vid 1 440 x 900 pixel och framför allt ovanligt blek och kontrastlös.

Inte ens när vi manuellt justerar kontrasten i grafikkortets inställningsmenyer kan vi få svart tillräckligt mörkt och vitt tillräckligt ljus samtidigt. Dv7-1095eo har slutligen också ett mycket vasst och energiverande fläktljud som för det mesta inte hörs, men som går igång med besked vid hög belastning av processor och grafikort. Två stora nackdelar, och ingen egentlig fördel som väger upp det, förutom ett lågt pris.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Stilig Sony med fin skärm

VAIO AR71S är tillsammans med Macbook Pro den dator som har den sobraste formgivningen och bästa ergonomin. Den har ett utmärkt försänkt tangentbord med låg profil och extra mycket plats att vila handlederna. Musplattan kan tyckas sitta obekvämt långt ifrån tangentbordet, men det vänjer du dig snabbt vid. Sony har valt bort numeriskt tangentbord, och har i stället centrerat tangentbordet i mitten. Mycket bra för dig som skriver mycket.

Vaions andra positiva egenskap är skärmen. Den är i och för sig bara på 1 440 x 900 pixlar, men har så bra färgåtergivning och balans att det känns som ett mindre problem. Det hade varit kul att kunna köra blu-ray-filmer i full hd med den här skärmkvaliteten, så nästa generation från Sony

har stora förväntningar att leva upp till.

Prestandamässigt kan AR71S matcha HP och Apple i datorkraft men ligger en bit efter i batteritid. Få anslutningar – tre usb-portar och ingen firewire eller esata – vägs upp av stöd för fler minneskort än konkurrenterna, och att den som enda dator i testet har pc card-plats. Men genomsnittliga prestanda och halvdan batteritid drar ned betyget.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

APPLE MACBOOK PRO 17

LG R710

HP PAVILION DV7-1095EO

ACER ASPIRE 8930G

SONYVAIO AR71S

ASUS G70S

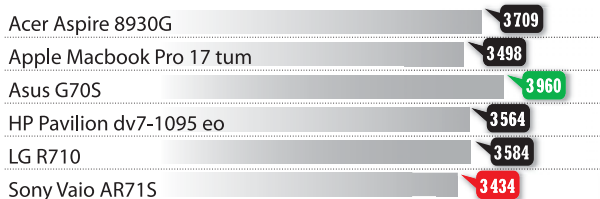
Snabbfakta: Därför vinner Acer Aspire 8930G

Modell	Acer Aspire 8930G	Apple Macbook Pro 17 tum	Asus G70S	HP Pavilion dv7-1095eo	LG R710	Sony Vaio AR71S
Tillverkare/kontakt	Acer, 08-505 573 00, www.acercomputer.se	Apple, 020-120 99 71, www.apple.se	Asus, 08-511 610 00, www.asus.se	HP, 08-524 968 00, www.hp.se	LG, 08-566 415 00, nordic.lg.com	Sony, 08-587 704 85, www.sony.se
Processor	Intel Core 2 duo P8400 2,26 GHz	Intel Core 2 duo T9500 2,6 GHz	Intel Core 2 duo T9500 2,6 GHz	Intel Core 2 duo T9400 2,53 GHz	Intel Core 2 duo T9600 2,8 GHz	Intel Core 2 duo P9300 2,5 GHz
Grafikkort	Nvidia Geforce 9700M GT 512 MB	Nvidia Geforce 8600M GT 512 MB	2 Nvidia Geforce 8600M GT 512 MB sli	Nvidia Geforce 9600M GT 512 MB	ATI Mobility Radeon HD 3650 512MB	Nvidia Geforce 8600M GT 256 MB
Minne	4 GB	4 GB	4 GB	4 GB	4 GB	4 GB
Hårddisk	320 GB, 7200 rpm sata	250 GB, 5400 rpm sata	320+320 GB, 5400 rpm sata	250+250 GB, 5400 rpm sata	300+300 GB, 5400 rpm sata	250+250 GB, 5400 rpm sata
Skärm	18,4 tum, 1 920 x 1 080 pixel	17 tum, 1 680 x 1 050 pixel	17 tum, 1 920 x 1 200 pixel	17 tum, 1 440 x 900 pixel	17 tum, 1 920 x 1 200 pixel	17 tum, 1 440 x 900 pixel
Utgångar	4 usb, esata, lan, modem, vga, hdmi, displayport, ljud in/ut.	2 firewire, 3 usb, lan, dvi, ljud in/ut.	Firewire, 4 usb, esata, lan, modem, vga, hdmi, ljud in/ut.	Firewire, 4 usb, esata, lan, modem, vga, hdmi, ljud in, 2 ljud ut, HP dockningskabel.	Firewire, 3 usb, esata, lan, dvi-i, hdmi, ljud in/ut.	Firewire, 3 usb, lan, modem, vga, hdmi, s-video, ljud in, 2 ljud ut.
Trådlöst	802.11a/b/g/n, Bluetooth 2.0.	802.11a/g/n, Bluetooth 2.1.	802.11agn, Bluetooth 2.1.	802.11agn, Bluetooth 2.1, ir.	802.11agn, Bluetooth 2.0, ir.	802.11agn, Bluetooth 2.0, ir
Kortplatser	Expresscard, sd, mmc, ms, ms pro.	Expresscard.	Expresscard, sd, mmc, ms, ms pro.	Expresscard, sd, mmc, ms, ms pro, xd.	Expresscard34, ms, ms pro, mmc, sd, xd.	Pcmcia, expresscard, sd, ms, ms pro, ms duo, ms pro duo.
Blu-ray?	Ja	Nej, dvd-spelare	Ja	Ja	Ja	Ja
Högtalare	Stereo, subwoofer	Stereo	Stereo, subwoofer	Stereo, subwoofer	Stereo, subwoofer	Stereo
Webbkamera	1,3 megapixel	1,3 megapixel	2 megapixel	0,3 megapixel	1,3 megapixel	1,3 megapixel
Operativsystem	Windows Vista Home Premium	Mac OS X Leopard	Windows Vista Ultimate 64 bitar	Windows Vista Home Premium 64 bitar	Windows Vista Home Premium	Windows Vista Home Premium
Mått (b x h x d)	44 x 30 x 4,5 cm	39 x 26,5 x 2,5 cm <i>Tunn</i>	43,5 x 31,5 x 5 cm	39,5 x 28,5 x 4,5 cm	40 x 29 x 4 cm	41,5 x 30 x 4 cm
Vikt	4,1 kg	3,1 kg	4,8 kg <i>Tynast</i>	3,5 kg	3,6 kg	3,8 kg
Cirkapris*	15 000 kronor <i>Prisvärd</i>	28 400 kronor	24 500 kronor	14 000 kronor <i>Prisvärd</i>	24 000 kronor	18 000 kronor
Plus	Snabb, billig, bra skärm och batteritid.	Snygg, lätt och tunn, bra musstyrning.	Snabb, extra höga spelprestanda.	Snygg, lågt pris.	Relativt snabb, tunn, har dvi-port.	God ergonomi, bra färgåtergivning.
Minus	Dålig musplatta.	Högt pris, saknar blu-ray.	Högt pris, kort batteritid.	Blek skärm, högljudd fläkt.	Tråkigt tangentbord, högljudd fläkt.	Låg skärmapplösning.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

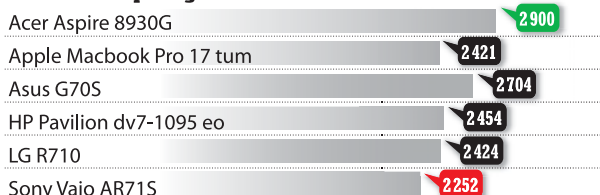
*Cirkapris. Alla priser i fakturautorna är inklusive moms. Se pcforall.se/priser för dagsaktuella priser.

Batteritiden avgör i jämn kamp

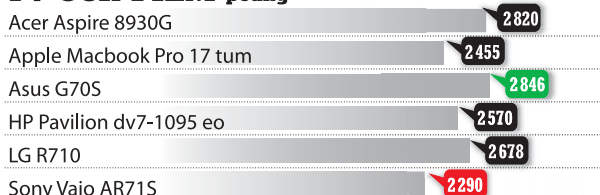
TOTALBETYG, PC MARK VANTAGE poäng

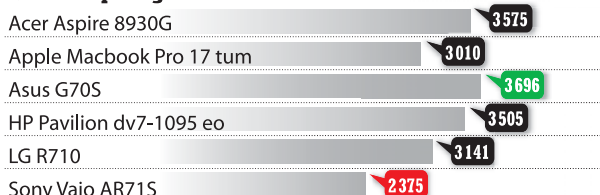
MINNE poäng

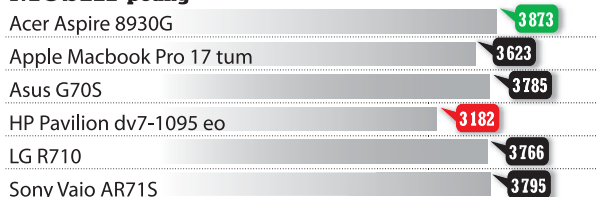
TV och FILM poäng

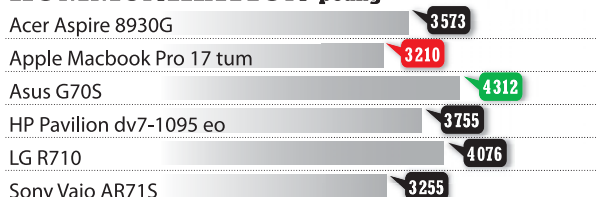
SPEL poäng

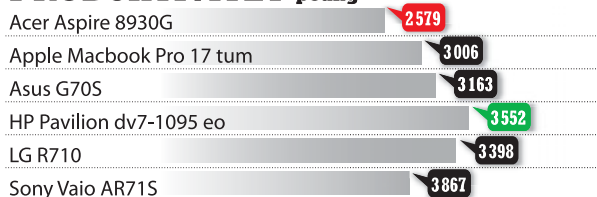
MUSIK poäng

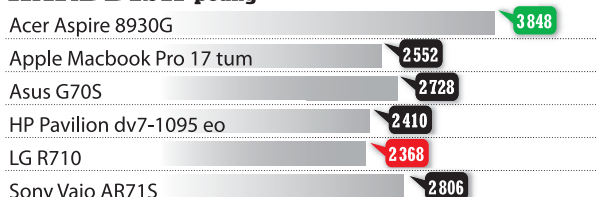
KOMMUNIKATION poäng

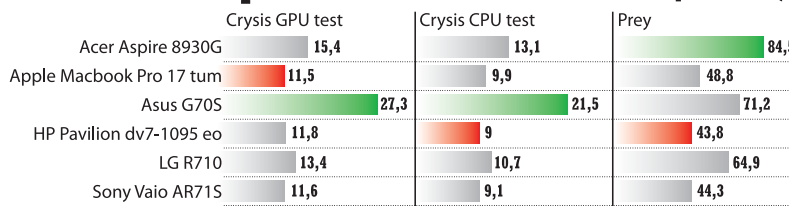
PRODUKTIVITET poäng

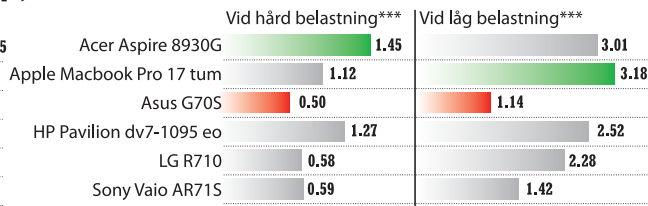
HÅRDDISK poäng

Speltest i FPS Benchmark Bilder per sekund (fps)

Batteritid (tim. min.)

GPU och CPU anger testvärden för grafikprestanda respektive processorprestanda.

Crysis och Prey är de spel som användes vid testet. Ju fler bilder per sekund, desto bättre spelupplevelse.

***Test 1: Wifi på, skärm 100 procent, hög belastning.

Test 2: Wifi av, skärm 40 procent, låg belastning.

Så gjorde vi testet

Datorerna testades med de inställningar och program som de levereras med till kund. Allmänt prestandatest gjordes med PC Mark Vantage. Separata tester av spelprestanda gjordes med benchmarksript till Crysis och det äldre och mindre krävande spelet Prey.

Batteritiden har vi mätt med programmet Battery Eater Pro. Bedömningen är främst baserad på prestanda, men skärmkvalitet, batteritid, ergonomi och anslutningsmöjligheter påverkar också betyget.

Är datorerna ungefärligt jämförbara spelar även priset in i bedömningen.

Totalbetyg, PC Mark Vantage. Avser datorns genomsnittliga prestanda i vårt testprogram, med poäng från de olika delmomenten.

Minnesprestanda. Programmet drar ut, roterar och förminskar ett antal digitala bilder. Testet tynger processor, minne och hårddisk.

Tv och film. Här mäts datorns förmåga att spela upp högupplöst film – något som i första hand belastar processor och minne.

Spel. Testar grafikortets förmåga att rita upp avancerade 3d-miljöer, med ett moment där datorns processor belastas hårt.

Musik. Testar datorns förmåga att konvertera dels okomprimerad musik till mp3, dels datorns hastighet vid hantering av musikdatabaser.

Kommunikation. Testet handlar om datorns prestanda när det gäller webbaktiviteter och e-post, samt om ip-telefoni via Skype och Windows Live Messenger.

Produktivitet. Inbegriper delar från alla föregående moment, men i samma testomgång.

Hårddisk. Hårddiskens hastighet testas när det gäller att läsa, skriva och söka information på skivorna.

90

Varsågod! Här är din skattkista av utvalda påskägg med gömda funktioner som programmerare smugit in i program och hemsidor. Och med ett av dem kan du busåka i hissar...

Vad är påskägg, undrar du? Jo, det är ett sätt för programmerare – speciellt i stora programföretag – att sätta sin signatur i ett projekt. Ett påskägg kan liknas vid Alfred Hitchcocks berömda förmåga att vara med i sina egna filmer, i en liten undan-gömd roll.

Påskägg finns i många olika former, men när det gäller program koncentrerar vi oss på Windows och de program som finns till detta operativsystem.

Därmed inte sagt att du går miste om alla godbitar i till exempel Linux, det finns mängder med påskägg skrivna för båda operativsystemen. Mycket nöje!

Per-Otto Lekare

E-post: pcforall@idg.se

PÅSKÄGG I PROGRAM

1. ADOBE FIREWORKS CS3. Klicka på *Help/About*. Med **Ctrl**-knappen nedtryckt, klicka på Fireworks-logotypen. Du får se ett bildspel på utvecklarna.

2. ADOBE FLASH CS 3. Håll ned **M**-tangenter och gå till *Hjälp* samt *Om Flash*. I stället för att visa en lista på utvecklarna, tackas skådespelaren John Malkovich.

3. AUTODESK INVENTOR. Gör en sfär och "klä" den med krom. Zooma ut. Krombilden blir en bild av någon som kliver ut ur en bil.

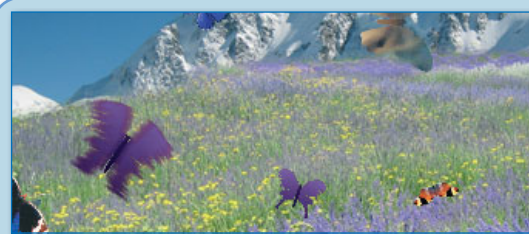
4. GOOGLE CHROME. Skriv *about:internets* i webbläsarens adressfält. En variant av Windows 95 gamla skärmläskare med rör visas,

samtidigt

som texten

Don't clog the tubes visas i rubriken.

Obegripligt? Nej, detta är en drift med den amerikanske senatoren Ted Stevens något röriga förklaring om hur internet egentligen är rör fyllda med information och som kan bli täppta.

DOLDA ÖVERRASKNINGAR I DINA PROGRAM

6. DREAMWEAVER. Skapa ett html-dokument. Skriv en text och markera den. Nere i egen-skapsrutan (där du byter färg), representeras färgerna av en hexadecimal siffra, till exempel FFF000 eller något i den stilen.

Skriv **dreamweaver** och tryck på **Enter**. Det gamla härliga spelet Pong dyker upp på skärmen.

7. FIREFOX. Skriv **about:robots** i adressfältet. En text skriven av robotar visas.

8. FIREFOX. Skriv **about:kitchensink** i adressfältet. En Ascii-animering av en diskho med rinnande vatten visas.

9. FIREFOX. I adressfältet, mata in **chrome://browser/content/browser.xul**. Ett nytt navigeringsfönster dyker upp innanför det andra navigeringsfönstret!

10. GIMP 2.0. Öppna en bild (ingen tom bild). Med högerknappen nedtryckt, välj **Toys** och **Egg**. Det här påskägget varierar beroende på hur mycket du rör musen.

5. SAMLA FJÄRILAR I INDESIGN CS3

KLICKA på **Hjälp** och **Om Indesign**. Skriv **butterfly**. Ett gäng fjärilar visas. Klicka på dem för att fästa och släppa dem. Håll ned **Alt** och klicka på dem för att ta kål på dem.

11. STÖRSTA OMSLAGET

LADDA NED FILEN Longoria.KML från **pcfforall.se/extra** och öppna den i **Google Earth**. Då får du se världens största bikini-brudsslag, från tidningen Maxim.

12. GOOGLE EARTH. Tryck på **Alt+Ctrl+A**. Du får då en flygsimulator där du kan välja att flyga antingen ett F16-plan eller ett SR22-propellerplan.

13. GOOGLE EARTH. Sök upp läget **39°49'21.77 N, 3°28'44.50 W**. Plötsligt har du gått och öppnat en bar i bergen sydost om Madrid, Spanien.

14. WORD 2007. Öppna ett tomt dokument och skriv **=rand(200,99)**. Ett 600 sidor långt dokument skapas, fullt med text!

15. MIRC. Gå till **Help/About** och klicka på logotypen. Den förändras då till en ikon för program.

16. MIRC. Gå till ikonerna för **About** och högerklicka på den. Det lilla ansiktet ler.

17. MIRC. Gå till **Help/About** och skriv **arnie**. En bild på ett mjukdjur visas.

18. MIRC. Gå till **Help/About**. Högerklicka var som helst i rutan. En extremt liten prick över I:et i Mirc studsar nu upp och ned.

19. MSN PLUS! LIVE. Skriv **/strek**. Mr Spock från Star Trek säger: Live long, and prosper.

20. MSN PLUS! LIVE. Skriv **/simg**. Texten Oh my God! visas och en ljudfil med samma innehåll spelas upp.

21. OPENOFFICE. Välj **Calc**. Skriv **=Game("StarWars")**. Du startar spelet Space Invaders.

22. PHOTOSHOP CS3. Håll ned **Ctrl**-knappen. Öppna **Hjälp** och **Om Photoshop**. På högra sidan av det röda pillret finns en spegelbild av en katt. Ta en skärmdump på denna skärm. Ändra färgerna på dumpen i Photoshop, så kan du se Bruce Fraser. Det är en fotograf som arbetade intimt med utvecklarna av Photoshop.

23-36. SKYPE. I ett chattfönster, skriv något av följande, följt av **Enter** för att aktivera hemliga emoticoner: (**finger**), (**bandit**), (**moonimg**), (**swear**), (**drunk**), (**rock**), (**poolparty**), (**bug**), (**ninja**), (**smoking**), (**fubar**), (**tmi**), (**toivo**), (**headbang**).

37. SKYPE. I ett chattfönster, håll ned **C+A+T**. En animerad katt visas intill ditt namn.

38. SKYPE. I ett chattfönster, håll ned **A+S+D**. En penna som bryts sönder visas.

PÅ NÄSTA SIDA: Hemligheter i mobilen ➤

"Ett påskägg kan liknas vid Alfred Hitchcocks förmåga att vara med i sina egna filmer"

39. SPYBOT SEARCH & DESTROY. När du är i huvudfönstret, klicka på kikaren. Ett minispel dyker upp.

40. UTORRENT. Gå till *Hjälp* och *Om Utorrent*. Tryck på **T** för att aktivera ett hemligt Tetris-spel.

41. UTORRENT. Gå till *Hjälp* och *Om Utorrent*. Klicka på logotypen. Ett ljud från en känd science fiction-film spelas upp.

42. WINAMP. Tryck på **Ctrl+P**. Gå till *Indata* och välj *Nullsoft NSV Decoder* och klicka på *Om*. Dubbelklicka på bilden med en lama. En animering visas. Fortsätt dubbelklicka så ändras animeringarna.

43. WINAMP. Tryck på **Ctrl+P**. Gå till *Indata* och välj *Nullsoft Vorbis Decoder* och klicka på *Om*-knappen. Dubbelklicka på bilden med en fisk. Fisken snurrar runt, likt en roulette.

56. KENTUCKY-GUBBE

Sök upp **37°38'46.50"N 115°45'2.98"W** i Google Earth för lite reklam för snabbmatskedjan Kentucky Fried Chicken.

44. WINAMP. Välj det moderna skalet. Öppna spelaren så långt att du ser beat-monitorn. Håll ned **Ctrl + Alt** och **Skift** samt klicka på beat-monitorn. Två lamor dyker upp vända mot varandra. Sätt på en låt med tung bas och via equalizern kan du nu se till att lamorna headbangar med varandra!

45. WINAMP. När musik spelas, skriv följande: **nul[esc]/[esc]lsoft**. Nu kommer plötsligt programmet genomskinlighet att variera i takt med musiken.

46. WINRAR. Gå till *Help / About* och klicka på böckerna. De kommer att börja falla.

47. WINRAR. Gå till *Help / About* och klicka på logotypen. Segelbåt med vågor som försvinner ut ur logotypen.

PÅSKÄGG I PRYLAR MED MERA

49. IPHONE. Titta på ikonerna för *Kartor*. Det är 1 Infinite Loop i Cupertino, Kalifornien. Adressen är till Apples högkvarter som visas i ikonerna.

50. MICROSOFT ZUNE. Längst ned på baksidan av mediaspelaren kan du finna texten "Hello from Seattle".

51. PHILIPS PRONTO FJÄRRKONTROLL. Håll ned *Backlight*, *höger* och *vänster*. Med dessa tre tangenter nedtryckta, tryck och släpp i följande ordning: **MUTE, CHANNEL+, MUTE, CHANNEL+, VOLUME-**. Släpp *höger* och *vänster* tangent. Släpp *Backlight*-tangenter. Nu kan du spela Tetris!

52. SONY ERICSSON-TELEFONER. (K750, till exempel.) *Höger-pil, *, vänster-pil, vänster-pil, *, vänster-pil, **. Servicemenyn visas. Här kan du titta på inställningar som annars inte är tillgängliga för användaren. Var dock försiktig med att ändra inställningarna till din telefon!

53. SONY ERICSSON-TELEFONER. (K750, till exempel.) Vid sms:ande, skriv **:-***. Detta visar en emoticon som inte finns i menyn.

54. WINDOWS VISTA. Ta fram dvd-skivan. På den finns ett antal hologram. Nära kanten av dvd:n finns en cirkel med Vista-logotypen och texten Windows Genuine. På den runda ramen finns två ljusa rektanglar. Ovanför den ena rektangeln kan du med ett förstöringsglas se en bild på tre personer som ler.

PÅSKÄGG PÅ INTERNET

57. AMAZON.COM. Gå till www.amazon.com. Nästan längst ned på sidan finns en länk där det står *Directory of all Stores*. Klicka på den och längst ned på nästföljande sida, under copyright-informationen där det står **1996-2008**, finns en gömd länk som du kan klicka på. När du gör det får du se ett personligt

48. GÖMDA TEDDYBJÖRNEN

PICASA. När du startat Picasa, tryck på **Ctrl+Skift+Y**. En teddybjörn dyker upp i bilden för varje tryck på **Y** du gör.

tackbrev från Amazon-grundaren Jeff Bezos till en av hans före detta anställda.

58. CLICKEY.COM. Gå till www.clickey.com och skriv in *we love clickey* i sökrutan. Dansande möss dyker upp i rutan.

59. COKE ZERO GAME. Gå allra först till www.cokezerogame.com och följ instruktionerna. Efter andra utmaningen (sparka en fotboll genom en vägg), kommer du till en korridor där det står *Exit* på en dörr och *Cheerleaders* på en annan. Mitt emellan dessa dörrar finns ett litet hål som du kan klicka på. Kikhålet visar duschrummet med lättklädda damer.

60. GOOGLE. Gör en sökning på *the answer to life, the universe and everything*. Svaret blir 42 – hämtat från Douglas Adams trilogi *Lifetarens Guide till Galaxen* där hela handlingen går ut på att veta meningen med livet.

61. GOOGLE. Gör en sökning på *who is failure* och klicka på *Jag har tur*-knappen. Du kopplas nu vidare till Vita Husets webbplats.

62. GOOGLE. Skriv *ewmew fudd* och klicka på *Jag har tur*. Google-sidan ändras och skrivs nu med "Elmer Fudd"-språk. Elmer Fudd är den klumpige och dumme jägaren som jagar Snurre Sprätt (Bugs Bunny).

63. GOOGLE. Skriv texten *xx-klington* och tryck på *Jag har tur*. Söksidan visas nu på Klingon-språk (ett krigiskt folkslag i tv-serien *Star Trek*).

64. GOOGLE. Skriv *google l33t* och tryck på *Jag har tur*. Söksidan visas nu på Leet-språk.

Leet är ett vanligt använt sätt att ersätta latinska bokstäver med siffror och andra tecken. Detta skrivsätt används ofta av hackare.

65. GOOGLE. Skriv *xx-piglatin* och tryck på *Jag har tur*. Söksidan visas nu på Pig Latin. Pig Latin är en engelsk ordlek där första konsonanten i ett ord flyttas till sista bokstaven och man lägger till ett "ay" efter det.

66. GOOGLE. Skriv *google bsd* och tryck på *Jag har tur*. Söksidan visas nu med en bild på en liten djävul som symboliserar det Unix-liknande operativsystemet BSD.

67. GOOGLE. Skriv *google linux* och tryck på *Jag har tur*. Söksidan visas nu med en bild på en pingvin, som symboliserar Linux.

68. GOOGLE DOCS. I adressfältet, mata in *docs.google.com/images/clippy.gif*. Clippy, en hjälpassistent, visas. Den är en parodi på det avskydda "gemet" i tidigare versioner av Microsoft Office.

69. GOOGLE READER. Öppna *reader.google.com*. Med pil-tangenterna, tryck *upp*, *upp*, *ned*, *ned*, *vänster*, *höger*, *vänster*, *höger*. Tryck *B* och sedan *A*. Vänster-kolumnen ändras och visar en ninja.

70. SOUNDMANAGER. Gå till *schillmania.com/projects/soundmanager2/* och längst upp till höger på skärmen finns en ljusknapp. Klicka på den några gånger. När du har tätt och släckt några gånger (slumpartat) kommer en höna upp på skärmen. Inte nog med det. Du kan även med musen röra huvudet på hönan när den är på väg upp.

71. YAHOO.COM. Gå till *www.yahoo.com*, klicka på utropstecknet i logotypen. Skruva upp volymen, så kan du njuta av ett vackert joddlingsljud.

72. WINDOWS VISTA. Gå till *windows\system32*-mappen och skriv: *ribbons.scr / p65552*. Skärmläckaren Ribbons aktiveras nu på skrivbordet! Kommandot fungerar även med andra skärmläckare.

55. BUS I HISSAR (NYARE MODELLER)

TRYCK PÅ KNAPPEN för att stänga dörrarna och knappen för våningen du vill besöka samtidigt. Många hisstillverkare lägger in denna funktion som en "hissexpress", hissen åker direkt till våningen du valt utan att stanna på andra våningar!

73. PHP. Skriv *xxx/=?PHPE9568F34-D428-11d2-A769-00AA001ACF42* för att se PHP-logotypen.

74. PHP. Skriv *xxx/=?PHPE9568F36-D428-11d2-A769-00AA001ACF42* för att se en mosad variant av PHP-logotypen.

SPEL MED PÅSKÄGG

76. AGE OF EMPIRES III. Tryck på *Enter* för att öppna ett chattfönster. Skriv i fönstret: *Ya gotta make do with what ya got*. Kanoner som skjuter grisar dyker upp!

77. AGE OF EMPIRES III. Tryck på *Enter* för att öppna ett chattfönster. Skriv i fönstret: *Where's that axe?* I din hemstad byggs nu en staty föreställandes George Washington.

78. AGE OF EMPIRES III. Tryck på *Enter* för att öppna ett chattfönster. Skriv i fönstret: *tuck tuck tuck*. En monstertruck dyker upp och dödar alla fiender i närheten!

79. BATTLEFIELD 2. Starta spelet och välj *Omanbukt* som scenario. Ta dig till hotellet, och sök på baksidan av hotellet efter en stegen. Gå upp på taket och sedan till höger. Ovanför poolen är en träplattform som kan användas som trampolin.

80. PINBALL I WINDOWS XP. Öppna spelet, när bollen dykt upp skriver du *hidden test*. Bollen kan nu styras med musen.

81-84. PINBALL I WINDOWS XP. När kulan kommit ut kan du skriva *1max* för en ny boll, *bmax* för oändligt med nya bollar, *gmax* för att starta gravitationshål, samt *rmax* för att förbättra din rang.

85. PORTAL. Efter att ha flytt från testkammarna, kommer du fram till en snurrande raketkanon. Strax innan dess finns ett rum i en hall som leder till raket. Den har två monitorer. Strax till höger om monitorerna finns en teckning (graffitti) på väggen som ser ut som en manet. Under maneten står det "NICE LITTLE JELLYFISH."

86. PORTAL. På en av nivåerna finns en vägg med en massa graffitti och en väggkalender som det står Aperture Science. Längre ned på väggen syns ett login med lösenord. Gå till *www.aperturescience.com* och logga in med *CJOHNSON* och *TIER3* som användarnamn respektive lösenord. Du kommer in i en form av terminal där du kan skriva *help* för en mängd olika kommandon.

75. SPÖKBILDER

GÅ TILL WWW.3DREALMS.COM. Skapa ett "sidan kan inte hittas"-fel, genom att skriva in exempelvis *www.3drealms.com/xx*. Denna sida kan uppdateras flera gånger och nya bilder och texter förekommer.

87. PORTAL. Inne i den hemliga sidan (se tips 86), när du är inloggad som *cjohnson*, skriv *THECAKEISALIE*. En text från utvecklarna av Portal dyker upp på skärmen.

88. SPORE. I titelskärmen med galaxen, högerklicka på galaxen och dra den snabbt till höger eller vänster. Fem bilder visas på skärmen, bilderna föreställer utvecklingsteamet.

89. TILL SIST, ALLA PÅSKÄGGS MODER. Nämligen ett spel där du ska plocka påskägg med hjälp av en hare. Gå till *google.com*, skriv *google easter egg* och klicka på *Jag har tur*. Ett minispel med en påskhare dyker upp på skärmen!

– Mig kan du hitta i påskägg 69!

90. HERRE MIN SKAPARE!

I TITELSKÄRMEN för spelet Spore, högerklicka på galaxen och dra den snabbt till höger eller vänster. Bilden kommer att visa Spores uppfinnare (Will Wright).

Med wlan i mobilen:

SÅ RINGER DU BILLIGT I UTlandet

Har du trådlös uppkoppling på mobilen kan du undvika de där svindyra teleräkningarna när du är utomlands. Vi har testat fyra program som gör jobbet – men som knappast är färdigutvecklade.

SMIDIGT. Du är igång på nolltid med Ego, men det är lite otidligt vad det kostar.

Här är 4 tjänster för billiga samtal från utlandet

Ego – enkel att komma igång med

www.eqo.com

MED EQO får du tillgång till chatttjänster i mobilen via Live Messenger, Google Talk, Yahoo, AOL, ICQ och några ytterligare tjänster. Till skillnad från Fring använder sig Ego av en egen tal-tjänst, det vill säga de går inte via Skype. En stor fördel med Ego är att den går att använda på i princip alla typer av telefoner eftersom det är en Java-klient. Det innebär att så länge telefonen klarar av Java så kan du använda programmet.

Ego är föredömligt enkelt att komma igång med. Det enda du behöver göra är att anmäla dig på hemsidan och skriva in ditt mobilnummer. Därefter skickas

programmet till dig som en länk i ett sms. Vad vi däremot inte gillar är att vi inte kan hitta en klar och tydlig prislista på deras hemsida. I stället finns en tjänst på förstasidan där du kan se gällande taxa för samtal mellan olika länder. Det fungerar, men vi efterlyser en bättre överblick för att känna oss helt nöjda. Principen är att du alltid betalar för ett lokalsamtal plus en liten extraavgift till Ego för varje samtal.

Sammanfattningsvis är lösningen mest intressant för samtal från utlandet. Inom ditt eget land känns det som en onödigt komplicerad lösning.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Du som ofta är utomlands vet att mobilräkningen snabbt kan bli obehagligt hög. Har du en telefon med trådlöst nätverk finns det dock smarta sätt att få ned kostnaden rejält.

I teorin är det hur enkelt som helst. Du behöver bara hitta ett trådlöst nätverk, koppla upp dig och sedan använda någon av alla de ip-telefonitjänster eller meddelandetjänster som finns på nätet för att prata med dina vänner. Men i praktiken är det förstås inte alls lika enkelt.

”Med de här programmen undviker du de högsta telefonräkningarna”

Blanda inte ihop uppkopplingarna

Först och främst måste du vara försiktig när du kopplar upp dig så att du inte råkar använda telefonens datauppkoppling i stället för en trådlös. Dataroaming på mobilen utomlands kan bli förödande dyrt – du har säkert sett kvällstidningarnas rubriker om lurade utlandsresenärer.

Se alltså till att du verkligen har en trådlös uppkoppling (wlan) och inte råkar koppla upp dig via 3g.

Nästa steg är att hitta ett trådlöst nätverk. Är du i en storstad hittar du säkert öppna nätverk både här och där som du kan koppla upp dig på. Alternativt finns uppkopplingspunkter på hotell, restauranger och liknande. Ibland är de kostnadsfria, ibland kostar det att få tillgång till dem.

På landsbygden är det inte lika säkert att du hittar ett nätverk. Är det här viktigt för

dig är det smart om du kontrollerar i förväg om det finns nätverk på platsen, exempelvis på det hotell där du tänkt bo.

Nu till nästa steg – programmen. Här är ett problem att det inte finns så många att välja bland. Till din dator finns det en rad program för så kallad ip-telefoni eller varianter därav. För mobiltelefoner är alternativen betydligt färre. Det är dessutom ofta ganska svårt att få programmen att fungera. Och flera mobilversioner av meddelandeprogram (typ Windows Live Messenger) är förenklade varianter där röstkommunikationen ofta tagits bort.

Se upp med begränsningar

En annan nackdel med den här typen av program är att du ofta bara kan ringa till användare av samma program, i alla fall om du vill ringa kostnadsfritt.

Ett exempel är att du inte kan ringa med den populära tjänsten Skype till vanliga telefoner, om du inte betalar för dig. Använder du den mobila Skype-klienten och inte vill betala för dina samtal, kan du bara få tag på de vänner som är uppkopplade mot Skype just för tillfället. Precis som när du ringer via datorn, alltså.

Det är alltså varken enkelt eller smärtfritt och inte heller blir det helt gratis om du vill att det ska fungera fullt ut. Tekniken behöver bli otroligt mycket enklare och bättre än den är. Men vi konstaterar ändå att de här programmen redan är ett bra sätt att undvika de allra högsta telefonräkningarna när du är utomlands.

Mårten Brink

E-post: pcforall@idg.se

PÅ NÄSTA SIDA: 4 wlan-program för mobilen

FLEXIBELT. Fring är bäst när du har dina kontakter uppdaterade på många olika program.

Fring – klarar lite av varje

www.fring.com

HAR DU SVÅRT ATT bestämma dig för vilket program du vill använda? Eller har du helt enkelt dina kontakter och vänner på flera olika program av det här slaget? Då är Fring lösningen. Här får du inte bara Fring utan även tillgång till dina kontakter i Skype, Live Messenger, Google Talk, ICQ, Twitter, Yahoo och några till. Fring hanterar även utgående samtal via Skypeout, vilket innebär att du kan ringa till vanliga telefoner med förhållandevis låg minuttaxa så länge du har ett konto hos Skype.

Och inte nog med det – Fring har även stöd för något som enkelt kallas sip (session initiation

protocol). Sip är en sorts standard för telefoni över nätet, vilket i sin tur innebär att Fring hanterar en lång rad olika tjänster för denna typ av samtal.

Programmet är förhållandevis enkelt att använda och har du hållit på med den här typen av program tidigare känner du dig snart som hemma. Fring känns lite som ett chattprogram på steroider. Du kan göra det mesta; här finns chatt-program, ip-telefoni och dessutom en massa andra tjänster som mejl och sociala nätverk. Hos Fring får du lite av varje.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

"Dina vänner finns redan tillgängliga via Skype"

SIMPELT. Phonzo är helt och hållet inriktat på telefoni. Här finns till exempel ingen chatt.

Phonzo – renodlad telefoni-tjänst

www.phonzo.se

PHONZO är ett alternativ för dig som letar efter en tjänst uteslutande för att ringa. Ringa billigare över nätet alltså. Här hittar du nämligen inga chattfunktioner eller liknande finesser, utan det handlar bara om telefoni.

Det kan vara bra att känna till att du kan lägga in dina kontouppgifter från Phonzo i vissa andra program, exempelvis då i Fring och därigenom använda Phonzos telefoni-tjänst direkt i Fring.

Hur fungerar då Phonzo? Tja, egentligen som vilket telefonabonnemang som helst. Det finns olika abonnemang med månadskostnader från 29 till 178 kronor per månad beroende på hur mycket du vill betala för enskilda samtal och hur du tänkt använda abonnemanget.

Dessutom finns en tjänst som motsvarar kontantkort på mobiltelefoner för dig som inte vill binda upp dig för fasta månadskostnader. Du kan flytta dina vanliga nummer till denna tjänst och använda den i såväl din dator som din mobil. Det är ett alternativ, eller komplement, till din vanliga telefoni-tjänst.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Skype – populärt och etablerat

www.skype.se

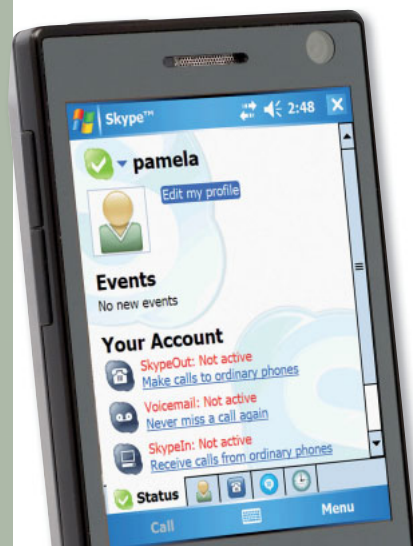
SKYPE har blivit mer eller mindre standard för den här typen av program. Av alla lösningar som finns, och har funnits genom åren, har Skype lyckats slå igenom till den breda massan och väldigt många användare har installerat Skype på sina datorer.

Det här underlättar när det gäller att flytta över tjänsten till en mobil eftersom du kan räkna med att flera av dina vänner redan finns tillgängliga via Skype. Det förenklar också för dig själv eftersom du kan logga in med ditt vanliga konto och därmed se din kontaktlista precis som vanligt i telefonen.

Vill du ringa till vanliga telefoner, det vill säga inte bara till dem som är uppkopplade på Skype, kan du skaffa ett Skypeout-konto. Det kostar pengar, men i de flesta fall blir det ändå blir billigare att ringa med än utlandstaxan hos mobiloperatören.

Skype finns i några specialvarianter för olika typer av telefoner. Men än så länge är det bara Windows Mobile som stöds fullt ut i det program du kan ladda ned från Skypes hemsida.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

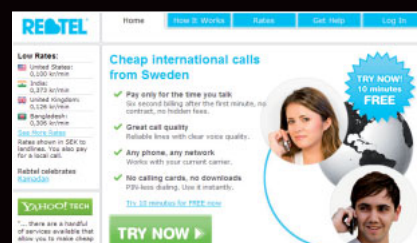

VÄLKÄNT. Många använder redan Skype, vilket är en klar fördel.

Så gjorde vi urvalet

Vi har valt ett test av de program som, i alla fall i teorin, ska vara bland de enklaste att komma igång med och använda. Valet föll på Ego, Fring, Phonzo och Skype. Det finns förutom dessa en lång rad olika varianter, framför allt av mer renodlade sip-lösningar. Vissa telefonmodeller, bland annat många från Nokia, har också inbyggda sip-klienter. Liknande lösningar finns för telefoner med Windows Mobile.

Den här tekniken är än så länge förhållandevis outvecklad och därmed lite krånglig att hålla på med. Det har vi vägt in i betygsättningen av de olika tjänsterna.

UTLANDSPRING. RebTel kräver inget program.

2 alternativ – utan wlan

Om du inte vill krångla med inställningar och program kan du skaffa ett kontantkort i det land du befinner dig. Nackdelen är att du får ett annat nummer än ditt vanliga och att det fortfarande är förhållandevis dyrt att ringa hem till Sverige. Fördelen är att du inte betalar för inkommande samtal. Men tänk på att din telefon inte får vara låst till en viss operatör om detta ska fungera.

Ett annat alternativ är att använda en uppringningstjänst, exempelvis RebTel (www.rebtel.se). Hos RebTel betalar du för ett lokalsamtal, plus en liten summa extra till RebTel. Lösningen är snarlik Egos, men utan speciellt program för din telefon.

Här är för- och nackdelarna med de fyra tjänsterna

	Ego www.ego.com	Fring www.fring.com	Phonzo www.phonzo.se	Skype www.skype.se
Hemsida				
Finns för	De allra flesta telefoner.	Väldigt många telefoner stöds.	Telefoner med wlan.	Windows Mobile och ett antal specifika telefonmodeller.
Kan installeras direkt via telefonen	Ja	Ja	Ja	Ja
Kostnad för program	Gratis	Gratis	Gratis	Gratis
Minutkostnad till användare av samma program	97 öre**	Gratis	Inte tillämpligt	Gratis
Minutkostnad till vanliga telefoner i Sverige*	Till fast telefon: 16 öre** Till mobiltelefon: 1:94 kronor**	Använder Phonzo eller Skypeout	Till fast telefon: 14 öre Till mobiltelefon: 1:19 kronor	Till fast telefon: 19 öre Till mobiltelefon: 2:60 kronor
+	Du kan koppla upp dig mot många olika chatttjänster. Funkar för i princip alla telefoner.	Du kan koppla upp dig mot praktiskt taget alla chatttjänster. Finns för många telefoner.	Ren telefoni-tjänst. Kan i teorin ersätta ditt vanliga abonnemang.	Många användare. Välsatt program.
-	Inte helt tydligt vad som kostar vad.	Kontakthanteringen kunde vara bättre.	Saknar funktioner för textchatt.	Du måste ha headset för talsamtal – annars får du ljudet i telefonens högtalare.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Otydliga priser

Inga finesser

Kräver headset

* Ip-operatörens standardabonnemang utan månadsavgift. ** Varierar beroende på land. Vårt exempel gäller samtal från USA till Sverige.

Nöjda kunder i 22 år!

Ljudlösa Genomtänkta PC

Value PC

- Intel el Athlon 64 DualCoreteknik
- 2GB DUAL DDR-2
- 22xDVD Brännare
- 320GB HDD

*exkl OS
Tillval (exempel)

- TV-kort: 495kr
- Monitor fr: 495kr

ÖVERASKNING
TILL VARJE PC
0:- vid PCKöp

2.695:-

2.156kr ex moms

BILLIGA PC, SNABBA PC, SURF PC !

Överklockning PC

- Phenom el Intel
- QuadCoreteknik
- 1066MHz DDR3
- SLI/Crossfire
- 1 TB HDD
- * 1GB VGA

dataparadiset.com

presents Black Box Heatpipe PC

*Se hemsida el ring
för mer info.*

Intel 3DSuperSilent

Specifikation:

- CAD+Gamers PC
- Intel QuadCore q9300
- 4-16GB 800MHz RAM
- GRYYYM Grafik
- 22X DVD Brännare
- 500GB-1Terrabyte HD
- tgb+mus+högt
- etc + Massa tillval

20" Wide

7.995:-

7.196kr ex moms

280kr/mån

MARKNADENS ALLA BÄRBARA

Vi är först med det senaste från i stort sett alla tillverkare av bärbara såsom Acer, Asus, Lenovo (IBM), Toshiba, Fujitsu mm.

**TILL MARKNADS-
LEDANDE PRISER !**

Alltid livstids support!

WEBSHOPEN dataparadiset.com

**DESIGNA DIN NYA
DRÖMPC I VÅR SMARTA
KONFIGURATOR !**

150:- TDK DVD Media
25st 16x

500GB HD

1TB HD

2GB USB

531:- 1049:- 59:-

dagspriser på PC & komponenter

PERSONLIG SERVICE

Upptäck fördelen med att köpa din dator, komponent eller service av ett företag som funnits sedan 1986 & är nominerat till det bästa företaget i kommunen.

Vi Återställer /Räddar

* Installationer

* Filer

* Bilder mm

på Datorer, Minnen

Hårddiskar, Telefoner

Gårdefelts Data AB

Råsundav. 166, SOLNA, Tel 08-444 76 70, Fax: 08-4447679

TRE STEG TILL BÄTTRE SÄKERHET

F-Secures produkter för hemanvändare

F-SECURE
Internet Security 2009
Komplett och lättanvänt skydd
mot alla hot på internet

F-SECURE
Anti Virus 2009
Avancerat och effektivt skydd
mot virus och spionprogram

F-SECURE
Home Server Security 2009
Komplett skydd för Windows
Home Server

www.f-secure.se/wellbeing

Ny teknik! 6 HÖRLURAR SOM RADERAR BRUSET

Spola lågbudgetlurarna och ge din musikspelare en chans! Med ett par brusreducerande hörlurar får du en helt ny ljudupplevelse. PC för Alla har testat sex modeller från 550 kronor.

David Bogerius

E-post: david.bogerius@idg.se

Vitsen med brusreducering är att den stänger ute mycket av ljudet utanför lurarna. Du slipper därmed förstöra hörseln med ohälsosam volym för att överrösta trafiken, bullret, bruset eller pladdret. Tekniken användes redan på 1950-talet i flygplan och helikoptrar men användes först 1986 i ett par hörlurar – av märket Bose.

Drygt 30 år senare har Bose mängder av ljudreducerande konkurrenter att tampas med på marknaden och graden av brusreducering skiftar, liksom priset.

Det finns två olika sorters metoder för brusreducering. De enklaste är lurar som

bara är ovanligt väl isolerade. De är alltså byggda för att stänga ljudet ute, och behöver på så vis ingen elektronik och inga batterier. Den andra metoden kallas för aktiv brusreducering och innebär att membranerna inne i kåporna sänder ut frekvenser som öronen upplever som tystnad. För att det här ska fungera krävs batterier.

Sonys mest avancerade lurar briljerar till exempel med heldigital brusreducering och feedback type-teknik som med en inbyggd mikrofon inuti kåpan lyssnar av det störande ljudet för att sedan stänga det ute. ●

PÅ NÄSTA SIDA: 6 lurar i test ➤

”En plötslig volymhöjning

Snabbfakta om lurarna

Omdöme	INTE DYRAST MEN BÄST. Bose Quiet Comfort 3 lider av ett problem, och det är att en plötslig volymhöjning låter basen bubbla i ditt ena öra. Men det är egentligen det enda som finns att klaga på. Det är förstås möjligt att du betalar en hel del extra för varumärket och en brusreducering som egentligen kommer bäst till sin rätt i ett flygplan, men ljudet är så fylligt och behagligt och lurarna så sköna att bära att du blir på bra humör innan musiken ens har gått igång. Om bara plånboken är med på noterna vill säga. Men även om Bose Quiet Comfort 3 förmodligen kostar mer än alla dina mp3-spelare, är det här det bästa köpet du kan göra. Dina öron kommer i alla fall garanterat att älska det. Och med två laddningsbara batterier samt en adapter med kontakter för världens alla tänkbara uttag går det väl inte gärna att misslyckas.	CREATIVE använder sin X-Fi-teknik för att förbättra kvaliteten på komprimerade ljudfiler. Hörlurarna av modellen Aurvana X-Fi är sedan tidigare kända för att vara bekväma och de helt slutna kåporna hör inte oväntat också till de allra skönaste i testet. Hörlurarnas prisskillnad är något större än skillnaden i brusreducering men i stället får du betala en del för komfort och smidighet. Den digitala brusreduceringen hos Aurvana X-Fi blir hur som helst mycket tydlig när du slår av och på knappen på ena sidan, där du också hittar knappar för X-Fi och tekniken CMSS 3D (vilket ska ge ljudet mer volym). En annan funktion, X-Fi Crystalizer, förbättrar mp3-musik. Den kollar vilka delar av ljudet som komprimerats hårdast och återställer dem. Och nog fungerar det bra och gör ljudet både renare och klarare. Men du behöver också stoppa in batterier för att få detta att fungera, vilket gör lurarna lite otympliga och opraktiska.	EXTREME ISOLATION EX-25 dämpar ljuden utifrån med 25 decibel och har länge varit ett mycket populärt val för bland annat trummisar som inte vill ha nedsatt hörsel på grund av den höga ljudvolymen i replokalen. Ljudet är dovt och lite burkigt men sticker varken iväg åt bas eller diskant. Ändå känns EX-25:an mer som ett par hörselskydd än ett par lurar. Det finns också ett hörselskydd med identiskt utseende från samma tillverkare. Bortsett från den uträkliga designen, som tagen direkt från byggarbetsplatsen eller Polarstudion 1978, är det komforten som är problemet. Lurarna klämmer åt så hårt nedanför öronen att det känns som att du har fått halsfluss. På plussidan har du å andra sidan en skaplig brusreducering utan batterier. Men du får räkna med ordentligt ljudläckage, även på lägre volymer. Risken är stor att du stör omgivningen om du krämar på för fullt.
Modell	Bose Quiet Comfort 3	Creative Aurvana X-Fi	Extreme Isolation EX-25
Tillverkare	Bose, www.bose.se	Creative, se.europe.creative.com	Direct Sound, www.extremeheadphones.com
Vikt	160 gram <i>Lättast</i>	245 gram	270 gram
Typ	Aktiv brusreducering, laddningsbara batterier.	Aktiv brusreducering, aaa-batterier.	Ingen aktiv brusreducering, inga batterier.
Cirka pris	3 700 kronor	1 900 kronor.	550 kronor <i>Billigast</i>
Plus	Lätta och sköna, bäst ljudkvalitet.	Bekväma, bra brusreducering.	Prisvärda, bra brusreducering.
Minus	Basproblem vid snabb volymhöjning.	Otympligt med batterier.	Obeväma, burkigt ljud.
Betyg	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

får basen att bubbla''

» TEST: HÖRLURAR «

DET ALLRA BÄSTA MED KOSS MV1 är de svala kåporna, alltid lika sköna och behagliga att trycka mot öronen. Det är naturligtvis ett svaghetstecken, när det borde vara ljudupplevelsen. Dessutom hade undertecknad väntat sig en kraftigare bas.

Det sämsta med MV1 är dock inte ljudet utan tyngden som riskerar att ge dig nackspärr innan första låten är slut. Vid kraftig headbanging lär den innebära direkt livsfara. Kåporna och huvudbandet väger faktiskt så mycket att all form av rörelse med MV1 på huvudet är mer eller mindre utesluten. Vikten till trots känns det någorlunda okej om lurarna får hänga en aning och inte sitter så stramt mot öronen. Koss har gott rykte tack vare de klassiska Porta Pro-lurarna man ser på folk överallt, men de här kåporna får bara ihop till ett godkänt betyg. Det blir pluspoäng för brusreduceringen som utan att vara så kallat "aktiv" effektivt stänger ute det mesta av omgivningens störande ljudmoment. Och det är faktiskt rätt skönt att slippa de strömsladdar och extra batterier som de aktivt brusreducerande hörlurarna kräver.

Koss MV1

Koss, www.koss.com

400 gram **Tunga**

Ingen aktiv brusreducering, inga batterier.

1 500 kronor

Bra brusreducering.

Tunga. Billiga Koss-modeller är bättre.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SKULLCANDY har liksom en del tillverkare av hårdvara fattat det här med designens betydelse långt före konkurrenterna.

Om utseendet är lika viktigt som ljudet är Skullcandy SK Pro DJ något för dig, särskilt om du befinner dig i tonåren och vill synas, även om testmodellen i svartvitt är ovanligt diskret. Lagom till Metallicas senaste skivsläpp släpptes till exempel två Metallica-designade modeller.

Det förhållandevis låga priset och den oväntat väl tilltagna basen lär passa målgruppen även om ljudupplevelsen blir något grumlig och lurarna tunga i längden. Sladdens enorma längd framstår dock som något omotiverad – om du nu inte är, eller låtsas vara, dj förstås.

Brusreduceringen då? Jodå, även om Skullcandy inte använder sig av någon aktiv reduktion så lyckas lurarnas konstruktion hålla undan för en hel del av yttre störande ljud.

Däremot släpper den ut massor av ljud från lurarna vilket säkert kan upplevas som irriterande för omgivningen.

Skullcandy SK Pro DJ

Skullcandy, www.skullcandy.com

360 gram

Ingen aktiv brusreducering, inga batterier.

1 000 kronor

Snygg design.

Släpper ut mycket ljud och stör omgivningen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SONYS STEKARLURAR MDR-NC 500D kommer med både rejäl prislapp och rejäl heldigital brusreducering.

Förutom "feedback type"-tekniken som vi nämnde på förra uppslaget innehåller modellen en självlärande ljudprocessor som analyserar ljuden utanför ditt huvud och anpassar brusreduceringen efter dem.

Det fungerar bra. Alla är nöjda trots att MDR-NC 500D inte riktigt står pall för lite tyngre tongångar på hög (och då menar jag i och för sig *hög*) volym. Ljudet är rent och bra, ja visst, men under hela "Seasons In The Abyss"-plattan med Slayer låter basen som om någon kört gitarrhalsen i minst en högtalare.

Och precis som med Skullcandy och de flesta av de andra lurarna i testet så är ljudläckaget inifrån och ut stort. Du får räkna med att dela med dig av din musik till dem som råkar befinna sig i närheten. För 4 000 kronor är det helt enkelt inte tillräckligt bra, trots lyxkänslan.

Sony MDR-NC 500D

Sony, www.sony.se

200 gram

Aktiv brusreducering, laddningsbara batterier.
4 000 kronor

Lyxiga.

Ljudläckage, basen har svårt för hög volym.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Så testade vi

Alla hörlurar testades i trafikerad stadsmiljö inklusive Stockholms tunnelbana och pendeltåg med musik på högsta volym i en mp3-spelare. Sedan kopplades de till en dator och testades i hemmiljö.

6 sätt att fixa en

PERSONLIG

STARTSIDA

Några minuter. Längre tid tar det inte att skapa en personlig startside med allt det du vill komma åt på nätet. Bland 6 testade tjänster är vinnaren solklar.

Vitsen med en personlig startside är enkel: I stället för att varenda dag besöka flera sajter för att få information och underhållning skräddarsyr du en enda sida som samlar det du är intresserad av.

Det är du som bestämmer hur sidan ska se ut och vad den ska innehålla. En fördel med tjänsterna som vi testar här är att de vanligen inte kräver särskilt mycket av dig (förutom lite språkkunskaper, i vissa fall).

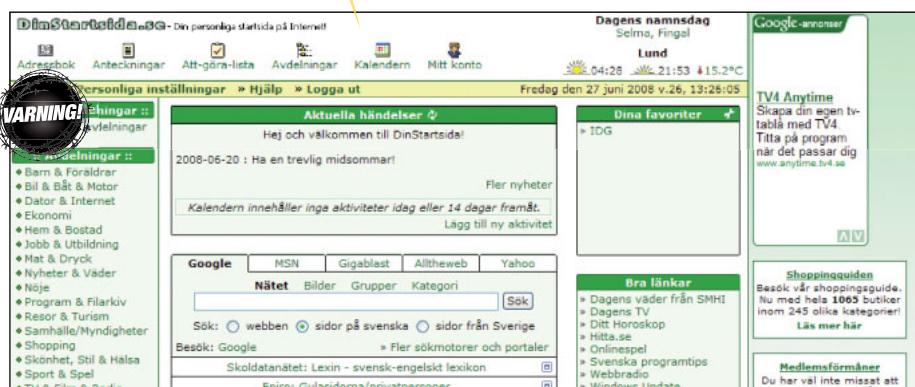
Nöjer dig med sidorna som de är tar det inte många minuter att komma igång.

Men naturligtvis får du större glädje av din sida om du lägger ned lite tid på den. Hos vissa tjänster behöver du registrera ett konto för att kunna använda dem fullt ut, och det förekommer att det tar betalt.

Du kan oftast välja ett utseende från ett urval och därefter samla olika tjänster på en och samma plats. Det kan vara nyheter, väder i din hemstad, olika mediefunktioner och länkar till andra sidor – din e-post eller ditt Facebook-konto till exempel.

Vår slutsats är att de svenska sidorna ligger långt efter de utländska rent designmässigt, medan de utländska sajterna inte tillräckligt kan tillgodose svenska intressen, vilket i sig gör dem mindre intressanta.

ISAC NORDGREN, PCFORALLA@IDG.SE

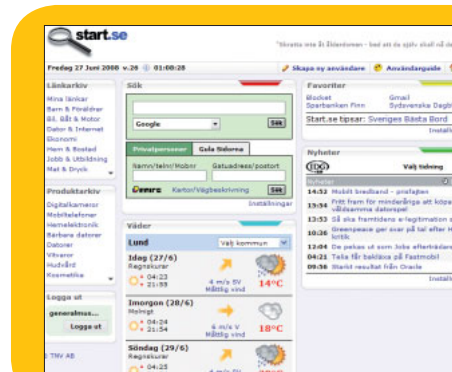

Ett skämt att de tar betalt

DINSTARTSIDA.SE känns simpel och osmidig. Sidan bygger på att du själv skriver in webbadresser och lägger till som favoriter.

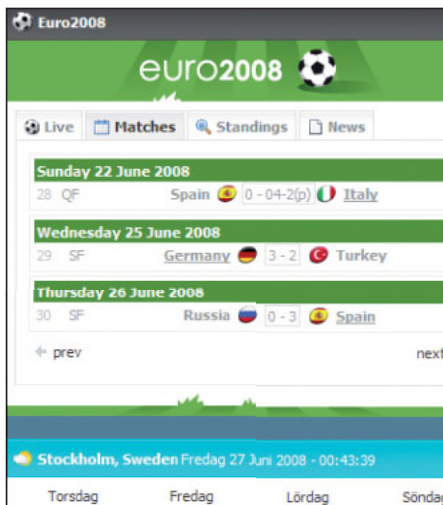
Sidan fungerar i princip alltså bara som en länksamlare. Du kan inte flytta eller stänga fönster. Det största skämet är att du måste bli betalande medlem för att kunna lägga till tjänster som adressbok och kalender. Förutom att sidan är väldigt tråkig ligger det dessutom annonser och sponsrade länkar i marginalen. Designmässigt känns den tio år gammal och vissa länkar fungerar inte som de ska.

Du kan skapa egna avdelningar, men det innebär bara att du skriver in en länk själv och sedan kan du gå in i avdelningen och klicka dig fram till sidan du valt. Nej, Dinstartsida.se är något av det mest onödiga på nätet. **12345678910**

6 tjänster för skräddarsydd startside – men bara en av dem är riktigt bra

Adress	www.dinstartsida.se	www.google.com/ig	www.netvibes.com
Drivs av	Injosoft	Google	Netvibes
Språk	Svenska.	Vilket du vill.	Svenska, franska, engelska.
Form	Väldigt enkel.	Stort urval av olika teman. <i>Lätt att göra personlig</i>	Enkel men snygg. <i>Smart och smidig</i>
Funktioner	Nyheter, sökmotor, länkar till andra sidor.	Nyheter, väder, kalender, mejl, spel, videolänkar.	Nyheter, väder, foton, bloggar, spel.
Laddningstid	Snabb.	Mycket snabb.	Vissa widgetar kräver en del tid att ladda.
Flexibilitet	Låg.	Stor, lätt att byta teman och lägga till gadgetar.	Bra, lätt att hantera de olika fönstren.
	Nej.	Mycket att välja på.	Snygg, överskådlig, användarvänlig.
	Simpel design, osmidig, reklam på sidan, extra funktioner kostar pengar.	Många länkar är dåligt uppdaterade eller fungerar inte alls.	Långa laddningstider, saknar viss information för svenska användare.
Betyg	12345678910	12345678910	12345678910

Proffsig men lite långsam

PÅ NETVIBES kan du välja mellan en rad olika funktioner, som att skapa en egen publik sida, ha kontakt med andra användare och lägga till olika widgetar. Du kan också lägga till bloggar, ditt mejlkonto, sökmotorer och foton. Vill du koppla Netvibes till din Facebook-sida? Varsågod! Netvibes fungerar mer som ett community än bara en privat kul grej. Designen är välarbetad och allt känns väldigt proffsigt.

Vissa widgetar tar dock väldigt lång tid att ladda upp och några, som en svensk tv-guide, var inte uppdaterade. Eftersom sidan är fransk är den inte anpassad för svenska användare.

Men en del svenskt finns att tillgå, bland annat PC för Allas nyheter. Ett annat minus är att du kanske inte kan ladda upp väderet i din stad eftersom få svenska städer finns med. Malmö och Lund saknas, till exempel. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10**

Tv-tablån är det bästa

START.SE är svåränvänd. Du kan varken stänga eller flytta runt fönster på sidan och om du klickar på Inställningar händer olika saker beroende på fönstret. Under Favoriter kommer du till ett urval länkar som inte tycks ha något med din personliga startsida att göra.

Upplägget blir något begränsat först när du skapar ett eget konto och då får fylla i en rad olika alternativ i vad sidans skapare kallar för en "användarguide".

Det som man lagt krutet på är länkkarkiv men det är inte vad vi vill ha ut av en personlig startsida. Urvalet i tv-tablån och valet av tidning i nyhetsfönstret har brister men tillhör ändå som idé det positiva med sidan, liksom den lokala väderinformationen. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10**

för svenskar

www.pageflakes.com	www.start.se	www.superstart.se
Dan Cohen/Balderton Capital	TNV AB	Jens Lundmark
Engelska. <i>Info på svenska</i>	Svenska.	Svenska.
Ganska trist.	Enklast möjliga.	Användarvänlig.
Nyheter, community, musik, serier.	Nyheter, väder, sökmotor, tv-tablå, länkar till andra sidor.	Nyheter, väder, mejl, länk till Facebook, tv-tablå, sökmotorer med mera.
Såddar.	Snabb.	Snabb.
Ganska stor, inget jätteurval.	Inte så stor.	Stor, lätt att hantera fönster.
Användarvänlig.	Mycket att välja på.	Väldigt användarvänlig.
Anpassad för amerikanska användare, svenska nyheter är inaktuella.	Simpel design, osmidig.	Inget särskilt.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

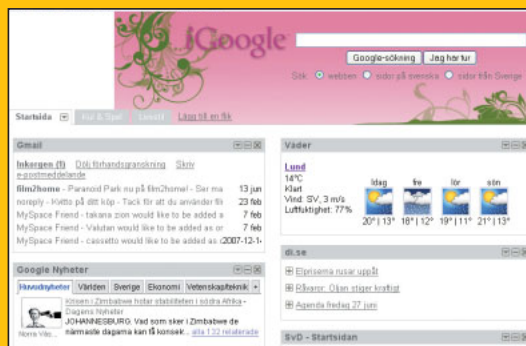
Många val men dåligt uppdaterat

MED IGOOGLE får du välja tema för sidans design, kryssa i vad du är intresserad av i en lista och välja vilken stad du bor i.

Vi valde att vara intresserade av sport. Men de nyheterna var över tre månader gamla och de sportlänkar som erbjöds gick bland annat till en rumänsk blogg och en katalansk rubgysida.

Utseendemässigt kan du välja mellan ett stort antal olika teman med musikartister eller mindre kända konstnärer och formgivare. Utbudet är av låg kvalitet. Det tema du väljer blir en bård på sidans överkant.

Du kan också lägga till ett stort antal gadgetar. I utbudet finns förutom olika nyhetssidor och prak-

tiska tjänster mer udda grejer som "Iranian joke of the day" och olika spel. Vi försökte spela ett spel men det fungerade inte.

google är en besvikelse.. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10**

Smidigt, snyggt och genomtänkt

SUPERSTART är smidig att använda och det är lätt att lägga till länkar till din egen inkorg och Facebookkonto. Sidan är bra uppbyggd och flera funktioner kompletteras med förklarande rutor som dyker upp när du drar musen över symbolen. När du drar musen över en nyhetsrubrik dyker det upp en ruta med en kort sammanfattning. Mycket smidigt och snyggt.

Designmässigt är sidan funktionell och överskådlig, till skillnad från många andra sidor i det här testet. Du kan välja mellan åtta olika utseenden. Eftersom du enkelt klickar bort ett fönster du inte tycker känns spännande kan du lätt välja hur omfattande din startsida ska vara, enkel med några få funktioner eller fullsmockad med grejer. Superstart är faktiskt supersmart! **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10**

Enormt utbud men fel för svenskar

TANKEN MED PAGEFLAKES är att du skapar en sida där du länkar till bloggar och andra nyhetskällor. Utöver det kan du lägga till foton och videor, kalender, länk till din inkorg och till din egen Facebook-sida. Sidan använder sig av flakes, vilka motsvarar gadgetar eller widgetar som används av andra sajter. Du kan träffa andra användare via sidan, utbudet är enormt och det är relativt lätt att använda alla funktioner.

Problemet är att Pageflakes är amerikansk och därför är mycket ointressant för en svensk användare. Nyheterna är från USA Today eller ESPN och handlar följaktligen bara om amerikanska frågor och intressen. Av de svenska lokala nyheter som sidan hittar är samtliga inaktuella och vissa fakta är felaktiga. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 10**

Vad är widgetar?

En personlig startsida använder sig av små tillämpningar som du kan lägga till eller ta bort. De kallas vanligtvis widgetar (window gadgets).

Andra sajter kallar sina tillämpningar för gadgetar eller flakes men det är i princip samma teknik som används oavsett namnet.

En widget kan vara till exempel en tryckknapp eller en ruta för inmatning av text. Fördelen med en widget är att den dels fungerar på samma sätt oavsett plattform, dels att den fungerar tillsammans med andra tillämpningar av samma typ på exempelvis en webbsida.

Miss inte förmånspaketet!

Datorsupport utan extra kostnad!*

DATORSUPPORT

Kostnadsfri* hjälp via telefon med att lösa problem med din dator och kringutrustning. Öppettider 9-22 alla dagar!

Exempel på vad du kan få hjälp med:

- ✓ Trådlösa nätverk ✓ Bredbandsuppkopplingar, Internet och mail
- ✓ Office och programvaruanvändning ✓ Installationshjälp och rådgivning
- ✓ Mediacenter och det digitala hemmet

*Det enda du betalar är din telefonoperatörs ordinarie taxa.

Dessutom

Säkerhet och Webblagring

SOM HELÅRSPRENUMERANT har du tillgång till PC för Allas förmåns-paket. Där du utan extra kostnad får tillgång till datorsupport via telefon, antivirus och 5 GB webbackup.

KOMPLETT SÄKERHETSPAKET

- ✓ Antivirus
- ✓ Brandvägg
- ✓ Anti-spam
- ✓ Föräldrakontroll
- ✓ Fullversion

WEBBLAGRING OCH BACKUP

- ✓ 5 GB lagringsutrymme gratis
- ✓ Säker lagring, förlora aldrig data
- ✓ Dela och publicera dina filer online

Dino

Läs mer på
pcforalla.se/formanspaketet

Du som redan är helårsprenumerant, gå in på
www.pcforalla.se/formanspaketet för att få tillgång till alla dina förmåner.

OM DU INTE ÄR HELÅRSPRENUMERANT, Fyll i och skicka in TALONGEN HÄR NEDAN!

SVARSKUPONG

☐ **JA TACK!** Jag vill ha 12 nr för 695:-
inkl* datorsupport, antivirus och
5 GB webblagring (totalt värde ca 2370 kr).

PFA508

☐ **JAG PRENUMERERAR REDAN**
på 3 eller 6 nummer men väljer nu att förlänga min
prenumeration med 12 nummer för att få tillgång till
förmånspaketet för endast 695:-

PFA509

☐ Ja tack, jag vill gärna ta del av förmånliga erbjudanden, via
modern informationsteknik, från IDG och våra samarbetspartners.

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Telefon _____

E-post _____

Frankeras ej.

PC för Alla
betalar portot

PC FÖR ALLA

SVARSPOST

110 316 250

110 00 Stockholm

RING 08-453 61 00 eller POSTA – PORTOT ÄR BETALT

Erbjudandet gäller endast nya prenumeranter och inom Sverige, dock senast t.o.m. 31 december 2008. Du registreras med personuppgifter för att fullfölja vår kundrelation samt att kunna ge dig andra förmånliga erbjudanden från IDG som äger PC för Alla. Du kan en gång om året ta del av de uppgifter som finns registrerade om dig genom att ringa vår kundtjänst på 08-453 61 00. Vi lagrar dina personuppgifter i upp till tre år.

Smart checklista: Så flyttar du till en ny dator

MEDEL

Tid: 1 timme

Det här behöver du:

- Ett externt lagringsutrymme, till exempel ett usb-minne.

Det här lär du dig:

- Vad du ska tänka på när du flyttar information till en ny dator.
- Vilken utrustning du behöver.
- Att flytta över dokument till din nya dator.
- Hur du sparar bokmärken och mejl.

Att byta dator är krångligt, och det är mycket att tänka på för att flytten från gammalt till nytt ska bli smidig. Här är de bästa tipsen!

ALLT HADE GÅTT så bra. Jag hade köpt en sprillans ny dator och den fungerade fantastiskt. Alla program jag behövde var på plats och jag hade flyttat över alla filer från min gamla dator.

Men när jag i slutet av månaden skulle sätta mig med min bokfö-

ring upptäckte jag att bokföringsprogrammets filer blivit kvar på den gamla datorn. Den hade jag några dagar tidigare tömt på information innan en kompis fick ta över den...

Ja, det finns många saker som måste flyttas när du byter dator.

Om du inte tar med dig dina gamla mejl är de borta för evigt. Om du inte sparar dina bokmärken får du lägga in dem på nytt. Och om du glömmar bort att ta med dig din adressbok kan du bli av med alla dina kontaktuppgifter.

Säkerhetskopiera allt

Det här gäller förstås inte bara när du byter dator. Om hårddisken skulle krascha är det bra att ha säkerhetskopior på sina person-

Externt minne – Usb-minne är bästa flyttbilen

På samma sätt som du behöver en flyttbil när du ska byta bostad krävs ett transportmedel för att flytta information från din gamla till din nya dator.

USB-MINNE. Kopplas till datorns usb-port och beter sig som en hårddisk. **Cirkapris:** 200 kr (4 GB).

MINNESKORT. Samma sorts kort som sitter i digitalkameran kan användas för filöverföring. Många datorer har en inbyggd kortläsare. **Cirkapris:** 200 kr (4 GB).

Tips: Oavsett vad du använder är det bra att skapa en speciell flyttmapp på din gamla dator. Här lägger du allt som ska över till den nya. När du är klar flyttar du hela mappen. Vi kallar den **Flyttmappen**.

EXTERN HÅRDDISK. Har du mycket information på datorn är en extern hårddisk det bästa valet.

Även den visas automatiskt när du pluggar in den i usb-kontakten. **Cirkapris:** 800 kr (300 GB).

CD/DVD. Vill du inte köpa något extra kan du bränna ned alla filer på en cd- eller dvd-skiva. Det kan dock krävas många skivor.

Cirkapris: 10 kr (en tom dvd-skiva)

NÄTVERK. Du kan koppla ihop din gamla och nya dator med kabel eller via nätverk. På så sätt kan du flytta filer mellan datorerna. I nästa nummer går vi igenom hur du skapar ett hemmanätverk.

Cirkapris: 800 kr (ett paket med router och nätverkskort).

NÄTHÅRDDISK. Om du inte har alltför mycket information kan du spara den på en näthårddisk. Läs mer på **pcforalla.se/extra**. **Cirkapris:** Gratis.

MODERN DISKETT. Ett usb-minne är perfekt för att flytta filer.

Din nya pc – förbered den

Innan du flyttar filer från din gamla dator måste du förbereda den nya.

WINDOWS. Installera Windows och kör alla uppdateringar via **Start, Alla program, Windows Update**.

VIRUSSKYDD. Innan du flyttar filer bör du installera ett skydd mot virus. På Månadens cd hittar du exempelvis säkerhetspaketet F-Secure Internet Security (se sidan 107).

PROGRAM. Mejlprogram, webbläsare och mediaspelare ingår i Windows, så dessa behöver inte installeras separat. Övriga program bör du installera innan du för över filerna (se sidan 83).

Klipp och spara

Checklista inför flytten

- ☐ Leta fram alla cd-skivor med drivrutiner och program.
- ☐ Kopiera dina privata dokument, bilder och foton.
- ☐ Bränn digitalt inköpt musik på ljud-cd-skivor.
- ☐ Kopiera dina delade filer i Windows Live Messenger.
- ☐ Kopiera bokmärken och cookies i din webbläsare.
- ☐ Kopiera gamla mejl, adressboken i ditt mejlprogram.
- ☐ Kopiera ditt bank-id.

liga filer, och om din dator börjar fungera dåligt kan en lösning vara att installera om Windows från grunden.

Gör du det måste du på samma sätt spara all information så att du

kan lägga tillbaka den efter ominstallationen. Att ägna någon timme vid den gamla datorn innan du sätter dig vid den nya är alltså väl investerad tid. Och att behålla din gamla dator

innan du är helt säker på att du inte behöver flytta över någon mer information är en bra livlina.

För att sitta och skriva in hela sin bokföring en extra gång är ingen kul erfarenhet. Tro mig! ●

NÄSTA SIDA: Ta med dig mejlen

Filöverföring – sköt allt med automatik

Windows har ett inbyggt verktyg för filöverföring. Med det kan du flytta över all information från din gamla till din nya dator. För standardprogram fungerar överföringen bra, men det finns förstås en risk att den missar vissa filer.

Det är också en risk att du får med dig allt för mycket "skräp" från den gamla datorn. Det här är förklaringen till att många väljer att sköta överföringen manuellt.

Tips: Även Windows XP har ett filöverföringsprogram. Du hittar det under **Start, Alla program, Tillbehör, Systemverktyg, Guiden överför filer och inställningar**.

Så här gör du om du byter till en dator som har Windows Vista.

1. Slå på den nya datorn och klicka på **Start, Alla program, Tillbehör, Systemverktyg, Windows filöverföring**.

2. För att starta klickar du på **Påbörja en ny överföring** och väljer **Den nya datorn**. Om du inte har en filöverföringskabel klickar du på **Nej, Visa fler alternativ** och väljer ditt medium.

3. Om din gamla dator kör Windows XP väljer du **Nej, jag måste installera programmet nu**. Avgör om du vill använda cd, usb-minne eller hårddisk och välj **Bläddra** för hitta rätt. Du får nu avgöra om datorerna är anslutna till ett nätverk. Svara **Nej** om de inte är det.

4. Ta med dig usb-minnet (eller det alternativ du valde) till din gamla dator. Leta upp mappen **MigWiz** och kör programmet **migwiz.exe** genom att dubbelklicka på det.

5. Klicka på **Nästa** så startar du programmet. Välj om du använder kabel, nätverksanslutning eller flyttbart medium och bestäm var du vill lägga dina filer. Om du inte vill lösenordsskydda dem struntar du bara i att fylla i ett lösenord. Bekräfta med **Nästa**.

7. Nu får du välja mellan att kopiera alla användarkonton eller

ENKELT. Programmet Windows filöverföring tar med allt material från din gamla till nya dator.

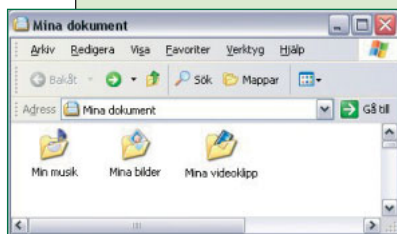
bara ditt eget. Du får också välja vad du ska ta med dig. Om du inte vill ha med dig allt klickar du på **Anpassa** och avmarkerar rutorna för det du inte vill ta med. Startar överföringen med **Överför**.

8. Flytta hårddisken till din nya dator och dubbelklicka på den fil som skapats.

Dokument – glöm inte dina brev och bilder

På en gammal dator har du en massa gamla dokument du vill spara. De brukar sparas i mappen Mina dokument. Du hittar den genom att klicka på **Start, Mina dokument**. Om du öppnar den ser du ett antal undermappar. I **Min musik** ligger dina mp3-filer och i **Mina bilder** hittar du dina digitalbilder och så vidare.

Det enda du behöver göra är alltså att flytta över alla dokument till din flyttmapp. Det är dock värt att komma ihåg att visa program lägger dokumenten på andra ställen. Du kan med andra ord behöva ägna dig åt lite detektivarbete för att hitta alla filer du vill spara.

KOLLA HÄR! I Mina dokument hittar du nästan alla dina filer.

Tips: Du glömmar väl inte bort dokumenten som ligger på datorns Skrivbord? Många av oss lägger ju dokument som vi håller på att jobba med här!

Musik – bli inte av med köpta låtar

När du köper musik på nätet är den ofta kopieringsskyddad. I äldre versioner av Windows Media Player kunde du kopiera dina användningsrättigheter, men den möjligheten är nu borttagen. Det kan skapa problem. Ibland går det att flytta musiken till den nya datorn, ibland måste du kontakta nätbutik som sålde låten.

Om du är rädd att bli av med dina köpta album kan du bränna dem på en vanlig ljud-cd. Den kan du sedan stoppa in din nya dator och rippa, alltså kopiera över till hårddisken. Du får då musikfiler som inte är kopieringsskyddade. Läs hur på pcforalla.se/extra.

Tips: Se till att inte kopieringsskyddad musik som du själv kopierar från cd till datorn. I Windows Media Player väljer du **Verktyg, Alternativ, Rippning** och ser till att rutan **Kopieringsskyddad musik** inte är ikrassad.

Bank-id – behåll din bankinloggning

1. Öppna ditt e-legitimationsprogram på din gamla dator. Du gör det genom att klicka på **Start, Program, Personal 4, Personal**.

2. Välj **Exportera, Nästa**. Markera den e-legitimation du vill flytta och välj **Nästa**. Bestäm var du vill spara din e-legitimation och klicka på **Nästa**.

3. Ange ditt lösenord och klicka på **Nästa** så sparas din e-legitimation som en fil.

4. Gå till din nya dator och installera Nexus Personal. Du hämtar programmet via din nätbank. Öppna det.

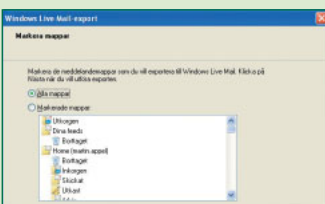
6. Välj **Importera, Nästa**. Klicka på **Bläddra** för att hitta din e-legitimation. Markera e-legitimationen och klicka på **Öppna, Nästa**.

7. Ange ditt lösenord i **Nexus Personal** och välj **Nästa, Slutför**.

IMPORTERA. Det är enkelt att flytta sin e-legitimation.

Mejl – ta med dig all post

NYGAMMALT. Windows Live Mail är efterföljaren till Outlook Express. Du kan kopiera mejl från Outlook Express till Windows Live Mail.

WINDOWS LIVE MAIL

1. Välj **Arkiv, Exportera, Meddelanden**. Markera **Windows Live Mail** och klicka på **Nästa**.

2. Klicka **Bläddra** och välj din flyttmapp. Klicka **OK** och bekräfta sedan med **Nästa**. Välj **Alla mappar** om du vill ha med allt eller **Markerade mappar** för att själv välja. Klicka sedan på **Nästa**.

3. För att importera mejlen till den nya datorn väljer du **Arkiv, Importera, Meddelanden**. Markera **Windows Live Mail** och klicka på **Nästa**. Klicka på **Bläddra** för att bestämma var filerna ska lagras. Klicka **OK** och bekräfta med **Nästa**.

4. Välj **Alla mappar** eller **Markerade mappar** för att välja själv. Avsluta med **Nästa**.

OUTLOOK EXPRESS

1. Klicka på **Verktyg, Alternativ**.

Välj **Underhåll, Mapp** så ser du sökvägen till mappen med mejl.

2. Markera den med musen och tryck på tangenterna **Ctrl+C** för att kopiera. När du har gjort det klickar du på **Avbryt**. Stäng sedan Outlook Express.

3. För att gå till din mejlmapp väljer du **Start, Kör**. Tryck på tangenterna **Ctrl+V** i rutan **Öppna** så klistrar du in sökvägen. Klicka på **OK** för att öppna mappen.

4. Varje mapp i Outlook Express motsvaras av en fil. Inkorgen heter exempelvis **inkorgen.dbx**. Markera de mappar du vill ta med dig. Välj **Ctrl+C** och stäng mappen.

5. Öppna din flyttmapp och kopiera dina meddelanden genom att trycka **Ctrl+V**.

6. För att importera mejlen på den nya datorn väljer du **Arkiv, Importera, Meddelanden**. Ange att du vill importera dem från **Outlook Express 6** och klicka på **OK**.

7. Välj **Importera e-post från en OE6-katalog** och klicka på **OK**. Leta rätt på mappen och

klicka **OK, Nästa**. Välj **Alla mappar, Nästa** och **Slutför**.

OUTLOOK

1. Välj **Arkiv, Importera och exportera**. Markera alternativet **Exportera till en fil** och klicka på **Nästa**. Välj **Personlig mappfil** och **Nästa**. Här får du välja vilka mappar du ska exportera. Kryssa i rutan **Inkludera undermappar** om du vill att dessa ska följa med. Bekräfta med **Nästa**.

2. Genom att klicka på **Bläddra** väljer du var den ska lagras.

Påbörja exporten genom att klicka på **Slutför**. Du kan även komprimera och lösenordsskydda filen.

3. Du importerar dina mejl genom att välja **Arkiv, Importera och exportera, Importera från ett annat program eller en annan fil**. Tryck **Nästa**, välj **Personlig mappfil, Nästa**.

4. Klicka på **Bläddra** för att leta upp filen. Välj **Nästa** och bestäm vilka mappar du vill importera. Starta importen med **Slutför**.

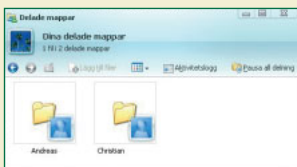
Tips: Får du problem med överföringen kan du använda verktyget Microsoft Outlook Personal Folders Backup. Läs mer och ladda hem programmet på pcforalla.se/extra.

✓ Messenger – behåll filerna

I chattprogrammet Windows Live Messenger kan du använda **Delade mappar** för att dela filer med dina vänner och bekanta. Läger du en fil i den mappen kopieras den automatiskt över till hans/hennes dator och vice versa.

Om du vill ta med dig de här filerna högerklickar du på en kontakt och väljer **Öppna den delade mappen**. Nu kan du kopiera över de här filerna till din flyttmapp.

DELAD GLÄDJE. Glöm inte kvar dina delade filer på gamla datorn.

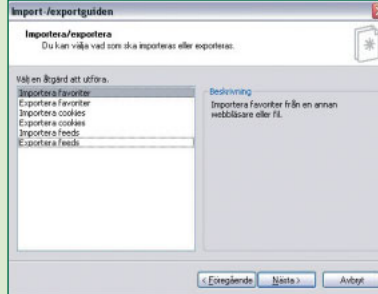
✓ Bokmärken och cookies – spara genvägarna och inställningar

INTERNET EXPLORER

1. Klicka på **Arkiv** och välj **Importera och exportera**. Om du har dolt menyraden måste du visa den genom att klicka på **Verktygsknappen, Menyrad**.

2. Genom att klicka på **Nästa** startas en guide. Här väljer du mellan **Exportera favoriter** (bokmärken), **cookies** (inställningsfiler för webbsidor) och **feeds** (nyheter du prenumererar på). Gör dina val och välj **Nästa, Bläddra** för att välja din flyttmapp. Du avslutar med **Nästa, Slutför**.

3. Nu har dina bokmärken, cookies eller feeds sparats som en fil. Flytta den till din nya dator och välj **Arkiv, Importera och exportera, Importera favoriter**. Klicka på **Bläddra**, leta upp filen och välj **Öppna, Nästa**. Bestäm vilka mappar du vill importera och bekräfta med **Nästa, Slutför**.

GUIDE. I Internet Explorer finns en guide när du ska flytta till dator.

FIREFOX

1. Firefox har bara en exportfunktion för bokmärken. Du använder den genom att klicka på menyn **Bokmärken** och välja **Ordna bokmärken, Arkiv, Exportera**.

2. Du får nu spara filen i din flyttmapp. Ge den ett namn och välj **Spara**.

3. Nu har bokmärkena sparats

som en fil. Flytta den till din nya dator och välj **Bokmärken, Ordna bokmärken, Arkiv, Importera**. Välj **Från fil**, klicka på **Nästa** och sök upp bokmärkesfilen. Klicka på **Öppna**.

Tips: Om du lägger bokmärkena på på webben behöver du inte spara dem. Det kan du göra i exempelvis Google Toolbar (toolbar.google.com).

✓ Adressboken – förlora inte alla dina vänner

WINDOWS LIVE MAIL

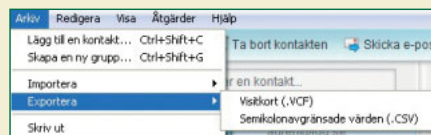
1. Klicka på **Verktyg, Kontakter**. Välj **Arkiv, Exportera** och markera **Visitkort**.

2. Bestäm var du ska lägga kontaktlistan och klicka på **OK**. Nu startas exporten.

3. Flytta filerna till din nya dator och välj **Verktyg, Kontakter**. Välj **Arkiv, Importera, Visitkort**. Markera alla visitkortsfiler och bekräfta med **OK**. Nu importeras de till din kontaktlista.

OUTLOOK EXPRESS

1. Klicka på **Arkiv, Exportera, Adressbok**. Markera **Textfil (semikolonavgränsad)** och klicka sedan på **Exportera**.

EXPORT. I Windows Live Mail kan du exportera adressboken som visitkortsfiler.

2. Klicka på **Bläddra** välj din flyttmapp. Ge adressboken ett filnamn och klicka på **Spara, Nästa**.

3. Bestäm vilka poster du vill ta med dig genom att boka i rutorna och välj **Slutför**. Avsluta exportguiden genom att klicka på **Stäng**.

4. För att få in adressboken i din nya dator använder du importfunktionen. Det här gör du genom att öppna Outlook Express och välja **Arkiv, Importera, Annan adressbok**. Klicka på **Textfil (semikolonavgränsad)** och **Importera**.

5. Nu får du ange var filen ligger genom att klicka på **Bläddra**. Klicka på adressboken som heter **Minaadresser.csv** och sedan **Öppna**. Klicka **Nästa, Slutför, OK** och avsluta till sist importfunktionen med **Stäng**.

Tips: I Outlook följer adressboken med när du exporterar dina mejl enligt instruktionerna på förra sidan.

✓ Program och drivrutiner – måste installeras på nytt

Alla program du har köpt kan du förstås även använda på din nya dator. Men till skillnad från dokument, mejl och adressböcker handlar det inte om att flytta dem från en dator till en annan. Nej, du får snällt installera om dem genom att ta original-cd:n och köra installationsprogrammet på den nya datorn.

Riktigt alla program går inte att flytta från en dator till en annan. Så kallade oem-versioner är förinstallerade på en dator, och det är ett slags engångslicens. De är alltså knutna till just den här datorn. Det här gäller framför allt Windows och andra Microsoft-program.

Även drivrutiner måste installeras på nytt. En drivrutin är ett slags program som sköter kontakten mellan datorn och kringutrustning som skrivare, skanner och webbkamera.

Det är viktigt att du sparar de cd-skivor som du får när du köper ett datortillbehör.

Om du har förlorat någon drivrutin hittar du

den som regel på tillverkarens hemsida. Ofta klickar du på **Support** och sedan på **Download** och **Drivers** för att hitta dem, men upplägget varierar förstås.

KAMERA. Tillbehör kräver drivrutiner.

Tips: Adobe Reader (för att läsa broschyrer) och Realplayer (för radio och tv) är exempel på gratisprogram som du "måste" ha på en dator. Du hittar dem och andra på pcforall.se/program.

PC FÖR ALLA

HÖSTEN 2008

59 KRONOR • 7 EUR • 69 NOK • PCFORALLA.SE

VINN GPS!

TESTSPECIAL

HDTV-DAGS!

TEST: SÅ BRA ÄR DE
NYA 40-TUMMARN

HITTA RÄTT GPS

Här är bästa (och sämsta) mobil-gps!

TEST: **MOBILT BREDBAND**

STOR KÖPGUIDE!

TESTSPECIAL – UTE I BUTIK NU!

UO

**BÄSTA
PRODUKTERNA**

- » SÅ VÄLJER DU RÄTT HEMMASERVER
- » 5 VERKTYG FÖR VIDEOREDIGERING
- » PRISVÄRDA SYSTEMKAMEROR
- » HÄR ÄR BÄSTA BÄRBARA PC

SKOLA: FÖRÄLDRAKONTROLL

Fredrik Jones, fredrik.jones@idg.se

Här är knepen som skyddar barnen vid pc:n

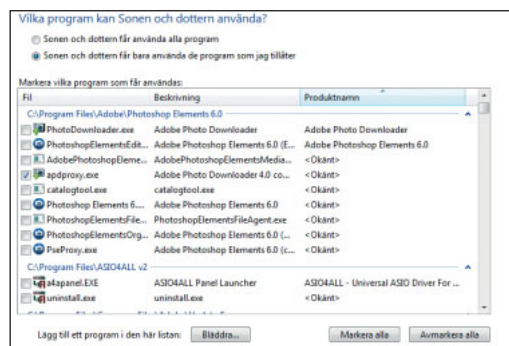
Med hjälp av Windows Vistas Föräldrakontroll kan du ange begränsningar för hur och när dina barn kan använda datorn och internet. Så här gör du.

DATORER OCH INTERNET innebär stora möjligheter för dina barn. Men hur kan du som pappa eller mamma se till att datorn används på ett bra sätt?

Det bästa sättet är förstås att förklara vilka regler som gäller och sedan sitta tillsammans med dina barn när de använder datorn. Men det fungerar bara i mån av tid och upp till en viss ålder. Därför kan du använda dig av funktionen Föräldrakontroll som finns inbyggd i Windows Vista.

Med hjälp av den här funktionen kan du begränsa tillgången till datorn och till internet på olika sätt utan att du behöver vara närvarande. Funktionen Föräldrakontroll gör det bland annat möjligt att sätta upp scheman då datorn kan användas. Om dottern eller sonen försöker logga in på en icke tillåten tid kommer hon eller han att mötas av ett meddelande som informerar om att det finns tidsrestriktioner som hindrar inloggning. Om barnet redan är inloggat kommer Föräldrakontroll att se till att han eller hon automatiskt loggas ut.

I den här artikeln får du lära dig

NEJ HAR JAG SAGT! Ett enkelt sätt att få lite mer kontroll över hur dina barn använder datorn är att blockera program och endast tillåta att vissa program får köras.

hur du använder de olika inställningarna i Föräldrakontroll. Du kommer att lära dig att ställa in tidsbegränsningar, ange begränsningar för internetanvändning och hur du kan tillåta och blockera vissa program. Om du inte kör

Windows Vista på hemmadatorn kan du ladda ned programmet Familjesäkerhet. Mer information hittar du i fakturutan på sidan 87.

Innan du kan använda dig av Föräldrakontroll måste du se till att det användarkonto som ditt barn

använder sig av är av typen **Standard**. Om du inte redan har gjort det bör du också se till att administratörskonto är lösenordsskyddat så att inte sonen eller dottern kan ändra inställningarna i Föräldrakontroll.

Medel

Windows Vista

Tid: 30 min

Det här behöver du:

- Windows Vista.
- Internetuppkoppling.

Det här lär du dig:

- Att ange tidsbegränsningar för när datorn kan användas.
- Hur du blockerar olämpligt innehåll på webben.
- Att förhindra att nedladdning av filer kan ske.
- Hur du skapar en lista med program som får köras på datorn.
- Få fram detaljerad information om hur datorn och internet används.

5 tips för tryggare barn framför datorn

FÖRSTÅ RISKERNA. Sätt dig in i problematiken och försök förstå de risker som finns vid dator- och internetanvändande.

TALA MED DINA BARN. För en öppen dialog med din barn och ta reda på vad de använder datorn och internet till.

SÄTT UPP TYDLIGA REGLER.

Efter att ha talat med dina barn sätter du upp klara regler för hur

och när datorn och internet får användas.

ANVÄND FÖRÄLDRAKONTROLL.

Använd dig av ett program som Föräldrakontroll för att se till att reglerna följs.

SPIONERA INTE PÅ DINA BARN.

Tänk på att även dina barn har rätt till integritet och spionera inte i onödan på hur de använder datorn och internet.

Välj eller skapa konto

För att starta **Föräldrakontroll** börjar du med att logga in på datorns administratörskonto. Klicka sedan på **Start**-knappen och skriv in **Föräldrakontroll** i sökfältet. Tryck sedan på **Retur**-tangenter och klicka på knappen **Fortsätt** i dialogrutan **Kontroll av användarkonto**. I fönstret som öppnas väljer du vilken användare som du vill ange begränsningar för. Om det inte finns något specifikt använ-

PÅ NÄSTA SIDA: Tidsbegränsning

"Vi börjar med att ställa in vilka tider som

darkonto för ditt barn klickar du på länken **Skapa ett nytt användarkonto**.

Ange tidsbegränsningar

Vi börjar med att ställa in vilka tider som datorn kan användas. Klicka på länken **Tidsbegränsningar** som du hittar under rubriken **Windows-inställningar**. Du kan ställa in olika inloggnings-timmar för varje veckodag. Som standard finns det inga tidsbegränsningar inlagda vilket illustreras av att samtliga dagar och timmar är markerade med en vit färg. Genom att klicka i rutnätet med muspekaren kommer aktuella klockslag att blockeras.

Eller gör du tvärtom: Du blåmarkera samtliga klockslag genom att klicka i översta vänstra

VAD BARNEN GÖR. Med hjälp av Föräldrakontroll kan du se till att samla detaljerad information om hur och när dina barn använder datorn och internet.

hörnet och sedan dra muspekaren till det nedersta högra hörnet. Sedan kan du klicka på de klockslag som datorn får användas. När du är nöjd med dina inställningar

klickar du på knappen **OK**.

De här tidsbegränsningarna som du har ställt in kommer nu att gälla. Om sonen eller dottern är inloggad på datorn kommer han eller hon automatiskt att loggas ut när tiden överskrider.

Någon minut innan den automatiska utlogg-

ningen sker kommer ett varningsmeddelande att visas på skärmen. Om ditt barn försöker logga in på datorn på en tid som inte är tillåten kommer han eller hon att mötas av ett meddelande som säger att det finns tidsrestriktioner som hindrar inloggning och man får försöka igen senare. Eftersom det kan leda till en del frustration att loggas ut automatiskt på det här sättet bör du först se till att ni har gått igenom vilka regler som gäller för när datorn får användas.

Filtrera internet

Föräldrakontroll innehåller också ett antal smarta funktioner som du kan använda för att filtrera bort olämpligt innehåll eller helt blockera vissa typer av webbplats-

ser. Börja med att klicka på länken **Webbfilter i Windows Vista** som du hittar under rubriken **Windows-inställningar**.

Du kan ställa in Föräldrakontroll så att visst innehåll på webbsidor automatiskt blockeras. Olika webbsidor klassificeras på olika sätt, exempelvis om de innehåller information om bombtillverkning, pornografi eller gör reklam för droger och alkohol. Beroende på vilken begränsningsnivå som du väljer kommer filtret att blockera innehåll som anses olämpligt.

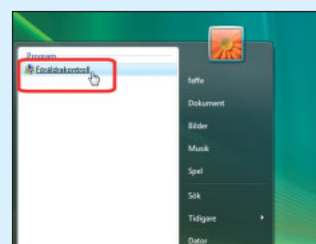
Under rubriken **Blockera webb-innehåll automatiskt** kan du välja mellan alternativen **Hög**, **Mellan**, **Ingen** och **Anpassad**. Klicka på de olika alternativen så visas mer

Så blockerar du specifika program

Om du vill ha kontroll på vilka program som ska köras på datorn kan du använda dig av funktionen **Tillåt eller blockera specifika program**. Där anger du sökvägar till de program och spel som dina barn får använda.

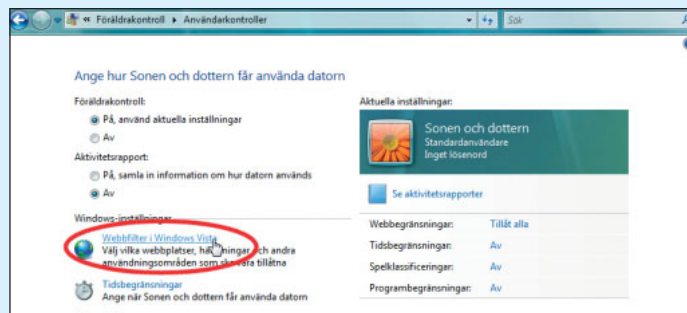
För att aktivera den här funktionen klickar du på länken **Tillåt eller blockera specifika program** som du hittar under rubriken **Windows-inställningar**. Markera alternativet **"... får bara använda de program som jag tillåter"**. I listan under **Markera vilka program som får användas** är det sedan bara att kryssa för de program som du tillåter. Om du inte hittar ett visst program i listan klickar du på knappen **Bläddra** och bläddrar dig fram till önskad programfil. Var uppmärksam på att ett program kan kräva att du godkänner flera filer för att det ska fungera som det är tänkt. Om barnen försöker starta ett icke tillåtet program visas ett meddelande som informerar om att programmet har blockerats.

Steg för steg:

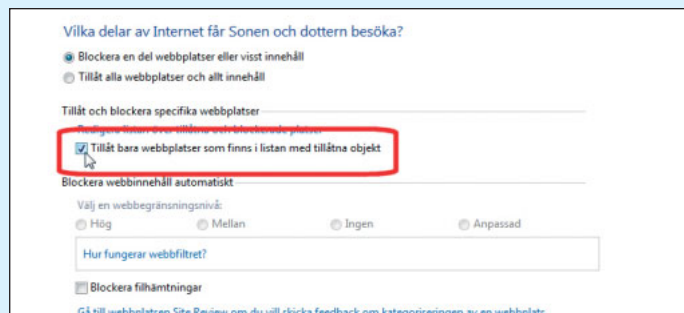

1 STARTA. Klicka på **Start**-knappen och skriv in **Föräldrakontroll** i sökfältet. Tryck **Retur** och klicka på **Fortsätt** i dialogrutan **Kontroll av användarkonto**.

Steg för steg: Så begränsar du barnens tillgång till internet

1 ÖPPNA FÖRÄLDRAKONTROLL. Börja med att öppna programmet **Föräldrakontroll** och klicka sedan på länken **Webbfilter i Windows Vista** som du hittar under rubriken **Windows-inställningar**.

2 BLOCKERA. Vill du se till att endast vissa specifika webbplatser får besökas markerar du alternativet **Tillåt bara webbplatser som finns i listan med tillåtna objekt**. Alla andra sajter kommer att blockeras.

datorn kan användas"

information om dem. Alternativet **Hög** ser till att samtliga webbplats som inte är godkända för barn blockeras. Det innebär att det går att komma åt sajter som Junibacken.se och Kolmarden.se. Däremot går det inte att komma åt barnsajterna på SVT.se, exempelvis för att spela Fem myror.

Administratörer kan låsa upp

När en webbsida helt eller delvis har blockerats visas länken **Be en administratör om tillåtelse**. Klicka på den så öppnas dialogrutan **Kontroll av användarkonto** och ett administratörs lösenord måste anges för att sidan ska kunna visas. Det är ett enkelt sätt att bygga upp en samling av webbplatser som du tycker är lämpliga

för dina barn. Det går även att direkt ange vilka webbplatser som är tillåtna respektive blockerade genom att klicka på länken **Redigera listan över tillåtna och blockerade platser** som du hittar under rubriken **Tillåt och blockera specifika webbplatser**.

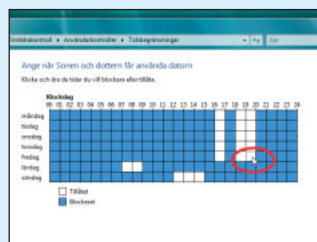
Du kan även se till att det inte går att ladda ned filer från webben, genom att markera alternativet **Blockera filhämtningar**.

Förutom att ange tidsbegränsningar och filtrera webben kan du även se till att endast vissa specifika program får köras på datorn och aktivera en loggningsfunktion som samlar information om hur dina barn använder datorn och internet. Mer om det kan du läsa i faktarutorna bredvid. ●

Ange tidsbegränsningar

2 VÄLJ ANVÄNDARE. Klicka nu på den användare som du vill införa begränsningar för. Klicka på länken **Tidsbegränsningar** under **Windows-inställningar**.

3 BLOCKERA. Klicka i rutnätet för att blockera aktuella klockslag. Vita rutor innebär att datorn får användas och blåa rutor att det inte går att logga in på datorn.

Familjesäkerhet för dig som använder Windows XP

Har du inte hunnit uppgradera till Windows Vista ännu kan du gratis ladda ned programmet Familjesäkerhet från Microsoft.

Familjesäkerhet påminner en hel del om Föräldrakontroll och du kan bland annat begränsa internetanvändningen på olika sätt, exempelvis genom att begränsa sökmöjligheter, blockera eller tillåta vissa webbplatser och övervaka vilka webbsidor som dina barn besöker. En liten finess i Familjesäkerhet är att du kan komma åt alla inställningar från vilken dator som helst. Du kan ladda ned programmet och få mer information på länken get.live.com/familysafety.

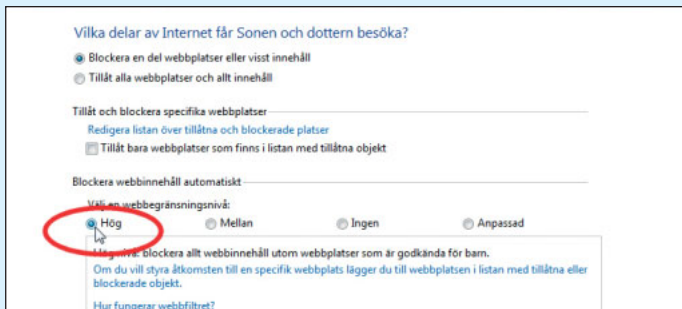
Full koll om du loggar information om hur datorn används

Den kanske mest omstridda funktionen i Föräldrakontroll är den som låter dig logga barnens aktiviteter framför datorn. Eftersom det går att få fram detaljerad information om hur och när barnen har använt datorn bör du aktivera den här funktionen först efter noggrant övervägande.

De uppgifter som loggas är bland annat antal inloggnings och sammanlagd inloggningstid, de mest besökta webbplatserna, de senast blockerade webbsidorna, uppgift om datum och antal gånger som program har körts samt information om vilka låtar och filmer som har spelats upp.

Tyvärr går det inte att begränsa

vilka typer av aktiviteter som ska loggas utan allt kommer att loggas om du väljer att aktivera funktionen. För att aktivera funktionen markerar du alternativet **På, Samla in information om hur datorn används** som du hittar under rubriken **Aktivitetsrapport**. Viktigt att komma ihåg är att funktionen bara kan logga uppgifter om e-posthändelser, snabbmeddelanden och uppspelade media om programmen har stöd för Föräldrakontroll. Om du håller dig till de program som ingår i Windows Vista, exempelvis Windows Media Player och Windows Mail, kommer information om hur programmen har använts att loggas i aktivitetsrapporten.

3 BLOCKERA INNEHÅLL AUTOMATISKT. Du kan även ställa in så att programmet automatiskt ser till att blockera visst webbinnehåll. Välj önskad skyddsnivå under rubriken **Välj en webbegränsningsnivå**.

4 STOPP. Om barnen försöker gå till en otillåten webbsida visas ett meddelande om att sidan har blockerats. Som administratör kan du "låsa upp" en webbsida – klicka på **Be en administratör om tillåtelse**.

LÄS MER PÅ
PCFORALLA.SE

Så synkar du kalendern med mobilen.
pcforalla.se/extra

Så skräddarsyr du din kalender på nätet

Google Kalender kan du anpassa helt efter dina egna intressen. Kanske lägga in ditt favoritlags spelschema eller favoritartistens turnéplan?

ATT HA KALENDERN på internet är smart. Du kommer åt den var du än befinner dig, och får påminnelser om vad du ska göra – via mejl eller direkt på skärmen.

Google Kalender är en av de smartaste nätkalenderna. Det som gör den speciell är de fina möjligheterna att dela information med andra.

Säg exempelvis att du ofta gör affärer med USA. Då kan du välja

att lägga till de amerikanska helgdagarna i din egen kalender – för att kunna se när dina affärsbekanta inte är på kontoret.

Och har du vänner i Finland kan du lägga till de finländska namnsdagarna. På samma sätt kan du få tillgång till ditt fotbollslags spelschema, kändisarnas födelsedagar eller favoritartistens turnéplan.

Men det finns förstås även

andra bra användningsområden. Kalenderdelningen kan användas när du vill dela information med dina vänner och affärsbekanta. Alla medarbetare på ett småföretag kan välja att koppla ihop sina Google-kalendrar. På så vis blir det lättare att boka möten vid en tidpunkt när alla är lediga. Du får också järnkoll på var dina kollegor egentligen håller hus och vad de sysslar med.

Kräver inget program

Precis som Gmail är Google Kalender en tjänst på internet. Du behöver med andra ord inte instal-

lera något särskilt program för att kunna använda den. En webbläsare är allt som behövs, vilket betyder att du som är på resa kan kolla din kalender var som helst – så länge du har tillgång till en internetdator.

Det bästa av allt är att tjänsten är gratis. En enkel registrering är allt som behövs för att du ska komma igång. Och om du redan använder Gmail går det enklare än så. De bägge tjänsterna använder samma inloggning, så när du loggar in för att kolla din mejl räcker det med ett klick för att även kolla din kalender. ●

Enkel

Google Kalender

Tid: 5 minuter

Det här behöver du:

- En dator med internetuppkoppling.

Det här lär du dig:

- Att komma igång med Google Kalender.
- Hur du importerar helgdagar och liknande information.
- Att dela kalender med dina vänner.

Så delar du kalender med andra

1. Klicka på **Inställningar**, **Kalendrar**. Under **Mina kalendrar**, klicka på **Dela den här kalendern**.
2. Om du vill att hela världen ska komma åt din kalender kryssar du i rutan **Gör denna kalender offentlig**. Den blir då synlig för alla, och de kan importera den till sin

egen kalender. Det här är rätt val för dig som lägger ut turnéplaner eller annan offentlig information.

3. Om du vill dela din kalender med en viss person fyller du i hennes mejladress under **Dela med särskilda personer**. Välj vad hon ska få göra under rubriken **Behörighetsinställningar** och klicka på **Lägg till person**. Fortsätt om du vill dela med flera personer

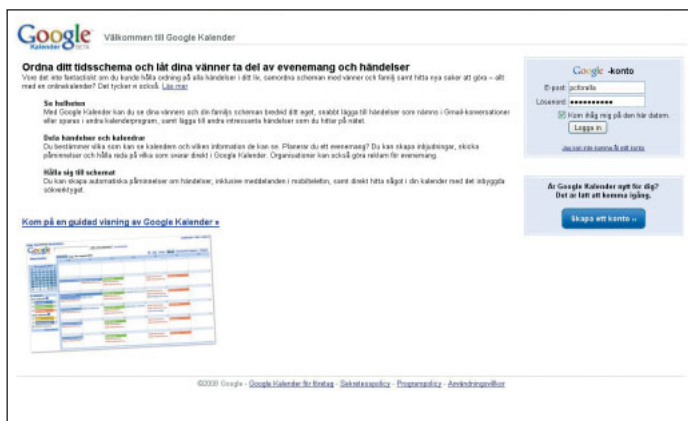
och avsluta med **Spara** när du känner dig nöjd.

4. Den du har bjudit in får se din kalender när hon öppnar Google Kalender, men kan ta bort den när som helst (se steg 6 på nästa sida). Om du vill avsluta delningen går du in under **Inställningar**, **Kalendrar**, **Delad: Redigera inställningar**. Klicka på papperskorgen bredvid den person som inte längre ska få ta del av din kalender.

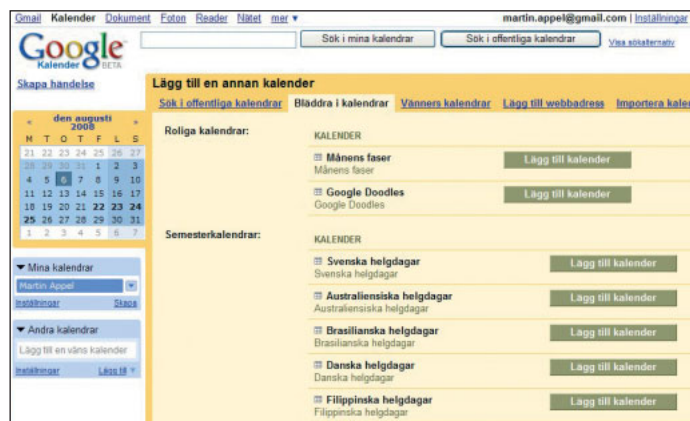

DELAD GLÄDJE. Du kan låta dina vänner kolla i din kalender.

Steg för steg: Så lägger du in nya kalendrar

1 SKAFFA KALENDERN. Gå in på calendar.google.com. Du som redan har en Gmail-adress loggar in under **Google-konto**. I annat fall klickar du på **Skapa ett nytt konto**. När du har fyllt i informationen är det bara att logga in för att öppna din kalendersida.

2 LÄGG TILL HELGDAGAR ... Klicka på **Inställningar, Kalendrar**. Under **Andra kalendrar** väljer du **Lägg till kalender**. Klicka på **Bläddra i kalendrar**. Om du vill lägga till svenska helgdagar letar du upp dem i listan och klickar på **Lägg till kalender**.

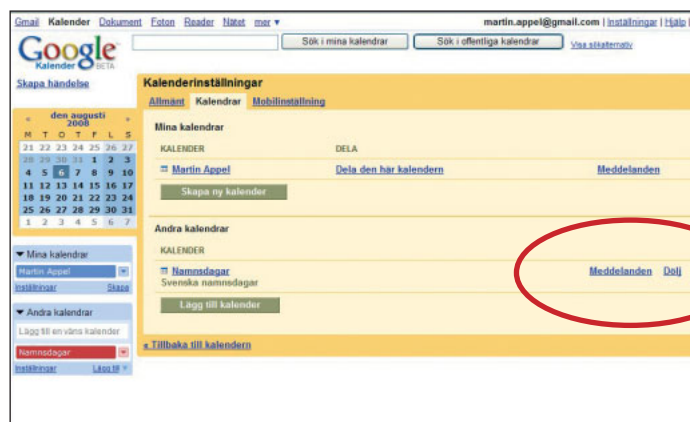
3 ... OCH SPECIALKALENDAR. Om du söker en mer specialiserad kalender, välj **Sök i offentliga kalendrar**. För att exempelvis lägga till svenska namnsdagar skriver du in **Namnsdagar** i sökfältet. Leta ibland sökresultaten och klicka på **Lägg till kalender**.

4 IMPORTERA. Du kan hämta information från andra kalenderprogram till Google Kalender, om programmen kan spara en ical- eller csv-fil. Gör det, välj fliken **Importera kalender** och klicka på **Bläddra**. Leta upp filen, välj kalender och klicka på **Importera**.

5 LÄNK MED ANDRA. Även kalendrar som du hittar på webben går att lägga till – om de använder ical-formatet. För att göra det letar du upp kalendern, kopierar webbadressen och väljer fliken **Lägg till webbadress**. Klistra in adressen och klicka på **Lägg till**.

6 TA BORT KALENDERN. De kalendrar du har lagt till går förstärst att ta bort. Klicka på fliken **Kalendrar**. Under **Andra kalendrar** finns en lista över allt du har lagt till. Genom att klicka på papperskorgen tar du bort den helt, medan **Följ** gör den tillfälligt osynlig.

Smartare blandning av låtar

Visst är det enkelt att ställa in Itunes så att låtarna i ditt musikbibliotek spelas upp slumpmässigt. Men du kan anpassa slumpen på lite olika sätt ...

Medel

Itunes 7

Tid: 10 minuter

Det här lär du dig:

- Olika inställningar för att spela upp låtar och album slumpvis.

ATT LÅTA ITUNES slumpmässigt välja i vilken ordning som låtarna i ditt musikbibliotek ska spelas upp är praktiskt. Särskilt när du tröttnat på dina spellistor. Som standard är den här "blandfunktionen" inställd på att fritt välja ordningen på de låtar som ska spelas upp. Men du kan anpassa

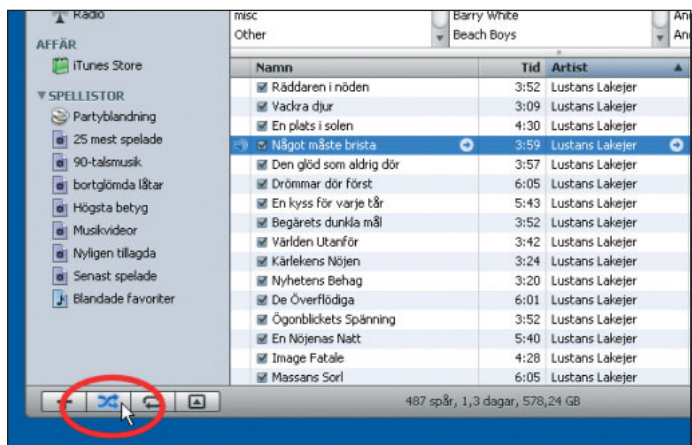
funktionen så att det blir mer eller mindre sannolikt att flera låtar av samma artist eller från samma album spelas upp i följd.

Du kan även ställa in funktionen så att den slumpmässigt väljer hela album som ska spelas upp. När ett album har spelats upp väljs slumpmässigt ett annat album.

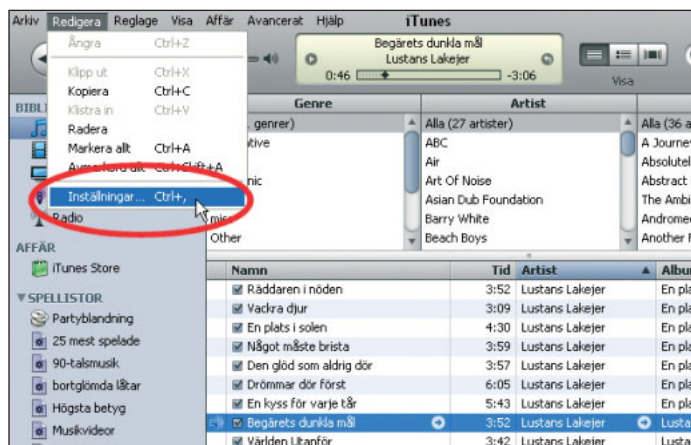
Inställningarna kommer du åt genom att välja **Redigera, Inställningar** och klicka på fliken **Uppspelning** i dialogrutan som visas.

Ett snabbt sätt att komma åt inställningarna för **Blanda** och andra funktioner är att trycka snabbkommandot **Ctrl + ,** (med kommatecken).

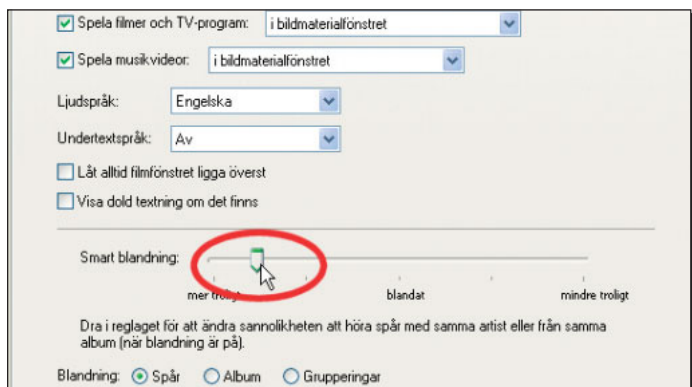
Så finslipar du Itunes slumpmässiga val av låtar

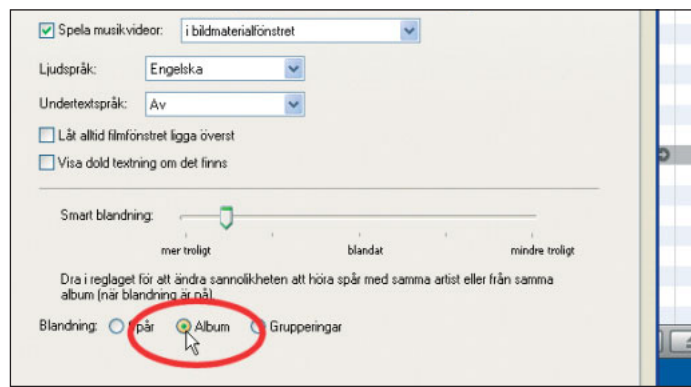
1 AKTIVERA BLANDA. Innan vi ändrar inställningarna för den slumpmässiga uppspelningen börjar vi med att aktivera funktionen **Blanda**. Det gör vi genom att klicka på knappen **Slå på och av blandning**.

2 ÖPPNA INSTÄLLNINGAR. Nu går vi vidare med att ändra hur pass slumpmässigt låtarna egentligen ska spelas upp. Inställningarna kommer du åt genom att klicka på menyn **Redigera** och välja alternativet **Inställningar**.

3 SANNOLIKT. I dialogrutan som öppnas klickar du på fliken **Uppspelning**. Dra sedan reglaget **Smart blandning** åt vänster eller höger för att öka respektive minska sannolikheten att låtar från samma artist spelas upp i en följd.

4 SPELA HELA ALBUM. Om du fortfarande tycker att det blir lite väl mycket hoppande mellan olika artister och album markerar du alternativet **Album**. Nu kommer funktionen i stället att slumpa fram olika album som spelas upp i sin helhet.

Staplar på rätt plats förenklar för läsaren

Med Villkorsstyrd formatering kan du infoga datastaplar direkt i celler i vilket gör det enklare att upptäcka höga och låga värden i en lista.

Enkel

Excel 2007

Tid: 5 minuter

Det här lär du dig:

- Använda Villkorsstyrd formatering för att tydligare se olika värden.

FUNKTIONEN VILLKORSSTYRD formatering har hängt med ett bra tag i Excel. I Excel 2007 har den fått sig en rejäl och välbehövlig genomarbetning och en rad nya finesser.

Numera kan du exempelvis använda funktionen för att infoga staplar direkt i celler.

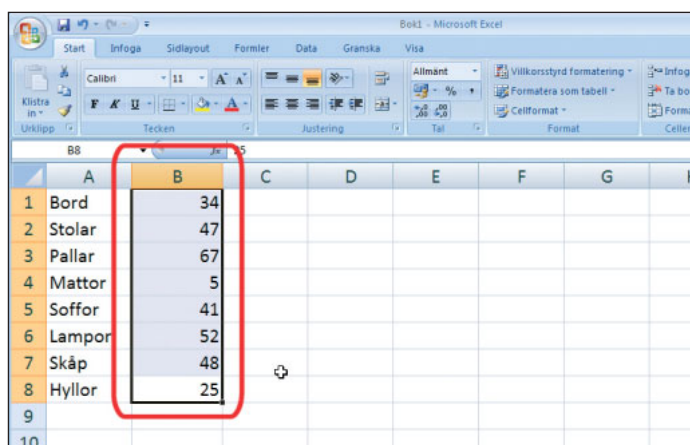
Med hjälp av datastaplarna kan du snabbt och enkelt hitta höga och låga värden i en lista med tal, vilket förstås är praktiskt.

Värdet i varje cell representeras av en stapel där längden på stapeln visar hur högt eller lågt värdet är i förhållande till de andra värdena. Funktionen kommer du åt

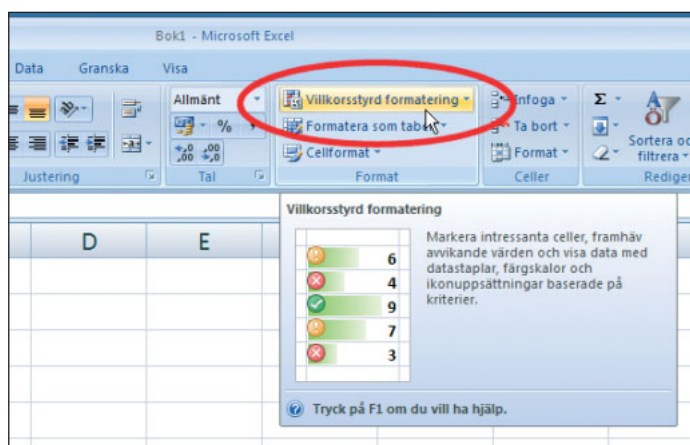
genom att klicka på alternativet **Villkorsstyrd formatering** som du hittar i menyfliksområdet **Formatering** under fliken **Start**.

Du kan enkelt välja helt egna färger på staplarna genom att välja alternativet **Fler regler** som visas under i galleriet med förformaterade staplar.

Så lägger du in staplar direkt i en cell

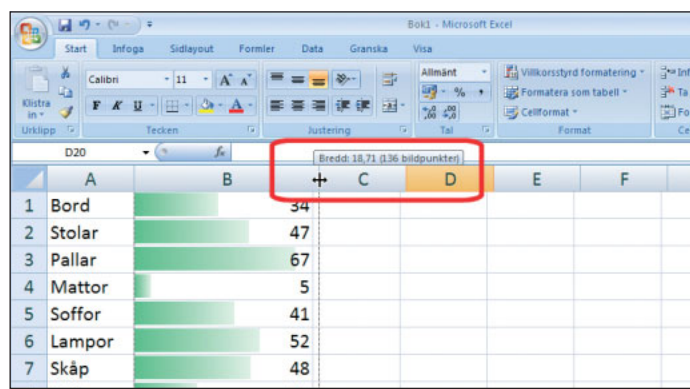
1 MARKERA CELLER. För att visa staplar i celler börjar du med att markera de celler som ska innehålla staplarna, det vill säga de celler som innehåller värden. I vårt exempel markerar vi cellerna **B1** till och med **B8**.

2 VILLKORSSTYRD FORMATERING. I stället för att infoga ett diagram i menyfliken Infoga stannar vi kvar i menyfliken **Start** och klickar på alternativet **Villkorsstyrd formatering** som du hittar i området **Format**.

3 FÖRHANDSGRANSKA. I menyn som visas klickar du på alternativet **Datastaplar**. I **Galleriet** som öppnas hittar du sex exempel på hur staplarna kan se ut. Du kan enkelt förhandsgranska resultatet genom att låta muspekaren vila över olika alternativ.

4 ÖKA KOLUMNBREDDEN. För att göra staplarna lite enklare att läsa kan det vara en god idé att öka storleken på kolumnbredden. Det gör du enklast genom att klicka i kanten bredvid kolumnbokstaven och dra till önskad bredd.

Coola Mufin hittar musiken du gillar

Mufin Music Finder är ett nästan magiskt program. Om du väljer en mp3-låt på din hårddisk föreslår Mufin andra sånger som låter likadant.

**FINNS PÅ
MÅNADENS CD!**

DET ÄR EN regnig novemberkväll. Du vill pigga upp dig med lite glad musik, och sätter på Abba-klassikern Mamma Mia. Efter tre minuter är låten slut, men du känner att du skulle vilja lyssna på mer musik av samma sort.

Har du Mufin Music Finder på din dator behöver du inte fundera själv. Markera bara Mamma Mia och välj **Find similar titles** (Finn liknande titlar) så får du se vilken musik i din samling som liknar den. De förslag du får fram är inte bara andra Abba-låtar som Super Trouper och Dancing Queen. Mufin letar även upp låtar som Bang, Bang med Cher och Elton Johns I'm still standing.

Vad Mufin gör är att analysera musiken på din dator – och leta upp de låtar som låter ungefär likadant. Programmet använder alltså inte artistens namn eller annan text-information utan analyserar hur ljudet låter. Det världsberömda Frauenhofer-institutet ligger bakom tekniken, och resultatet blir

förvånansvärt bra. Programtillverkaren Magix har börjat använda tekniken i sina betalprogram, men en enkel version är gratis.

Håller ordning på musiken

När programmet har hittat rätt låtar kan du använda dem på olika sätt. Du kan spela upp dem på datorn och skapa en spelningslista (playlist) för att lyssna senare, men det går även att föra över låtarna till din mp3-spelare eller bränna dem på en cd.

Och Mufin Music Finder är dessutom ett komplett musikbibliotek. I likhet med program som Windows Media Player och Itunes kan du alltså använda det för att hålla ordning på all musik som ligger på din hårddisk.

Du kan välja att visa musiken utifrån låtar, artist eller album och du kan sortera efter år eller genre. Har du en massa låtar som saknar titel och artist kan Mufin hämta den här informationen på internet och namnge filen. ●

Mufin Music Finder Base

Kategori: Musikprogram.

Typ: Gratisprogram.

Systemkrav: Windows Vista, XP eller 2000.

Språk: Engelska.

Läs mer: www.magix.com

1. Importera

Lägg in fler låtar i ditt musikbibliotek.

2. Lista

Här ser du alla artister som du har i din musiksamling.

3. Alternativ

Klicka här för att visa album, år, genre eller spelningslistor i stället för artist.

4. Tidslinje

Flytta dig framåt eller bakåt i en låt genom att dra i reglaget i tidslinjen.

5. Bläddra

Gå bakåt eller framåt mellan olika visningslägen. Cd-skivan visar en ljud-cd i stället för musiken på hårddisken.

6. Låtar

Här syns alla låtar utifrån ditt val i listan till vänster.

7. Information

Om en låt saknar artistinformation kan du klicka här för att hämta den på internet.

8. Navigera

Hoppa mellan låtarna, ungefär som på en vanlig cd-spelare.

5 frågor och svar om Mufin Music Finder Base

1. Hur kommer jag igång?

Stoppa in Månadens cd i datorn, gå till **Ljud** och bläddra till **Mufin**. Här trycker du på **Installera** för att starta installationprogrammet. Det enda du behöver göra är att godkänna licensavtalet och registrera dig som användare. Du får då en aktiveringskod som du fyller i nedan.

När du startar programmet första gången får du frågan om du vill söka igenom mappen Min musik. Välj **Yes** så startar analysen av all musik. Observera att den kan ta flera timmar. Du kan också svara **No** och starta analysen senare.

2. Hur aktiverar jag programmet?

Utan registrering fungerar Mufin i en vecka, sedan måste du registrera dig. Det gör du genom att klicka på **Help, Activate Mufin Music Finder**. Om du registrerade dig under

installationen väljer du **Enter registration code**, fyller i den kod du har fått per mejl och väljer

Activate. Om du inte har registrerat dig klicka på **Register Mufin Music Finder base** för att registrera dig och beställa koden.

3. Hur lägger jag till mappar?

Om du inte satte igång musikanalysen i steg 1 kan du starta den manuellt. Det gör du genom att välja **Library, Import music**. Klicka på den gula mappsymbolen om du vill ändra en mapp. Genom att kryssa i rutan **Include subfolders** tar du även med undermappar i den mapp som du har valt. Sätt igång importen genom att klicka på **Import**.

REGISTRERA. Du måste registrera dig för att kunna använda Mufin.

Så funkar Mufin Music Finder

9. Sök liknande

Klicka här för att söka efter musik som liknar den eller de låtar du har markerat.

10. Resultat

Här ser du de låtar som programmet tycker liknar den du har markerat.

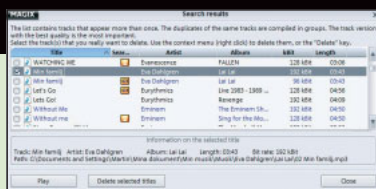
11. Aktiviteter

Spara de låtar som programmet har hittat. De fem knapparna skapar en ny lista, laddar en gammal, sparar en lista, bränner låtarna på en ljud-cd eller för över dem till en mp3-spelare.

4 Hur söker jag dubletter?

En smart funktion i Mufin, en funktion som saknas i exempelvis Windows Media Player, är möjligheten att söka efter dubletter. Om du har samma låt i två olika mappar kan du alltså välja att radera den.

För att göra det här klickar du på **Edit, Search for doubled tracks**. När genomsökningen är klar får du se en lista. Markera den eller de filer du vill ta bort och välj **Delete selected titles** så raderas de från hårddisken.

DUBBELT UPP. Mufin kan ta bort dubletter från din dator.

5. Hur hämtar jag låttitlar?

Om du har en låt på datorn som saknar information om artist, album eller låttitel kan du låta Mufin hämta den automatiskt via en internet. Det du gör är att leta upp låten och markera den. Sedan klickar du på knappen **AudioID** som du hittar längst ned i mitten av skärmen.

Nu kopplar Mufin upp sig mot en databas, och förhoppningsvis får du se ett passande förslag.

Markera det och klicka på **OK** om du vill använda den informationen. Annars avbryter du genom att klicka på **Discard**.

Observera att den information som redan finns om en låt skrivs över, så var försiktig!

SÅNGTITLAR. Mufin kan hämta titlar och artistnamn.

SURFTIPS NYTTA

Martin Appel, martin.appel@idg.se

På internet får du en hårddisk utan kostnad

Här är 25 sajter du verkligen har nytta av

SPARA DINA DOKUMENT ONLINE

🇸🇪 Nu får Diino konkurrens. Företaget har sedan länge erbjudit en gratis näthårddisk. Du lagrar alltså information på deras hårddiskar – och kommer åt den via en vanlig webbläsare. Poängen är att du har en säkerhetskopia om din egen hårddisk kraschar, och du kan även låta andra människor komma åt dina dokument.

Konkurrenten Storegate har haft samma tjänst mot betalning, men nu lanserar de även ett gratisabonnemang. Upplägget är detsamma som hos Diino. Du får två gigabytes utrymme utan kostnad. Behöver du mer får du betala.

■ storegate.se

■ diino.se

HAN ÄR HETAST I SVERIGE

🇸🇪 Folkpartiledaren Jan Björklund är hetast just nu, men ska någon lyckas peta honom? Tidningen Fokus listar Sveriges makthavare på sin sajt Makthavare. Läs mer om vem som är hetast, och vilka som är på väg upp.

■ makthavare.se

DEM HAR SUSHI?

🇸🇪 Det kurrar i magen och du känner att du vill äta sushi till lunch. Vad göra? Jo, på restaurangsajten Gastrogate kan du numera söka efter enskilda maträtter. Skriv in maträtten så får du se vilka restauranger i din närhet som serverar det till lunch.

■ www.gastrogate.com

TJEJER SNACKAR IT

🇸🇪 Alla it-nördar är inte killar. Det kryllar av tjejer som gillar teknik och prylar, och de har fått två svenska mötespunkter på internet. Lilla gumman är en entusiastdriven sajt med tester, nyheter, krönikor och frågespalter. It-tjej, som drivs av PC för Allas förlag IDG, är mer affärsorienterat. Här handlar det om karriär och nya jobb, även om det förstås finns en prylbevakning under vinjetten Glitter, glamour och gigabyte.

■ www.lillagumman.se

■ ittjej.se

HÄR KAN DU BLI EN TV-KÄNDIS

🇸🇪 Skurkar och bedragare. Hjältar och eldsjälar. Alla har något att berätta, och på SVT:s nya satsning Din plats kan vem som helst berätta sina historier. Gå in på sajten, skriv

in din historia och berätta var den utspelade sig. Utifrån en Sverige-karta kan du läsa om historier i din egen närhet.

De bästa historierna väljs ut till ett tv-program.

■ svt.se/dinplats

SKVALLER I NALLEN

🇸🇪 Alla nyheter är inte nyttiga. Expressen har samlat alla sina nöjesnyheter på en speciell mobilsida. Här kan du med andra ord läsa det senaste kändisskvallret – oavsett var du är.

■ mobil.expressen.se/noje

120 MILJARDER SIDOR

🇬🇧 Många sajter försöker konkurrera med Google. Nystartade Cuil hävdar att man söker hos fler sidor. I skrivande stund söker man bland över 120 miljarder sidor. Sökresultatet presenteras i kategoriindelning på ett annat sätt än hos Google.

■ www.cuil.com

VÄNNER TILL SALU

🇸🇪 Det finns många rekryterings-sajter. Intip sticker ut genom att erbjuda hittelön. Om du tipsar om

någon av dina vänner – och om ditt tips leder till en rekrytering – får du ekonomisk ersättning. Du kan även gå in på sajten och se aktuella platsannonser.

■ www.intip.se

FRISÖRER DÄR DU ÄR

🇸🇪 Har du en mobiltelefon från Telia eller 3? I så fall kan du använda den nya positioneringstjänsten hos Hitta.se. Om du söker efter exempelvis en frisör och klickar på **Sök där du är** får du reda på vilka som ligger i närheten. Tjänsten utnyttjar det faktum att din mobiltelefon alltid vet var du befinner dig.

■ mobil.hitta.se

TELEFONSUPPORT MOT BETALNING

🇸🇪 Ibland slutar datorn att funka. I det läget kan det vara värt att betala några hundralappar för professionell datorsupport. Supportknappen erbjuder support per telefon eller e-post för 250 kronor per ärende. Du kan även få hem en supporttekniker för 550 kronor i timmen. Tjänsten hette tidigare Antz & Bees.

■ www.supportknappen.se

SÖK EN MOBILSAJT

🇸🇪 Egentligen är det konstigt att den inte har kommit tidigare. Eniro Mobilt Internet är en sökmotor för mobilsajter. På samma sätt som Google hjälper dig att hitta vanliga sajter låter Eniro dig söka efter renodlade mobilsajter. Du söker efter ett nyckelord eller en kategori.

■ eniro.expertmaker.net

ROULETTE MED SMOKING

Med snygg design ska den nya svenska spelsajten Mr Green locka till sig alla som vill spela bort pengar. Pokerfigurerna har exempelvis keps medan den som föredrar kasino klär på sig en elegant digital smoking.

I övrigt är det här en vanlig spelsajt med allt från roulette till enarmade banditer.

www.mrgreen.com

HYR GAMLA TV-SERIER

Eländes, elände. Du missade ett avsnitt av tv-serien Little Britain! Men var lugn. På nystartade Gloo kan du se den i efterhand. En eller ett par tior per avsnitt kostar det, men då får du titta hur många gånger du vill under 24 timmar.

www.gloo.se

TESTA VAD DU KAN OM BANKSÄKERHET

Är du en säkerhetsexpert? På Svenska Bankföreningens sajt kan du testa dig själv. Du får svara på några frågor och får sedan veta om du har rätt eller fel. Naturligtvis finns här även konkreta tips för bättre säkerhet.

www.banksakerhet.se

ETT HUS I DINA BYXOR

Svensk fastighetsförmedling är en av märklärjättarna, och via deras mobilsida hittar du hundratals lediga bostäder runt om i Sverige. Du kan alltså sitta på bussen och kolla

bostadsannonserna. Eller varför inte drömma dig bort bland gigantiska lyxvillor.

mobil.svenskfast.se

GOOGLE ÖPPNAR LEKPLATS ...

Minns du Dobedo? I den här tecknade svenska låtsasvärlden kunde du för ungefär tio år sedan träffa andra på en digital lekplats. Nu öppnar Google en liknande tjänst. Den heter Lively, och när du registrerar dig skapar du en avatar, alltså en figur som representerar dig. Sedan är det bara att börja interagera med andra låtsasfigurer.

lively.com

... OCH UTMANAR WIKIPEDIA

Google satsar inte bara på lekplatser. En mer seriös satsning är Knol, som kan beskrivas som en utmanare till Wikipedia. Det är alltså en kunskapsamling på nätet. Här kan vem som helst skriva texter om sitt specialområde – eller söka information och lära sig mer.

knol.google.com

VARNING FÖR SNÖSTORMEN

Sveriges Radio har inte bara en mobilsajt med nyheter. De utlovar dessutom "Sveriges mest kompletta mobilväder". Du väljer mellan land-, kust-, sjö-, och fjällväder, och vill du inte läsa prognoserna kan du lyssna på SMHI:s meteorologer i de vanliga radiovädersändningarna.

mobil.sr.se

5 GENIALA PROGRAM

GULA LAPPAR PÅ SAJTEN

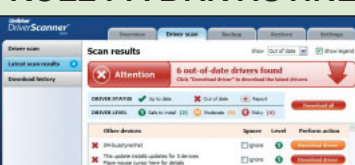
Den som läser en bok eller tidning kan kommentera intressanta saker med små gula notislappar. Stix gör det här på nätet.

Programmet lägger sig som ett genomskinligt lager ovanför din webbläsare och du kan välja att skapa en notislapp som du kopplar till sajten. Nästa gång du går in på samma sajt syns din gula lapp. De sparas på internet så du kommer åt dem överallt, och kan även dela dem med andra.

www.stix.to

KOLL PÅ DRIVROUTINERNA

Drivrutiner är en ständig källa till huvudvärk. Varje komponent i datorn har en egen drivrutin, och att hålla dem uppdaterade är tidskrävande. Gratisprogrammet Driver-

scanner söker igenom din dator och tipsar om vilka drivrutiner du måste uppdatera. Du kan också låta programmet sköta uppdateringen – men då måste du betala för proffsversionen.

www.uniblue.com/products/driverscanner

CHROME UTMANAR FIREFOX

Firefox, Internet Explorer, Safari och Opera. Nu får de fyra stora webbläsarna konkurrens av Google Chrome. Chrome sticker ut genom ett mer avskalat gränssnitt. Menyer och verktygsfält är borta och ersatta med några få knappar. Programmet är även stabilt. Om en webbsida slutar fungera låser sig inte hela programmet.

chrome.google.com

ALL DIN MEJL I ETT PROGRAM

Många av oss har fler än en mejladress, och att hålla reda på dem alla kan vara svårt. Yahoos nya program Zimbra låter dig läsa mejl från flera olika tjänster. Den håller även koll på kontaktlistan, kalendern, att

göra-listan och andra tråkiga men nyttiga tjänster – utan kostnad.

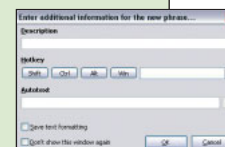
www.zimbra.com

SKRIV TEXT MED AUTOMATIK

Ofta skriver vi samma text mer än en gång. Det kan handla om adress, vägbeskrivningar eller svar på vanliga mejlfrågor.

Phrase Express är programmet som låter dig slippa skriva in den här typen av texter gång efter gång. Lägg bara in dem i programmet, sedan kan du med ett snabbkommando klistra in dem i valfritt program.

www.phraseexpress.com

Ingenting kan stoppa en riktig dansbandstrummis

samt 24 andra länkar att förgylla din dag med

MAKALÖS TRUMMARE ROCKAR JÄRNET

Det gäller att gå in i sitt jobb med energi, glöd och engagemang. Men ibland blir det kanske lite för mycket. Som exempelvis när den här trumspelaren går lös på trumsetet som vore han Nico McBrain i Iron Maiden när han i själva verket river av en dansbandssång på Finlandsfärjan. www.youtube.com/watch?v=OPWjNX4PBII

SNYGGAST SAJT FÖRLORAR

Det finns massor av utmärkelser för snygga och smarta webbplatser. Så många att det börjar bli lite trist. Därför känns det betydligt fräschare med utmärkelser åt andra hållet. Håll i hatten och gör dig redo att förfasa dig över webbens fulaste sajter! www.webpagesthatsuck.com

VARMT ÖVERALLT

Att Arthur kör den mest översiktliga vädergenomgången i världshistorien ("Det blir varmt överallt") är en sak, men jag försöker förtvillat förstå vad det är som gör att han håller på att sprängas av skratt i momentet som följer.

Trots att jag inte förstår kan jag inte låta bli att skratta med honom!

www.youtube.com/watch?v=7QLSRMoKKS0&url=

SE DET FRÅN DEN LJUSA SIDAN

När du som reporter står på plats och ska beskriva allvaret i en situation – låt oss säga att världens största investmentbank gått omkull – vill du att alla ska se ledsna och bekymrade ut. För att understryka det allvarliga i situationen. De två killarna bakom den här reportern ville visa en annan bild.

www.break.com/index/awesome-wall-street-prank.html

VAD TROR DU HÄNDE SEDAN?

Det finns ögonblick då du önskar att tiden ska stanna, att du kan plocka upp kameran och föreviga just den millisekund som precis är över. Här är ett gäng bilder där man lyckats med just detta.

www.coolpics.blogspot.com/2008/09/photos-worth-freezing.html

BARA I RYSSLAND

Möt de ryska trafikpoliserna som just nu har paus från det

TRAKTORRALLY

De har trimmat hela sommaren, skruvat i förgasare och testat ut lämpliga däck. Och nu är det äntligen dags att rulla ut vråläken på banan för att visa vad de går för. Ovanligt, och lantligt, "streetrace" utlovas med gotländska kraftmaskiner! mittklipp.aftonbladet.se/app/viewMovie.action?id=22896

hårda jobbet med att kontrollera nykterheten på stadens gator. Den här och många andra intressanta bilder är hämtade från vår supermaktsgörande i öst. sneezl.com/only-in-russia

BIBBLANPARTY

Det var först när det började regna och åska utanför som killen på den här videon fattade vad damen bakom honom sysslande med. Vad han inte visste då var att hon på faktaboksavdelningen hittat den ultimata guiden till regndanser! www.xpl.se/privat-fest-i-biblioteket.html?cpage=0

BOTA DIN SPINDELFÖBI

Det är lite obehagligt med kryt-nävsstora ludna spindlar som kryper på ditt skrivbord. Nu har du chansen att bota din eventuella fobi med en alldeles egen imse vimse på datorn. www.onemotion.com/flash/spider

TRÖGFATTADES FÖRENING

Det är ibland jättesvårt att

förstå vad sägs på möten där massor med människor pratar i mun på varandra. Ännu svårare blir det såklart om du är medlem i trögfattarnas förening och ska hålla riksmöte. Klassisk svensk humor! bubblare.se/movie/trogfattarforeningen_med_galenskaparna

MEN SÅ DU SER UT

En av nätets roligaste just nu! Ladda upp en bild av dig själv och se hur du skulle se ut i olika Yearbooks! Perfekt för din profilbild på Facebook! www.yearbookyourself.com

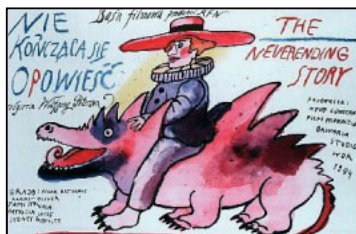
NÄR FILMAFFISCHER BLIR KONST

När polska konstnärer (antar jag) fått sätta tänderna i massor av kända

filmposters blir resultat minst sagt lika spännande som obegripligt. Vissa är fasligt snygga, andra bara konstiga men alla definitivt svåra att koppla ihop med filmen så länge du inte tjuvkikar på titeln.

wellmedicated.com/inspiration/50-incredible-film-posters-from-poland

DAGS ATT RINGA KOMMUNEN

Det är fantastiskt kul att se vad ett litet hål i vägen kan orsaka för intet ont anande bilister. Synd bara att vi inte får en mikrofon inifrån de studsande bilarna!

www.i-am-bored.com/bored_link.cfm?link_id=33624

STAVA GATUNAMNET SJÄLV DÅ!

Vissa saker bör du lära dig som vuxen. Att cykla, betala räknningar, räkna och så att stava till både ditt eget namn och till gatan där du bor. Klarar du inte det finns dock en lösning.

www.noob.us/humor/911-can-you-spell-eucalyptus-drive

VM I SNUBBEL

Internets roligaste video? Så marknadsförs i alla fall detta hopklipp av högviss med snubblande, fallande, springande, stångande, svamlade, dansande människor och djur. Bäst

av alla? Utan tvekan den tjuvaktiga rakethunden, tycker vi!

www.youtube.com/watch?v=aQndHpcDBGc&NR=1

KLANTIGA POLISER

Här får vi genom en betraktares videokamera se då polisen totalt missar att de bankrånare de jagar faktiskt sitter i bilen precis utanför banken.

www.riligaklipp.se/klantiga-poliser,3264.html

MYTER OM "CHUCKEN"

Chuck Norris tårar kan bota cancer. Synd bara att Chuck aldrig gråter. Den och andra "sanningar" om den nu mytomspunne karatenissen hittar du här.

www.mustsharejokes.com/page/Chuck+Norris+Jokes?t=anon

OVÅRDAT SPRÅK

Olov och hans bekant har skaffat fritidsbåt ihop. Men det går inte riktigt som den nyblivne båtägaren tänkt sig.

bubblare.se/movie/du_har_2_gamla_meddelanden_roligt_mobilsvaer

LÖSNING FÖR LOSERN

Trött på att ständigt få däng av bättre spelare? Att vara serverns hackkyckling så fort du loggar på? Då lider du förmodligen av sjukdomen Noobitus. Men var inte orolig – nu finns ett botemedel.

www.wegame.com/watch/Hax_A_Solution_2/

ALI G INTERVJUAR TRÄDKRAMARE

Ali G bryr sig – precis som alla vi andra – om miljön. Precis som vi är vana vid ställer han banbrytande, svåra frågor till sina intervjuobjekt. Som exempel borde väl valar och andra stora fiskar vara de kanske mest ansvariga för att vattnet i havet smutsas ned? Så stora lurkar som de lär släppa...

www.youtube.com/watch?v=yZ9o1KHl-mY&eurl=

5 ROLIGA GRATISSPEL

REDO FÖR QUAKE

Världens mest kända fps-spel blir gratis. I skrivande stund är Quakelive, som den webbaserade versionen av Quake III heter, är endast tillgänglig för betatestare, men när som helst förväntas spelet öppnas för allmänheten. Ladda din railgun och gör dig redo!

www.quakelive.com

SONNY PUCKLAR PÅ

En blandning av rollspel och fighting-spel. Puckla på motståndarna i din jakt på sanningen om vad som egentligen hänt dig. Samla på dig erfarenhetspoäng, lär dig nya stridstekniker och uppgradera din utrustning mellan fighterna. Mycket bra musik dessutom!

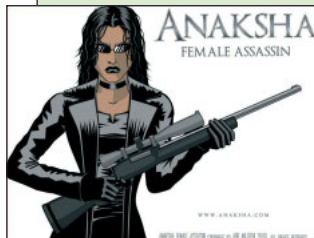
armorgames.com/play/505/sonny

PACMAN MÖTER ZORK

Två klassiker möts i småkul förpackning. Och vi kan lugnt säga att Pac-Man aldrig varit svårare! Vilka spel som blandats ihop? Pac-Man och den textbaserade klassikern Zork.

pac-txt.com

ANAKSHA – LÖNNMÖRDAREN

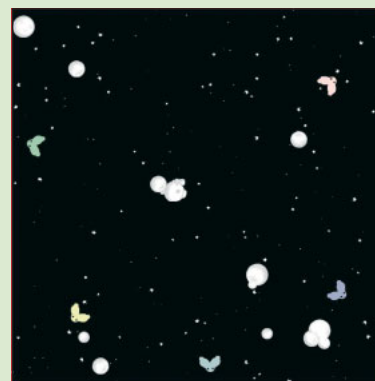
Kul koncept med en framväxande värld runt den kvinnliga lönnmördaren Anaksha. Förutom spel erbjuds forum, webbaserad serietidning och annat skoj. Besök Anakshas värld här:

www.anaksha.com

PÅ RESA TILL PLANETERNA

Supermysigt pusselspel där du med hjälp av din enormt långa tunga (!) svingar dig mellan planeter i rymden och hittar spännande utmaningar. Kan vara lite klurigt att hitta rätt på planeter till att börja med, men ha tålamod så lossnar det snart!

www.freewebarcade.com/game/aether

Vågar jag köpa en Mac?

? Jag har fått en svårbetvlig lust att byta till en Apple-dator, och är väldigt tilltalad av IMac. Vill gärna först få en uppfattning om vilka problem som kan väntas, och om de är överkomliga. Mina vanligaste arbetsuppgifter är långa texter, halvkomplicerade Excel-beräkningar och bildspel med Powerpoint. **PETER**

SVAR. Jag förstår att du är sugen på en IMac. De är oerhört läckra och numera någorlunda överkomliga i pris. Om jag i korthet ska sammanfatta vilka problem du kan få genom att byta från pc till Mac skulle det se ut så här:

PROGRAM. Macen har sitt eget operativsystem, och det betyder att du inte kan köra Windows-program. För vardagliga uppgifter finns det gott om Mac-program, men vill du göra något speciellt kan du få problem. Själv använder jag exempelvis ett bok-

föringsprogram som inte finns i en Mac-version. Samma sak kan gälla specialprogram för exempelvis släktforskning och språkinläring. Och tänker du spela spel – ja då är utbudet uselt för Mac.

TJÄNSTER. Vissa tjänster på internet är skräddarsydda för Windows-datorer. De kräver helt enkelt tillägg

som inte fungerar på en Mac. Vill du hyra film över nätet via tjänster som SF Anytime, ja då måste du använda Windows.

LICENSER. Om du har gamla Windows-program och köper en ny dator kan du som regel flytta över programmen till din nya dator. Förutsättningen är förstås att du inte

använder dem på din gamla dator. Byter du däremot från pc till Mac måste du köpa nya program.

HÅRDVARA. Nästan all hårdvara anpassas för Windows, till exempel webbkameror, skrivare, bildläsare, möss och tangentbord. De drivrutiner och tillägsprogram som du får på köpet finns alltid i en Windows-version. Har du Mac går det ofta att få prylarna att fungera, men risken finns att det krånglar och att du måste hämta nya drivrutiner på webben.

Och har du redan gamla prylar finns risken att du måste pensionera dem. Själv har jag exempelvis en färgglaserare som inte skulle fungera med Mac.

PRIS. De nya versionerna av IMac är relativt billiga. Men det går inte att komma ifrån att du kan få en pc-dator till ett

Hur gör jag om Youtube till mp3?

? Ni har tidigare skrivit om hur man gör för att spara videor från Youtube på den egna datorn. Jag skulle inte vilja ha dem som videofilmer utan som mp3-filer. Det finns ju en massa bra musikvideor, och dem skulle jag vilja spara på min egen hårddisk – och föra över till min mp3-spelare. Går det?

SVAR. Det går jättebra att konvertera Youtube-klipp till mp3. Det enklaste är att gå in på en speciell konverterings-sajt, till exempel Listen to Youtube (www.listentoyoutube.com).

SÅ HÄR GÖR DU:

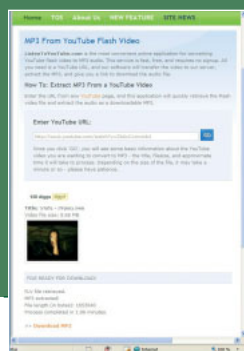
1. Öppna Youtube (www.youtube.com) och leta upp rätt videoklipp. Kopiera webbadressen (**Ctrl+C**).

2. Gå sedan in på Listen to Youtube (www.listentoyoutube.com). Under **Enter YouTube URL:** kopierar du in adressen (**Ctrl+V**) till ditt Youtube-klipp. Klicka på **Go**.

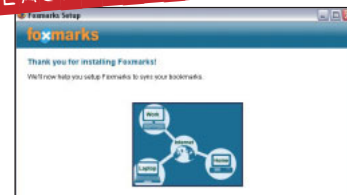
3. Nu börjar sajten konvertera Youtube-klippet till en mp3-fil. Det kan ta någon minut. När det är klart klickar du på **Download MP3** som du hittar en bit ned i fönstret. Välj **Spara**.

4. Det namn som datorn föreslår är som regel konstigt. Under **Filnamn** kan du i stället välja något mer begripligt. När du har gjort det klickar du på **Spara** så lagras mp3-filen på din dator. Tänk bara på att upphovsrättslagen även gäller på Youtube. Det är inte tillåtet att ladda upp eller hämta hem material mot upphovsmannens vilja.

MARTIN APPEL

LÄSARTIPSET

PORTABEL. Med Foxmarks kommer du åt dina bokmärken på alla datorer.

Samma bokmärken överallt

Jag läste er artikel i nummer 8/08 om att spara bokmärken och vill slå ett slag för Firefox-tillägget Foxmarks (www.foxmarks.com). Med det kan du synka dina bokmärken till alla dina datorer! Du kan ha samma bokmärken på jobbet, hemma och på bärbara. Det är kanon.

ANDERS LARSSON

FRÅGA OSS!

Skicka dina frågor och tips till
martin.appel@idg.se

Dagliga nyheter hittar du på pcforalla.se

betydligt lägre pris. Även renodlade Mac-tillbehör är som regel dyrare än vad de är till pc.

Det bör dock tilläggas att de flesta nackdelarna handlar om att köra Macens eget operativsystem MacOS. Sedan en tid kan du ju även köra Windows på din Mac-dator. Installerar du Windows på din Mac fungerar den precis som du är van vid.

Vill du veta mer kan du läsa min kollega Joakims Bergströms artikel på webben. Han bytte från Windows till Mac, och sammanfattar sina intryck på pcforalla.se/extra.

MARTIN APPEL

LÄCKERBIT. Apples Imac är snygg, men det finns problem för den som vill byta från pc till Mac.

Högupplöst tv på datorn

? Finns det något tv-kort med hd-ingång till pc på marknaden? **GUSTAV ROGER**

SVAR. Det finns flera tv-kort som klarar av högupplöst tv (hd), till

exempel Pinnacle PCTV HD Pro Stick. Vi har tyvärr inte testat det men du kan läsa mer om det här: www.pinnaclesys.se (välj Products och sedan TV Viewing).

DAVID BOGERIUS

BRA BILD. Pinnacle PCTV HD Pro Stick ger dig högupplöst tv i datorn.

HUR FÅR JAG 500 KANALER?

? I PC för Alla 7/08 skrev ni om hur man kan titta på 500 tv-kanaler via Joost. Jag följde era instruktioner, men när jag ska mata in de personliga uppgifterna via *Get your Joost Name Here*, fungerar knappen *Next* inte. Både *Sign in* och *Exit* är däremot tillgängliga. Har ni några tips?

ROBERTO

SVAR. Min gissning är att du har missat att fylla i någon information korrekt. Det finns nämligen en massa små saker som kan gå fel.

Användarnamnet måste ha minst sex bokstäver, och det måste börja med en bokstav eller siffra. Råkar du skriva ett mellanslag efter ditt användarnamn kan du inte klicka på *Next*.

Ett annat möjligt missöde är att om du skriver fel

NOGA. Det gäller att hålla tungan rätt i mun när du registrerar dig på Joost.

när du upprepar ditt lösenord under *Confirm password*, ja då försvinner *Next*.

Mitt tips är med andra ord att gå in igen och kolla jättenoga att alla uppgifter är korrekta. Du får en del bra tips om vad du ska tänka på direkt under inmatningsformulären.

MARTIN APPEL

Läsarnas bästa lösningar – från pcforalla.se/smart

PCFÖRALLA smart

MIN TRÅDLÖSA MUS KRÅNGLAR

? Jag har en ny stationär dator, och den har mycket dålig mottagning till min trådlösa tangentbord/mus. Datorn står under skrivbordet, ungefär en meter bort. Kopplingen mellan enheterna är med usb-pinne. Batterierna är okej, men muspekaren följer inte med och hälften av det man skriver på tangentbordet försvinner. Någon som har tips på hur jag kan förbättra mottagningen?

DAUM

SVAR. Köp en förlängningskabel till usb-pinnen. Då kan du lägga den på skrivbordet framför tangentbordet och musen.

DATORDANNE

HUR GÖR JAG EN MAPP PRIVAT?

? Hur gör jag för att få funktionen *Gör den*

här mappen privat att fungera (se bilden). Jag använder Windows XP Pro.

HEMLIGT. I Windows XP Pro kan man markera en mapp som privat.

ATTANS

SVAR. Längst ned står det att mappen redan är markerad som privat, eftersom den ligger inuti en mapp som är privat.

Skrivbordet är exempelvis en mapp, och meddelandet säger att den redan är privatmarkerad och därmed är den mapp du skapar på Skrivbordet också privat. Du kan inte ha en mapp som är öppen inuti en privat mapp.

CECILIA

ÄR VITT SNÅLARE ÄN SVART?

? I min bärbara Vaio-dator ligger så kallade energisparbilder från Sony som ska användas som skrivbordsbilder. De är helt kritvita. Har jag fel när

jag tror att det går åt mindre batteri med helt svart skärm än en helt vit? Kan någon förklara?

SJÖHOLM

SVAR. Tanken att svart är mer energisnålt har sin grund i gamla skärmar som baserar sig på traditionell bildrörsteknik. Så är det inte med lcd-teknik som belyses bakifrån och där svart innebär att man måste blockera bakgrundslyset från att tränga igenom. Nu finns det dock lcd som belyses med lysdioder i bakgrunden, och där kan du släcka individuella dioder om området där de är placerade är svart i något läge.

Enligt ett test på en 17-tums-skärm så var faktiskt vitt aningen mer energisnålt än svart (22,6 respektive 23,2 watt).

JOAR

Kan jag använda min tv som skärm?

? Jag tänker skaffa mig en bildskärm som är cirka 26 tum. Finns det någon platt-tv som är användbar? Jag vill ha samma upplösning som bildskärm – ungefär 1 920 x 1 200.

ÅKE NILSSON

SVAR. En skärm har du några decimeter från ögonen, och du tittar intensivt på den. En tv står flera meter från soffan och som regel slöttittar du. Och medan du måste kunna läsa jättesmå bokstäver på en skärm är det enda du behöver kunna läsa på en tv-skärm den relativt stora textremsan.

Med andra ord: En bildskärm måste vara skarpare och mer stabil än en tv.

Om du tittar på specifikationerna för en vanlig 26-tumsskärm har den en upplösning på 1 920 x 1 200 bildpunkter. En lika stor platt standard-tv har bara 1 366 x 768 bildpunkter.

Använder du din tv som skärm blir det alltså svårt att läsa text och andra detaljer.

Själv har jag en mediedator kopplad till min platta tv i vardagsrummet. Det funkar utmärkt så länge jag använder Media Center-gränssnittet i Windows, eftersom det visar jättestora bokstäver. När jag däremot byter till vanliga Windows blir det svårt att läsa texten.

Om du ska ha en kombinationsmodell bör du utgå från en skärm som klarar tv. Det finns ett antal sådana modeller, till exempel Samsung Syncmaster T260 för drygt 6 000 kronor.

Det här är ganska dyrt, så ett billigare alternativ är ju att köpa en vanlig skärm – och komplettera med ett tv-kort i datorn. Det gör att du kan ta emot tv i datorn, och även använda datorns hårddisk som video.

Tv-kort finns för bara några hundralappar, och de enklaste sticker du bara in i datorns usb-kontakt. Här hittar du mer detaljerade priser:

pcforall.pricerunner.se/cl/180/TV-kort

MARTIN APPEL

KOMBO. Samsung-skärmen T260 har en inbyggd tv-mottagare.

JAG VILL BYTA UT VISTA MOT XP

? Min svärson köpte en bärbar Acer-dator. Den hade Vista förinstallerat och han blev mycket missnöjd med det.

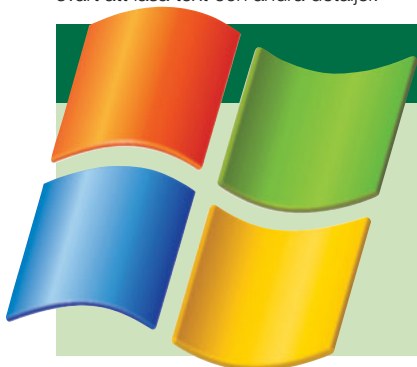
Han bad mig därför att installera Windows XP i stället. Jag kollade på Acers hemsida och där fanns alla drivrutiner för

Windows XP. Men när Windows XP skulle installeras hittade den inte hårddisken, för det är en sata-disk. Jag tog kontakt med försäljaren som hänvisade till Acers support. Där fick jag veta att de inte ger någon support på nedgradering!

RICKARD HAHNE

SVAR. Det låter tråkigt, men förhoppningsvis har Acer ändrat attityd. Enligt deras supportsida kan du nu ringa 020-140 00 15 eller 08-587 704 23 för hjälp med nedgradering av just Windows Vista till Windows XP.

FREDRIK CLAEISSON

NATURKRAFT

Finns det bokstäver till mitt tangentbord?

UTSLITET. Börjar bokstäverna försvinna från ditt tangentbord finns det lösningar.

? Vet ni om det finns några bokstavsklistermärken att sätta på tangentbordets tangenter när originalbokstäverna har slitits ut? **BOSSE**

SVAR. Efter lite sökande insåg jag att det är via alla nya så kallade "scrap book"-sajter du kan hitta liknande sorters etiketter (och då även med lite mer snirkliga bokstäver om du så önskar), till exempel Mycards.se.

Du kan också kolla på Frölunda Data. De säljer ett hjälpmedel för dem som ser sämre – och har bland annat färdiga kartor med klistermärken specifikt för tangentbord.

Det kanske kan vara något för dig? Du hittar alla länkarna på pcforall.se/extra.

LINA OTTERDAHL

Vad kostar egentligen en router?

? Är det stor skillnad mellan olika märken på routrar i olika prisklasser? Och vilken prisklass bör jag välja utan att betala i överkant? **UNDRANDE**

SVAR. Det kan vara stor skillnad mellan routrarna. De billigaste routrarna använder en ganska gammal standard som kallas för **g-standard**. Den är mycket långsammare än den nya standarden, som kallas för **n**.

En g-router kostar ett par hundra kronor medan de billigaste n-routrarna går på från 500 kronor och uppåt.

Har du en relativt långsam internetuppkoppling (10 megabit/sekund eller mindre) lär du inte märka någon skillnad, men om du har snabbt internet kommer g-routerns låga hastighet att vara ett problem. N-routern klarar dessutom stora avstånd och tjocka väggar bättre.

Vill du vara framtidssäker bör du alltså satsa på en n-router. Men det räcker inte med en snabb router för att få den höga hastigheten.

Ditt nätverkskort, alltså det som sitter i datorn, måste även följa n-standard. Har du en n-router men ett g-nätverkskort kommer du

alltså ändå inte upp i den höga hastigheten.

Det finns dock en bra lösning i form av externa nätverkskort för några hundralappar. Dessa kopplas till datorns usb-kontakt.

Ofta säljs router och nätverkskort i paket för under tusenlappen. Kika efter sådana.

Du hittar en mer ingående köpguide till routrar och aktuella priser på pcforall.se/koppguide. **MARTIN APPEL**

LYXIG. Belkin N1 Vision är en snabb router i det övre prisspannet.

Våra servrar
får kraft av orkaner.
– www.fsdata.se

FS DATA
Webbhotell – Serverdrift

www.fsdata.se • Tel 020-91 75 00

Hur får jag albumbilder till min mp3-musik?

? Jag vill lära mig hur jag kopplar en bild till en låt i Windows Media Player. När jag rippar cd-skivor sker ju detta automatiskt, men

till saken hör att jag komponerar mycket egen musik och det skulle vara roligt att koppla en bild eller skivomslag till mina egna låtar.

SIMON HUSBERG

SVAR. Funktionen med omslagsbild i Windows Media Player är verkligen jättebra. Det blir mycket enklare att bläddra i sin cd-samling om man ser ett omslag än om man bara ser texten.

Lyckligtvis är det inte speciellt svårt att lägga till bilder i efterhand. Så här gör du:

1. Leta upp den bild du vill använda som omslagsbild. Använder du ett bildbehandlingsprogram markerar du bilden och väljer **Redigera, Kopiera**. Du kan också gå ut på internet, leta upp en passande omslagsbild och högerklicka på den. Välj **Kopiera**.

2. Öppna Windows Media Player och välj

CD-SAMLING. Att hämta en albumbild på internet och lägga in den i Windows Media Player är lätt.

Bibliotek, Album. Nu bör du se alla dina album. Några har fina omslagsbilder medan andra bara har en tom ruta. Om du inte ser de här rutorna utan bara en lista beror det på att du har valt fel visningsläge. Klicka på knappen till vänster om sökrutan och välj **Ikoner**.

3. Leta rätt på det album som du ska komplettera med ett omslag. Högerklicka på den tomma rutan och välj **Klistra in albumbild**.

Nu läggs den bild som du valde i steg 1 in, och används i fortsättningen som visningsbild för detta album.

MARTIN APPEL

Vem har bäst mobilt bredband?

? Jag läste ert test av mobilt bredband, och jag undrar vilken operatör ni rekommenderar för en som ska surfa rätt så mycket. Jag ska skicka bilder, chatta och läsa nyheter.

Vilken operatör har bäst hastighet och minst nedkopplingar? Valet står mellan Ice, Telenor och mobiloperatören 3. Har någon av dem fri surf?

PIERRE

SVAR. De tester vi har gjort visar att mobiloperatören 3 har klart bäst hastighet i storstäderna medan konkurrenten Ice är bäst i glesbyden (se test på pcforall.se/mobiltbredband). Antalet nedkopplingar har vi tyvärr inte mätt.

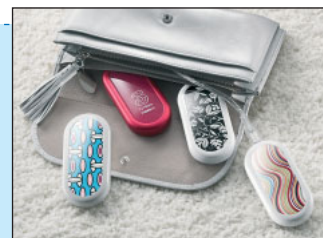
Varken 3 eller Telenor har någon fastställd begränsning i hur mycket du får surfa medan Ice däremot stryker hastigheten om du förbrukar

mer än fem gigabyte per månad när du använder internet.

Mitt råd skulle vara att gå till en lokal butik, till exempel The Phonehouse. De säljer alla operatörers abonnemang, och de har även en 10 dagars prova på-garanti.

Du kan med andra ord välja exempelvis 3, åka ut till sommarhuset och testa om det funkar bra.

Annars är det bara att byta. Det

TRENDIGT. Mobiloperatören 3 har usb-modem i en rad olika färger.

är nämligen inte säkert att den operatör som var bäst i vårt test är det på precis den plats där just du har ditt hus.

MARTIN APPEL

Trygghet.

Ert program fungerar inte!

? Jag hittade programmet BB Flashback Express på Månadens cd nummer 1/08, och jag tror den kan hjälpa mig att lösa ett problem, nämligen att spela in exempelvis utbildningsvideor som jag hittar på nätet. Jag klickade på den länk som finns på cd:n, men på tillverkarens hemsida står det tråkigt nog *Sorry, this free offer is not yet configured correctly.*

Har tillverkaren dragit sig ur erbjudandet om gratis installation? Är jag för sent ute? Känner ni till något annat program som gör samma sak?

HANS

SVAR. Det är inte ovanligt att erbjudandena på cd-skivan är tidsbegränsade och endast gäller den tid som tidningen är aktuell. Det är säkert därför programmet från början av året inte längre är gratis.

Om de videor du hittar på internet ligger på Youtube, Google Video eller någon liknande tjänst är det dock enkelt att spara dem på den egna hårddisken.

Här är tre sajter som kan hjälpa dig med detta: www.keepvid.com, www.savetube.com och www.get2pc.com.

HELENA REISTAD

BÄST FÖRE. Erbjudandet om gratis fullversioner på Månadens cd gäller bara under någon månad.

NYA DRIVRUTINER TILL GAMMAL SKANNER

? Jag har försökt få besked av Logitech om det finns drivrutin till Windows XP för en handskanter som heter Scanman 2000, och det är inte alltid det passar med en flatbäddsskanner. Men Logitech besvarar sig inte ens med att svara. Vet ni?

BO SANDBERG

SVAR. Logitech har tyvärr inte tagit fram någon drivrutin för Windows XP eller Windows Vista till sin bildläsare Scanman 2000. "Scanman

2000 utgick innan Windows XP lanserades" förklarar man på Logitech i Sverige.

Det här är problemet med äldre prylar. Om de är för gamla tar inte tillverkarna fram drivrutiner till nya Windows-versioner.

Å andra sidan är ju bildläsare nuförtiden väldigt billiga. De billigaste kostar bara ett par hundralappar. Du hittar alltid aktuella priser till bildläsare på pcforalla.pricerunner.se/ci/50/Scanners.

MARTIN APPEL

LÄSARTIPS

Kolla säljaren hos Kronofogden

Innan du köper något är det klokt att kontrollera säljaren hos Kronofogden. Har de skulder, så finns risken att de snart går i konkurs, och då kan du glömma allt vad garanti heter.

Kronofogdens register är dessutom offentlig handling. Det enda du behöver är ett personnummer eller organisationsnummer. Det kostar inget att fråga och Kronofogden sänder ingen kopia på förfrågan.

Telefonnumret är 0771-737 300. Telefontid är 8-16 vardagar.

ALF

Vi skyddar din webbplats,
dygnet runt
– www.fsdata.se

FS DATA
Webbhotell – Serverdrift
www.fsdata.se • Tel 020-91 75 00

PÅ MÅNADENS CD

Jan Sandbladh, jan.sandbladh@idg.se

25 PROGRAM FÖR LJUD OCH MUSIK

■ Ljuduppspelning ■ Konvertering ■ Redigering ■ Karaoke ■ Lär dig spela gitarr ■ Röstförvrängning ■ Röststyrning ■ Skicka mp3 till mobilen

Här är de bästa gratisprogrammen för dig som vill njuta av musik på din dator samt utnyttja ljudkortets alla finesser.

REDIGERA MUSIKFILERNA

🇬🇧 Audacity är ett mycket kraftfullt program som kan användas både för att redigera och spela upp musikfiler. Det kan hantera en mängd olika ljudformat, exempelvis wav, aiff och mp3.

Namn: Audacity 1.2.6.

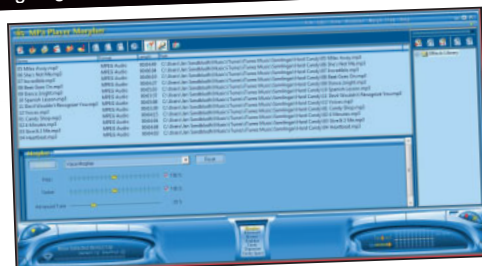
Programtyp: Musikprogram.

GER HÄFTIGA EFFEKTER

🇬🇧 Med det här programmet kan du lägga till häftiga effekter till dina mp3-filer. Du kan även konvertera filer mellan olika format, bränna dem till cd/dvd-skivor och spela in ljud med programmet.

Namn: AV Mp3 Player Morpher Basic 4.0.51.

Programtyp: Lägg till effekter till mp3-filer.

MÅNGSIDIGT. AV Mp3 Player Morpher innehåller mängder av smarta verktyg till dina musikfiler.

GÖR OM CD-MUSIK TILL MP3-FILER

🇬🇧 Ett lättanvänt program för att göra om musik från vanliga musik-cd till filer i mp3-format. Du kan sedan

Här är programmet som hjälper dig spela in mp3-låtar från internet

Mp3videoraptor låter dig spara ned musik från internetradio som mp3-låtar på din dators hårddisk.

🇬🇧 **NUMERA FINNS DET** massor av radiostationer som sänder på internet och många av dem låter dig skräddarsy innehållet så att du får höra just den typ av musik

som du gillar. Problemet är bara att dessa sändningar är strömmade (direktsända), så när låten du verkligen gillade har spelats är den borta och du kan inte lyssna

på den igen. Med Mp3videoraptor löser du det problemet.

Programmet spelar nämligen in från internetradion och sparar musiken som mp3-filer på din

dator. Du kan sedan lyssna på favoritmusiken när du känner för det, om och om igen.

Så installerar du Mp3videoraptor

Klicka på knappen **Fullversioner** på skivans startside. Klicka sedan på knappen **Installera** i faktarutan intill programmet. Om du hellre vill installera programmet manuellt hittar du installationsfilen **MP3videoraptor.exe** i mappen **Fullversioner/MP3Videoraptor** på skivan.

Mp3videoraptor

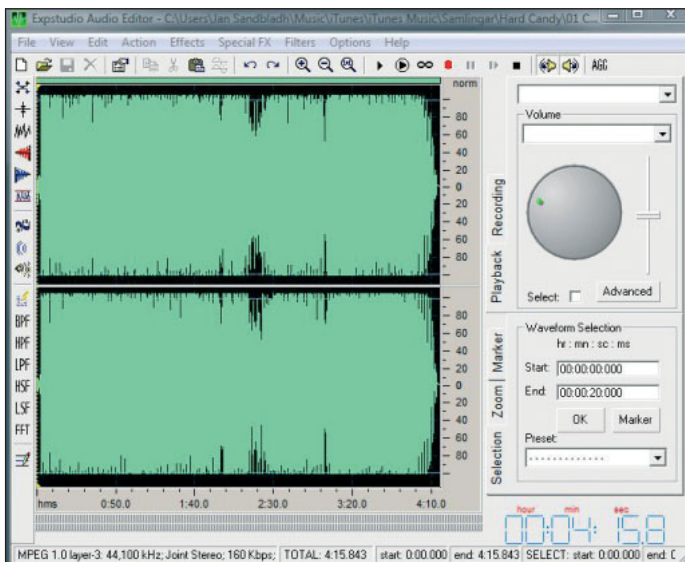
Programtyp: Spara strömmande musik på datorn.

Utgivare: Audials.

Kontakt: audials.com

Systemkrav: Windows XP/Vista, internetuppkoppling.

GRAFISKT. Du ser exakt hur ljudfilerna du redigerar med EXP Studio ser ut.

lyssna på dessa på datorn eller i din mp3-spelare. Även om programmet är lättanvänt för nybörjaren har det också många funktioner och inställningsmöjligheter för den lite mer avancerade användaren.

Namn: Deep Ripper 1.1.

Programtyp: Konvertera musik-cd till mp3.

SMIDIG LJUDUPPSPELNING

En mycket användbar ljuduppspelare som kan hantera en stor mängd format, bland annat wav, aiff, voc, mp3 och Ogg Vorbis.

Namn: Foobar2000 0.9.5.5.

Programtyp: Ljuduppspelare.

FÖR DINA EGNA INSPELNINGAR

Ett kraftfullt program för att spela in och redigera ljudfiler.

Du kan klippa och klistra i filerna, samt lägga till massor av effekter. Inspelningen sker via en mikrofon eller via ljudingången på datorn.

Namn: EXP

Studio Audio Editor Free 4.31.

RIPPA CD. Det är enkelt att omvandla dina skivor till mp3-låtar.

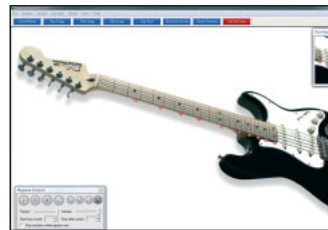
Programtyp: Spela in och redigera ljudfiler.

BYT FORMAT PÅ LJUDFILERNA

En program för att konvertera ljudfiler fram och tillbaka mellan olika format. Har stöd för en mängd olika format, exempelvis mp3, wma, aac, ogg och wav.

Namn: Free Mp3 Wma Converter 1.7.3.

Programtyp: Konvertera ljudfiler.

GITARRHJÄLTE. Lär dig spela gitarr med detta lättanvända program.

GITARRSKOLA PÅ DATORN

Med Guitar Vision Player kan du lära dig spela gitarr med hjälp av datorn. Programmet visar på skärmen hur fingrarna ska placeras på gitarrens hals.

Namn: Guitar Vision Player 1.7.

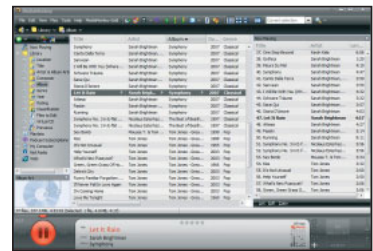
Programtyp: Lär dig spela gitarr.

KARAOKE FÖR FESTEN

Ett program för att skapa din egen karaoke-spelare. Du tar bara en musikfil i exempelvis mp3- eller midi-format och lägger till bilder och text. Sedan är det bara att börja sjunga.

Namn: Karafun 1.18.

Programtyp: Karaokeprogram.

JÄRNKOLL. Håll reda på musiken med det kraftfulla programmet Media Monkey.

FULL KOLL PÅ MUSIKBIBLIOTEKET

Det här är ett program för att hålla ordning på, och spela upp, dina musikfiler i datorn. Det har stöd för en mängd filformat, bland annat musik-cd, mp3 och wma. Media Monkey är fullmatat med funktioner och låter dig bland annat hämta information om din musik från internet, konvertera mellan olika filformat, göra om cd-skivor till mp3-låtar och mycket mer.

Namn: Media Monkey 3.0.4.1185.

Programtyp: Ger dig koll på musikfilerna.

RENSA MP3-FILERNA

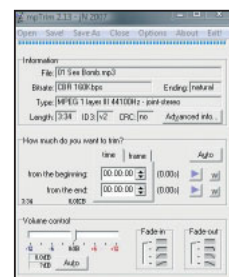
Smart program som tar bort oönskade ljud i början och slutet av dina mp3-filer. För att kunna köra

programmet måste du först packa upp det på din dators hårddisk.

Namn: Mptrim

2.13.

Programtyp: Redigera mp3-filer.

STÅDA. Med Mptrim tar du bort slaskljud i början och slutet av låtarna.

Snabba säkerhetskopior

Du säkerhetskopierar snabbt och enkelt dina viktiga filer med Titan Backup 1.5.

DET ÄR LÄTT att slarva med säkerhetskopierandet, något som man alltid bittert ångrar när

FULLVERSION

olyckan är framme och en hårdisk kraschar. Med det smidiga och lättanvända programmet Titan Backup 1.5 installerat på datorn behöver du inte längre oroa dig för att förlora viktiga data.

Programmet kan automatiskt göra säkerhetskopior på dina viktiga filer och spara dem på

Så installerar du Titan Backup 1.5

Klicka på knappen **Fullversioner** på skivans startsida. Klicka sedan på knappen **Installera** i fakturutan intill programmet. Om du hellre vill installera programmet manuellt hittar du installationsfilen **setup.exe** i mappen **Fullversioner/Titanbackup** på skivan.

För att kunna använda programmet som en fullversion måste du registrera det. Det gör du genom att surfa till sidan www.titanbackup.com/special-offers/pcallase-registration.html.

Där hittar du det registreringsnummer du ska använda för att registrera programmet.

exempelvis externa hårddiskar eller usb-minnen.

Titan Backup 1.5

Programtyp: Backup-program.

Utgivare: Titan Backup Software.

Kontakt: www.titanbackup.com

Systemkrav: Windows 2000/XP/Vista, internetuppkoppling.

ÖVERSIKT. Här väljer du om du vill säkerhetskopiera eller återställa filer.

LJUV MUSIK. Quintessential Player är både praktisk och snygg.

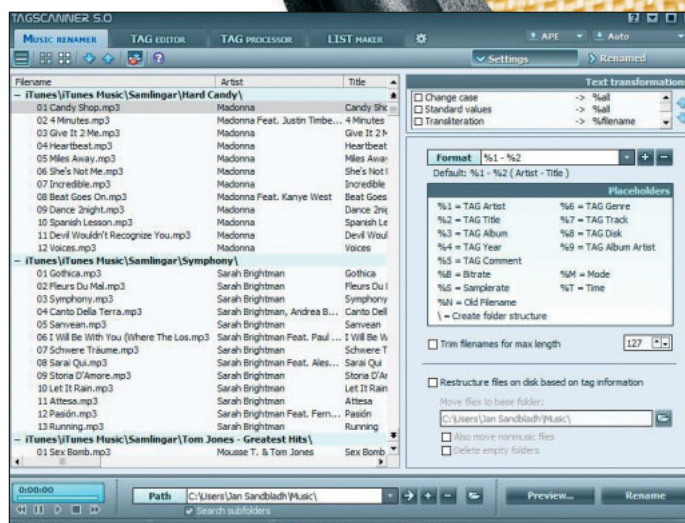
MÅNGSIDIG LJUDUPPSPELARE

Med Quintessential Player kan du spela upp en mängd olika ljudformat, exempelvis mp3, wav och Windows Media. Du kan också konvertera musik-cd till mp3, lyssna på och spara ned strömmande ljud och mycket annat.

Namn: Quintessential Player 4.51.
Programtyp: Ljuduppspelare.

BYT NAMN PÅ DINA MP3-FILER

Tag Scanner låter dig byta namn på dina mp3-filer med hjälp av deras id3-information. Programmet låter dig även hämta ned information om din musik från en databas på internet.

NAMNBYTE. Tag Scanner låter dig döpa om många filer på en gång.

Namn: Tag Scanner 5 Build 516a.
Programtyp: Byt namn på mp3-filer.

DIN RÖST STYR DATORN

Typel är ett program som låter dig öppna filer eller mappar, gå till olika webbsidor samt starta program med röstkommandon. För att programmet ska fungera måste du förstås ha en mikrofon kopplad till din dator.

Namn: Typel 2.0.
Programtyp: Styr datorn med rösten.

RENSA WAV-FILERNA

Fungerar precis som programmet Mprim, fast för wav-filer i stället för mp3-filer. För att kunna köra programmet måste du först packa upp det på din dators hårddisk.

Namn: Wavtrim 2.24.
Programtyp: Redigera wav-filer.

POPULÄRASTE SPELAREN

Den populäraste spelaren för bland annat mp3-låtar. Du kan ladda ned mängder med så kallade "skins" (skal) från internet för att byta utseende på Winamp.

Namn: Winamp 5.541.
Programtyp: Mp3-spelare.

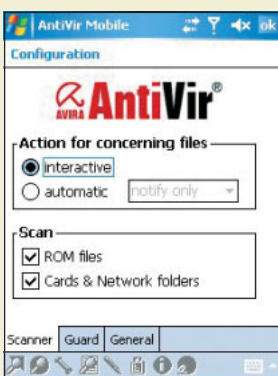

POPPI. Winamp är den mest populära mediaspelaren.

... PLUS 10 ANDRA PROGRAM

Programmen ovan är bara ett urval av dem som följer med på cd-skivan. Hela listan finns på sidan 107.

Skydd för handdatorn FULLVERSION

Antivir 2008 är ett program med tre månaders fria uppdateringar som gör din handdator säkrare.

Avira Antivir 2008

Programtyp: Antivirus till handdatorer.
Utgivare: Avira.
Kontakt: www.avira.com
Systemkrav: Windows Mobile 5/6/2003/2003SE, internetuppkoppling.

Så installerar du Avira Antivir 2008

Klicka på knappen **Fullversioner** på skivans startsida. Klicka sedan på **Installera** i faktarutan intill programmet. Vill du installera programmet manuellt finns installationsfilen **installer.exe** i mappen **Fullversioner/Avira**. För att kunna använda programmet som en fullversion måste du registrera det: Surfa till sidan <https://license.avira.com/en/promotion-w3175lhdqqdzth3zc9>. Fyll i dina uppgifter, så skickas en registreringskod till dig via e-post. Följ sedan instruktionerna i mejlet.

INGEN AV OSS skulle använda en pc utan att ha ett säkerhetsprogram installerat. Men många tänker inte på att även handdatorer och så kallade smartphone-modeller är utsatta för säkerhets-

risker. Avira Antivir 2008 är ett program för mobila enheter som ger dig ett fullständigt skydd mot virus och andra otäckheter.

Packa upp Antivir på din hårddisk innan du installerar det.

Säker med komplett PC-SKYDD

F-Secure Internet Security 2008 är ett komplett antivirus-program som uppdaterar sig automatiskt i bakgrunden så snart det känner att du är ute på internet. Och tack vare F-Secures dagliga uppdateringar är du maximalt skyddad mot virus och andra elakheter. F-Secure Internet Security 2008 innehåller även en brandvägg som stoppar hackare från att förstöra eller stjäla din information.

TRE MÅNADERS FRIA UPPDATERINGAR

Innan du installerar programmet måste du avinstallera ditt gamla antivirusprogram från din dator. Gör du inte det finns risken att din dator inte startar över huvud taget!

För att få tre månaders gratis uppdateringar måste du registrera programmet. Det gör du genom att skriva in prenumerationsnumret **UZ2T-BXXX-5PBH-QMCF-HY6G** när du installerar programmet. Den här versionen av F-Secure fungerar med fria uppdateringar fram till den 25:e februari 2009.

Har du problem med installation, registrering eller programmet kan du få hjälp på www.f-secure.se. Välj först **Privat** och därefter **Support & Nedladdning**. Du kan även nå företagets supportavdelning på mejladressen: support@f-secure.se.

Om du vill ha support via telefon ska du ringa **08-507 440 11**.

Observera att PC för Alla redaktion tyvärr inte kan svara på några frågor om programmet, varken via mejl eller telefon.

Så kommer du igång med PC för Alla cd

Stoppa in cd:n i din cd-läsare. Om du har funktionen Autostart i Windows påkopplad startar skivan direkt. I annat fall får du gå in via Utforskaren och leta reda på din cd-läsare. Dubbelklicka på filen **pfacd.exe** så startar cd-skivan.

Godkänn villkoren genom att klicka på knappen **Ja, jag godkänner**, så kommer du till skivans startside. Du når alla avdelningar genom att klicka på mot-

svarande knapp överst i menyn. Du kan också klicka direkt på texten om avdelningen på skivans startside.

För att komma tillbaka till startsidan klickar du på knappen **Huvudmeny** längst upp till vänster.

48 PROGRAM PÅ CD:N

FULLVERSIONER

Avira Antivir 2008. Antivirus till handdatorer.

Mp3videoraptor. Spara strömmande musik på datorn.

Titan Backup 1.5. Backup-program.

TEMA: LJUD

Audacity 1.2.6. Musikprogram.

AV Mp3 Player Morpher Basic 4.0.51. Lägg till effekter till mp3-filer.

Burn4free 4.6. Bränn musik-cd.

Cdex 1.51. Formatkonverterare.

Dbpoweramp Audio Player 2.0. Ljuduppspelare.

Dbpoweramp Music Converter 11.0. Konverterar musikfiler.

Deep Ripper 1.1. Konvertera musik-cd till mp3.

EXP Studio Audio Editor Free 4.31. Spela in och redigera ljudfiler.

Foobar2000 0.9.5.5. Ljuduppspelare.

Free Mp3 Wma Converter 1.7.3. Konvertera ljudfiler.

Funny Voice 1.3. Förställ din röst.

Guitar Vision Player 1.7. Lär dig spela gitarr.

Jet Audio Basic 7.1.1.3101. Ljuduppspelare.

Karafun 1.18. Karaokeprogram.

Media Monkey 3.0.4.1185. Håller koll på musikfilerna.

MP3 SMS 4.0.1. Skicka mp3-filer från datorn till mobilen.

Mp3trim 2.13. Redigera mp3-filer.

Mufin Music Finder 1. Skapa musikbibliotek.

Quintessential Player 4.51. Ljuduppspelare.

Skype 3.8.0.144. Ip-telefonprogram.

Sonique 1.96. Ljuduppspelare.

Tag Scanner 5 Build 516a. Byt namn på mp3-filer.

Type 2.0. Styr datorn med rösten.

Wavtrim 2.24. Redigera wav-filer.

Winamp 5.541. Mp3-spelare.

VERKTYG

Ad-Aware 2008. Gör surfandet säkrare.

Xnview 1.94. Enkelt bildbehandlingsprogram.

Adobe Reader 8.1. Pdf-läsare.

Firewall Plus. Personlig Brandvägg.

PC Tools Antivirus. Antivirusprogram.

Threatfire. Ta bort skadliga program.

Filezilla. Ftp-program.

Zipgenius 6. Packprogram.

Winzip 11.2. Packprogram. (Shareware, \$29.00)

Windows Live Messenger. Chattprogram.

Firefox 3. Webbläsare.

Mozilla Thunderbird 2. E-postprogram.

Microsoft Internet Explorer 7. Webbläsare.

PDF 995 8.4s. Skapa pdf-filer.

Zonealarm 70.362. Brandvägg.

F-Secure Internet Security 2007. Säkerhetspaket. Fullversion med tre månaders gratis uppdateringar.

EXTRA

Fresh View 7.54. Titta på multimediefiler.

Fresh Download 8.08. Snabbare nedladdningar från internet.

Fresh UI 8.14. Konfigurera datorns inställningar.

Fresh Diagnose 7.90. Analyserar ditt system.

MP3-MUSIK

Musorgskij – En natt på Blåkulla

CLIPART

200 fria bilder. Tema: Datorer.

ANNONS

Norman Security Suite. Säkerhetspaket. Fullversion med tre månaders fria uppdateringar.

Observera att vissa program kräver internetuppkoppling och e-postadress.

= program på svenska

TÄVLING

VINN EN DIGITAL
JUKEBOX

Missa inte chansen att vinna Sony Gigajuke NAS-SC55PKE, en fullständig ljudupplevelse för flera rum. Paketet innehåller en 80 gigabyte stor Gigajuke-musikserver, en trådlös station och Gigajuke-spelare med tillgång till 40 000 låtar direkt från servern.

Fakta om Sony Gigajuke

Paketet består av servern/mini-stereon NAS-S55HDE, den trådlösa uppspelaren NAS-C5E, en trådlös station, ett par högtalare och en dockningsstation för Ipod.

Hårddisk: 80 GB.

Filformat uppspelning/import: Mp3, linear pcm, wma och atrac.

Övrig uppspelning: Cd, fm/am-radio, internet-radio, ljud in, Ipod via dockningsstation.

Musikeffekt NAS-S55HDE: 2 x 50 W.

Musikeffekt NAS-C5E: 2 x 10 W.

Storlek NAS-S55HDE: 28 x 14 x 31 cm.

Storlek NAS-C5E: 34 x 12 x 21 cm.

Vikt NAS-S55HDE: 5 kg.

Vikt NAS-C5E: 3,4 kg.

VÄRDE

10 000
KRONOR!

Skicka in talongen, mejla ditt svar till pfatavling@idg.se eller tävla på pcforalla.se/tavling. Svara senast 24 november 2008.

Psst! Ledtrådar hittar du på: www.sony.se

1. Till hur många rum kan du skicka musik samtidigt med Sony Gigajuke?

- ☐ 3
☐ 4
☐ 5

2. Vilken databas använder Sony Gigajuke för att hämta information om din musik?

- ☐ Gracenotes
☐ Music Online
☐ Songbase

3. Utslagsfråga: Motivera med högst 25 ord varför just du skulle behöva en Sony Gigajuke.

.....
.....
.....

NAMN: _____

GATUADDRESS: _____

POSTADDRESS: _____

TELEFON: _____

E-POST: _____

ÅLDER: _____

- ☐ Jag prenumererar.
☐ Jag köper lösnummer.
☐ Jag vill börja prenumerera på PC för Alla.
(12 nummer inklusive cd-skivor för 695 kronor) PFA049
☐ Jag vill inte få fortlöpande information och erbjudanden från IDG och dess samarbetspartner.

SKICKA SVARET TILL:

PC för Alla,
"Jukebox",
106 78 Stockholm.
Du kan också mejla
pfatavling@idg.se.
Skriv "Jukebox" i ämnesraden.
På webbsidan
pcforalla.se/tavling kan
du också skicka in ditt svar.

Senast 24 november 2008 vill
vi ha ditt svar.

Juryn består av
PC för Allas marknads-
avdelning. Eventuell vinstskatt
betalas av vinnaren.

Vinnarna presenteras på
PC för Allas hemsida:
pcforalla.se

Allt för it-proffsen – direkt i mobilen.

Nu finns Techworlds tester
och nyheter i din mobil!

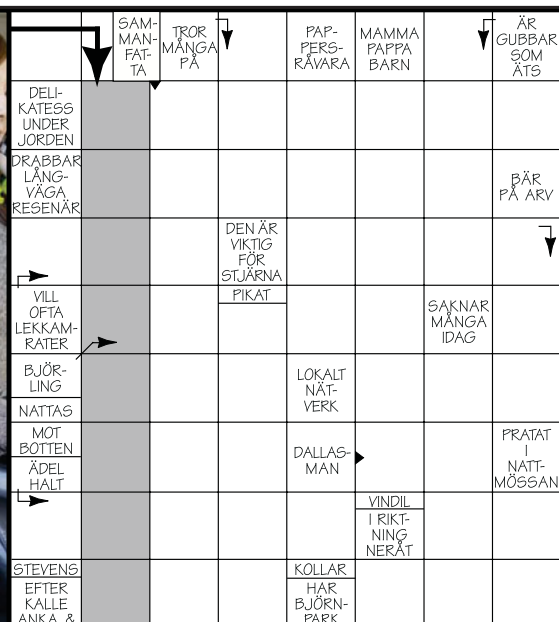
➤ Öppna mobilens webbläsare
och skriv in adressen
mobil.techworld.se.

➤ Eller skicka ordet **TW** till
72 660 så får du en klickbar
länk tillbaka.

AV IT-PROFFS
FÖR IT-PROFFS!

Tech
WORLD

Märk kuvertet **"Korsord 10-2008"**. Den som skickar in den först öppnade rätta lösningen vinner ett exemplar av Norton Internet Security 2008 (svensk version) från Symantec. Den rätta lösningen hittar du efter 26 november på **www.pcfforall.se/tavling**. Lycka till!

Alder:

☐ Jag vill inte få fortlöpande information och erbjudanden från IDG och dess samarbetspartner.

7 kul filmklipp där datorn får stryk!

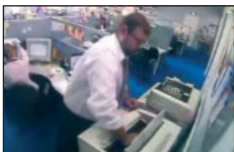

Ni vet vad det handlar om: Folk som har en dålig dag och låter ilskan gå ut över datorn, mobilen eller skrivaren. Här är våra favoritklipp.

Platt som en pannkaka

När den här killen drämmer till med knytäven så hörs det. Vi gillar kollegan som sticker upp huvudet och undrar vad som står på.

www.youtube.com/watch?v=bZRH6sZZyz0

den här killen. Det krävs två man för att stoppa honom.

www.youtube.com/watch?v=Ggpq5mRdxAY

Inga mobiler när jag håller lektion

Vad många lärare drömmer om. Jag visste inte att man kan slita en mobil i stycken med bara händerna.

www.youtube.com/watch?v=Rs6pxvFmrm8

Stäng av mobilen i kyrkan!

Ganska stillsam. Fast den lilla, men otäcka, ljudeffekten när nallen krossas är fin.

www.youtube.com/watch?v=FZ-rqyOBYr8

Jag och mitt bollträ

Av någon anledning måste den här skrivaren helt enkelt dö. Men vad har hifi-anläggningen gjort för ont?

www.youtube.com/watch?v=dk5ADHA9jd8

Berömd hämndscen

Slow motion-massaker på en hatad skrivare i filmen Office Space.

www.youtube.com/watch?v=y5orss3fAEU

LÄSARNAS BÄSTA DUMPAR

SVÅRT ATT TYDA.SE

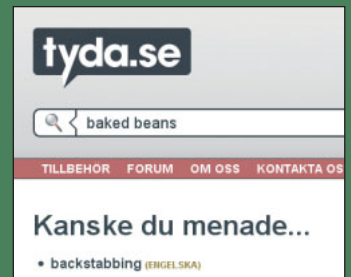
Tyda.se föreslår otäcka saker när du undrar vad bakade bönor innebär.

TACK TILL KASPER KARLSSON

SIDA SITTER I SJÖN

Dags att skaffa ett trådlöst skrivbord?

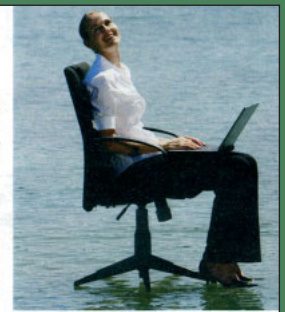
TACK TILL HÅKAN VIKANDER

ÄR DU TRÖTT PÅ ALLA SLADDAR?

Datorn har i dag en central plats i många hem. Men att fortfarande behöva sitta fast i massa sladdar känns både instängt och gammaldags. Med trådlöst skrivbord och mus bestämmer du själv om du vill sitta, ligga eller stå när du arbetar med datorn. Du kan enkelt koppla ihop datorn till TVn och sitta i soffan och arbeta med TV-rutan som skärm.

Ta med dig datorn ut på altanen och surfa utomhus med hjälp av trådlöst nätverk. Genom mobilt bredband kan du dessutom ta med dig datorn till sommarstugan eller på båten och snabbt koppla upp dig och leta reda på närmaste restaurang, badplats eller konsert. Utnyttja möjligheterna och dra ut sladden.

PONDUS

av Frode Överli

Tester och it-nyheter - direkt i din mobil

Nu finns PC för Alla i din mobiltelefon.

» Öppna mobilens webbläsare
och skriv adressen

mobil.pcforalla.se.

» Eller skicka ordet **PC**
till **72660** så får du
en klickbar länk tillbaka.

PC FÖR ALLA
.se

Argentina; Computerworld Argentina, NetworkWorld Argentina, PC World Argentina Australien; Australian Macworld, Australian PC World, Australian Reseller News, Channel X Australia, CIO Australia, CIO Government Review - Australia, Computerworld Australia, Information Age - Australia, WebBusiness - Australia, WebBusiness - Australia Bangladesh; PC World Bangladesh Belgien; Network & Telecom, PC World Belgium Brasilien; Anuario de Informatic - Brazil, Computerworld Brazil, Microsoft Business Journal, PC World Brazil, Publish Brazil, Solutions Integrator Brazil, Super Game Power Brazil, World Telecom Brazil Bulgarien; CAD/CAM/IS World Annual - Bulgaria, Computerworld Bulgaria, Information Technologies in Banking Bulgaria, Network World Bulgaria, PC World Bulgaria Chile; Computerworld Chile, Informatica Chile, PC World Chile Colombia; Computerworld Colombia, PC World Colombia Costa Rica; Computerworld Central America, Computerworld Puerto Rico, PC World Centro America Danmark; Computerworld Danmark, Computerworld Danmark Annual Issue, IT-Branchen Danmark, IT-Partner Danmark, IT Top 100, Network Denmark, PC World Denmark, Teknik & Net Ecuador; Computerworld Ecuador, PC World Ecuador Egypten; PC World Egypt Filippinerna; Computerworld Philippines, PC World Philippines, The Web Philippines Finland; MikroPC, Tietovikko Frankie, Crite France, Developpez Référence, Distributique, Grande Ecoles LMI, Info PC, Le Monde Informatique, Moscow France, Reseaux & Telecoms, Univers Macworld Forenade Arabemiraten; ComputerNews Middle East, Network World Middle East, Reseller World Middle East Grekland; GamePro Greece Hong Kong; Computerworld Hong Kong, IT for SME India; CIO India, IS Computerworld India, PC World India Indonesien; Info Computer Indonesia Irland; ComputerScope, Computerscope Channels Ireland, PC Live! Ireland Island; PC World-Iceland Italien; Computerworld Italia, Macworld Italia, Network World Italia, PC World Italia Japan; CIO Japan, Computer Graphics World Japan, Enterprise Servers World - Japan, Java World Japan, Linux World - Japan, Sunworld Japan, Windows 2000 World - Japan Jugoslavien; Mikro PC World Jugoslavia Kanada; CIO Canada, ComputerWorld Canada, CXO, Ca-Canada, IT World Canada, Lac Carling Governments Review, Network World Canada Kenya; PC World East Africa Kina; CEO&CIO China, China Computerworld, China Internet Times, China Networkworld, Computer Business News - China, Digital Fortune - China, Electronics and IT Computer Design World China, Electronics Products China, Home PC World China, PC World China, Telecom Product World China Lettland; PC World e-Pasaulė - Latvia Libanon; Gampro Middle East Litauen; PC World Lithuania Malaysia; Computerworld Malaysia Malta; PC World Malta Marokko; PC World Morocco Mexico; Computerworld Mexico, PC World Mexico Myanmar; PC World Myanmar Nederlanden; ComputerPartner Netherlands, Computer! Totaal, ComputerTotaal Tips & Tricks Netherlands, InfoSecurity-Netherlands, InfoWorld Netherlands, Internetworking Buyers Guide, LAN internetworking Magazine, Net Magazine Netherlands Nepal PC World Nepal Nigeria; PC World Nigeria Norge; CAD/CAM World Norge, Computerworld Norge, Computerworld Norge E-Business, Computerworld Norge Mobiz, IT Kurs - Norway, IT-bransjen Norway, Nettverk & Kommunikasjon Norway, PC World Express Norge, PC World Norge, PC World Produkt Guide Norge, The Business Standard-Norway Nya Zeeland; CIO New Zealand, Computer Industry Directory New Zealand, Computerworld New Zealand, Internet Magazine New Zealand, IT Contractors Handbook, New Zealand Reseller News, PC World New Zealand, unlimited / New Zealand, WebBusiness New Zealand Pakistan; Computerworld Pakistan Panama; PC World Panama Peru; Computerworld Peru, PC World Professional Peru, PC World (SOHO) Peru Polen; Computerworld Poland, Digit Poland, Informator IT (IT Directory) Poland, Internet Magazine Poland, IT-Partner Poland, Network Poland, PC World Komputer Portugal, Cerebro PC World Portugal, Computerworld/Correio Informatico Portugal, Dealer World Portugal, Network World Portugal, Publish Portugal Rumänien; Computerworld Romania, Network World Romania, PC World Romania Ryssland; Computerworld Russia, Mir PK Russia, Publish Russia, Seti Russia Schweiz; Computerworld Schweiz, PCtip Switzerland, Top 500 Swiss IT Singapore; CIO Asia, Computerworld Singapore, PC World Malaysia, PC World Singapore, Planet e Singapore, SME Guide, The Web Malaysia Spanien; Computerworld Espana, Comunicaciones World Espana, Dealer World 15, Dealer World Espana, i-world Espana, líderes.com Espana, Macworld Espana, PC World Espana Sri Lanka Infotlink/PC World Sri Lanka Storbritannien; CHannel 2001-UK, Computer Trade Shopper, ComputerWeekly, ComputerWeekly E-Business Review UK, Digit UK, Freelance Informer UK, IBM Computer Today-UK, Macworld UK, MicroScope UK, PC Advisor U.K., Sverige; Biotech Sweden, CAPDesign, CIO Sweden, Computer Sweden, Miljöaktuell, Executive Report, Internetworld, IT-Branchen, Level, M3 - Maxi Mobile Magazine, MacWorld, PC för Alla, Studio, TechWorld, Sydfriska; Cable Talk SA, Computing SA, Network World SA, The Channel SA Syd Korea; CIO Korea, Hi-Tech Information S. Korea Taiwan; CIO - Taiwan, Computerworld Taiwan, Macworld Chinese, New Economy Weekly - Taiwan, New Vision e-Publishing Taiwan, PC World Taiwan Thailand Thai Computerworld Ticklen; Business World Czech Republic, Computerworld Czech & Slovak Republic, GameStar Magazine Czech Republic, PC World Czech & Slovak Republic Turkey; ComputerLife-Turkey, GamePro - Turkey, Macworld Turkey, PC Life-Turkey Tyskland; CIO - Germany, Computer Partner Germany, Computerwoche, Computerwoche - Spezial, Cool Companies Hot Products - Germany, Freiberufler Info, Gamestar - Germany, Macwelt, Network World Germany, PC WELT Germany, PC Welt Special Issue, Young Professional - Germany Ukraina; Computerworld Kiev, PC World Ukraine Ungern; Computerworld Szatellittechnika, Gamestar - Hungary, IDG Hungary Anniversary Issue, PC World Hungary USA; CIO US, Computerworld US, CTO Magazine - US, Darwin Magazine - US, GamePro, InfoWorld US, Macworld US, Network World US, PC World US, Publish US Venezuela; Computerworld Venezuela, CW Canales / Venezuela, PC World Venezuela, SystemWorld-Venezuela Vietnam; PC World Vietnam Vitryssland; PC World Belarus Zimbabwe; PC World Zimbabwe Österreich; ComputerPartner Austria, Computerwelt Österreich, Top 500 Austria, Young Professional Austria

EXTRA!
Du får en stor prylbilaga
med årets häftigaste
it-klappar.

Test av mest efterfrågade pc:n just nu:

5 HETA MINI-PC

Här är bästa lågpris datorerna för surfande och mejl. Triple-E kallas de pyttesmå bärbara som är ungefär så stora som ett A5-papper, och har skärmar på 8,9 tum. För bara 3 000 till 4 000 kronor får du en dator på ett kilo som är helt inriktad på surfande, mejlande och vanliga kontorsprogram.

TEST!

Så bra är de
NYA snabba
routrarna

PC FÖR ALLAS TESTREDAKTÖR David Bogerius testar vad de högaktuella dual band-routrarna går för. Testet inleder vår nya serie med artiklar om hur du bygger ditt trådlösa hem, så häng med från början.

GUIDE!

Kräng på nätet:
Så får du mer betalt
för gamla grejor

SKA DU VÄLJA nätauktion eller Blocket? Här är den kompletta guiden för dig som vill tjäna mesta möjliga på att nätkränga de gamla grejor du rensar ut ur din källare.

TOKSKARPA BILDER:

SPECIAL!

Svenska
folkets
största mobil-
frustrationer

VÅR STORA läsarmröstning är klar. Här är irritationsmomenten som (ibland) ger oss lust att slänga våra mobiler dit pepparn växer.

Därför vill du ha
en 15-megapixelskamera

BÖRJAR DET GÅ FÖR LÅNGT NU – eller har du verkligen nytta av de senaste superskarpa kamerorna? Martin Appels test visar om du ska bry dig. Så här bra är de små underverken.

DESSUTOM: Nyheter och trender ■ Snabbguider ■ Så fixar du ditt nätverk ■ Så räddar proffen en förstörd hårddisk ■ Surftips ■ Månadens nya produkter ■ Så ser du film i mobilen ■ Kul korsord ■ Test av datorspel ■ Cd full med program ■ Tävlings ■ Frågor & svar ■ Snabbguider och mycket mer...

Här beställer du hem PC för Alla!

Klipp till och beställ en prenumeration du också. Du kan även mejla beställningen till kundservice@idg.se

☐ Självklart vill jag genast ha en prenumeration på tidningen. Jag får 12 nummer med tillhörande cd-rom-skivor för endast 695 kronor inklusive moms. (Ordinarie lösnummerpris: 724 kronor)

PFA049

Namn _____
Adress _____
Postadress _____
Telefon _____

☐ Jag vill inte få fortlöpande information och erbjudanden från IDG och dess samarbetspartner.

Frankeras ej.
PC för Alla
betalar portot

PC FÖR ALLA

Svarspost
110 316 205
110 00 Stockholm

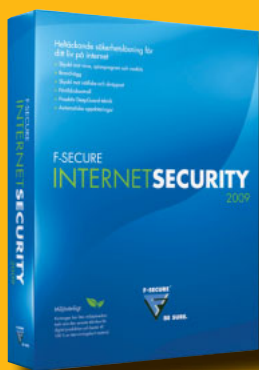
Riktigt Vassa

Hösterbjudanden!

Heltäckande säkerhetslösning
för din tillvaro på Internet

F-Secure Internet Security 2009

- 2år skydd för din dator
- Installera på upp till 3 datorer
- Komplett skydd vart du än befinner dig

NYHET!
595:-
2 års skydd, betala
endast för ett år!

Perfekta lösningen för hemmet!

Microsoft Office 2007 Home and Student

Office Home and Student 2007 den perfekta kontorsprogramvara för dig som behöver ett effektivare sätt kunna utföra dina uppgifter. Med detta Office paket blir hemarbetet både lättare och roligare.

KAMPANJ!
995:-

5010168740 | F-SECURE INTERNET SECURITY 2009 WIN ML 2ÅR 3-ANV CD | 595:-

5010101561 | MICROSOFT OFFICE 2007 HOME AND STUDENT | 995:-

500 GB extra hårddisk
på köpet!

Netgear ReadyNAS DUO

ReadyNAS Duo är perfekt för hem med fler än en dator. Till skillnad från en USB-enhet så är ReadyNAS-enheten uppkopplad till ditt nätverk, vilket ger alla användarna på nätverket (Windows- och Macintosh-datorer) samtidig access till lagringsenheten. Om användaren har bredbandsuppkoppling till Internet och en router, så kan ReadyNAS-enheten enkelt och säkert, ge access till all lagrad media utifrån via Internet.

Avancerat stöd för mediastreaming gör det möjligt för ReadyNAS att streama media direkt och helt utan PC, till enheter som till exempel NETGEAR EVA8000, Sonos® Digital Music System, Logitech Squeezebox™, Apple iTunes®-klienter, Sony Playstation® 3 och Microsoft Xbox 360®.

KAMPANJ!
2995:-
12 mån. delbetalning
316 kr

GreenPower™
Hard Drives by WD

5010135324 | NETGEAR READYNAS DUO 500GB + 500GB EXTRA | 2995:-

Reservation för prisändringar och slutförsäljning. Vid faktura tillkommer avgift på 39 kr.

www.dustinhome.se

08-553 44 900 | order@dustinhome.se
Priser inkl. moms. 30 dagars öppet köp! Frakt 49:-

Årets e-handlare 2007

★★★★★★★★★★
Ljud och Bild

Dustinhome
Simply faster

"Jag tar inga onödiga risker- det är
därför jag använder Kaspersky!"

Kaspersky Lab's senaste produkter:

Kaspersky Anti-Virus 2009 och Kaspersky Internet Security 2009 – Kombinerar fördelarna av den nya antivirusmotorn som medför snabbare scanningshastigheter och den absolut senaste tekniken inom HIPS (Host-based intrusion-prevention system) som blockerar den senast elakartade koden innan denna har lagts till i antivirusdatabasen.

Kaspersky Lab's 2009-produkter skapar en säker miljö för din PC

Kaspersky 2009

Skyddar din PC från:

- Skadliga program och Spionprogram
- Intrång och botnät
- Identitets stöld
- Önskat innehåll*
- Skräppost

*Endast Kaspersky Internet Security 2009